Народна банка на Република Македонија

Квартален извештај

април, 2008 година

С О Д Р Ж И Н А

I. Макроекономски движења	**3**
1.1. Меѓународно економско окружување	**3**
1.2. Економска активност	**7**
Домашна понуда	7
Домашна побарувачка	13
1.3. Вработеност и плати	16
1.4. Биланс на плаќања	21
1.5. Инфлација	29
II. Монетарна политика	**36**
2.1. Монетарни и кредитни агрегати	41
2.2. Каматни стапки	49
III. Јавни финансии	**55**
IV. Пазар на капитал	**59**
Статистички прилог	**66**

* Кварталниот извештај содржи анализа на макроекономските движења главно во четвртиот квартал на 2007 година и расположливите податоци за движењата во првиот квартал на 2008 година.

I. Макроекономски движења

Повисоката стапка на економски раст во четвртиот квартал на 2007 година во однос на претходните два квартала, е резултат на поинтензивната индустриска активност, при непроменет тренд кај услужните сектори, кои и натаму најмногу придонесуваат за вкупниот раст на економијата. Високата стапка на пораст на индустријата во првиот квартал на 2008 година, чиј главен генератор е преработувачката индустрија, сигнализира континуитет во економскиот раст. И покрај силните остварувања на металопреработувачката индустрија и нејзината извозна ориентација, сепак во услови на висока увозна зависност на производството, зголемен увоз на инвестициски стоки и раст на цените на енергентите на светските берзи, дојде до забрзано продлабочување на трговскиот дефицит. Зголемениот трговски дефицит и значително намалените приливи на девизниот пазар од менувачкото работење, во услови на сè поголема неизвесност во регионот, придонесоа за остварување дефицит во тековната сметка на платниот биланс во последниот квартал на 2007 година.

Во последното тримесечје на 2007 година инфлацијата беше интензивирана, под влијание на забрзан раст кај цените на храната, што доведе до остварување највисока годишна стапка на инфлација во споредба со претходните квартали од годината. Инфлациските притисоци продолжија и во првиот квартал на 2008 година, генерирани, главно, од натамошното поскапување на храната и рекордното зголемување на цената на нафтата на светските берзи. Со оглед на придвижувањето и кај базичната инфлација, во февруари и март 2008 година НБРМ презеде мерки за стабилизирање на инфлациските очекувања во економијата. Заедно со очекувањата за стабилизирање на растот на цените на храната, тоа треба да доведе до постепено забавување на стапката на раст на цените во економијата.

1.1. Меѓународно економско окружување[1]

Кризата на финансиските пазари во САД и натаму претставува главен фактор на ризик за глобалниот раст на кус рок

По силниот раст во текот на третиот квартал на 2007 година, неизвесноста креирана од финансиските турбуленции (кризата на пазарот на ризични хипотекарни кредити "subprime mortgage" и влошувањето на билансите на банките во САД) придонесоа за забавување на глобалната економска експанзија во последното тримесечје од годината. Проценетиот глобален раст за 2007 година изнесува 4,9% и исклучиво го одразува растот на брзорастечките економии, неутрализирајќи го забавениот раст во САД и Западна Европа. Брзорастечките економии, пред сè Кина и Индија, се карактеризираат со висока домашна побарувачка, дисциплинирана макроекономска политика, како и висок извоз поради повисоките цени на храната и енергијата. За 2008 година, проекцијата за глобалниот раст укажува на побавно интензивирање, кое се очекува да изнесува 4,1%. Главен ризик на глобалниот економски раст и натаму претставува континуираната криза на финансиските пазари,

[1] Анализата во најголем дел се темели врз ММФ - Светски економски преглед (WEO) октомври, 2007 година; Месечен извештај на ЕЦБ (ECB Monthly Reports), ЕУРОСТАТ и Европска комисија, Генерален директорат за економски и финансиски прашања, земји-кандидати и потенцијални кандидати, квартално (European Commission D-G for Economic and Financial Affairs, Candidate and Pre-accession Countries' Economies Quarterly), јануари и април 2008.

којашто ја редуцира домашната побарувачка во развиените економии и може да креира позначајни прелевања кај брзорастечките економии и во земјите во развој.

Забавен економски раст во ЕУ во последниот квартал на 2007 година

Забрзаниот раст на извозот, како и порастот на инвестициите овозможија пораст на БДП во евро-зоната во третиот квартал на 2007 година, споредено со истиот квартал од претходната година, од 2,7% и во ЕУ, од 3%. Анализирано според производната страна, порастот на БДП е генериран од порастот на финансиските услуги и деловните активности, од зголеменото индустриско производство, како и од порастот на трговијата. Според проценките на ЕУРОСТАТ, во последното тримесечје на годината реалниот раст на БДП во евро-зоната на годишно ниво бележи забавување и се очекува да изнесува 2,3%. Ваков тренд следи и странската ефективна побарувачка[2], која претставува можен показател за извозната побарувачка на македонски производи. За цела 2007 година, економскиот раст во евро-зоната и ЕУ најверојатно ќе изнесува 2,7% и 2,9%, соодветно.

Графикон 1
Странска ефективна побарувачка

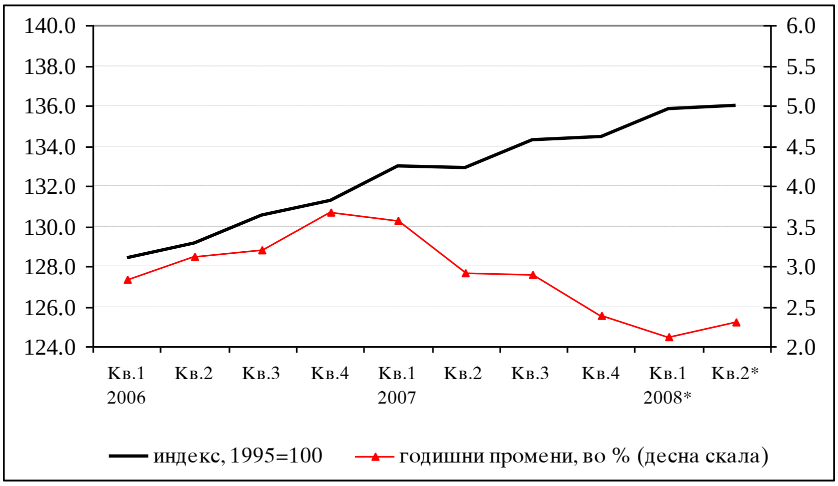

*Проекција.
Извор: ЕУРОСТАТ, „Консензус форкаст“ (Consensus Forecast) и пресметки на Народна банка на Република Македонија.

И покрај забавениот економски раст, евро-зоната бележи континуирано намалување на стапката на невработеност. Така, во последниот квартал од годината е регистрирана историска најниска стапка на невработеност во евро-зоната од 7,2%[3], која во споредба со истото тримесечје од претходната година е пониска за 0,7 процентни поени (во ЕУ изнесува 6,9%). За разлика од евро-зоната, САД и Јапонија имаат пониска стапка на невработеност и во последниот квартал од годината таа изнесуваше 4,8% и 3,9%, соодветно.

[2] Странската ефективна побарувачка е пресметана како збир од пондерираните индекси на бруто домашниот производ на најзначајните трговски партнери на Република Македонија. Пондерите се пресметани врз основа на учеството на овие земји во македонскиот извоз. Податоците за бруто домашниот производ за земјите-трговски партнери на Македонија се од базата на податоци на ЕУРОСТАТ (New Cronos database), со исклучок на податоците за четвртиот квартал за Белгија и Италија, кои се од публикацијата „Консензус форкаст“, (Consensus Forecast) февруари 2008. Во пресметката на индексот се вклучени Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија и Шпанија.
[3] Стапката на невработеност е прилагодена на сезонските влијанија. Извор: ЕУРОСТАТ, декември 2007година.

Натамошни инфлаторни притисоци од порастот на цените на енергијата и на храната во евро-зоната

Повисоките цени на нафтата и на прехранбените производи, комбинирани со неповолната споредбена основа во последниот квартал од годината ја интензивираа годишната стапка на инфлација во евро-зоната, која изнесува 2,9%. Во текот на целата 2007 година, просечната инфлација се задржа на нивото од 2,1% и е околу таргетот. Ваквото движење на просечната инфлација главно се должи на повисоките цени на храната и на енергијата (нафтата за домаќинство и горивата). Базичната стапка на инфлација, која го исклучува влијанието на непреработената храна и енергијата, во последното тримесечје од годината бележи пораст (во просек изнесува 2,2%), што произлегува од порастот на услугите, на неенергетските индустриски добра, како и на преработената храна. Забрзаниот глобален пораст на цените на храната и континуираниот пораст на цените на нафтата, како и неповолните базни ефекти (поради ниското ниво на цените на нафтата од претходната година) континуирано ја интензивираа инфлацијата во првиот квартал на 2008 година[4], која достигна рекордно годишно ниво од 3,3%. Според најновите проекции на ЕЦБ, стапката на инфлација во евро-зоната во 2008 година би изнесувала помеѓу 2,6% и 3,2%.[5]

Графикон 2
Придонес на одделните категории од хармонизираниот индекс на потрошувачките цени во евро-зоната за годишната стапка на инфлација во четвртиот квартал на 2007 година
(придонеси во п.п.)

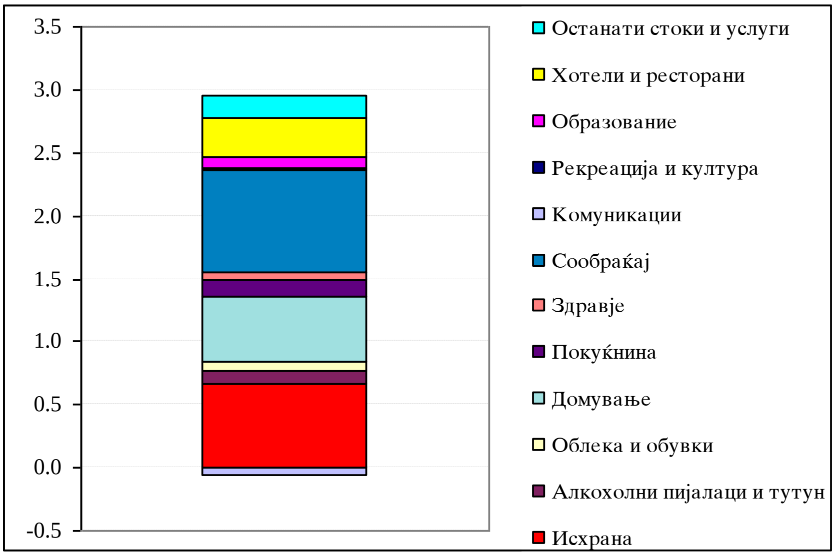

Извор: ЕУРОСТАТ и пресметки на Народна банка на Република Македонија.

Имајќи ги предвид глобалните економски движења, во последното трмесечје од годината, просечниот номинален девизен курс САД долар/евро изнесуваше рекордни 1,45, при што еврото апрецира за 5,4% во однос на доларот во споредба со третиот квартал од годината. Како главни фактори кои придонесоа за апрецијација на еврото претставуваат континуираните турбуленции на финансиските пазари, слабите остварувања на пазарот на недвижности, како и слабите макроекономски перформанси на економијата на САД и намалувањето на референтната каматна стапка на ФЕД. Исто така, дополнително влијание за апрецијација на еврото имаше и стабилниот економски раст во рамки на земјите од евро-зоната.

[4] Во пресметката за кварталот, податокот за инфлацијата во март 2008 година е проценка од ЕУРОСТАТ.
[5] Извор: Билтен на Европската централна банка, март 2008 година.

Континуирани позитивни движења во земјите од регионот

Високиот економски раст кај земјите од Западен Балкан[6] се задржа и во текот на третиот и четвртиот квартал на 2007 година, со просечна реална стапка на раст на БДП од 5,5% и 5,3%, соодветно. Се очекува високите и стабилни стапки на раст да се задржат и во првиот квартал на 2008 година, одразувајќи го интензивирањето на индустриското производство и извозот во јануари и февруари кај сите земји од групата. Забрзаниот глобален тренд на пораст на цените на храната и нафтата ги погоди и балканските земји, кај кои беа забележани посериозни инфлаторни притисоци во последниот квартал од годината. Притоа, интензивирањето на годишните стапки на инфлација беше најизразено во Босна и Херцеговина, Србија, Македонија и во Црна Гора. Зголемувањето на инфлацијата продолжи и во првите два месеца на 2008 година кај сите земји од регионот, како резултат на ниската споредбена основа. На пазарот на работна сила, во текот на третиот квартал од годината беа регистрирани поволни поместувања, речиси кај сите земји од регионот, при пад на стапката на невработеност и значително зголемување на платите. Ваквите движења главно се задржаа и во текот на последниот квартал од годината, со исклучок на малиот пораст на невработеноста кај неколку земји.

Рекорден пораст на светските цени на суровата нафта

Во текот на последното тримесечје од годината, цените на суровата нафта на светските берзи достигнаа највисок историски пораст. Така, во однос на претходниот квартал цените на суровата нафта се зголемија за 19,1%, додека во однос на истиот квартал од претходната година, тие се повисоки за 48,4% поради ниската споредбена основа. Ваквиот пораст на цените на суровата нафта е последица на ограничувањето на понудата од страна на ОПЕК, силната побарувачка од страна на брзорастечките економии, како и геополитичките тензии во земјите-производувачи на нафта. Дополнително влијание врз порастот на цените имаше и слабиот САД-долар во однос на еврото. Високото ниво на цената на нафтата од типот „брент“ се задржа и во текот на првиот квартал на 2008 година, кога забележа рекорден годишен пораст од 67,8% и во просек изнесуваше 97 САД-долари за барел. Порастот на цената главно произлегува од цврстата непроменета политика на ОПЕК и на лимитираниот пораст на понудата, како и од политичките тензии што преовладуваа во Јужна Америка, главно во земјите кои се членки на ОПЕК.

---

[6] При пресметување на просечната стапка на раст на БДП се земени предвид следните земји од Западен Балкан: Република Македонија, Србија, Хрватска и Црна Гора и дополнително, Турција. Извор: Европска комисија, Генерален директорат за економски и финансиски прашања, земји-кандидати и потенцијални кандидати, квартално (European Commission D-G for Economic and Financial Affairs, Candidate and Pre-accession Countries' Economies Quarterly), јануари и април 2008 година.

Графикон 3
Движење на индексот на светските цени на примарните производи и суровата нафта
(просечен месечен ценовен индекс, 2005=100)

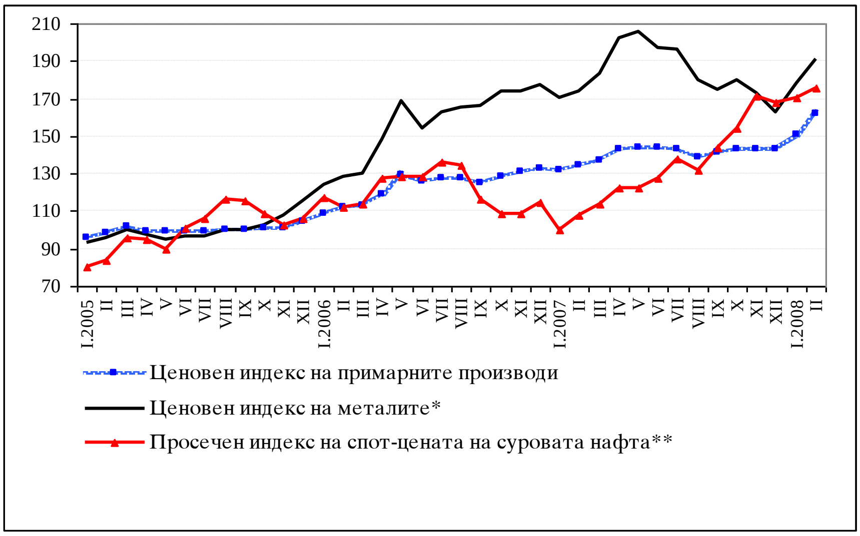

* Ценовниот индекс на металите претставува пондериран просек од спот-цените на бакарот, алуминиумот, железната руда, лимот, никелот, цинкот, оловото и ураниумот.
** Спот-цената на суровата нафта претставува просек од следните видови нафта: „дејтид брент", „вест Тексас интермедиеит" и „Дубаи фатех" (Dated Brent , West Texas Intermediate и Dubai Fateh).
Извор: ММФ, база на податоци на Светски економски преглед на ММФ, март 2008 година.

Цените на примарните производи на светските берзи продолжија да се зголемуваат и во текот на последниот квартал од годината, кога забележаа номинален годишен пораст од 9,5%. Ваквиот тренд на пораст на цените на примарните производи во најголема мера е предизвикан од порастот на цените на храната и пијалаците, како и од зголемувањето на цените на суровите земјоделски производи, главно како резултат на високата побарувачка и недоволните залихи. Од друга страна, агрегатниот индекс на цените на металите бележи благ годишен пад, поради забавениот економски раст на земјите на ОЕЦД. Така, годишен пад на цените на металите е регистриран кај алуминиумот, никелот и цинкот, додека пораст имаат цените на железната руда, оловото и лимот. За разлика од последниот квартал на 2007 година, во првите два месеца на 2008 година кај агрегатниот индекс на цените на металите е регистриран годишен пораст од 7,1% како резултат на интензивниот пораст на цените на железната руда, оловото и бакарот.

1.2. Економска активност

Домашна понуда

Услужниот сектор и понатаму со најголем придонес кон вкупниот пораст

Движењата на страната на понудата во третиот квартал на 2007 година во голема мера наликуваа на оние од вториот квартал. Така, годишната стапка на економски раст достигна 4,2% и е речиси идентична со растот во второто тримесечје. При повторно заживување на индустриската активност, растот беше релативизиран од движењата кај земјоделството, каде неповолните временски услови доведоа до намалување на активноста од 5,4%. Од друга страна, трговијата, комуникациите и финансиското посредување продолжија

со позитивните динамики и креираа дури четири петтини од вкупниот раст.

Повторното зголемување на активноста на крајот на 2007 година, по малото забавување во вториот и третиот квартал, резултира во пораст на бруто домашниот производ во четвртото тримесечје од 5,2%. При непроменет тренд кај услужните сектори, повисоката стапка на раст е резултат на заживеаната индустриска активност, која забележа годишен пораст од 6,2%. Во исто време, ефектите од неповолните временски услови врз земјоделството дополнително се интензивираа, при што активноста кај овој сектор забележа рекорден годишен пад во последните шест години од 11,1%.

Графикон 4
Придонес на поодделните сектори во растот на БДП
(во процентни поени)

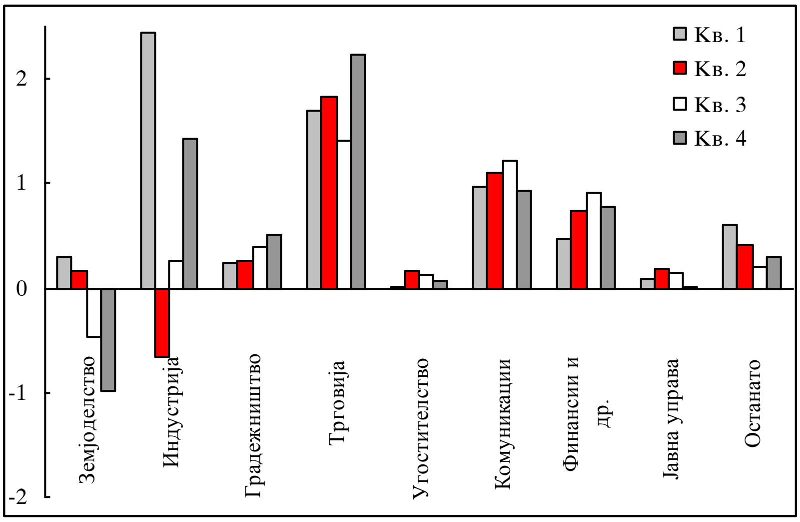

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ.

Согласно со официјалната проценка на ДЗС, во 2007 година е остварен реален раст на БДП од 5,1%, што е во рамките на очекувањата. Притоа, пониските остварувања на индустријата (особено во вториот и третиот квартал) и на земјоделството (во двата последни квартала од годината) се компензирани со поинтензивниот раст на услужните сектори во економијата.

Значително повисокиот, во споредба со минатите години, придонес на услугите кон растот на БДП, кој во текот на 2007 година се движи околу 3-4 процентни поени, укажува на позитивни квалитативни промени во економијата. Иако дел од промените се должи на либерализацијата на телекомуникацискиот пазар и последователното зголемено користење на телекомуникациските услуги, подобрувањата првенствено се одраз на интензивираната лична потрошувачка. Остварувањата на македонската економија, сепак, и покрај динамичниот раст на услужните сектори, остануваат првенствено детерминирани од примарниот и секундарниот сектор. Овие сектори не само што заостануваат според растот зад услугите, туку се и многу поваријабилни, што условува варијабилност и на вкупниот бруто домашен производ.

Графикон 5
Придонес на секторите во растот на БДП (процентни поени) и реален раст на БДП (во %)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на Народна банка на Република Македонија.

Повторно заживување на индустриската активност на крајот од годината

Интензивниот раст кај *трговијата*, присутен цела година, продолжи и во четвртиот квартал, кога додадената вредност во овој сектор забележа пораст од 15,6%, со што вкупниот пораст во 2007 достигна 14,1%. Засилената активност кај секторот кој во 2007 година најмногу придонесе кон економскиот раст, е во согласност со согледувањата на менаџерите за деловната состојба во секторот[7], која според нив е многу подобрена во споредба со минатата година. Очекувањата за бизнис-климата во иднина се значително повисоки од пред една година, што упатува на очекувања за продолжување на растот кај трговијата. Потврда дека зголемената понуда во оваа дејност е последица на зголемената побарувачка (пред сè, личната потрошувачка), е намаленото значење на побарувачката како ограничувачки фактор.

Графикон 6
Состојба во трговијата - согледувања на менаџерите и реализиран промет

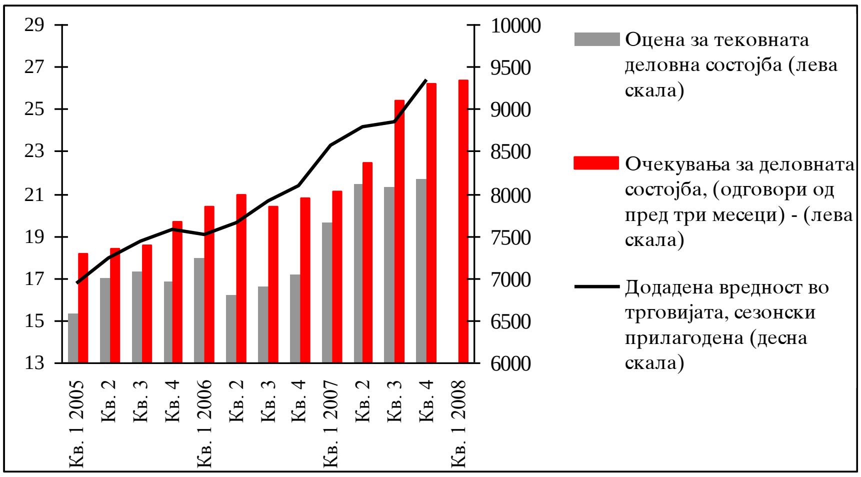

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

[7] Анкета за деловни тенденции во трговијата, ДЗС.

Високиот раст во четвртиот квартал, сепак, најмногу е предизвикан од порастот кај секторот со најголемо учество во БДП - *индустријата*, која во четвртиот квартал расте со стапка од 6,2%, резултирајќи со пораст за цела 2007 година од 3,7%. При минимални стапки на пад кај рударството и енергетскиот сектор, порастот е условен од преработувачката индустрија, која повторно интензивно расте како резултат на зголемената активност во метало-преработувачката индустрија, индустријата за основни метали, прехранбената и тутунската индустрија. Падот кај индустријата за облека продолжува и во четвртиот квартал, а намален обем имаат и индустријата за неметални минерали и нафтената индустрија.

Графикон 7
Придонеси на најголемите индустрии од преработувачкиот сектор кон порастот на индустриското производство во 2007 година
(во процентни поени)

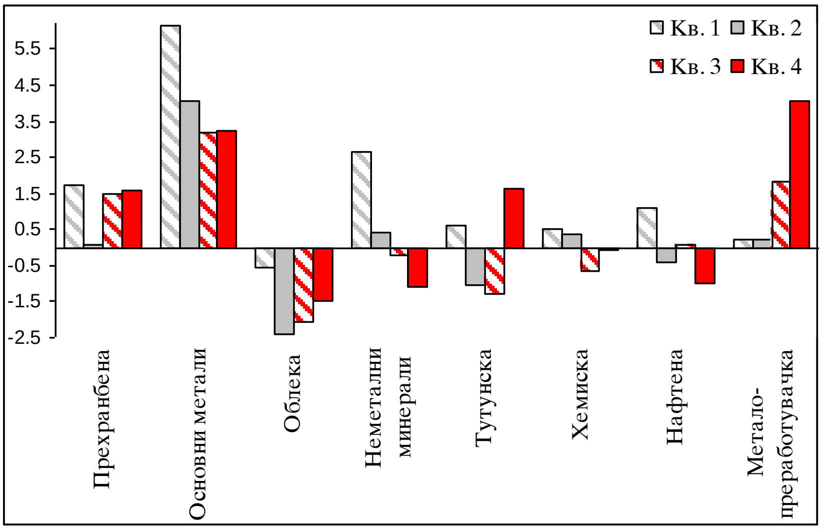

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ. Презентираните осум индустриски гранки создаваат 64% од индустриското производство, а се подредени според индивидуалните учества.

Во четвртиот квартал се регистрирани повисоки стапки на раст од вообичаените и кај *градежништвото*, сектор кој го зголемува продуктивниот потенцијал на економијата и е од исклучително значење за долгорочниот раст. Во таа смисла, додадената вредност во градежништвото во четвртото тримесечје на годишна основа бележи пораст од 7,8%, со што вкупниот пораст за 2007 година достигна 5,8%. Подобрувањата и во овој сектор се во согласност со оценките на менаџерите за подобрена деловна состојба[8] и можат да се припишат на зголемената побарувачка, на што упатува и намаленото значење на недоволната побарувачка како ограничувачки фактор. Зголемената побарувачка во еден дел ги одразува повисоките капитални инвестиции од страна на државата, иако ефектите од државните капитални инвестиции од крајот на 2007 година во целост ќе се почувствуваат во 2008 година. Оттука, може да се очекуваат повисоки стапки на раст кај градежништвото во наредните периоди. Паралелно со интензивираната градежна активност во земјата, продолжува експанзијата на градежната активност на македонските претпријатија и во странство, пред сè на пазарите во Украина, Хрватска, Русија и во Србија. Така, во четвртиот квартал, градежните работи извршени во странство бележат годишен пораст за 2,4 пати, а за цела 2007 година

[8] ДЗС, Анкета за деловни тенденции во градежништвото.

вредноста на извршените градежни работи во странство е двојно повисока од соодветната за 2006 година.

Сигнали за продолжување на растот и во 2008

За првиот квартал на 2008 година е проектиран раст на БДП од околу 4%. Врз основа на расположливите податоци коишто се однесуваат на индустриското производство за јануари и февруари, може да се очекува остварување на проекцијата. Така, во првите два месеца од 2008 година, обемот на индустриското производство е повисок во споредба со соодветниот период од претходната година за 10%. Генератор на растот е преработувачката индустрија, а позитивни придонеси имаат и рударството и енергетскиот сектор. Порастот кај преработувачката индустрија е предизвикан од растот кај индустријата за основни метали, тутунската, металопреработувачката, индустријата за електрични машини и апарати и рециклажата, како и кај осум други индустрии, а намалено производство имаат само седум индустрии, меѓу кои најголемо е она во индустријата за облека. Остварената стапка на раст на индустријата засега ја надминува проектираната стапка за првиот квартал, но треба да се има предвид ефектот на временско поместување на откупот на тутунот и неговата преработка во текот на кварталот (пониска споредбена основа во првите два месеца од минатата година).

Графикон 8
Придонеси на најзначајните сектори кон порастот на индустриското производство во првите два месеца на 2008 година
(во процентни поени)

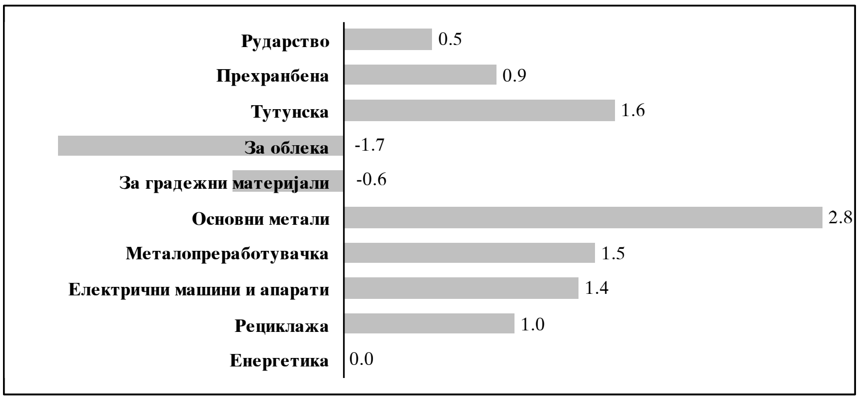

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на Народна банка на Република Македонија.

Движењата кај очекувањата за идно производство од Анкетата за деловни тенденции во преработувачката индустрија и обемот на индустриско производство се совпаѓаат. Со оглед на тоа што очекувањата се значително поголеми во споредба со оние од пред една година, се очекува позитивните промени кај индустријата да продолжат. Сепак, врз основа на динамиката, за наредниот период може да се очекува мало забавување на растот кај индустриското производство. На вакви заклучоци упатуваат и оценките на менаџерите за тековната деловна состојба, кои исто така бележат пад.

Графикон 9
Индустриско производство, очекувања за идното производство и оценка на тековната состојба

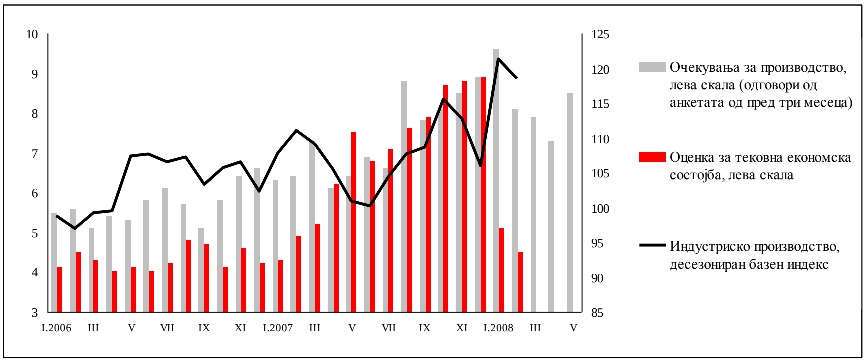

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Во согласност со интензивираната економска активност расте и вредноста на трансакциите во платниот промет. Така, во четвртиот квартал платниот промет расте со слична стапка како во третиот квартал (40,5%). Годишната стапка на раст во првото тримесечје на 2008 година е пониска и изнесува 34,1%, што упатува на евентуално мало забавување на растот на економската активност во првиот квартал на 2008 година.

Графикон 10
Платен промет и БДП
(во милиони денари)

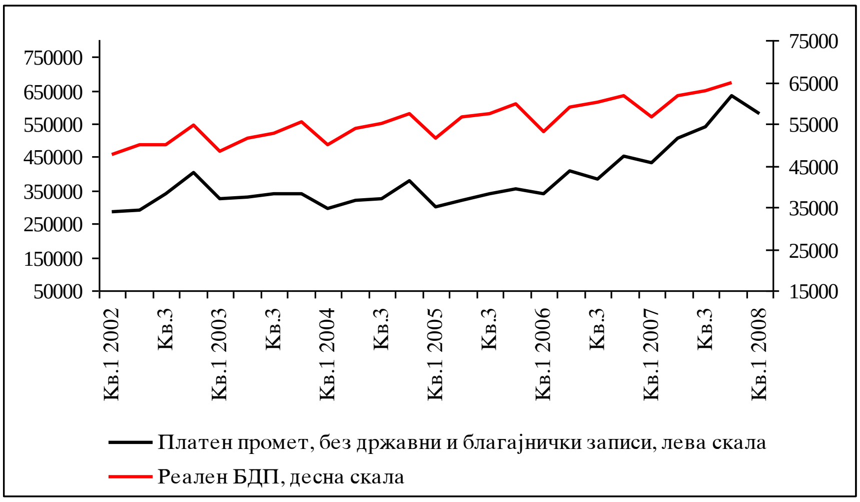

Извор: Народна банка на Република Македонија и Државен завод за статистика на Република Македонија.

Во второто тримесечје на 2008 година се очекува натамошно засилување на економскиот раст (проектирана е реална стапка на раст на БДП од околу 5%). Како ограничувачки фактор во однос на растот на домашната економија, може да се јават ревизии на глобалниот светски раст во надолна насока, што имплицитно значи намалена надворешна побарувачка на домашни производи, што може да има сериозни последици по растот на малите и отворени економии.

Домашна побарувачка[9]

Интензивирање на домашната побарувачка во третиот и четвртиот квартал на годината...

Најновите податоци за расходната страна на БДП[10] ја потврдија прогнозата за зголемување на агрегатната побарувачка во последните два квартала на 2007 година. Во комбинација со фактори на страната на понудата, кои се подоминантни, тоа придонесе за раст на инфлацијата во македонската економија. Воедно, значителниот раст на личната потрошувачка и заживувањето на приватната и јавната инвестициска потрошувачка креираа притисоци и во надворешниот сектор, каде во третиот квартал и особено во четвртот квартал на годината, е забележано значително проширување на трговскиот дефицит.

Графикон 11
Апсорпција, дефицит во надворешната трговија и БДП
(во милиони денари)

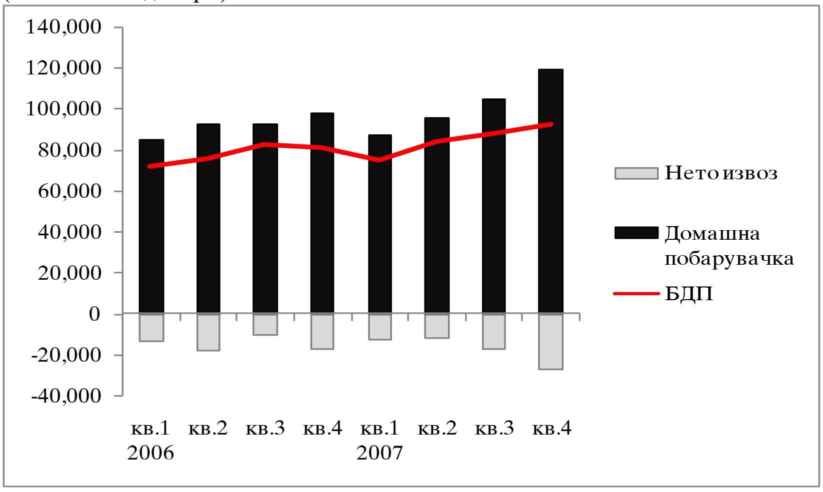

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

...при доминација на личната потрошувачка...

Домашната побарувачка главно е предводена од финалната потрошувачка и покрај засилената инвестициска потрошувачка. Така, во третиот и четвртиот квартал на 2007 година финалната потрошувачка номинално растеше со стапки од 10% и 16% (на годишна основа, соодветно) како резултат на интензивната лична потрошувачка и растот на јавната потрошувачка. Динамиката на личната потрошувачка во последните два квартала се рефлектира со реализација на висок промет во трговијата на мало (стапки на годишен раст од 16% и 19%, соодветно) и зголемен увоз на стоки за широка потрошувачка (стапки на годишен раст од 19% и од 34%, соодветно). Во согласност со наведените движења, во третиот и четвртиот квартал на годината нивото на приходи од ДДВ годишно се зголеми за 25% и за 16%, соодветно.

---

[9] Во отсуство на комплетни податоци за расходната страна на бруто домашниот производ, анализата на домашната побарувачка во голем дел е заснована врз пресметки од страна на НБРМ.

[10] Од март 2008 година, Државниот завод за статистика за прв пат започна со објавување податоци за генералните расходни агрегати на БДП на квартална основа. Податоците се однесуваат на финалната потрошувачка, бруто-инвестициите, извозот и увозот на стоки и услуги за 2006 и 2007 година и ја опфаќаат кварталната дистрибуција и годишните нивоа, при што сè уште не се објавени податоци за личната потрошувачка, а во новата структура на податоците недостасуваат податоци за јавната потрошувачка и инвестициите во машини и опрема. Досегашните оцени се базираа врз следење одделни индикативни варијабли, коишто ја отсликуваа динамиката на трошењето на БДП.

Графикон 12
Индикативни категории за личната потрошувачка
(годишни промени, во %)

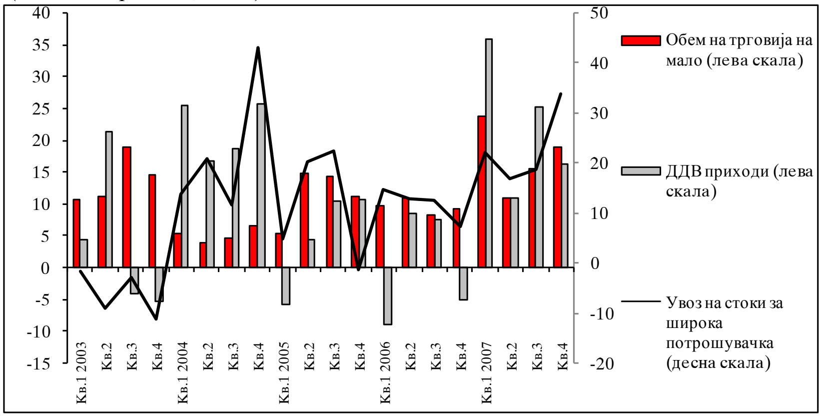

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и Министерство за финансии.

Личната потрошувачка беше поддржана од порастот на нето-масата на плати во економијата, која во третиот и четвртиот квартал на годината од 2007 година забележа годишен номинален раст од 9% и 12%, соодветно. Истовремено, пензиите во последните два квартала на годината забележаа годишна стапка на раст од 3,2%, додека приливите од приватните трансфери во третиот квартал се зголемија за 10% на годишна основа, иако во последното тримесечје влегоа во зоната на негативни стапки на раст (пад од 12%). Сепак, имајќи предвид дека личната потрошувачка е условена од сегашната вредност на очекуваниот доход, голем дел од порастот на личната потрошувачка може да се должи и на очекувањата на домаќинствата за повисоки пензии и плати во јавната администрација. Од друга страна, очекувањата за стабилно и повисоко ниво на доход, се одразуваат во растот на задолжувањето на населението, кое во последните два квартала на годината расте со годишни стапки од 60% и 62%, соодветно.

Графикон 13
Извори на финансирање на личната потрошувачка
(годишни промени, во %)

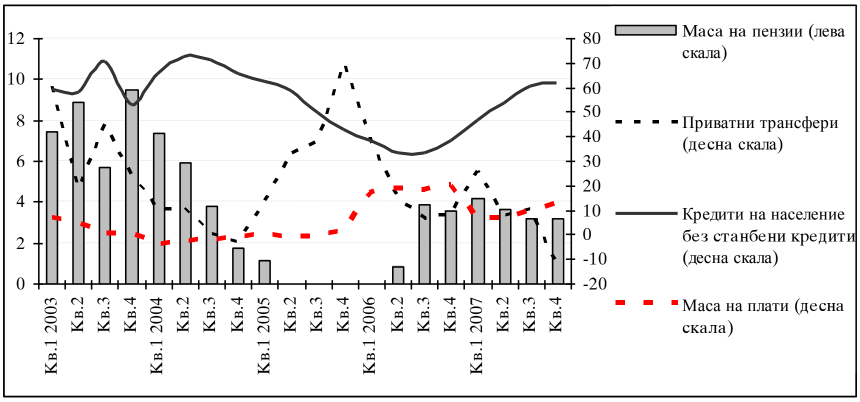

Извор: Народна банка на Република Македонија и Државен завод за статистика.

Умерената динамика на јавната потрошувачка од почетокот на 2007 година беше интензивирана во третиот квартал, кога е регистрирана стапка на годишен раст од 12%. Во последниот квартал на годината, во согласност со одлуката за пораст на платите во јавната администрација (за 10% од октомври 2007 година) и повисоките

трошења за стоки и услуги, јавната потрошувачка се оценува дека има позабрзан раст (околу 19%).

Графикон 14
Јавна потрошувачка и трошоци за плати и стоки и услуги
(годишни промени, во %)

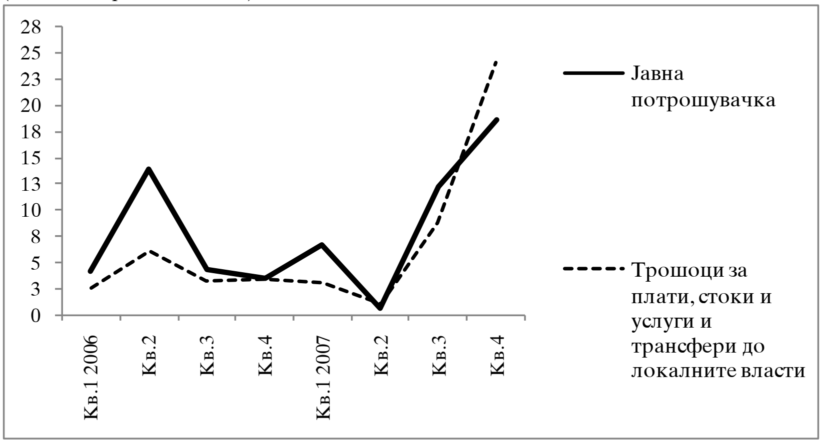

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и Министерство за финансии. Направена е проценка за јавната потрошувачка во кв.4 од 2007 година.

...и заживување на инвестициската активност

Во втората половина на 2007 година, паралелно со личната потрошувачка и инвестициската потрошувачка забележа интензивирање. Така, бруто-инвестициите номинално растеа со стапки од 24% и 52% во третиот и четвртиот квартал на годината. Ваквата динамика соодветствува со динамиката на инвестициите во машини и опрема, кои во третиот квартал на годината забележаа годишен раст од 38% (последен расположлив податок). Зголемените притисоци на инвестициската потрошувачка се одразија врз домашното производство на капитални производи, кое во последните два квартала бележи идентична стапка на годишен раст од 28%.

Графикон 15
Инвестиции во машини и опрема и увоз на средства за работа
(годишни промени, во %)

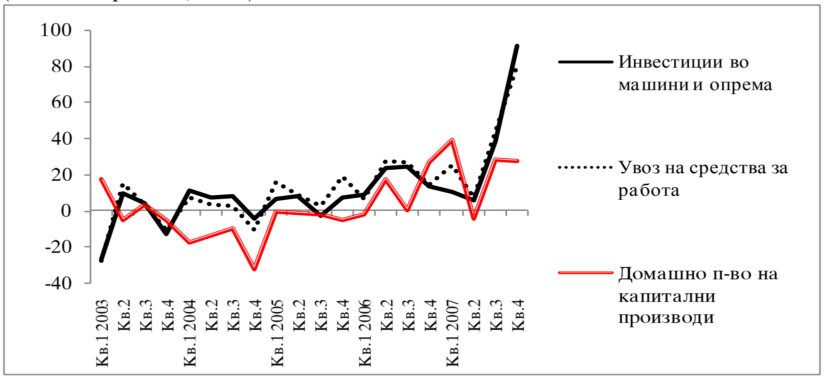

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Покрај инвестициите во машини и опрема, и индикаторите за градежни активности укажуваат на продолжување на позитивните тенденции. Така, во третиот и четвртиот квартал од годината додадената вредност во градежништвото забележа реален годишен раст од 5,5% и 7,8%, соодветно. Повисокото ниво на државните капитални расходи за изградба на станбени и спортски објекти и набавка на други фиксни средства во последниот квартал на годината (за 3 пати во споредба со истиот квартал од претходната година), ја сигнализира започнатата инвестициска активност на државата и

воедно укажува на нејзино интензивирање во 2008 година. Истовремено, силната побарувачка на банкарски кредити од страна на фирмите и на крајот на 2007 и на почетокот на 2008 година укажува на зголемена побарувачка на капитал и на поинтензивна економска активност.

Графикон 16
Државни капитални инвестиции и извршени градежни работи
(годишни промени, во %)

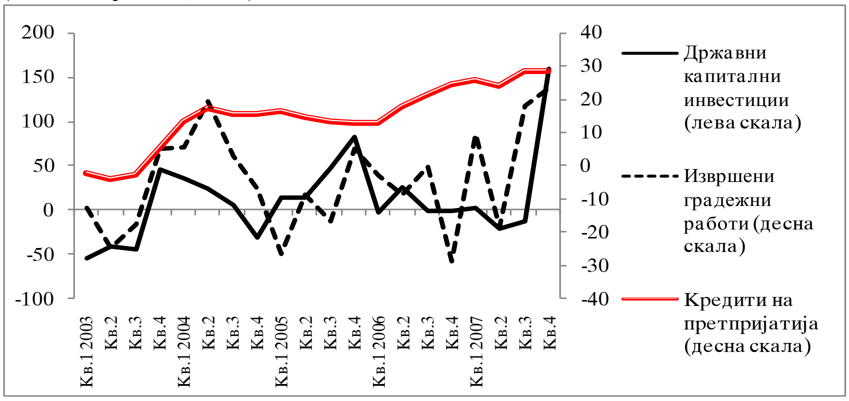

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и Министерство за финансии.

Од наведените оценки за движењата на одделните компоненти на БДП, може да се констатира дека домашната потрошувачка, освен од личната потрошувачка, е зголемена и од засилената инвестициска активност и јавната потрошувачка. Во услови на ограничено домашно производство, ваквите притисоци условуваат пораст на увозот и продлабочување на дефицитот на трговската сметка. Имајќи го предвид значењето на инвестициската потрошувачка за зголемувањето на конкурентноста на економијата на среден рок и постигнувањето повисок и одржлив економски раст, притисокот врз увозот креиран преку овој канал е од привремен карактер. Сепак, податоците од почетокот на 2008 година укажуваат на натамошно интензивирање на личната потрошувачка. Така, во првите два месеца од годината, приходите од ДДВ во државниот буџет во однос на истиот период од 2007 година се повисоки за 23%, што укажува на влијанието на личната потрошувачка во остварувањето висок промет во трговијата на мало, но при значаен ценовен ефект заради зголемените цени. Воедно, активната банкарска поддршка на домаќинствата продолжува и во текот на првите два месеца. Следствено, потребно е внимателно следење на стапката на забрзување на личната потрошувачка и нејзините ефекти во економијата.

1.3. Вработеност и плати

Поволното економско окружување и интензивираната економска активност условија понатамошно подобрување на состојбата на пазарот на труд. Така, во последната половина од годината е забележан истовремен пораст на понудата и на побарувачката на труд. Поинтензивниот пораст на бројот на вработени лица, како индикатор за побарувачката на работна сила во третиот и четвртиот квартал на 2007 година наспроти порастот на вкупната работна сила, како индикатор за понудата, укажува на постепено намалување на постојниот јаз помеѓу бројот на работни места и расположливата работна сила во економијата.

Графикон 17
Број на вработени лица и вкупна работна сила (активно население)

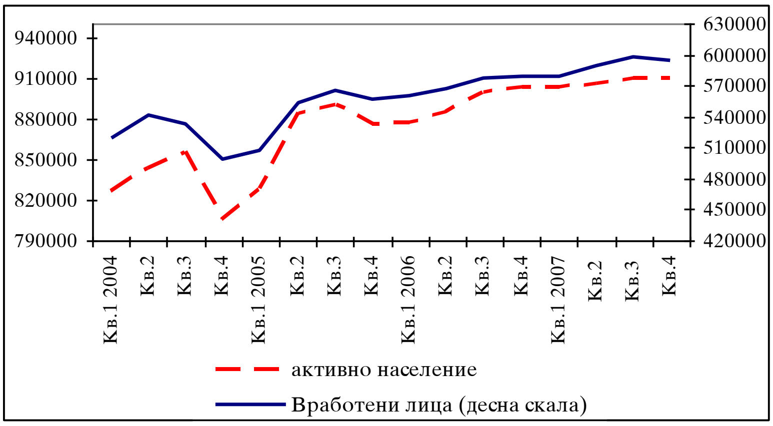

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Зголемената економска активност во услужниот сектор во третиот квартал на 2007 година услови насочување на побарувачката на труд кон овој сектор. Бројот на вработените во услужниот сектор се зголеми за 12,3%, на годишна основа, додека во индустријата (со исклучок на преработувачката индустрија), земјоделството и градежништвото е регистриран намален број на вработени лица. Наспроти ваквите движења, во последното тримесечје од годината бројот на вработени лица бележи умерен годишен пораст во сите сектори на економијата, при најинтензивен пораст во рударството (22,5%) и во комуникациите (15,8%). Умерено зголемување е забележано во земјоделството, преработувачката индустрија, во дејноста снабдување со електрична, енергија, гас и вода, градежништвото и во најголем дел во услужните дејности.

Графикон 18
Годишни стапки на раст на вработените лица по сектори
(во %)

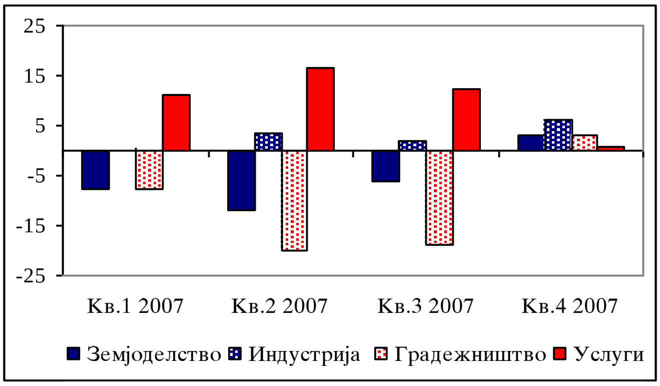

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Поинтензивниот пораст на вработените лица и минималното зголемување на работоспособното население условија годишен пораст на стапката на вработеност, при истовремен пад на стапката на невработеност. Така, во третиот квартал, стапката на вработеност (36,7%) се зголеми за 1,1 процентен поен, при пад на стапката на невработеност од 1,7 процентни поени (34,2%). Ваквиот тренд е карактеристичен и за последното тримесечје од годината, иако со забавена динамика. Имено, стапката на вработеност е повисока за 0,7

процентни поени (36,4%) на годишна основа, додека стапката на невработеност се намали за 1,2 процентни поена (34,7%).

Графикон 19
Стапка на вработеност и невработеност
(во %)

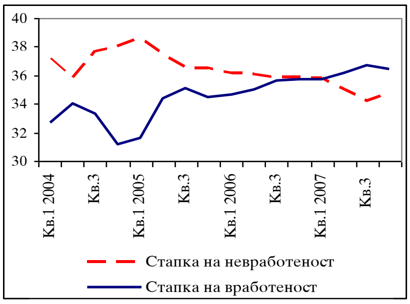

Графикон 20
Приливи и одливи од невработеноста
(лица)

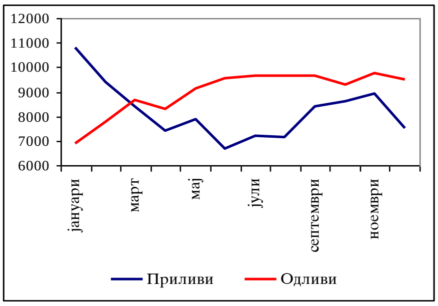

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и Агенција за вработување на Република Македонија.

Во последниот квартал на 2007 година на пазарот на работна сила, беше забележан значителен пораст на просечните исплатени плати. Така, номиналните исплатени нето и бруто-плати[11] се зголемија за 11,8%, односно за 9,1% на годишна основа. Доколку се изолира ефектот на инфлацијата, остварениот реален пораст изнесува 7% кај нето-платите и 4% кај бруто-платите. Зголемувањето на платите главно произлегува од зголемените плати во државниот сектор согласно со порастот на платите во јавната администрација за 10% од октомври.

Графикон 21
Просечна исплатена бруто и нето-плата и стапка на инфлација
(годишни номинални промени, во %)

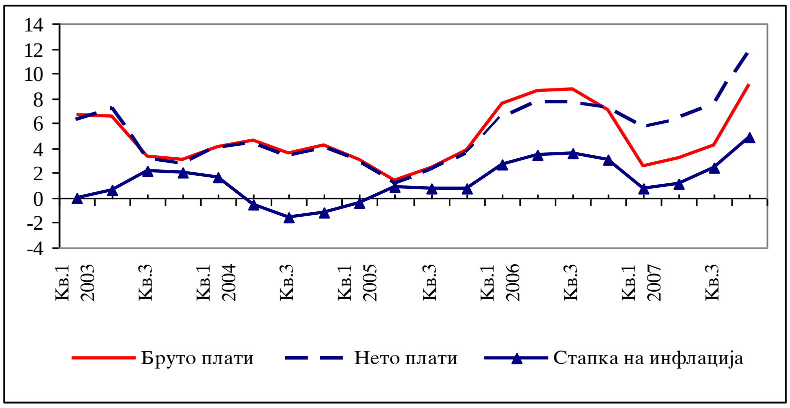

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Раст на просечните плати е забележан во сите дејности од економијата, со исклучок на рибарството, при најинтензивен пораст во дејностите кои според сопственичката структура се главно дел од јавниот сектор. Така, номиналните нето-плати се зголемија за 14,1% во јавната управа и одбрана, за 14% во образованието и за 16,9% во здравството. Сепак, порастот на платите во јавниот сектор е проследен со пораст на платите и во приватниот сектор, пред сè во

[11] Извор: Државен завод за статистика. Вкупните исплатени бруто-плати опфаќаат: исплатени нето-плати за извештајниот месец, платен персонален данок и платени придонеси (за пензиско и инвалидско осигурување, за здравствено осигурување, за вработување, за професионално заболување и за водостопанство).

преработувачката индустрија, градежништвото, финансиското посредување и во дејноста активности со недвижен имот. Слични движења може да се забележат и од секторската анализа на бруто-платите.

Во јануари 2008 година, номиналните нето и бруто-плати на годишна основа се зголемија за 12%, односно 10,2%, соодветно, што главно го одразува ефектот од пониската споредбена основа. Помалиот пораст на бруто-платата го одразува намаленото оданочување на доходот од почетокот на годината. Реалниот пораст на платите, во услови на поинтензивно зголемување на ценовното ниво е значително понизок, односно 3,1% кај нето-платите и 1,4% кај бруто-платите. Од друга страна, до крајот на 2008 година се очекува повторно засилување на порастот, согласно со најавеното дополнителното зголемување на платите во јавната администрација (за 10% во последниот квартал на годината). Во јануари 2008 година, како и во претходниот период, исплатените плати бележат пораст во сите економски сектори, со исклучок на рибарството. Значаен пораст на платите е забележан во јавниот сектор (јавна управа и одбрана, образование и здравство и социјална работа), од една страна и во земјоделството, преработувачка индустрија, градежништвото и во дејноста активности со недвижен имот, од друга страна.

Графикон 22
Годишни промени во просечната исплатена нето-плата по сектори
(во %)

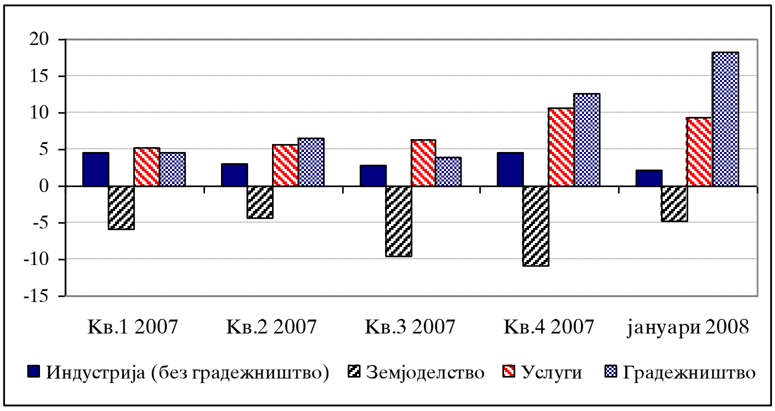

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Продуктивноста на трудот, во услови на поинтензивен пораст на бруто домашниот производ во однос на порастот на вработени лица, се зголеми за 1,2% во третиот квартал и за 3,4% во четвртиот квартал на 2007 година. И покрај изразениот пораст на платите, растот на продуктивноста услови умерен ефект врз трошоците по единица труд. Така, трошоците по единица труд на годишна основа се речиси непроменети (доколку се користи индексот на потрошувачки цени како дефлатор за пресметка на реалните плати), односно се повисоки за 1,9% во третиот квартал и за 1,4% во четвртиот квартал на 2007 година (со примена на индексот на производствени цени како дефлатор).

Графикон 23
Продуктивност
(индекси, база просек 2004)

Графикон 24
Трошоци по единица труд
(индекси, база просек 2004)

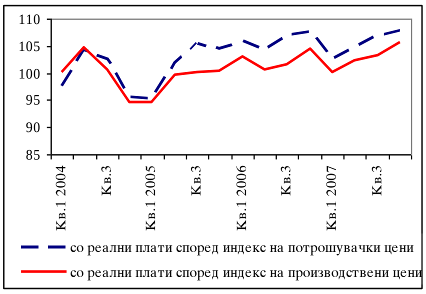

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија, пресметки и анализи на Народна банка на Република Македонија.

Прилог 1

Анализа на вработеноста и платите по сектори во периодот 2001-2006

Традиционално, пазарот на труд во Република Македонија се карактеризира со пониска побарувачка во однос на понуда на работна сила и следствено, со висока стапка на невработеност. Од друга страна, исплатените номинални нето-плати во економијата имаат растечки тренд. Целта на оваа анализа е да се согледаат движењата на вработените, како индикатор за побарувачката на труд и на платите, како индикатор за цената на трудот во одделните сектори во економијата.

Секторската анализа на побарувачката на трудот укажува на континуиран пораст на побарувачката на труд насочена кон услужниот сектор и следствено, пораст на неговото учество во вкупниот број на вработени лица од 40% во 2001 година, на 47% во 2006 година. Ваквото движење на вработените беше проследено со пораст на платите, како и со пораст на додадената вредност во услужните дејности. Интензивниот пораст на додадената вредност од 19%, во однос на почетокот на периодот, доведе до пораст на продуктивноста во овој сектор, и покрај регистрираното зголемување на бројот на вработените лица и на платите. Слични движења на оние во услужниот сектор може да се забележат и во градежништвото. И во овој сектор, паралелно со зголемувањето на вработеноста, е забележан пораст на платите и на додадената вредност, што доведува до пораст на нејзиното учество во бруто домашниот производ.

Графикон 25
Учество на секторите во вработеноста
(во %)

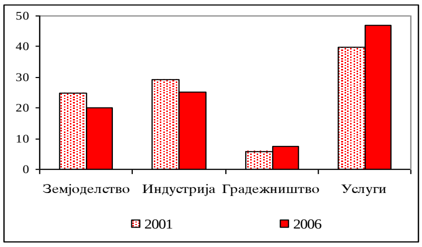

Графикон 26
Просечна плата по сектори
(во денари)

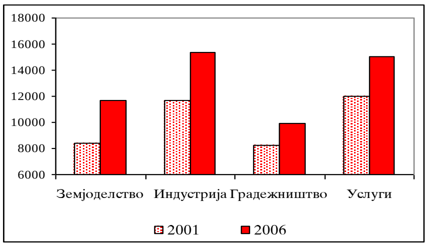

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија, пресметки и анализи на Народна банка на Република Македонија.

Порастот на просечните номинални нето-плати е карактеристичен и за земјоделскиот и индустрискиот сектор и тоа со поголем интензитет во однос на услужниот сектор. Забележителниот пораст на платите во индустријата во 2006 година произлегува од зголемените плати во дејноста „снабдување со електрична енергија, гас и вода“ што е поврзано со приватизацијата на електростопанството, како и од повисоките плати во рударството како резултат на подобрувањето на остварувањата на неколку рударски капацитети во споменатата година. Од друга страна, учеството на вработените лица во овие сектори во вкупниот број на вработени, како и учеството на овие сектори во создавањето на додадената вредност бележи пад во однос на 2001 година. Така, порастот на продуктивноста во индустријата и во земјоделството во периодот 2001 - 2006 година е главно *условен* од понискиот број на вработени. Намалувањето на побарувачката на труд во овие сектори, и покрај порастот на просечните плати, е генерално условена од зголемена атрактивност на услужниот сектор како полесно прилагодлив во услови на преструктуирање на економијата, како и од процесите на трансформација и приватизација, кои наметнаа рационализација на вработеноста во голем дел од индустриските капацитети.

1.4. Биланс на плаќања

Последниот квартал на 2007 година се карактеризира со продлабочен трговски дефицит и плаќања на државата кон странство, што услови високи девизни одливи. Од друга страна, високите одливи беа финансирани од девизните приливи во капитално-финансиската сметка, кои во поголем дел потекнуваат од директните инвестиции, така што на крајот на четвртиот квартал на 2007 година бруто девизните резерви забележаа минимален пораст.

Висок дефицит во тековната сметка во последниот квартал

Во четвртиот квартал на 2007 година, во *тековната сметка* на билансот на плаќања беше регистриран висок дефицит во износ од 271,2 милиона евра, што претставува продлабочување на дефицитот за 6,4 пати на годишна основа. Неповолните движења во тековната сметка пред сè беа условени од зголемениот трговски дефицит[12] (придонес од 67,7%), како и од намалените нето-приливи во тековните трансфери (придонес од 24,8%).

[12] Податоците за увозот во статистиката на билансот на плаќања не се совпаѓаат со податоците за увозот од Државниот завод за статистика, заради временското прилагодување на увоз на електрична енергија.

Графикон 27
Компоненти на тековната сметка
(во милиони евра)

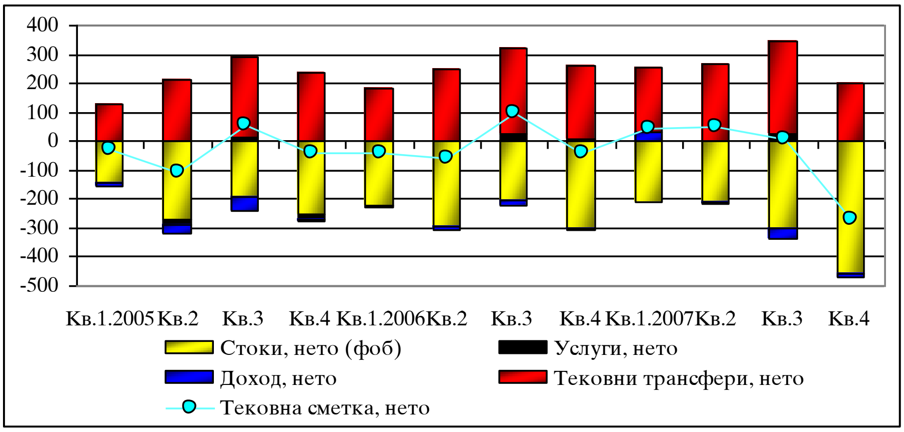

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Очекувано проширување на трговскиот дефицит во последниот квартал на годината

Во последниот квартал на 2007 година беше регистрирано забрзување на годишната стапка на раст на трговскиот дефицит, споредено со годишниот раст во претходниот квартал (72,3%, наспроти 51,2%, соодветно), а забрзувањето на растот е уште поголемо кај трговскиот дефицит коригиран за размената на енергија. Ваквото квартално влошување во трговската размена се должи на подинамичниот раст на увозот (42,8%) во однос на извозот на стоки (24,1%), во голема мерка заради увозот на суровини и репроматеријали потребни за производствената и извозната активност во наредниот период и растот на цените на енергентите на светските пазари. Стапката на покриеност на увозот со извоз изнесува 53,4%, што претставува годишен пад од 8 процентни поени.

Графикон 28
Надворешнотрговската размена на Република Македонија
(во милиони евра)

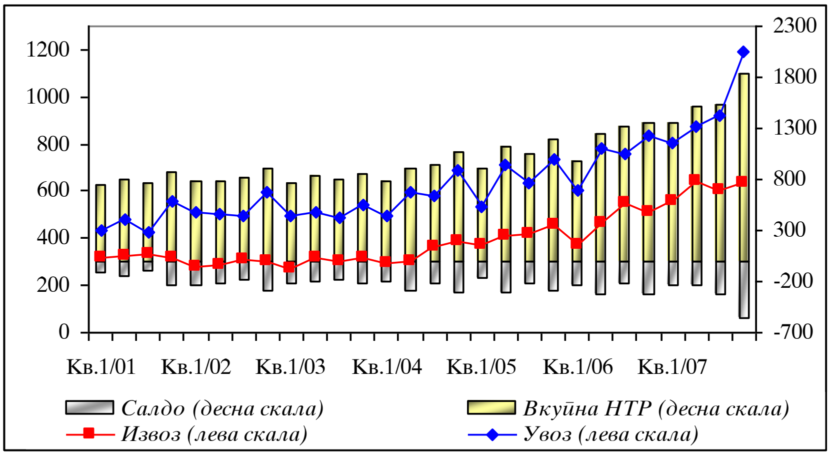

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Пораст на извозот на железо и челик

Интензивната производствена активност на металопреработувачката индустрија доведе до раст на извозот на железо и челик (пораст од 37,3% во последните три месеци на 2007 година), што детерминира 48,5% од порастот на вкупниот извоз. Ваквата годишна промена претставува продолжување на тенденцијата на забавен раст, започнат во претходниот квартал и делумно кореспондира со намалувањето на цените на фероникелот како главен извозен производ. Значителен придонес во порастот на извозот

на стоки има и категоријата „облека и текстил“, како и категоријата „метална руда и отпадоци“ (повторно активирање на еден позначаен рударски капацитет). Од друга страна, намалениот обем на извезени количини на нафтени деривати доведе до пад на извозот на овој производ од 11,9% на годишна основа.

Графикон 29
Структура и динамика на извозот по групи производи
(во%) (годишни стапки на промени)

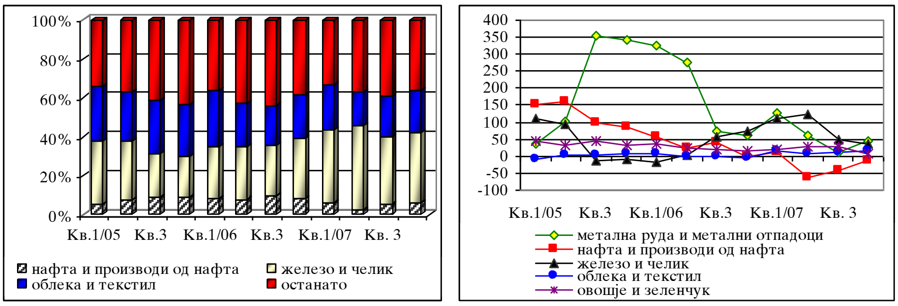

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Во четвртиот квартал на 2007 година индексот на РЕДК на денарот (со дефлатор - индекс на трошоци на живот) депрецира за 1,4% во споредба со истиот квартал од претходната година, согласно со порастот на индексот на релативните цени, додека индексот на номиналниот ефективен девизен курс на денарот (НЕДК) забележа блага апрецијација (апрецијација на денарот во однос на руската рубља и американскиот долар). Воедно, РЕДК, пресметан според индексот на цени на индустриски производители, забележа депрецијација од 3,7% на годишна основа, како одраз на поинтензивниот годишен пораст на странските цени на индустриски производители во однос на домашните цени. Исто така, во услови на раст на странските трошоци, од една страна, и пад на домашните трошоци, од друга, РЕДК на денарот, пресметан според индексот на трошоците на работна сила по единица производ[13], значително депрецира (за 11,7%).

Графикон 30
Индекс на РЕДК* и НЕДК на денарот
(база 2003=100, пондери НТР=2006)

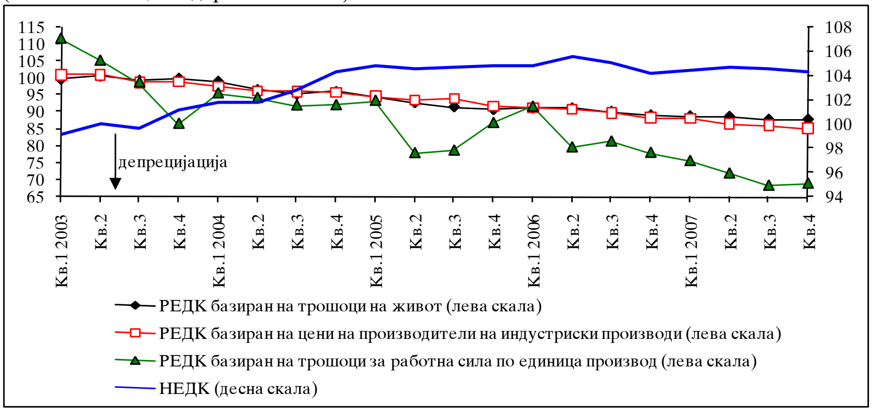

*Индекс под 100 означува зголемена извозна конкурентност.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

[13] Индексот на трошоците на работна сила по единица производ се однесува на индустријата.

Интензивирање на годишниот раст на увозот во последниот квартал

Високата увозна зависност на македонскиот извоз и интензивираната инвестициска активност придонесоа за забрзување на годишната стапка на раст на увозот во четвртиот квартал на 2007 година. Најголем придонес во порастот (48,2%) има повисокиот увоз на електрична енергија[14], метална руда и метални отпадоци, како и производи за храна (сушниот период влијаеше врз намалувањето на домашната понуда на прехранбени производи, а со тоа и врз повисокиот износ на увезени количини). Од останатите категории, значаен придонес има групата машини и транспортни уреди, додека увозот на нафта и нафтени деривати бележи мал пад, заради помалиот обем на увезени количини во однос на четвртиот квартал на 2006 година.

Графикон 31
Динамика на увозот по групи производи
(во %) (годишни стапки на промени)

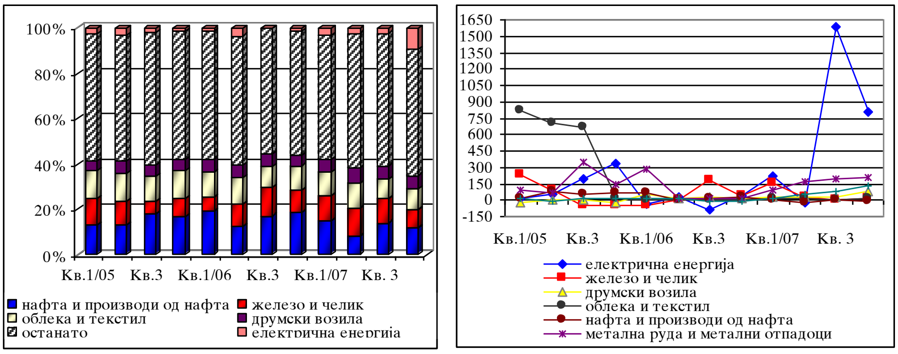

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Во четвртиот квартал на 2007 година, извозот на стоки и понатаму е насочен кон Европската унија, како и кон Западен Балкан, иако учеството на извозот кон ЕУ на годишна основа се намали за 1,9 процентни поени. Од друга страна, извозот кон САД има зголемено учество (од 1,7 процентни поени), што се должи во најголема мера на извозот на одредени метали. Исто така, најголемиот дел од увозот е од ЕУ, но на годишна основа, евидентно е преориентирањето кон пазарите на Западен Балкан и кон останатите земји.

Графикон 32
Географска насоченост на извозот и увозот на стоки
(во%)

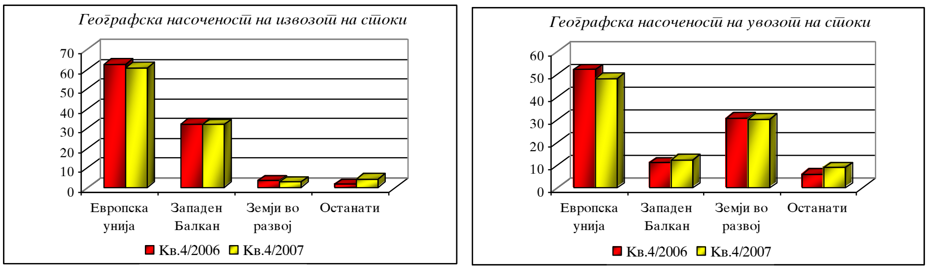

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

[14] Во согласност со начинот на царинска евиденција на увозот на електрична енергија, во октомври и ноември 2007 година беше прикажан голем увоз на електрична енергија, што, фактички, е реализиран во текот на целата година.

Намалено позитивно салдо во размената на услуги, повисоки нето-одливи во подбилансот доход и пад на приватните трансфери

Во четвртиот квартал на 2007 година, нето-приливите врз основа на патувања и инвестициски работи се главните генератори на суфицитот кај услугите. Меѓутоа, зголемениот увоз на стоки услови повисоки транспортни трошоци, кои заедно со деловните услуги влијаеа за годишното намалување на позитивното салдо кај услугите (за 3,9 милиони евра). Негативното салдо на подбилансот доход на годишна основа се продлабочи за 13,4 милиони евра, што се должи на повисокиот износ на исплатен доход од директни инвестиции спрема нерезиденти, како и на плаќања врз основа на камата. Кај салдото на тековни трансфери е регистриран пад за 22,2% во однос на истиот квартал од претходната година, со речиси подеднаков придонес на двете ставки. Имено, кај официјалните трансфери беа забележани нето-одливи[15], додека приватните трансфери регистрираат намалување условено од падот кај ефективата, која за прв пат од 2005 година наваму забележа негативна стапка на промена (од 20,1%).

Графикон 33
Динамика на приватни трансфери по компоненти на нето-основа
(во милиони евра) (годишни стапки на промена)

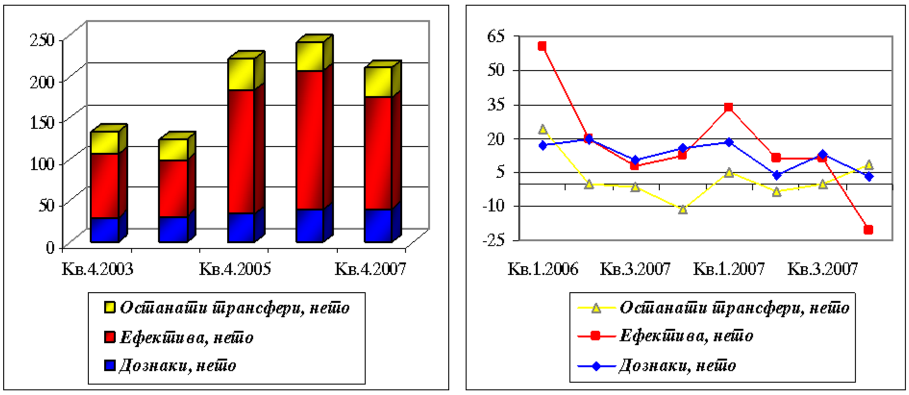

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во четвртиот квартал на 2007 година, во *капиталната и финансиска сметка* е забележан висок нето-прилив на капитал од странство во износ од 269,6 милиони евра, кој главно произлегува од реализираните нето-приливи врз основа на странски директни инвестиции (со речиси 43% учество во вкупните нето-приливи).

[15] Во декември 2007 година, од страна на Министерството за финансии кон странство се исплатени средства врз основа на завршен судски спор.

Графикон 34
Компоненти на финансиската сметка
(во милиони евра)

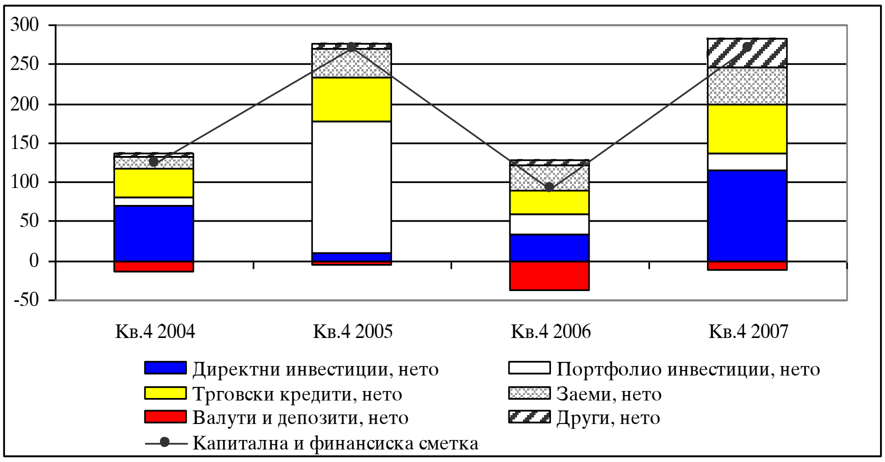

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Странските директни инвестиции во последниот квартал од 2007 година достигнаа 115,7 милиони евра[16], наспроти 34,7 милиони евра во истиот квартал од 2006 година. Притоа, најинтересни дејности за вложување во земјата се осигурителната и прехранбената дејност и телекомуникациите, а соодветни земји-инвеститори претставуваат Словенија, Србија и Австрија. Нето-приливите од портфолио-инвестиции во четвртото тримесечје на 2007 година бележат мал годишен пад од 3,6 милиони евра, што се должи пред сѐ на продажбите на домашни должнички хартии од вредност од страна на странските инвеститори.

Графикон 35
Директни и портфолио-инвестиции
(во милиони евра)

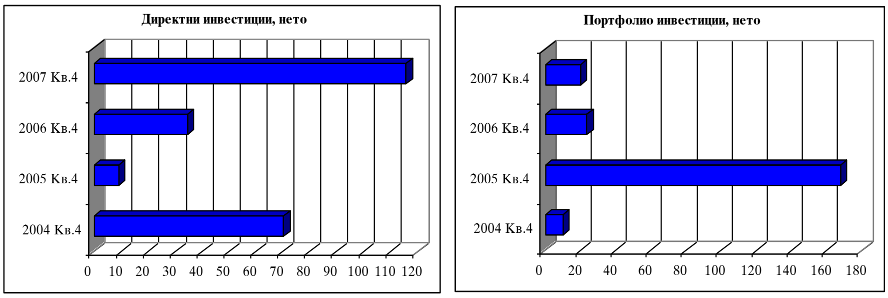

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во анализираниот квартал беше регистрирано и повисоко нето-задолжување врз основа на трговски кредити, заеми и достасани неплатени обврски на приватниот сектор. Наспроти тоа, ставката валути и депозити регистрира нето-одливи, што се должи на подигнатата ефектива од страна на приватниот сектор.

Во четвртиот квартал на 2007 година продолжи трендот на пораст на *вкупниот надворешен долг* на Република Македонија. Така, во последното тримесечје, неговиот квартален раст изнесува 4,9%[17], како резултат на зголемувањето на долгорочниот долг за 5,8% (во согласност со повисокиот износ на користени средства од платени

[16] Во декември 2007 година, државата изврши враќање на дел од средствата врз основа на ревизија на приватизацијата на едно јавно претпријатие.
[17] Податокот за состојбата на долгот на 30.09.2007 не е ревидиран.

обврски, како и врз основа на курсни разлики). Во услови на стабилен кредитен рејтинг и зголемено користење на странски капитал од страна на приватниот сектор, забележан е квартален пораст од 7,7% на вкупниот долг на приватниот сектор (при што долгорочниот долг на приватниот сектор забележа пораст од 9,4%). Истовремено, вкупниот долг на јавниот сектор се зголеми за 2,6% во однос на крајот на претходниот квартал, за што придонес има и задолжувањето врз основа на вториот Програмски заем за развојни политики (PDPL II) (23,3 милиони евра).

Графикон 36
Структура на долгорочниот долг со состојба на крајот од кварталот*
Должници Кредитори

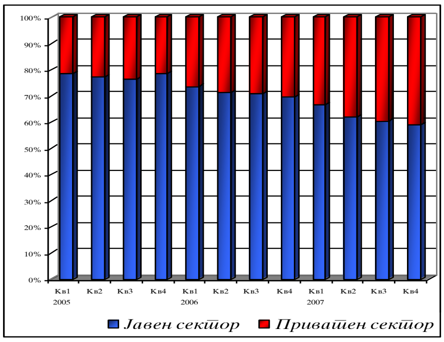

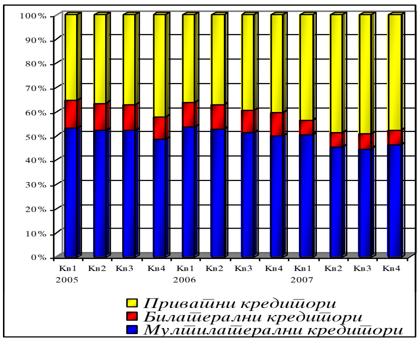

*Претходни податоци.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во последниот квартал на 2007 година, користените средства забележаа квартален пораст од 74,4% и изнесуваат 180,9 милиони евра, од кои поголемиот дел (74,9%) отпаѓа на долгорочни кредити и заеми. Од друга страна, пораст на квартална основа (76%) бележат и вкупните платени обврски во износ од 115,9 милиони евра, од кои 73,5% беа исплатени од страна на приватниот сектор (во чиишто рамки 57,2% се однесуваат на комерцијалните банки). Притоа, краткорочните платени обврски од страна на јавниот сектор (7,6 милиони евра) во целост се однесуваат на отплатата на репрограмираниот долг кон Италија.

Графикон 37
Користени средства и платени обврски на долгорочен и краткорочен долг
(во милиони евра)

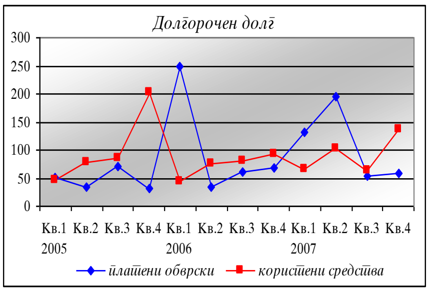

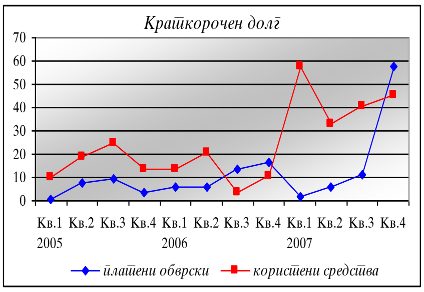

Извор: Претходни податоци на Народна банка на Република Македонија.

И покрај нето-откупот на девизниот пазар од страна на НБРМ во последниот квартал на годината, на 31.12.2007 година *бруто девизните резерви* изнесуваа 1.524,4 милиони евра и во однос на крајот на третиот квартал на 2007 година се зголемија за само 2,3 милиони евра. Ваквата промена произлегува од високите нето-одливи од девизните депозити на државата, заради исплата врз основа на судски спор и одливи врз основа на ревизија на приватизирана

компанија. Нивото на бруто девизните резерви на крајот на декември овозможува покриеност од 3,8 месеци на увозот на стоки (ф.о.б.) и одливот на услуги од наредната година[18].

Графикон 38
Фактори на промена на бруто девизните резерви во четвртиот квартал на 2007 година
(во милиони евра)

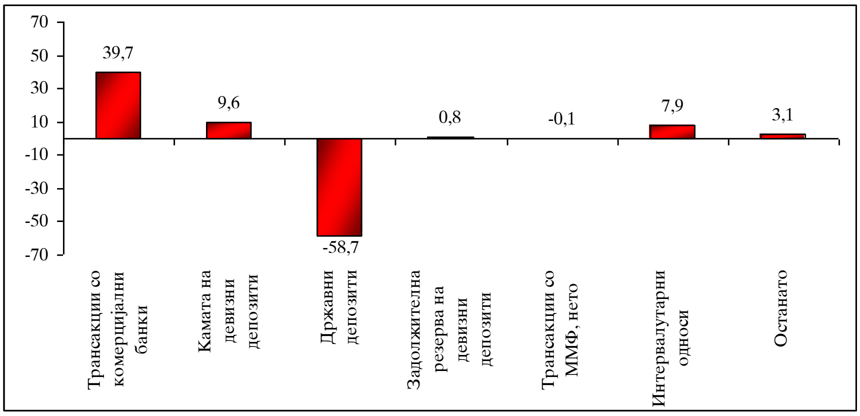

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во првите два месеца од 2008 година, трговскиот дефицит (на ц.и.ф. основа) изнесува 281,7 милиони евра и во однос на истиот период од претходната година е зголемен за 54,7%, во услови на поинтензивен пораст на увозот од извозот (30,8% и 17,9%, соодветно). Имено, зголемениот увоз на минерални горива во услови на пораст на светските цени на нафтата и потреба од увоз на електрична енергија заради недоволно домашно производство на овој енергент доведоа до зголемен увоз. Од друга страна, главен фактор за порастот на извозот и натаму останува извозот на железо и челик и нивни производи и руди, во согласност со зголемената производствена и извозна активност, како и извозот на нафтени деривати, како одраз на движењата на страната на увозот. Притоа, движењата во надворешната трговија се во линија на проекцијата, при што присутен е ризик од влошените услови на размена. Во услови на понатамошен годишен раст на цените во домашната економија, како и политичка нестабилност во регионот, во првиот квартал на 2008 година продолжи трендот на опаѓање на нето-откупот од менувачко работење (според прелиминарните податоци, заклучно со 20.03.2007 година годишен пад од 32%). Во првиот квартал се очекува дефицит на тековната сметка од 123 милиони евра. Согласно со наведените движења, бруто девизните резерви на крајот на март изнесуваа 1.519,3 милиони евра и во однос на крајот на 2007 година се пониски за 12,1 милион евра.

Во вториот квартал на 2008 година, на тековната сметка на билансот на плаќања се очекува дефицит од 155 милиони евра, кој произлегува главно од очекуваниот дефицит во трговскиот биланс и, евентуално, натамошно намалување на приливите од приватните трансфери, кои се основен извор на финансирање на трговскиот дефицит. Проценетото негативно трговско салдо, во најголем дел се должи на зголемениот увоз на инвестициски и интермедијарни производи и на зголемениот увоз на енергија (пораст на светските цени на нафтата и електричната енергија). Дефицит се очекува и кај подбилансот на доходот, во најголема мерка поради очекуваната

[18] Според проекцијата на билансот на плаќања изготвена при последната мисија на ММФ во ноември 2007 година.

исплата на дивиденда кон странските инвеститори на едно поголемо домашно претпријатие, додека кај категоријата услуги се предвидува суфицит. Дефицитот на тековната сметка се очекува да биде финансиран преку приливи врз основа на странски директни инвестиции и задолжување од странство.

1.5. Инфлација

Просечна инфлација од 2,3% во 2007 година

Глобалниот раст на цените на храната и неповолните временски услови што ја намалија домашната понуда на храна, како и зголемениот извоз на земјоделски производи, доведоа до брз раст на цените на исхраната и интензивирање на стапката на инфлација во четвртиот квартал на 2007 година. Сепак, просечната инфлација во 2007 година изнесуваше 2,3% и е приближно иста со инфлацијата во евро-зоната, каде што изнесуваше 2,1%. Во насока на пораст на инфлацијата во 2007 година делуваа и повисоките цени на електричната енергија, наспроти пониските цени на телекомуникациските услуги.

Интензивирање на цените на храната во последниот квартал на 2007 година

Општото ниво на цените во последниот квартал од годината беше повисоко за 2,6% во споредба со претходниот квартал, што укажува на умерено зголемување на инфлацијата. Ваквиот квартален пораст на потрошувачките цени, главно е резултат на зголемувањето на цените на житните производи (зголемување на цената на лебот и печивата) и на свежиот зеленчук, во рамките на категоријата „исхрана“. Исто така, во рамките на оваа категорија пораст е регистриран и кај цените на растителните масти (зголемување на цената на маслото за јадење), свежото и киселото млеко, како и на свежото месо. Растот на цената на суровата нафта на светските берзи се одрази и врз домашните цени на горивата, а пораст забележаа и цените на облеката и обувките, како и услугите во рестораните (главно поради повисоките цени на храната и пијалаците во угостителските објекти). Единствено дефлаторно влијание имаат пониските цени на телекомуникациските услуги (поради зголемената конкуренција во овој сектор), како и цените на лековите, заради примената на пониска стапка на ДДВ за лековите почнувајќи од октомври 2007 година [19].

---

[19] Со одлука на Владата се намали данокот на додадена вредност на лековите, медицинските и ортопедски помагала, како и на компјутерската опрема и јавниот превоз, од 18% на 5%, со примена од октомври 2007 година.

Графикон 39
Придонес на одделните категории на исхраната за кварталниот пораст на стапката на инфлација во четвртиот квартал на 2007 година
(придонеси во п.п.)

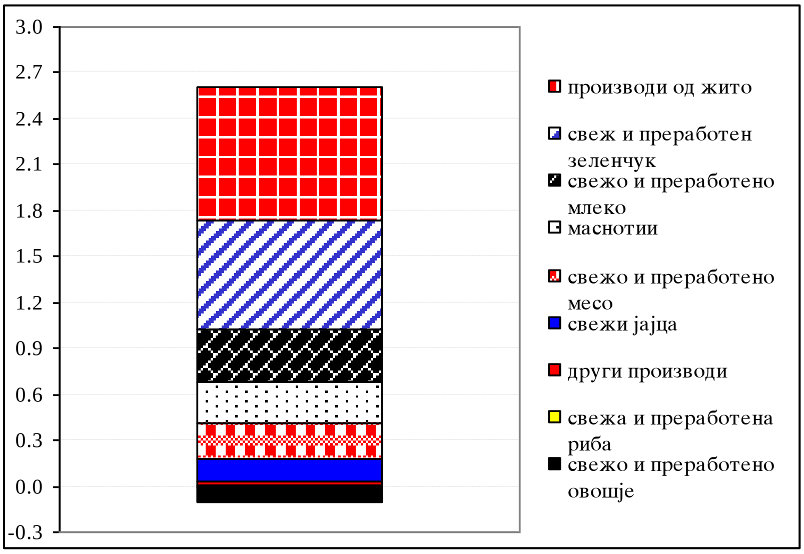

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на Народна банка на Република Македонија.

Намалената домашна понуда на земјоделските производи, услови годишно зголемување на увозот на овие производи во четвртото тримесечје на 2007 година. Во услови на глобален раст на цените на храната (особено кај житата, овошјето и зеленчукот, месото, како и кај млечните производи), растот на увозот на овие производи услови и висок пренесен ефект на увозните врз домашните цени на прехранбените производи.

Графикон 40
Годишна промена на увозните цени и увезената количина на производите за исхрана
(во %)

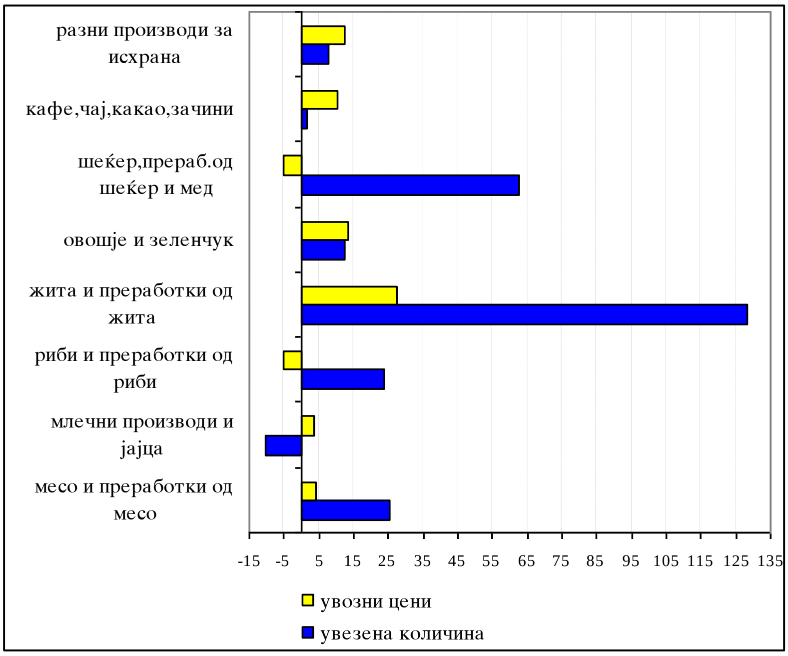

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Во согласност со ваквите движења, просечната годишна стапка на инфлација во последниот квартал од годината достигна 4,9%, што претставува највисок пораст споредено со претходните квартали. Најголем придонес (3,7 п.п.) за годишниот пораст имаат повисоките цени на храната, вклучувајќи го порастот на сите поткатегории во рамките на категоријата „исхрана“, од кои најголем придонес има порастот на цените на житните производи, свежиот зеленчук и овошје и на растителните масти. Дополнително влијание имаат повисоките цени на горивата, поскапите услуги во ресторанените, како и повисоката станарина. За разлика од овие инфлаторни движења, пониските цени на телекомуникациските услуги, на цените на лековите, како и падот на цените на средствата за образование имаа дефлаторно влијание.

Графикон 41
Придонес на исхраната и одделните категории од инфлацискиот индекс за годишната стапка на инфлација во четвртиот квартал на 2007 година
(придонеси во п.п.)

исхрана

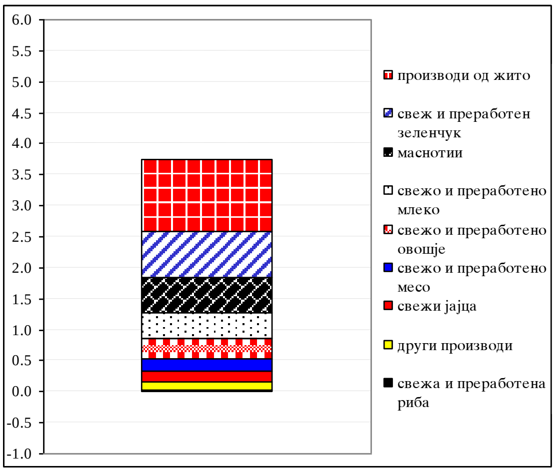

сите категории од инфлацискиот индекс

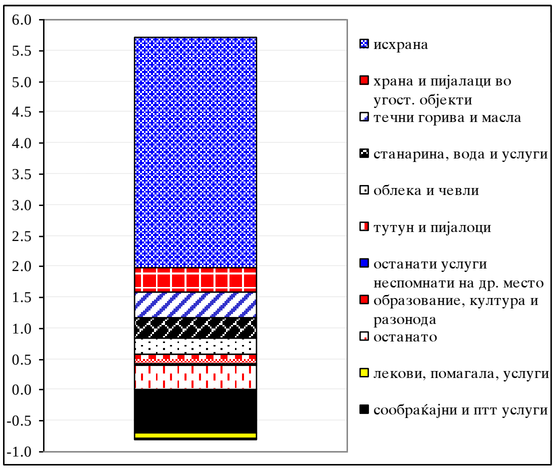

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на Народна банка на Република Македонија.

Имајќи предвид дека најзначајна детерминанта на просечната стапка на инфлација во 2007 година се цените на храната и енергијата, базичната стапка на инфлација (која го исклучува нивното влијание) во 2007 година е исключително ниска и изнесува 0,7%, укажувајќи на отсуство на посериозни инфлаторни притисоци од монетарна природа.

Графикон 42
Стапка на инфлација (во %) и придонес на одделните категории од инфлацискиот индекс за просечната годишна стапка на инфлација во 2007 година (во п.п.)

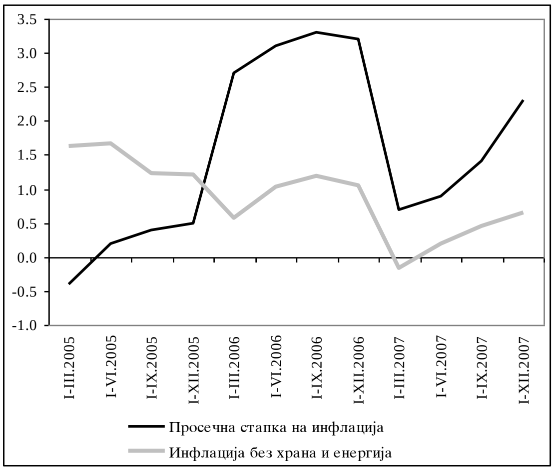

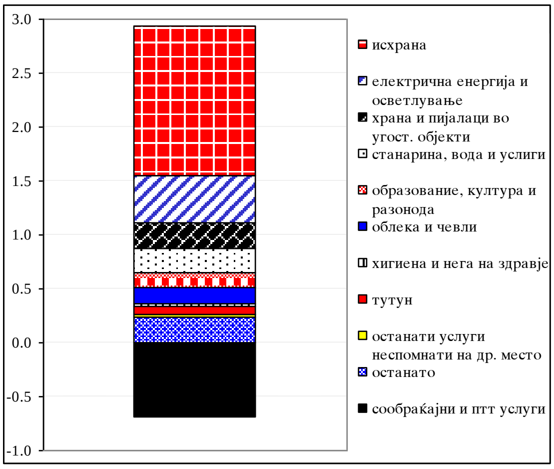

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на Народна банка на Република Македонија. Во 2006 година е исклучен и ефектот од зголемувањето на акцизата на цигарите.

Инфлациските остварувања се во склад со инфлациските очекувања на економските субјекти

Остварената просечна стапка на инфлација од 2,3% во 2007 година е во рамките на иницијалната проекција на инфлацијата од 3%. Забрзувањето на инфлацијата во четвртиот квартал соодветствува и со инфлациските очекувања на економските субјекти во земјата за соодветниот период, со оглед на тоа што 78% очекувале зголемување на инфлацијата (главно, со побавен интензитет), а преостанатиот дел очекувале таа да се задржи на нивото од третиот квартал. Сепак, неочекуваното зголемување на цените кон крајот на годината детерминира остварување на нешто повисока стапка на инфлација од очекуваната[20].

Графикон 43
Инфлациски очекувања до крајот на годината и остварена инфлација во тековниот квартал
(во %)

Извор: Анкета за инфлациските очекувања и пресметки на Народна банка на Република Македонија; Државен завод за статистика.

Можни инфлаторни притисоци од производствените цени во наредниот период

Паралелно со интензивирањето на нивото на потрошувачките цени, беше регистриран пораст и кај цените на производителите на индустриски производи. Така, по умерениот просечен годишен пораст

[20] Податоците за инфлациските очекувања се според резултатите од Анкетата за инфлациски очекувања на субјектите во Македонија спроведена во почетокот на четвртиот квартал на 2007 година.

Растечки тренд на трошоците по единица труд

во претходните квартали на 2007 година, производствените цени во четвртото тримесечје од годината достигнаа стапка на раст од 2,1%. Доколку цените на производителите се набљудуваат од аспект на нивната поврзаност со домашната компонента на инфлацијата, значаен годишен пораст во последниот квартал од годината е забележан кај цените на производите за широка потрошувачка, цените на енергијата и кај интермедијарните производи. Ваквите движења на цените на домашните производители, а особено на цените на производите за широка потрошувачка и цените на енергијата, кои се составен дел на потрошувачката на домаќинствата, укажуваат на можни позначајни инфлаторни притисоци во наредниот период.

Графикон 44
Потрошувачки цени и цени на производителите на индустриски производи
(годишни квартални промени во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Зголемувањето на производствените цени во последниот квартал од годината придонесе за интензивирање на нивната просечна стапка на раст во однос на претходната година, која, во просек, достигна 1,6% во 2007 година, главно под инфлаторните влијанија на производителите на електричната енергија и на прехранбените производи и пијалаци, наспроти годишниот пад на цените на производителите на нафтени деривати.

Графикон 45
Движење на цените на домашните производители
(индекси, просек 2006=100)

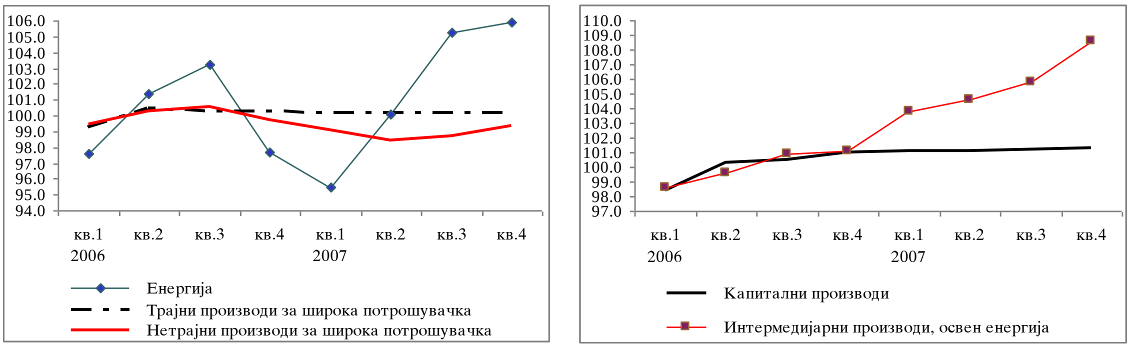

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на Народна банка на Република Македонија.

Анализата на влијанието на трошоците по единица труд врз инфлацијата укажува дека реалниот сектор на економијата, од овој аспект, продуцирал одредени инфлаторни притисоци. Имено, трендот на пораст на трошоците по единица труд, започнат во првиот квартал на 2007 година, продолжи и во третиот и четвртиот квартал, кога беше регистриран умерен годишен пораст.

Графикон 46
Инфлација и трошоци по единица труд во економијата
(индекси, 2004=100)

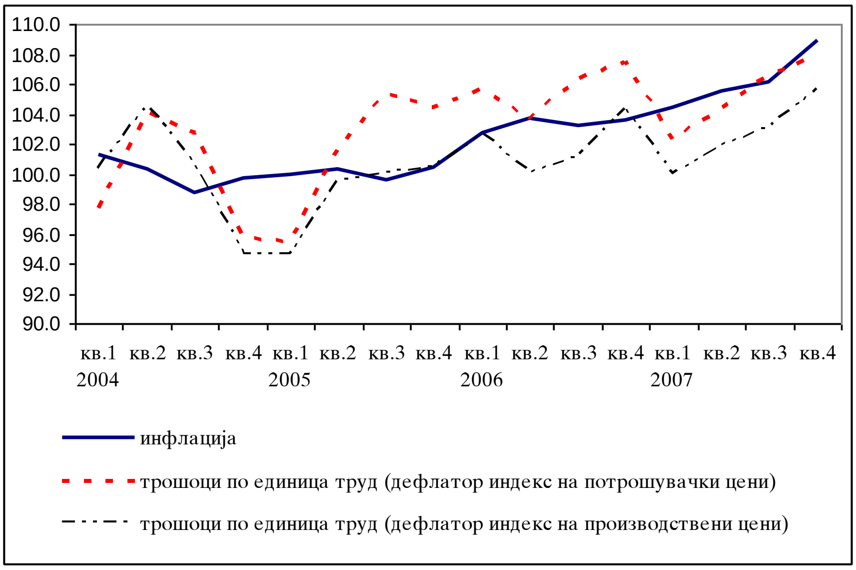

Извор: Пресметки на Народна банка на Република Македонија.

Инфлациските притисоци започнати од последниот квартал на 2007 година, продолжија и во текот на првиот квартал на 2008 година, при континуиран тренд на поскапување на цените на храната. Така, нивото на потрошувачките цени во првиот квартал на 2008 година беше повисоко за 4,1% во споредба со претходниот квартал, главно поради раст на цените на прехранбените производи. Поради тоа, како и поради ниската споредбена основа, годишната стапка на инфлација во првото тримесечје на 2008 година е поинтензивна и достигна 9,5% (76% од порастот се должи на поскапувањето на производите за исхрана). Во рамките на категоријата „исхрана“, најголем придонес за вкупниот пораст на потрошувачките цени имаат зголемените цени на житните производи (лебот и печивата), на свежиот зеленчук, маслото за јадење, свежото и киселото млеко, како и на свежото овошје. Заради продолжениот тренд на раст на цените на храната и во првите месеци на 2008 година, Владата на Република Македонија од средината на февруари презеде мерки за намалување на цените на лебот, брашното и млекото и за задржување на цената на маслото за јадење, кои сепак имаа скромен ефект.

Графикон 47
Стапка на инфлација и инфлација без храна
(годишни промени, %)

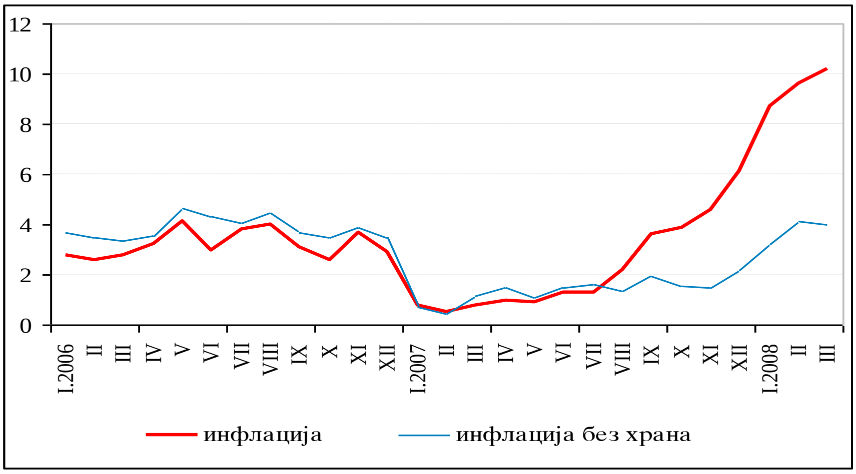

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Дополнителен инфлаторен притисок во првиот квартал на 2008 година извршија и повисоките цени на горивата, како резултат на историското зголемување на цената на суровата нафта на светските берзи. Инфлаторно делуваа и поскапата храна во ресторантите, поскапата станарина, како и поскапувањето на топлинската енергија за греење. Од друга страна, единственото позначајно дефлаторно влијание се должеше на поевтините телекомуникациски услуги (кое е помало во однос на претходната година). Доколку се исклучи влијанието на исхраната и енергијата, годишната инфлација во првиот квартал на 2008 година изнесува 2,9% (во последниот квартал на 2007 година таа изнесуваше 1,2%). Интензивирањето на базичната инфлација од почетокот на 2008 година сигнализира дека интензивирањето на инфлацијата повеќе не е исклучиво резултат на порастот на цените на храната и енергијата, туку и на пораст на цените и кај останатите производи и услуги што упатува на присуство на ефекти од зголемената побарувачка и евентуален индиректен ефект од порастот на цените на енергијата и другите инпути.

Инфлацијата остварена во првиот квартал на 2008 година беше во рамките на инфлациските очекувања на економските субјекти анкетирани во почетокот на кварталот, кои очекуваа до крајот на 2008 година инфлацијата да се намали во однос на нивото регистрирано во почетокот на годината и таа да се сведе на околу 6%[21].

Стапката на инфлација остварена во првиот квартал на 2008 година значително ги надмина очекувањата за кварталот опфатени во иницијалната проекција, според која инфлацијата во 2008 година требаше да изнесува околу 3%. Согласно со најновите проценки, базирани врз остварувањата во првиот квартал на 2008 година и очекувањата за стабилизирање на растот на цените на храната, во второто тримесечје на 2008 година се очекува постепено забавување на годишната стапка на растот на цените. Следствено, се очекува годишната стапка на инфлација на крајот на годината да се нормализира и да се приближи кон нивото карактеристично за

[21] Податоците за инфлациските очекувања се дадени според резултатите од Анкетата за инфлациските очекувања на субјектите во Македонија, спроведена во почетокот на првиот квартал на 2008 година.

последните неколку години. Сепак, како главни ризици во однос на инфлацијата и натаму остануваат евентуалното натамошно зголемување на цените на храната и цените на енергентите на светските берзи и нивното влијание врз домашните цени.

Во првите два месеца на 2008 година беше регистриран интензивен пораст и кај цените на производителите на индустриски производи, кои достигнаа годишна стапка на раст од 9,9%. Високиот годишен пораст на овие цени главно е резултат на повисоките цени на производителите на нафтени деривати и на прехранбените производи и пијалаци. Значајниот пораст на цените на домашните производители регистриран кај групите на производи кои се составен дел на потрошувачката на домаќинствата (енергија и нетрајни производи за широка потрошувачка), упатува на натамошни инфлаторни притисоци од домашните производители.

II. Монетарна политика

Забавување на растот на девизните приливи...

Во последниот квартал на 2007 година, монетарната политика се спроведуваше во значајно променет амбиент, карактеризиран со намалување на интензитетот на девизните приливи од странство и високата буџетска потрошувачка. Така, нето-откупот на девизи во овој квартал е помал за 34,1% во однос на четвртиот квартал на 2006 година (во последните два месеца од кварталот интервенциите беа во насока на нето-продажба на девизи), со што за прв пат од почетокот на годината, на девизниот пазар беа регистрирани и поизразени притисоци за депрецијација на домашната валута. Ваквите движења главно го рефлектираат влошеното салдо на тековната сметка во последниот квартал. Намалените портфолио-инвестиции во македонската економија во овој период кореспондираат и со нестабилноста на глобалниот финансиски пазар, како фактор што ја намали побарувачката на финансиската актива и во земјите во развој.

Графикон 48
Инфлација и девизен курс
(тековен месец / ист месец од претходната година, во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија и Државен завод за статистика.

...и интензивирање на стапката на инфлација

Во последниот квартал на 2007 година дојде до интензивирање на стапката на инфлација, главно под влијание на растечкиот тренд на цените на храната. Имено, сушниот период генерира негативен шок на страната на агрегатната понуда преку намалената понуда на земјоделски производи. Дополнително инфлаторно влијание имаа и

случувањата на глобалниот пазар, поврзани со растот на цената на нафтата на светските берзи, како и значајно повисоките цени на прехранбените производи на светскиот пазар (како резултат на неповолните климатски услови и растот на светската побарувачка на овие категории на производи), кои се пренесоа и во домашната економија. Така, просечната стапка на инфлација во 2007 година изнесува 2,3%, додека базичната стапка на инфлација без храна и енергија е значајно пониска и изнесува 0,7%.

Графикон 49
Интервенции на девизен пазар од страна на НБРМ
(кумулативен износ во кварталот, во милиони евра)

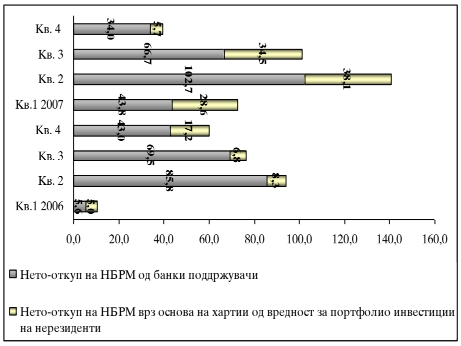

Графикон 50
Квартална промена на понудата на благајнички записи и државни записи за монетарни цели

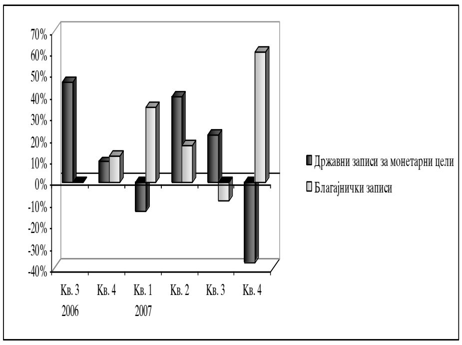

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Адекватно управување со ликвидноста во банкарскиот систем...

На оперативно ниво, во последниот квартал на 2007 година монетарното управување беше насочено кон неутрализирање на ликвидносните ефекти од автономните фактори, во функција на ефикасно управување со ликвидноста во банкарскиот систем. Притоа, за овој квартал карактеристична беше исклучително високата буџетска потрошувачка, концентрирана во последниот месец на годината, што доведе до значајно креирање ликвидност во банкарскиот систем. Повлечените средства од денарската сметка на државата кај НБРМ, во најголем дел беа искористени за реализација на капиталните расходи и зголемените трансферни плаќања, а воедно беше извршен и поврат на средства на странски инвеститор по извршена ревизија. Девизните трансакции на НБРМ[22], во согласност со намалениот нето-откуп на девизи на девизниот пазар, имаа помал ликвидносен ефект во споредба со претходните три квартали, додека сезонски повисоката побарувачка на готови пари делуваше во насока на повлекување ликвидност од банкарскиот систем.

[22] Во октомври 2007 година, НБРМ реализира нето-откуп на девизи на девизниот пазар, делувајќи во насока на креирање ликвидност, додека во ноември изврши нето-продажба врз основа на користени права за портфолио-инвестиции. Во декември, девизните трансакции делуваа во насока на повлекување ликвидност, што се должи на нето-продажбата на девизни средства за потребите на државата (овие трансакции немаат ликвидносен ефект), додека во трансакциите со банките-поддржувачи беше реализиран нето-откуп на девизи.

Табела 1
Креирање и повлекување ликвидност*
(во милиони денари)

	30.09.2007 година	Промени по месеци			Вкупно	31.12.2007 година
		октомври	ноември	декември		
Ликвидни средства на банките (сметка на банките кај НБРМ)	**6.790**	1.554	256	1.815	**3.625**	**10.415**
Креирање ликвидност					**5.005**	
1. Нето девизна актива	94.209	1.768	-104	-1.530	134	94.343
2. Нето домашна актива	-68.905	-433	47	5.257	4.871	-64.034
од тоа:						
Благајнички записи на НБРМ	-16.339	-1.447	-1.389	-1.820	-4.656	-20.995
Државни записи за монетарни цели	-6.312	903	848	1	1.752	-4.560
Денарски депозити на државата кај НБРМ /1	-19.816	-178	568	9.580	9.970	-9.846
Девизни депозити на државата кај НБРМ	-4.840	594	311	-1.658	-753	-5.593
Останати ставки, нето	-22.665	-305	-291	-845	-1.441	-24.106
Повлекување ликвидност					**-1.380**	
1. Готови пари во оптек	16.746	171	285	-1.637	-1.181	17.927
2. Готовина во благајна на банките	1.768	48	28	-275	-199	1.967

/1 Исклучени се државните записи за монетарни цели.
* Позитивна промена - креирање ликвидност; негативна промена - повлекување ликвидност.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

...преку стерилизација на ликвидносните ефекти од автономните фактори...

На нето-основа, автономните фактори делуваа во насока на креирање ликвидност, што наметна потреба од дополнителна стерилизација преку монетарните инструменти. Во таа насока, НБРМ ја зголеми понудата на благајнички записи за 60% на квартална основа, при што преку овој монетарен инструмент беа стерилизирани вкупно 4.656 милиони денари. Државните записи за монетарни цели делуваа во насока на емисија на ликвидни средства, што се должи делумно на извршените промени во условите на тргување со државни хартии од вредност[23], кои доведоа до намалување на атрактивноста на овие хартии од вредност.

Графикон 51
Инструменти на монетарната политика и автономни фактори на креирање и повлекување ликвидност*
(месечни промени во милиони денари)

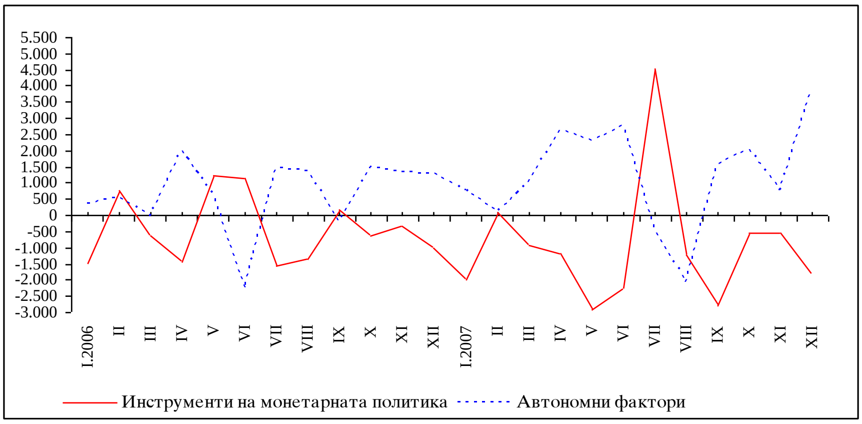

*Позитивна промена - креирање ликвидност; негативна промена - повлекување ликвидност.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

[23] Во октомври 2007 година, Министерството за финансии ги укина максималните каматни стапки и воведе шпекулативен процентуален поен, кој беше одреден на ниво од 0,02 за тримесечните државни записи и лимитирано учество.

...при што е задржан трендот на намалување на референтната каматна стапка

Следствено, побарувачката на монетарни инструменти од страна на банките, главно беше концентрирана на аукциите на благајнички записи на НБРМ, креирајќи притисок за намалување на каматната стапка, која, во просек, во четвртиот квартал е пониска за 0,3 процентни поени во однос на претходниот квартал. Ваквите движења, во услови кога странските каматни стапки бележат нагорен тренд, беа причина за значително стеснување на каматниот диференцијал помеѓу благајничките записи и едномесечниот ЕУРИБОР, кој, во просек, во четвртиот квартал изнесува 0,3 процентни поени (0,7 процентни поени во претходниот квартал). Каматната стапка на тримесечните државни записи оствари квартален пораст од 0,3 процентни поени во однос на просекот од претходниот квартал.

Графикон 52
Каматни стапки*
(во %, на годишно ниво)

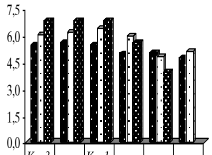

	Кв. 3 2006	Кв. 4	Кв. 1 2007	Кв. 2	Кв. 3	Кв. 4
КСБЗ	5,48	5,65	5,48	5,01	5,03	4,74
КСДЗ-3 месеци	6,04	6,21	6,44	5,99	4,85	5,13
Максимална камата на ДЗ - 3 месеци*	6,85	6,85	6,85	5,60	4,00	

Графикон 53
Каматен диференцијал помеѓу благајнички записи на НБРМ-28 дена и ЕУРИБОР -еден месец
(во процентни поени)

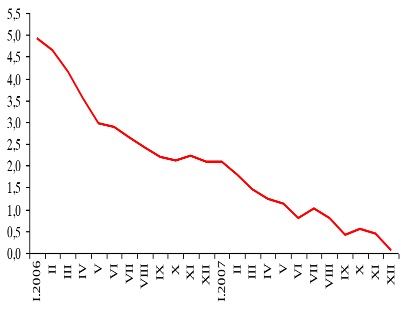

*Просек за кварталот од просечната пондерирана каматна стапка, освен за максималната каматна стапка, која се однесува на каматата на последната аукција во кварталот. Во октомври 2007 година, Министерството за финансии ги укина максималните каматни стапки и воведе шпекулативен процентуален поен, кој беше одреден на ниво од 0,02 за тримесечните државни записи.
КСБЗ - каматна стапка на благајнички записи.
КСДЗ - 3 месеци - каматна стапка на тримесечни трезорски записи.
Извор: Народна банка на Република Македонија, Министерство за финансии и Централна банка на Холандија (www.statistics.dnb.nl).

Повисока просечна дневна ликвидност на банките во четвртиот квартал на 2007 година

Во текот на последниот квартал на 2007 година, банките одржуваа просечно повисока дневна ликвидносна позиција (за 4,6% во однос на претходниот квартал). Во четвртиот квартал, банките во просек издвоија 8,5% над обврската за задолжителна резерва (во денари)[24], што претставува намалување на вишокот над обврската за издвојување за 2,9 процентни поени во однос на просекот од претходниот квартал (или за 7,3 процентни поени помалку во однос на истиот период на 2006 година). За покривање на привремените недостатоци на ликвидност, банките активно тргуваа на меѓубанкарскиот пазар на пари, во чии рамки беше реализиран зголемен просечен месечен промет за 2,4 пати во однос на претходниот квартал.

[24] Период на одржување (исполнување) на обврската за задолжителна резерва на банките се смета периодот од 11. ден во тековниот месец до 10. ден во следниот месец. Вишокот се однесува на вишок издвоени средства на сметката на банките кај НБРМ над обврската за задолжителна резерва.

Графикон 54
Дневна динамика на ликвидноста на банките*
(во милиони денари)

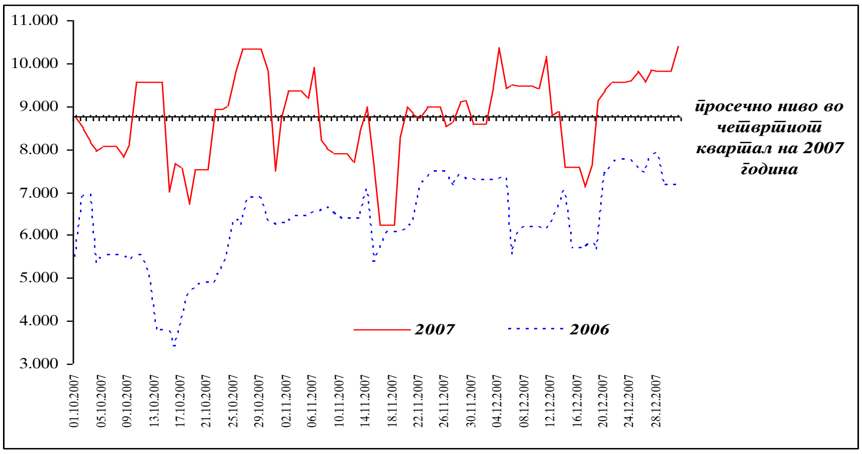

* Сметка на банките кај Народна банка на Република Македонија.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во почетокот на 2008 година, НБРМ изврши промена во поставеноста на монетарните инструменти...

Во текот на првиот квартал на 2008 година, во услови на натамошно интензивирање на стапката на инфлација, и особено на базичната инфлација, НБРМ изврши промена во поставеноста на монетарните инструменти. Така, на 19.02.2008 година, НБРМ премина од „тендер со каматни стапки“ на аукции на благајнички записи на принципот „тендер со износи“ и фиксна каматна стапка од 5,25% (наспроти 5,08%, колку што изнесуваше на последната аукција пред промената на тендерот), која беше дополнително зголемена на 6% на 06.03.2008 година. Ваквите мерки беа насочени кон стабилизирање на инфлациските очекувања на пазарните субјекти, во функција на одржување на ценовната стабилност на среден рок. Притоа, во првите три месеци на 2008 година, преку благајничките записи, на нето-основа беа стерилизирани вкупно 691 милион денари.

Графикон 55
Каматна стапка на благајнички записи на НБРМ (28 дена)
(во %)

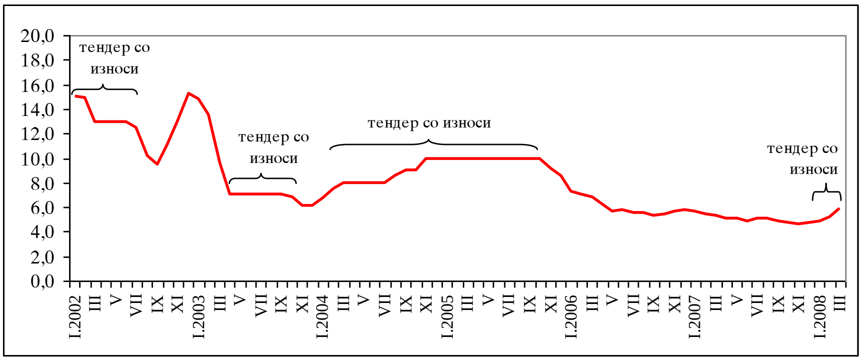

Извор: Народна банка на Република Македонија.

...при натамошно задржување на трендот на намалени девизни приливи од странство

На девизниот пазар продолжија неповолните движења, изразени преку притисоци на страната на побарувачката на девизи. Така, во јануари 2008 година, НБРМ реализира нето-продажба на девизи на девизниот пазар, додека во февруари и март не беа реализирани трансакции со банките-поддржувачи. Сепак, нето девизната актива на НБРМ, во февруари 2008 година во однос на крајот на претходната година, делуваше во насока на креирање примарни пари, одразувајќи го ефектот од зголемената обврска за

задолжителна резерва на банките во девизи[25]. Преку денарските депозити на државата, на кумулативна основа се изврши стерилизација на ликвидност од банкарскиот систем. Во февруари 2008 година, во однос на крајот на претходната година, примарните пари[26] се намалија за 5,2%. На годишна основа (февруари 2008 година / февруари 2007 година) примарните пари се повисоки за 22,3% и во однос на проекцијата за крајот на првиот квартал бележат надолно отстапување од 2,5 процентни поени. Ваквата динамика на примарните пари главно се должи на движењата на девизниот пазар, каде што НБРМ реализира нето-продажба на девизи (во првиот месец на годината), наспроти проектираниот нето-откуп на девизни средства за првиот квартал.

Графикон 56
Придонес во кварталниот пораст на примарните пари
(во процентни поени)

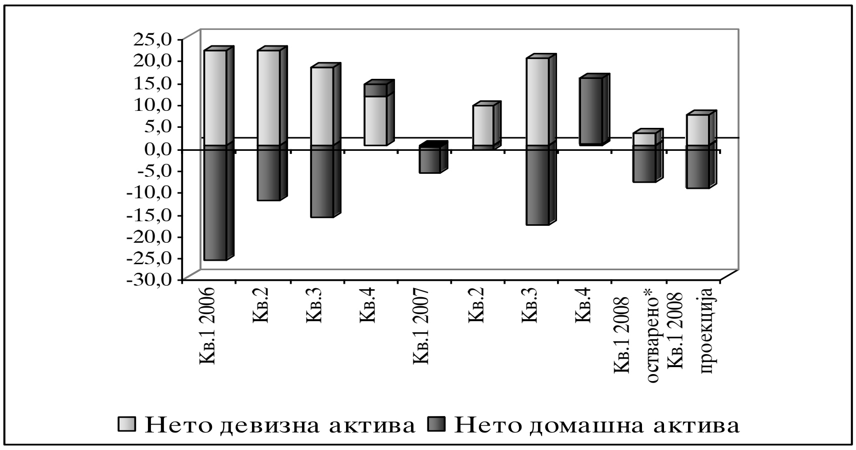

* Промена февруари 2008 година / декември 2007 година.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во текот на вториот квартал на 2008 година, НБРМ ќе продолжи внимателно да ги следи движењата во економијата, при што во зависност од остварувањата, останува подготвена соодветно да реагира и да ги прилагодува монетарните инструменти во функција на одржување на инфлацијата на толерантно ниво. На крајот на вториот квартал од 2008 година се очекува годишен раст на примарните пари од 18,1%.

2.1. Монетарни и кредитни агрегати

Интензивиран пораст на паричната маса

Кварталниот раст на понудата на пари од 8,8% во четвртиот квартал на 2007 година е значително поинтензивен споредено со претходниот квартал кога беше забележан пораст од 3,7%. Забрзувањето на кварталната стапка на пораст на паричната маса, освен со зголемувањето на економската активност и склоноста кон штедење, може да се објасни и со вообичаените сезонски фактори (зголемено трошење на приватниот сектор во периодот на новогодишните и божиќните празници), интензивниот раст на буџетската потрошувачка во овој период, како и порастот на платите

[25] На 11.02.2008 година, стапи во сила Одлуката за задолжителна резерва на банките (донесена на 27.12.2007 година), со која НБРМ изврши проширување на основата за пресметување на обврската за задолжителна резерва со вклучување нови категории сметки од билансите на банките.
[26] Ја вклучува задолжителната резерва на девизните депозити. Без оваа компонента, примарните пари, на кумулативна основа се пониски за 10,3%, додека на годишна основа се повисоки за 20,2%.

на вработените во јавната и државната администрација[27]. На годишна основа, најшироката парична маса на крајот на 2007 година е повисока за 29,4%.

Од аспект на монетарната мултипликација, монетарниот мултипликатор на паричната маса М4 го задржа речиси истото ниво во однос на претходниот квартал и во просек изнесува 6. Анализата на компонентите на монетарниот мултипликатор во декември 2007 година упатува на заклучок дека во последниот месец од годината се јавува зголемена склоност на банките за држење ликвидни средства кај НБРМ, што доведе до помал мултипликациски ефект на банките во монетарната креација (во декември монетарниот мултипликатор изнесува 5,8, наспроти 6,4 во септември 2007 година).

Графикон 57
Придонес во кварталниот пораст на паричната маса М4
(во процентни поени)

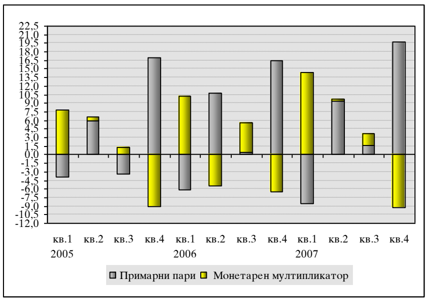

Графикон 58
Монетарен мултипликатор на паричната маса М4 и негови компоненти
(квартални просеци)

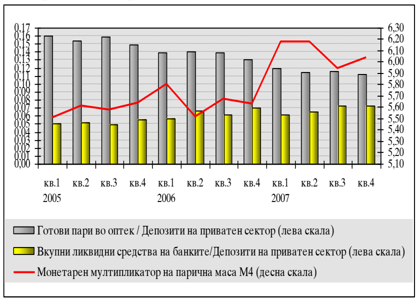

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Од аспект на структурата, во последното тримесечје на 2007 година сите компоненти на паричната маса покажуваат поинтензивна стапка на раст во однос на претходниот квартал. Сепак, главни генератори на кварталниот пораст на паричната маса М4 се краткорочните депозити и депозитните пари (со придонес во порастот на паричната понуда од 49,4% и 36,9%, соодветно). Во поглед на движењата кај најликвидниот монетарен агрегат М1, најголемо влијание и понатаму имаат трансакциските депозити, чиј раст во четвртиот квартал на годината достигна до 23,1%. Притоа, натамошниот тренд на редуцирање на учеството на готовите пари во оптек во структурата на монетарниот агрегат М1 продолжи и во четвртиот квартал (41% во просек, наспроти 42,8% во третиот квартал на 2007 година).

[27] Со Законот за изменување и дополнување на Законот за исплата на платите во Република Македонија, донесен на 08.10.2007 година, се предвидува зголемување на платите во период од три години (2007 - 2009 година) по 10% на годишно ниво. Примената започна со исплата на платата за месец септември 2007 година.

Графикон 59
Компоненти на монетарните агрегати
(во милиони денари)

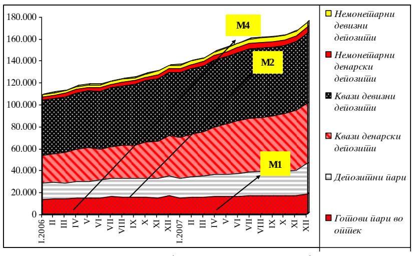

Графикон 60
Учество на готовите пари во оптек во паричната маса М1 и тренд-линија
(во %)

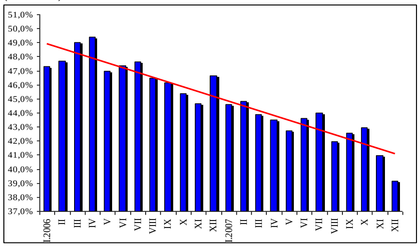

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Квартален пораст на депозитниот потенцијал на банките

Депозитната база[28] на банките во четвртиот квартал на 2007 година забележа поинтензивен квартален раст (6,4%) во споредба со претходниот квартал кога, под влијание на одливот на депозити по основ на исплата на дивиденда на државата од страна на еден поголем инвеститор, депозитниот потенцијал на банките се зголеми за 2,3%. Сепак, споредбата на кварталните промени во четвртиот квартал укажува на значително помал раст кај сите видови депозити во 2007 година, споредено со претходната година. Ваквите движења делумно може да се предизвикани од кварталниот пад на девизните приливи во економијата од приватни трансфери, а делумно и од интензивирањето на инфлацијата, што креира поголема неизвесност и раст на инфлациските очекувања.

Графикон 61
Придонес во кварталниот пораст на вкупните депозити
(во %)

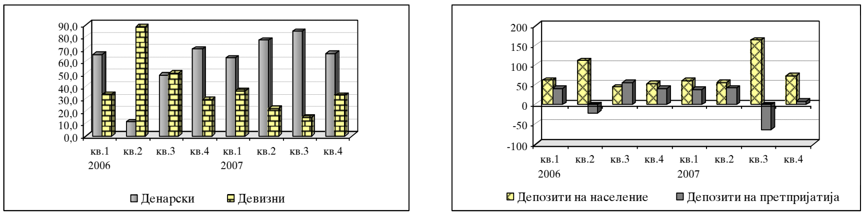

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Доминантен фактор во креирањето на дополнителниот депозитен потенцијал на банките, од аспект на рочната структура, и понатаму претставуваат краткорочните депозити (со квартален придонес од 90,9%), рефлектирајќи ја склоноста на депонентите да ги држат своите слободни средства во банките со пократки рокови. Од валутен аспект, јакнењето на позицијата на денарските депозити, на сметка на намалувањето на учеството на депозитите во странска валута, продолжи и во четвртиот квартал на 2007 година. Така, девизните депозити го намалија својот удел во структурата на вкупниот депозитен потенцијал и учествуваа, во просек, со 53,1%, (наспроти просечното учество од 56,9% во претходните тримесечја на 2007 година). На годишно ниво, вкупните депозити на приватниот сектор забележаа пораст од 28,8% (декември 2007 / декември 2006 година).

---

[28] Од октомври 2007 година, податоците за вкупните депозити и кредити на банките не ја опфаќаат „Македонска банка“ АД Скопје, на која на 16.10.2007 година, НБРМ ѝ ја укина дозволата за основање и работење на банка.

Графикон 62
Депозити на населението и претпријатијата
(во милиони денари)

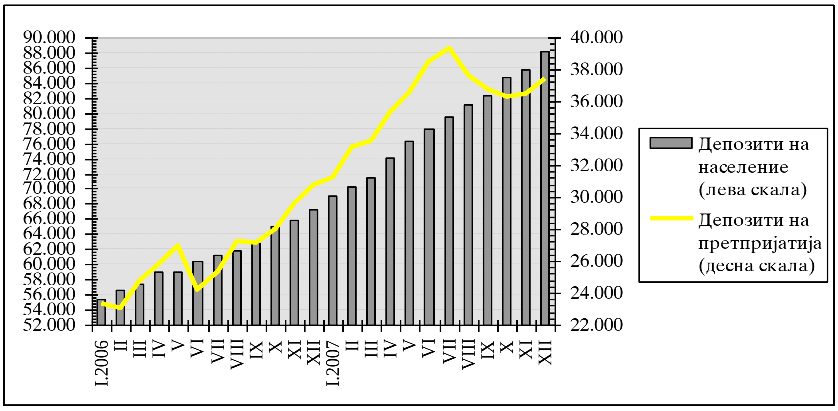

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Пораст на депозитите на населението...

Депозитите на населението во четвртиот квартал на 2007 креираа 73,1% од новосоздадената депозитна база на банките. И покрај поголемото учество на девизните депозити во структурата на вкупните депозити на населението, 71,6% од нивниот пораст се должи на растот на денарското штедење на населението. Од аспект на рочноста, 92,7% од структурата на вкупното штедење на населението во просек се на краток рок. Притоа, во четвртиот квартал најголем интерес беше покажан за депонирање на слободните парични средства во форма на денарски депозити со рочност од три месеци до една година. На годишна основа (декември 2007 година / декември 2006 година), вкупните депозити на населението се повисоки за 30,8%.

Графикон 63
Структура на депозитите на населението
(просечно учество во четвртиот квартал на 2007 година)

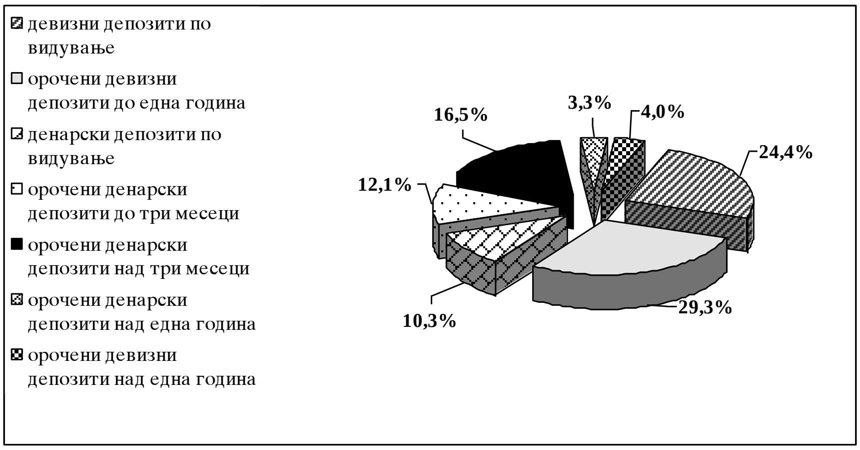

Извор: Народна банка на Република Македонија.

...при истовремен умерен пораст на депозитите на претпријатијата

По регистрираниот квартален пад на депозитите на корпоративниот сектор во третиот квартал на 2007 година (главно како резултат на одливот на депозити за исплата на дивиденда на државата од страна на една поголема компанија), во последниот квартал од годината беше регистрирана умерена стапка на раст од 1,9%. Од рочен аспект, кварталната промена на вкупните депозити во целост произлегува од порастот на краткорочните депозити, додека од аспект на валутата, карактеристичен е значителниот раст на придонесот на девизните депозити во порастот на вкупните корпоративни депозити (83,3%, наспроти 67%, 28,5% и 48,5% во

претходните квартали на 2007 година). Притоа, претпријатијата депонираа поголем паричен износ во форма на најликвидни финансиски средства (квартален пораст на денарските депозити по видување од 43,3%). Годишната стапка на пораст на депозитите на корпоративниот сектор изнесува 21,7% (декември 2007 година / декември 2006 година).

Графикон 64
Структура на депозитите на претпријатијата
(просечно учество во четвртиот квартал на 2007 година)

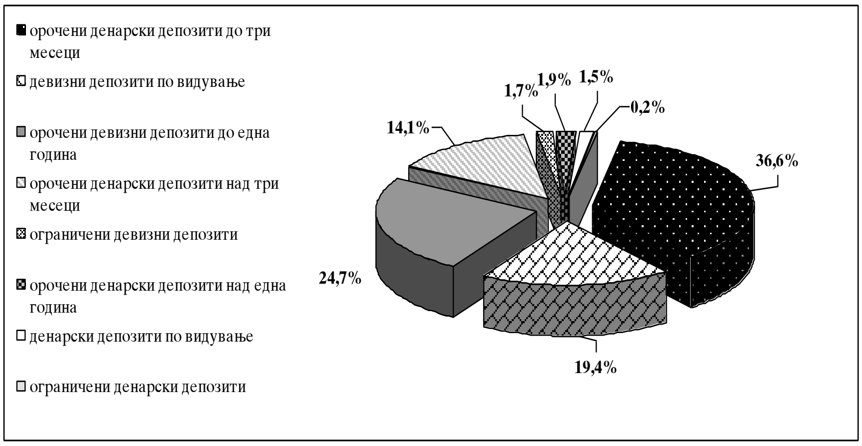

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Квартален пораст на кредитна активност на банките од 7,9%

Кредитното портфолио на банкарскиот систем, во четвртиот квартал на 2007 година продолжи да расте, со што банките и понатаму креираат дополнителни извори на средства на приватниот сектор. Така, кварталниот пораст на вкупните кредити изнесува 7,9%, додека на годишно ниво (декември 2007 / декември 2006 година) кредитното портфолио се зголеми за 39,1%. Позитивните економски очекувања на банките, како и растечката конкуренција делуваат во насока на раст на вкупните активности на банките, проширување на асортиманот на производи и услуги, како и олеснување на условите за кредитирање, што дополнително ја поддржува побарувачка на кредити и создава предуслови за натамошен кредитен раст.

Графикон 65
Квартални промени
(во %)

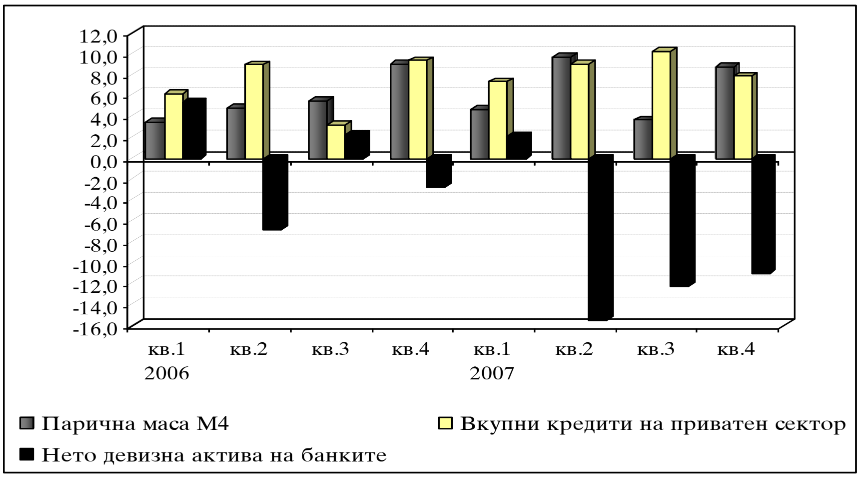

Извор: Народна банка на Република Македонија.

И во текот на четвртиот квартал на 2007 година, депозитниот потенцијал на банките претставуваше солидна основа за дополнителна кредитна експанзија. Од аспект на валутата, кредитите одобрени во денари претставуваат во просек 75,6% од кредитното портфолио на банките, со придонес во кварталниот пораст на вкупните кредити од 83,2%. Од аспект на рочноста, 61,3% од структурата на кредитите се одобрени на долг рок, а нивниот придонес во регистрираниот пораст изнесува 81,9%. Во однос на секторската структура на пласманите, поголем корисник на банкарски кредити беше населението (со учество во кварталниот пораст на вкупните кредити од 55%).

Графикон 66
Придонес во кварталниот пораст на вкупните кредити
(во %)

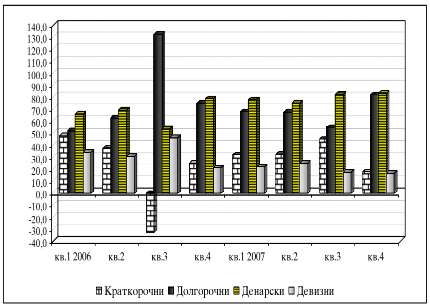

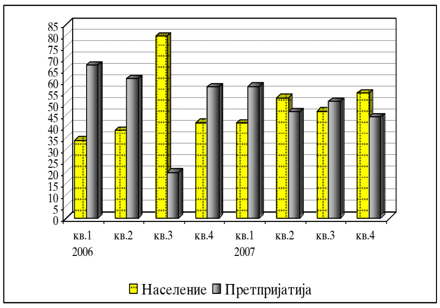

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Квартален пораст на кредитите на населението...

Во текот на 2007 година, кредитните пласмани кај населението растат со поинтензивна динамика, остварувајќи речиси двојно поголема годишна стапка на раст во однос на пласманите во корпоративниот сектор (56,4%, наспроти 29,7%, соодветно). Од аспект на кварталната динамика, порастот на кредитите на населението изнесува 11,6%. Ваквата тенденција на зголемено кредитирање на населението кореспондира со зајакнатата кредитна способност на населението, поголемото трошење трајни потрошни добра, но и зголемениот капацитет на банките за одобрување кредити и диверзификацијата на нивните кредитни портфолија. Од аспект на рочната структура, доминантна е позицијата на долгорочните кредити, чиј квартален раст објаснува 64,6% од дополнително пласираниот износ на кредити кај населението. Притоа, најголем дел од овие кредити и понатаму опфаќаат кредити за други намени[29] (во просек 82,2%). Според валутната дистрибуција, главни носители на порастот на вкупните кредити на населението и во четвртиот квартал на 2007 година се денарските кредити (со придонес од 92,7%). Во рамките на вкупното денарско кредитирање на населението, најзначајна стапка на раст остварија рамковните кредити (25,4%, на квартална основа).

[29] Кредитите за други намени вклучуваат: потрошувачки кредити, станбени кредити, кредити за автомобили, кредити за школување и кредити за други намени.

Графикон 67
Дистрибуција на денарските кредити на населението по одделни видови кредити
(во милиони денари)

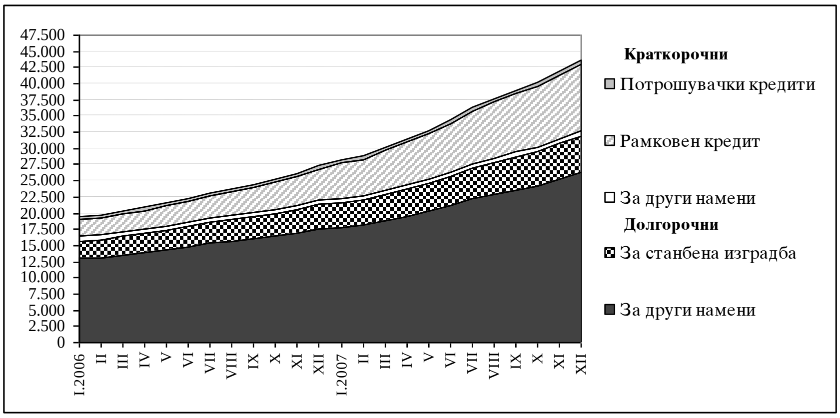

Извор: Народна банка на Република Македонија.

... при натамошен раст на корпоративното кредитирање

Во услови на зголемена економска активност и подобрување на условите за кредитирање, што генерира повисока побарувачка на корпоративни кредити, кредитната експанзија на банките насочена кон претпријатијата и понатаму е во насока на поддржување на развојните потенцијали на економијата, претставувајќи стабилен извор на финансирање на корпоративното работење. Така, на крајот на 2007 година, годишната стапка на раст на вкупните корпоративни кредити (декември 2007 / декември 2006 година) изнесува 29,7%. На квартална основа, овие кредити се зголемија за 5,6%. Во валутната структура на корпоративните кредити преовладуваат денарските кредити[30] со околу 63,3%, чиј придонес во кварталниот пораст на вкупното кредитирање на претпријатијата изнесува 70%. Од аспект на рочноста, 55,5% од вкупните кредити во просек се одобрени на долг рок, со доминантен придонес во порастот од 96,5%. Перманентното проширување на депозитната база, можноста за зголемено екстерно финансирање на банките, како и растот на конкуренцијата создаваат предуслови за понатамошен раст на понудата на кредити за корпоративниот сектор. Од друга страна, нејзиното ефектуирање, во голема мерка ќе зависи и од квалитетот на побарувачката на кредити, односно од квалитетот на проектите за кои е потребно финансирање преку банкарски кредити.

[30] Вклучуваат и денарски кредити со девизна клаузула.

Графикон 68
Придонес во кварталниот пораст на кредитите на претпријатијата
(во процентни поени)

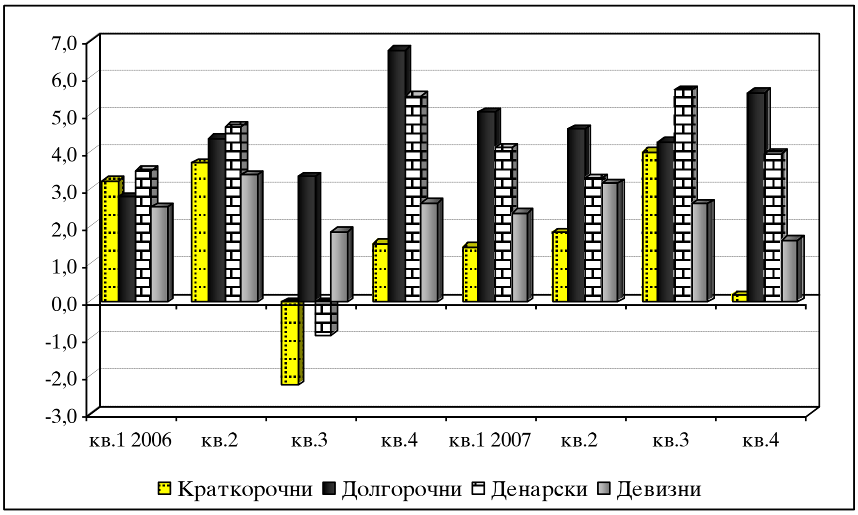

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Монетарниот раст продолжи и во првите два месеца на 2008 година, но со забавено темпо (годишна стапка на раст на паричната маса во февруари од 27,9%, наспроти 28,6%, колку што изнесува проекцијата за крајот на март 2008 година), при што краткорочниот денарски депозитен потенцијал и понатаму е доминантен фактор на креирање на паричната маса (67,9% од годишниот пораст во февруари). Од аспект на депозитниот потенцијал, во февруари 2008 година, депозитите во банкарскиот систем забележаа раст од 26,8% на годишна основа, при пораст на денарските и девизните депозити од 45,3% и 14,2 %, соодветно.

Графикон 69
Годишни стапки на раст на паричната маса

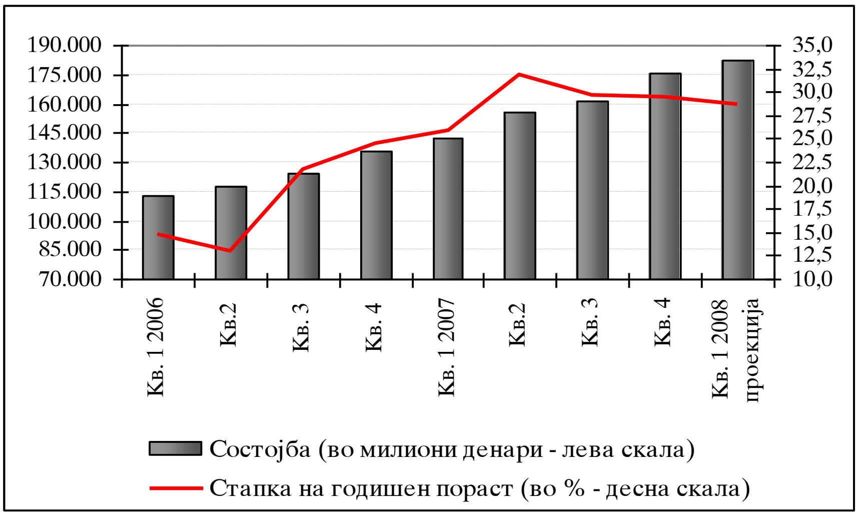

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Трендот на забавување на растот на денарските депозити и паричната маса се очекува да продолжи и во вториот квартал, при што годишниот раст на најшироката парична маса на крајот на јуни се проценува на околу 19%. Очекувањата за понатамошни умерени поместувања во валутната структура на депозитната база, делумно можат да се објаснат со растот на инфлациските притисоци, чие влијание иако според очекувањата во голема мерка би исчезнало по

2008 година, сепак би имало умерено влијание врз изборот на валутата во која ќе штеди населението. Дополнителен ефект врз денарскиот депозитен потенцијал во вториот квартал се очекува да има и репатријацијата на поголем износ на дивиденда од страна на една поголема домашна компанија.

Графикон 70
Кредити на приватен сектор

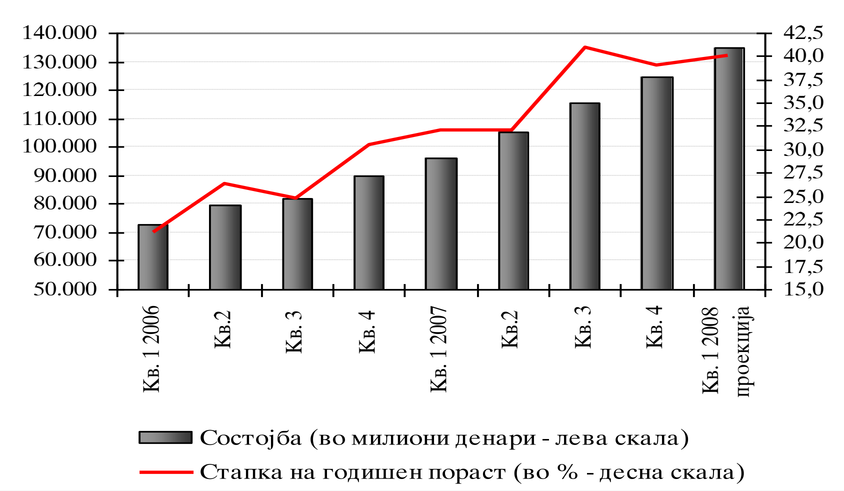

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Кредитниот раст, дополнително се интензивира во првите два месеца од годината, со што во февруари 2008 година годишната стапка на раст изнесуваше 41,4%, при што кредитите одобрени на населението забележаа раст од 58,9%, додека средствата пласирани кај корпоративниот сектор остварија годишен раст од 31,8%. Очекувањата за побавен раст на паричната маса, како и преземените мерки од страна на НБРМ во однос на работењето со картички[31], би требало да се одразат соодветно врз кредитната активност на банките, така што во вториот квартал на 2008 година се очекува да дојде до забавување на стапката на кредитниот раст (37%).

2.2. Каматни стапки

Квартален пад на просечната референтна каматна стапка за 0,3 процентни поени

Референтната каматна стапка на НБРМ (каматна стапка на благајничките записи) во последното тримесечје на годината забележа просечен квартален пад од 0,3 процентни поени и изнесуваше 4,7%. Во услови кога Европската централна банка во последните три месеци на 2007 година не ја промени својата каматна политика, ваквата промена доведе до стеснување на каматниот диференцијал со евро-зоната. Намалувањето на референтната каматна стапка во последниот квартал на 2007 година, се пренесе на меѓубанкарскиот пазар на пари[32], каде каматната стапка забележа незначително просечно квартално намалување од 0,1 процентен поен. И покрај повисоката понуда од побарувачката, на пазарниот сегмент на државните хартии од вредност, каматните стапки имаа растечки тренд, што делумно се должи на укинувањето на максималната

[31] Во текот на првиот квартал на 2008 година, НБРМ ја зголеми референтната каматна стапка, а воедно усвои и измени на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот на банките, со кои изврши зголемување на пондерот за искористени пречекорувања по тековни сметки и искористени кредити по кредитни картички од страна на физичките лица.
[32] Билатерални трансакции на банките.

каматна стапка. Така, каматните стапки на тримесечните и дванаесетмесечните државни записи забележаа квартален пораст од 0,3 и 0,4 процентни поени, соодветно (со што изнесуваа 5,1% и 5,5%, соодветно), додека квартално намалување е забележано кај просечната каматна стапка на шестмесечните државни записи од 0,2 процентни поена (со што таа изнесуваше 5,3%).

Графикон 71
Аукции на благајнички записи со рок на достасување од дваесет и осум дена, аукции на тримесечни државни записи и движење на каматните стапки
(во милиони денари, квартален просек)

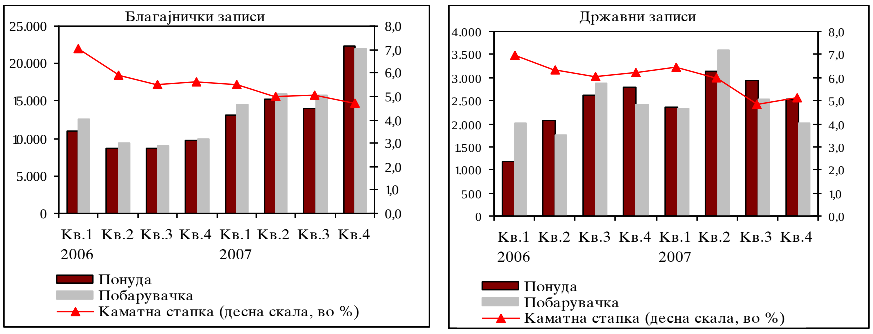

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 72
Просечни краткорочни каматни стапки на НБРМ, просечни каматни стапки на меѓубанкарскиот пазар на пари и на пазарот на државни записи
(во %)

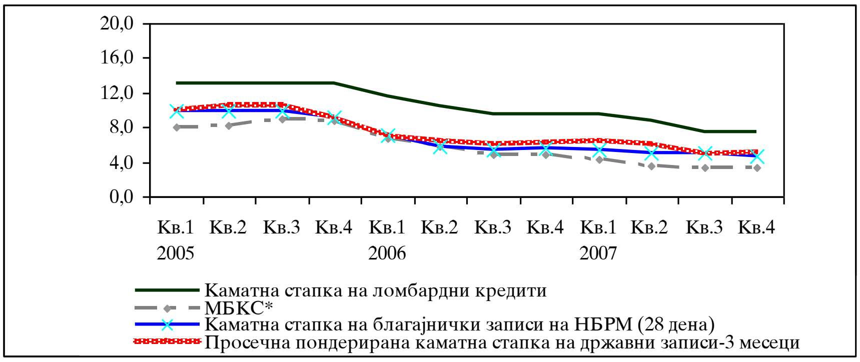

*МБКС - Меѓубанкарска каматна стапка.
Извор: Народна банка на Република Македонија и Министерство за финансии.

Квартално намалување на активната каматна стапка, а пораст на пасивната каматна стапка

Поместувањата во каматната политика на банките и во последниот квартал на 2007 година сигнализираат раст на конкурентските притисоци во овој сектор. Така, просечната активна денарска каматна стапка забележа квартален пад од 0,2 процентни поена и изнесува 9,9%, додека каматната стапка на денарските депозити забележа квартален пораст од 0,3 процентни поени и изнесува 5,2%. Ваквите дивергентни промени на активната и пасивната каматна стапка доведоа до понатамошно стеснување на каматната маргина, укажувајќи на раст на ефикасноста на банкарскиот систем. Долгорочниот тренд на намалување на каматните стапки се согледува преку каматните стапки на новоодобрените денарски кредити и новопримените денарски депозити, коишто, во просек, во последниот квартал на 2007 година изнесуваат 9,5% и 3,2%, соодветно.

Графикон 73
Кредити на банките на приватниот сектор, вложувања на банките во државни записи и каматни стапки
(просек по квартали)

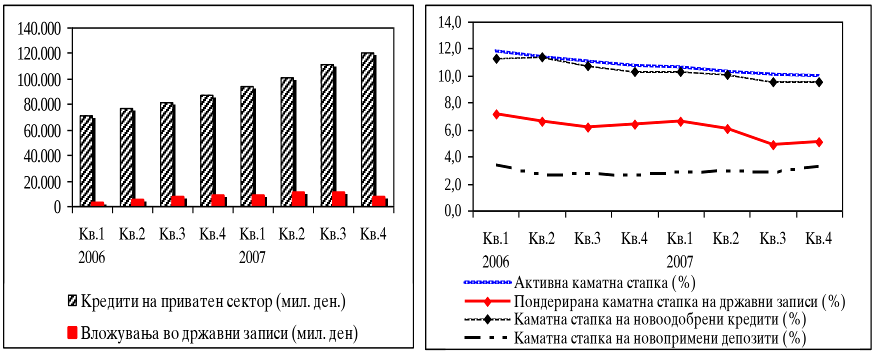

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Кај населението, намалување на просечната цена на кредити, а пораст на цената на депозитите

Од секторски аспект, во четвртиот квартал на 2007 година е регистриран квартален пад на просечната каматна стапка на кредитите на населението за 0,2 процентни поена, додека просечната камата на депозитите забележа пораст од 0,2 процентни поена. Така, во анализираниот период, просечната цена на кредитите алоцирани кај секторот „население“ изнесува 11,4%, додека каматната стапка на нивните депозити е 5,6%. Најголема промена во текот на четвртиот квартал е забележана кај просечната каматна стапка на краткорочните кредити без валутна клаузула од 15,2% во третиот квартал, на 13,9% во последното тримесечје на 2007 година. Во доменот на каматните стапки на депозитите на населението не се регистрирани поголеми поединечни промени.

Графикон 74
Просечна пондерирана денарска активна и пасивна каматна стапка на населението - квартален просек
(во %)

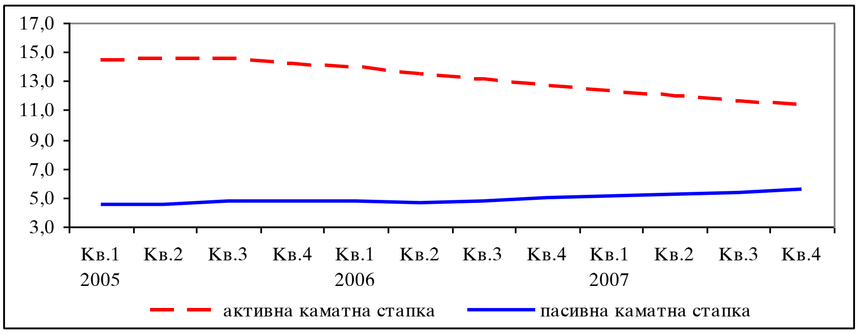

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Пораст на каматната стапка на депозитите на претпријатијата

На пазарниот сегмент на кредитирање на корпоративниот сектор, цената на кредитите остана непроменета во однос на претходниот квартал и изнесува 8,8%. Од друга страна, забележан е квартален пораст на просечната каматна стапка на депозитите за 0,3 процентни поени, со што таа изнесува 4,5%. Споредено со третиот квартал, позначајна промена е регистрирана кај просечните каматни стапки на долгорочните орочени депозити без валутна клаузула, кои се зголемени за 4,3 процентни поени на квартална основа.

Графикон 75
Просечна пондерирана денарска активна и пасивна каматна стапка на корпоративниот сектор - квартален просек
(во %)

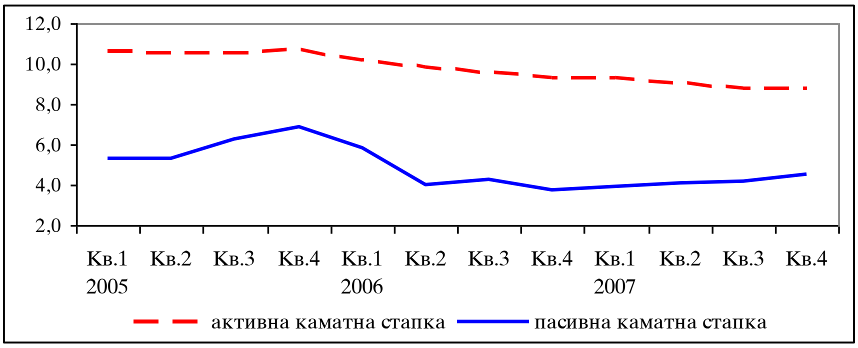

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Од аспект на каматната стапка, како принос што го остварува приватниот сектор врз оваа основа, во четвртиот квартал на 2007 година и покрај непроменетата камата на орочените денарски депозити (до три месеци без валутна клаузула), штедењето на населението и понатаму бележи раст, додека инвестирањето во државни записи (тримесечни) бележи намалување. Кај корпоративниот сектор непроменетоста на каматната стапка на орочените денарски депозити (до три месеци без валутна клаузула) беше проследена со намалување на штедењето, при истовремено намалување на инвестициите на овој сектор во државните записи (тримесечни). Притоа, каматната стапка на орочените денарски депозити (до три месеци без валутна клаузула) на претпријатијата се приближи до каматната стапка на државни записи (тримесечните), за разлика од пасивната каматна стапка на населението (за тримесечните депозити) која е повисока од цената на државни записи (тримесечните).

Графикон 76
Вложувањата во тримесечни државни записи, сметководствена состојба на тримесечни денарски депозити и просечни каматни стапки

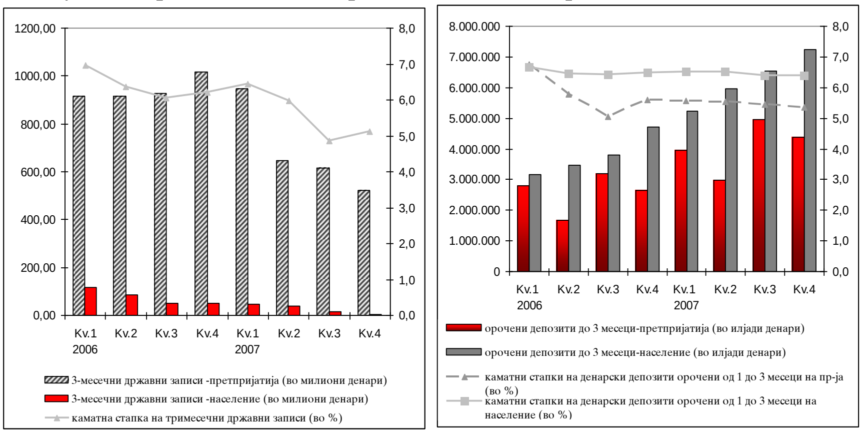

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Пораст на каматите на девизните депозити, при непроменета цена на девизните кредити

Просечната пондерирана девизна активна каматна стапка[33] во четвртиот квартал остана на истото ниво како и во претходниот период, односно 8,5%. Позначајни поместувања во последните три месеци на 2007 година се забележани кај просечните каматни стапки на краткорочните девизни кредити. Така, просечната цена според која населението користи кредити во странска валута забележа квартален пад од 0,8 процентни поени, при што во четвртиот квартал изнесуваше 12,7%. Намалување на просечната каматна стапка е регистрирано и кај девизните кредити наменети за претпријатијата, од 8,2% во третиот квартал на 8% во последниот квартал на 2007 година. Анализата на долгорочните просечни каматни стапки на девизните кредити во четвртиот квартал на 2007 година не покажа позначајни промени. Така, кај претпријатијата, просечната цена на девизните кредити е непроменета и изнесува 8,6%, додека кај населението е регистриран минимален квартален пад на цената на девизните кредити за 0,1 процентен поен и изнесува 8,7%.

Графикон 77
Каматна стапка на краткорочни и долгорочни девизни кредити на приватниот сектор - квартален просек
(во %)

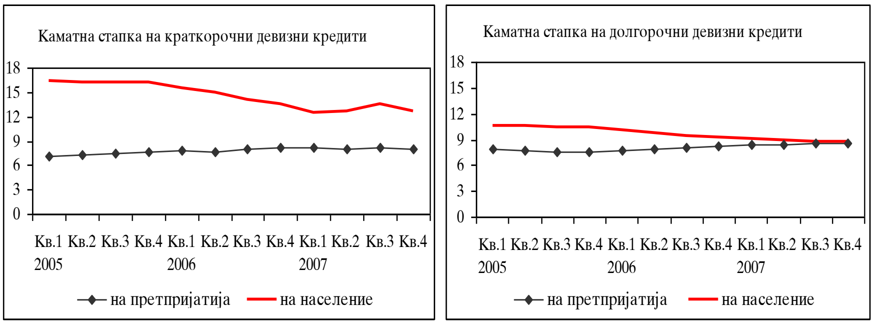

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во текот на четвртиот квартал на 2007 година е забележан умерен пораст на просечната каматна стапка на девизните депозити од 0,1 процентен поен, при што таа изнесува 2%. Просечната цена на девизните депозити на претпријатијата е зголемена и изнесува 2,3 %, наспроти 2,2% во третиот квартал. Најголема промена е забележана кај орочените девизни депозити во САД-долари со рок до 1 месец, каде што е регистриран квартален пад на просечната каматна стапка за 1,9 процентни поени (од 4,4% во третиот квартал, на 2,5% во четвртиот квартал). Кај секторот „население“ е забележан квартален пораст на просечната камата на девизните депозити од 0,1 процентен поен (од 1,8% во третиот квартал, на 1,9% во четвртиот квартал на 2007 година).

[33] Просечна пондерирана активна каматна стапка на девизните кредити за сите рочности и за сите сектори.

Графикон 78
Девизни депозити и кредити на приватниот сектор и каматни стапки - квартален просек
(во милиони денари)

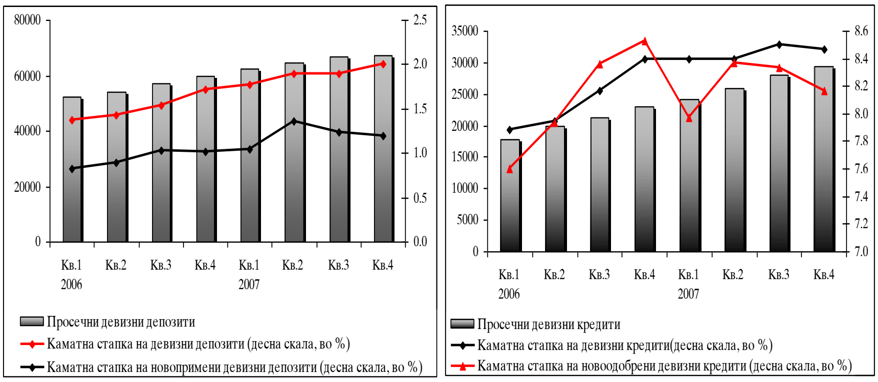

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Споредбената анализа на тримесечниот ЕУРИБОР (Euro Interbank offered rate) со каматната стапка на девизните кредити покажува нивна дивергентна динамика. Така, во текот на целата 2007 година, тримесечниот ЕУРИБОР во просек на квартално ниво е во постојан пораст. Од друга страна пораст кај просечната каматна стапка на девизните кредити е забележан само во вториот квартал на 2007 година, додека во следните квартали е со опаѓачки тренд.

Графикон 79
Каматна стапка на девизни кредити и меѓународна тримесечна каматна стапка ЕУРИБОР-квартален просек
(во%)

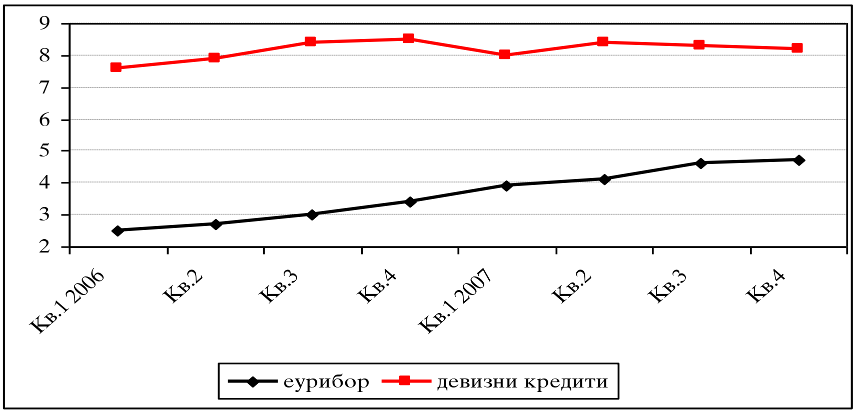

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во првите два месеци на 2008 година, кај тримесечните државни записи е регистрирано постепено намалување на каматната стапка, при што во февруари се сведе на ниво од 5,05%. Каматните стапки на шестмесечните државни записи забележаа пораст во јануари и изнесуваа 5,4%, за да се намали повторно во февруари, сведувајќи се на 5,3%. Во јануари е забележан пораст на каматната стапка на дванаесетмесечните државни записи која достигна 5,7%.[34] Движењата на активната и на пасивната денарска каматна стапка во првите два месеца на 2008 година, продолжуваат со исто темпо како и во четвртиот квартал на 2007 година. Така, активната каматна стапка постепено се намалува, додека кај пасивната каматна стапка е забележан пораст, така што во февруари 2008 година го достигнаа

[34] Во март, аукцијата на тримесечните и дванаесетмесечните државни записи е спроведена преку тендер со износи (ограничена цена).

нивото од 9,7% и 5,5%, соодветно. Кај каматната стапка на девизните кредити е забележано поинтензивно намалување, при истовремен пораст на каматната стапка на девизните депозити, сведувајќи се на 8,1% и 2,2%, соодветно, во вториот месец на 2008 година.

III. Јавни финансии

Втор ребаланс на Буџетот за 2007 година, во октомври 2007 година

Трендот на остварување буџетски суфицит во 2007 година беше прекинат во последниот квартал, кога во консолидираниот државен буџет е регистрирано негативно салдо, при интензивен раст на тековните и капиталните трошоци. Со цел порационално искористување и реалокации на акумулираните средства од претходните три квартали, во почетокот на октомври 2007 година беа донесени дополнителни измени на Буџетот за 2007[35] година. Измените се базираа врз неколку претпоставки, зголемена реализација кај сите видови даночни приходи, обезбедување средства за исплата на зголемените плати за јавната администрација, обезбедување средства за исплата на обврските од Договорот за продажба на „ЕСМ дистрибуција“, обезбедување средства како поддршка на финансиската консолидација на енергетскиот сектор и алокација на средства во вид на блок-дотации до единиците на локалната самоуправа кои преминаа во втората фаза од процесот на децентрализација. Притоа, ревидираните проекции на приходите и расходите на консолидираниот буџет за 2007 година не доведоа до поместувања кај проектираниот буџетски дефицит од 1% од проектираниот БДП за 2007 година.

Графикон 80
Вкупни буџетски приходи и расходи и буџетско салдо
(во милиони денари)

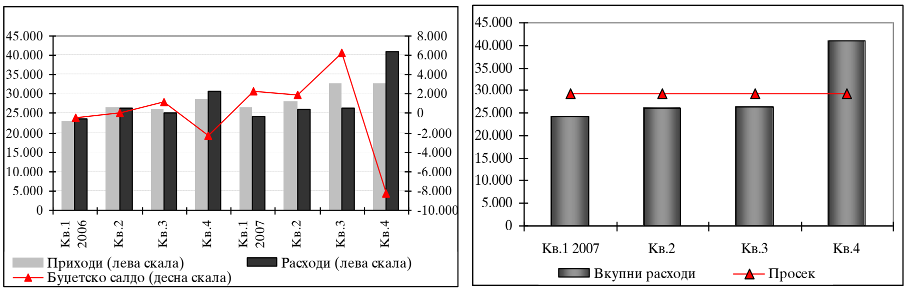

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Остварен висок буџетски дефицит во буџетот на централната влада

Во услови на поинтензивен пораст на вкупните јавни расходи од вкупните јавни приходи (32,8% и 14,8%, соодветно), во последниот квартал за прв пат во 2007 година е регистриран буџетски дефицит (во износ од 8.270 милиони денари), кој во најголема мерка беше реализиран во текот на декември. Доколку буџетското салдо се коригира за каматните отплати, примарниот буџетски дефицит е понизок за 12,9% од вкупното буџетско салдо.

[35] Извор: „Службен весник на РМ“ бр. 121/2007.

Графикон 81
Буџетското салдо и каматни отплати врз основа на екстерното и домашното задолжување
(во милиони денари)

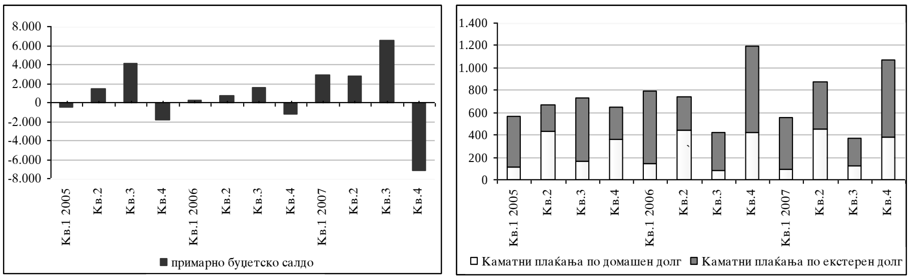

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Годишен пораст на вкупните јавни приходи...

Во последните три месеци на 2007 година, вкупните приходи забележаа годишен пораст од 14,8%, при што 63,3% од растот се генерирани од порастот на даночните приходи. Притоа, 45,9% од порастот на даночните приходи се должи на високата реализација на данокот на додадена вредност, 17,4% од персоналниот данок на доход и 17,1% од царините, што упатува на зголемен промет во домашната трговија, зголемен увоз на стоки (сезонски ефект од новогодишните празници), поефикасна наплата на даноците и интензивирање на економската активност. Наплатата на придонесите учествува со 24% во вкупниот пораст на јавните приходи, при доминантно учество на приходите од придонесите за пензии, што на годишна основа се зголемија за 15,3%. Значајно зголемување на годишна основа од 2,9 пати бележат и капиталните приходи, што се должи на продажбата на општествените станови и државно градежно земјиште.

...при зголемена наплата на даночни и неданочни приходи

Графикон 82
Структура на даночните приходи
(во %)

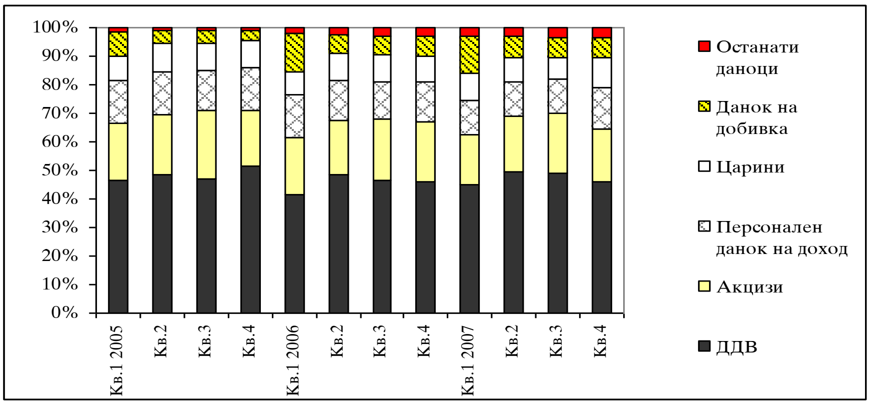

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Годишен пораст на јавните расходи, при зголемена реализација на капитални и на тековни трошоци

Вкупните расходи во четвртиот квартал на 2007 година забележаа годишен раст од 32,8%, а нивното ниво претставува историски највисок квартален износ, што укажува на одредено релаксирање на фискалната политика. Поинтензивното државно трошење во последниот квартал на годината произлегува од истовремениот пораст на капиталните и тековните расходи, чиј придонес во вкупниот раст на расходите изнесува 52,1% и 47,9%, соодветно. Имено, по умереното капитално трошење на државата во првите три квартали на годината, во последниот квартал на годината капиталните расходи беа значајно зголемени и повисоки за 2,6 пати од истите во последниот квартал на 2006 година. Кај тековните расходи, кои структурно заземаат 79% од вкупните расходи, трошоците за

стоки и услуги и трошоците за трансфери забележаа висок годишен пораст од 41,2% и 23,7%, соодветно. Доколку се анализираат трошоците за плати и надоместоци, во последниот квартал на годината тие бележат годишно намалување од 9,1%, кое не соодветствува со порастот на платите во јавната администрација. Но сепак, имајќи го предвид отпочнувањето на втората фаза од процесот на фискална децентрализација и со тоа исплатата на платата на јавната администрација преку локалната самоуправа, може да се воочи дека ова намалување во целост е компензирано со годишниот пораст на трансферите до локалните власти од 6 пати. Имено, со одлуката донесена во јули 2007 година, трошоците за надоместоци и плати на вработените во четири сектори од локалната јавна администрација (образование, социјална политика и детска заштита, култура и здравство) се финансираат преку блок-дотации кај општините што ги исполниле соодветните критериуми. Притоа, значајно зголемување беше забележано и кај ставката „останати трансфери", од кои поголем дел се однесуваат на доделените субвенции на земјоделците.

Графикон 83
Структура на тековните трошења на државата
(во %)

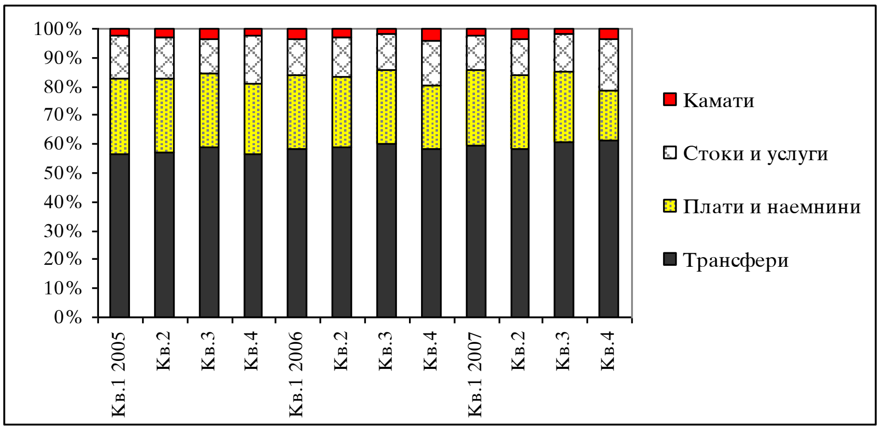

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Основни извори на финансирање на буџетскиот дефицит во четвриот квартал на 2007 година се депозитите на државата кај НБРМ, како и заемите од странските кредитори (пред сè приливи врз основа на Програмскиот заем за развојни политики II од МБОР во износ од 23,3 милиони евра). Истовремено, на страната на одливите се изврши отплата на дел од домашниот долг, односно отплата на редовната рата од обврзницата за старо девизно штедење и одливи врз основа на враќање на дел од средствата (22,5 милиони евра) од приватизацијата на ЕСМ на странскиот инвеститор по извршената ревизија.

Графикон 84
Финансирање на буџетското салдо
(во милиони денари)

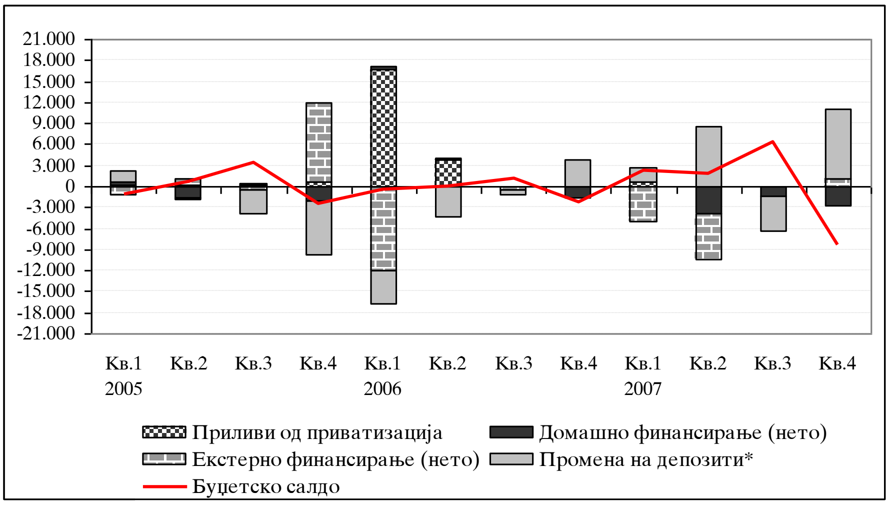

* Позитивна промена - повлекување депозити; негативна промена - кумулирање депозити.
Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Дел од финансирањето на буџетскиот дефицит се изврши и преку задолжување на домашниот финансиски пазар, при што реализираните нето-приливи изнесуваа 530 милиони денари. Притоа, на примарниот пазар на државни записи беше регистрирана поголема понуда од побарувачка (за 28,4%) и просечна пондерирана каматна стапка од 5,2% (наспроти 5% од третиот квартал). Од аспект на рочноста, најзастапени беа тримесечните трезорски записи (86,5% од вкупно реализираните државни записи), при што состојбата на тримесечните трезорски записи за фискални цели беше зголемена за 595,5 милиони евра во однос на претходниот квартал.

Графикон 85
Вкупна понуда и побарувачка на трезорски записи (во милиони денари) и просечна пондерирана каматна стапка и состојби на инвестиции во трезорските записи (по рочност)
(во милиони денари)

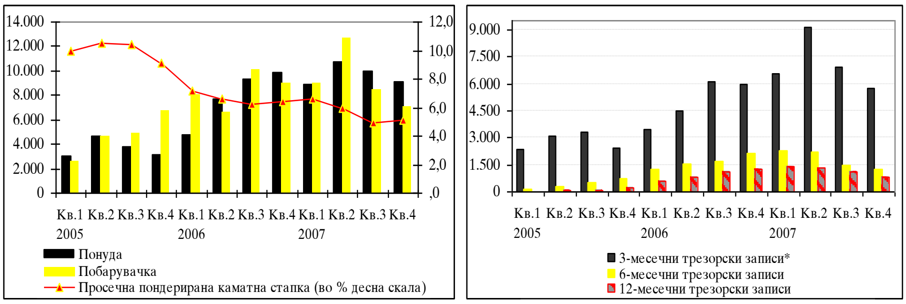

*Ги вклучува државните записи за монетарни цели.
Извор: Народна банка на Република Македонија и Министерство за финансии на Република Македонија.

И покрај кварталниот пораст на надворешниот јавен долг (главно поради Програмскиот заем за развојни политики II), вкупниот јавен долг[36]

[36] Заради конзистентност на анализата, јавниот долг се заснова врз долгот на централната државна власт и фондовите (консолидираниот долг на државната власт без долгот на НБРМ, општините и јавните претпријатија). Имено, ваквата анализа не соодветствува со националната методологија за пресметка на јавниот долг во која е вклучен и долгот на општините и јавните претпријатија (без долгот на НБРМ) и статистика на владините финансии (на ММФ) во која е вклучен и долгот на НБРМ. Од

на квартална основа се намали за 1,5%. Притоа, кварталниот пад се однесува на домашниот јавен долг, односно, намалената емисија на континуирани државни хартии од вредност и намалувањето на долгот врз основа на структурните обврзници (пред сѐ обврзницата за старо девизно штедење).

Графикон 86
Структура на вложувањата во државни записи по инвеститори*
(во %)

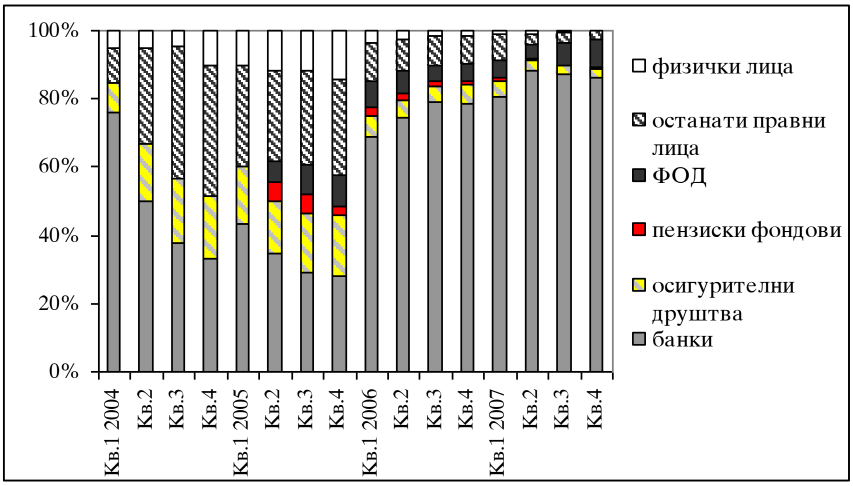

* На 07.03.2006 година, Народна банка на Република Македонија во соработка со Министерството за финансии започна со емисија на државни записи за монетарни цели, со рок на достасување од 3 месеци.
Извор: Народна банка на Република Македонија и Министерство за финансии на Република Македонија.

Според последните расположливи податоци, во првите два месеца на 2008 година во Буџетот на Република Македонија беа реализирани повисоки вкупни приходи од вкупните расходи, што придонесе за остварување суфицит. Во рамките на вкупните остварени приходи и понатаму најзначајна компонента претставуваат даночните приходи, односно пред сѐ високата реализација на данокот на додадена вредност (49,8% од вкупните даночни приходи). На страната на вкупните расходи, најголемиот дел од државните трошоци се однесуваат на тековните трошоци, односно социјалните трансфери (учество од 78,2% од вкупните трансфери).

Од аспект на финансирањето, средствата од остварениот буџетски суфицит во најголем дел се одразуваат на денарската сметка на државата кај НБРМ, а значителни нето-приливи беа остварени преку издавање на концесија за користење на технологијата 3Г и финансирање на државата на домашниот финансиски пазар. Притоа, на примарниот пазар на државни записи (за сите рокови) беше реализирана поголема побарувачка од понуда за 29,7%.

IV. Пазар на капитал

Пораст на вкупниот берзански промет во последниот квартал на 2007 година

По падот во претходниот квартал, во последниот квартал на 2007 година вкупниот берзански промет забележа квартален пораст од 17,7%. Меѓукварталниот пораст, во најголем дел е резултат на преземањето на една осигурителна компанија од страна на странски инвеститор преку блок-трансакција во ноември. Прометот реализиран

друга страна, домашниот долг на централната државна власт се однесува на структурните и континуираните хартии од вредност.

преку класично тргување (без блок-трансакции) забележа квартален пад од 4%, рефлектирајќи го помалиот интерес за тргување со хартиите од вредност од официјалната берзанска котација (намалување на прометот за 36,2%). Падот на прометот се ефектуира и покрај објавувањето на податоците за годишен пораст на добивката на котираните компании[37], што ја потврдува поголемата сензитивност на побарувачката на малите инвеститори на тековните ценовни промени, наспроти реакцијата на потенцијалот на компаниите и потенцијалното идно движење на цените.

Графикон 87
Берзански промет
(во милиони денари)

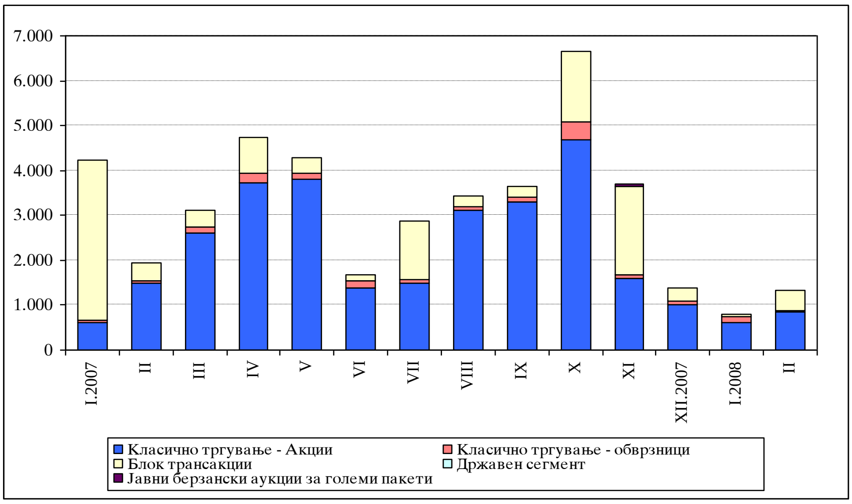

Извор: „Македонска берза“ АД Скопје.

[37] Врз основа на неревидирани биланси на успех за периодот од 01.01.-31.12.2007 година на сите котирани друштва, од кои 29 искажале добивка, а 9 друштва загуба. Вкупната објавена добивка на котираните друштва за првите девет месеци од 2007 година е поголема за 123% во однос на истиот период од претходната година. Вкупната објавена добивка на котираните друштва за 2007 година е зголемена за 37,04% во однос на објавената добивка за првите девет месеци од годината.

Графикон 88

Структура на берзанскиот промет во четвртиот квартал на 2007 година

Македонски берзански индекс (МБИ-10), Индекс на јавно поседувани друштва (МБИД) и берзански промет остварен со класично тргување[38]
(во%)

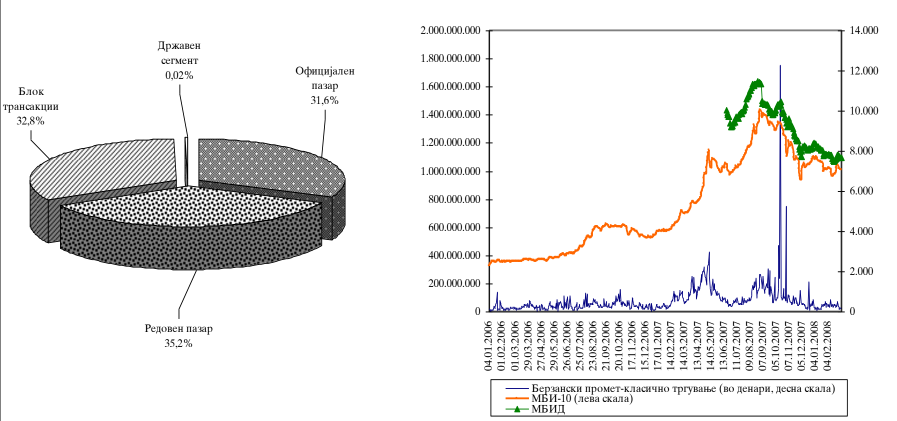

Извор: „Македонска берза“ АД Скопје.

Пад на вредноста на берзанскиот индекс МБИ-10

Вредноста на индексот МБИ-10[39] на крајот на 2007 година изнесува 7.740,79 индексни поени, или просечно намалување на цените на акциите на десетте компании што го сочинуваат индексот од 16,6% споредено со 30.09.2007 година. Во последниот квартал на 2007 година, движењето на индексот се одликува со рапиден надолен тренд, со кратки периоди на стагнација и умерено зголемување на нивото во последните две декади на декември. Намалувањето на вредноста на индексот во најголем дел се должи на нискиот промет остварен со хартиите на котираните компании, во услови на пад на интересот за инвестирање и на домашните и на странските инвеститори. Вредноста на индексот на јавно поседувани друштва - МБИД[40], на крајот на четвртиот квартал изнесува 8.413,56, што претставува намалување од 14,2% во споредба со 30.09.2007 година.

---

[38] На графиконот е прикажан дневниот берзански промет остварен со класично тргување, кој освен блок-трансакциите ги исклучува и трансакциите остварени на државниот сегмент, како и трансакциите со други хартии од вредност (сертификати издадени за депозитите во пропаднатите штедилници).

[39] Ценовен индекс пондериран со пазарната капитализација, изготвен врз основа на обичните акции на десет котирани друштва на официјалниот пазар.

[40] Ценовен непондериран индекс, чиј составни елементи се избираат врз основа на бројот на деновите на тргување и остварениот промет помеѓу две ревизии на индексот. Согласно со ревизијата на индексот од 18.12.2007 година, елементи на МБИД се обичните акции издадени од четиринаесет акционерски друштва со кои се тргува на редовниот пазар, а коишто во претходниот квартал сочинувале околу 93% од вкупниот промет на Пазарот на јавно поседувани друштва.

Графикон 89
Учество на странските инвеститори во вкупниот промет остварен на Берзата

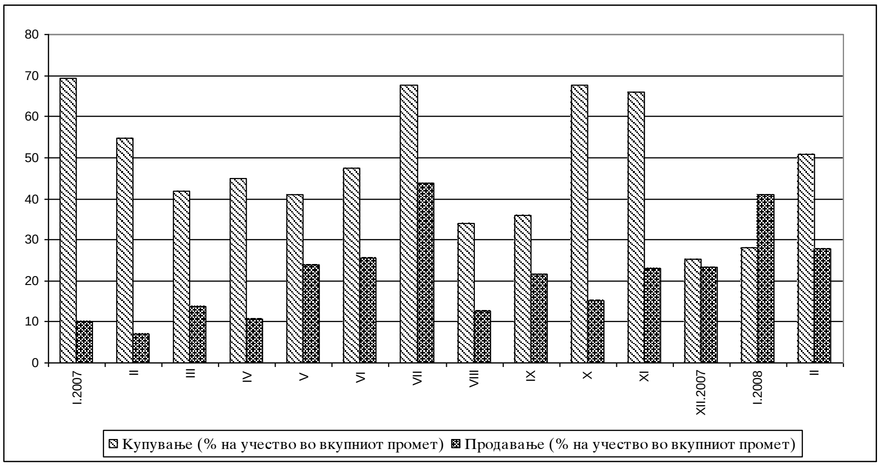

Извор: „Македонска берза“ АД Скопје.

По историски највисокиот износ на нето-инвестиции на странски инвеститори во октомври, во наредните два месеца од кварталот тие забележаа рапидно намалување. Намалувањето продолжи и во јануари, при што странските инвеститори на нето-основа повеќе повлекуваа средства отколку што инвестираа. Во февруари, странците инвестираа на нето-основа, но сепак во многу мал износ. Ваквиот пресврт во трендот може да се објасни со неколку фактори: воздржаност од инвестирање заради политички ризици, забавувањето на глобалниот раст, како и продажбата на акциите на хрватскиот „Телеком“, како атрактивна инвестиција за регионалните инвеститори[41]. На крајот на 2007 година нерезидентите учествуваат со 21,8% во вкупниот капитал на котираните компании и во вкупната номинална вредност на котираните обврзници[42], збирно, (наспроти 22,0% на крајот на септември 2007 година). Од вкупните вложувањата во акции на берзата, на странските инвеститори отпаѓаат 30,9%, додека учеството на нерезидентите во државни обврзници изнесува 8,4%.

Во текот на четвртиот квартал, вкупниот износ на откупени девизни средства од страна на НБРМ врз основа на странски портфолио-инвестиции за 23,8% го надминува износот на продадени девизни средства врз основа на повлекување на вложените средства од страна на нерезидентите.

Намалена берзанска активност на физичките лица

Анализата на интересот за берзанските трансакции на домашните физички лица во четвртиот квартал покажува дека и понатаму резидентните физички лица остваруваат поголемо учество на продажната, отколку на куповната страна. Домашните физички лица во берзанските купувања учествувале со 23,3%, во просек, во рамки на кварталот, што претставува намалување од 11,4 процентни поени споредено со претходниот квартал, додека на страната на продажбите учествувале со 40,7% во просек, што е помалку за 14,4 процентни поени анализирано на истата споредбена основа.

[41] Во октомври, на берзата во Загреб започна тргувањето со акциите на „Хрватските телекомуникации“ (ХТ) - приватизација преку јавна понуда на акции вредна 1,38 милијарди САД-долари и седма по големина во Европа според извештајот на „Томсон фајненшал“ (Thomson Financial), која привлече голем број институционални инвеститори од регионот.
[42] Според податоци од Централниот депозитар на хартии од вредност.

Графикон 90
Учество на купувањата и на продажбите на домашните и странските физички лица во вкупниот берзански промет (во %)

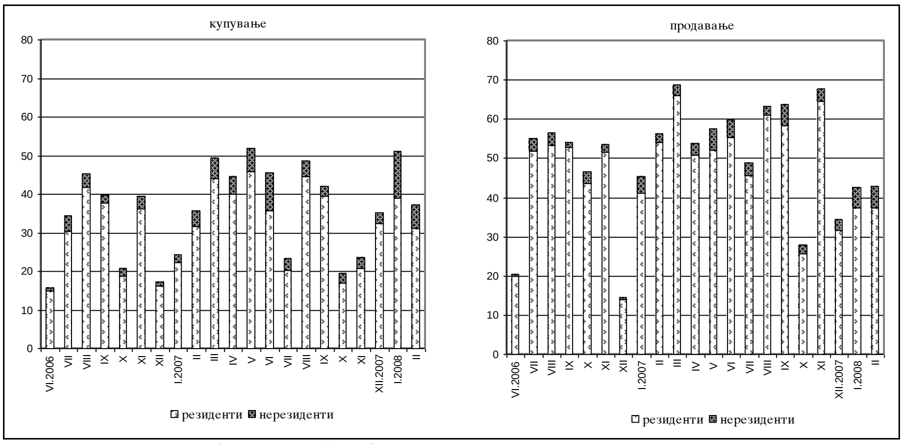

Извор: „Македонска берза“ АД Скопје.

Доколку се анализираат берзанските индекси во регионот, освен индексот на акциите котирани на берзата во Загреб, кој на крајот на декември во однос на крајот на септември 2007 година забележа пораст од 4%, просечните цени на акциите коишто ги сочинуваат сите останати индекси на регионалните берзи бележат намалување.

Графикон 91
Берзански индекси на регионалните берзи

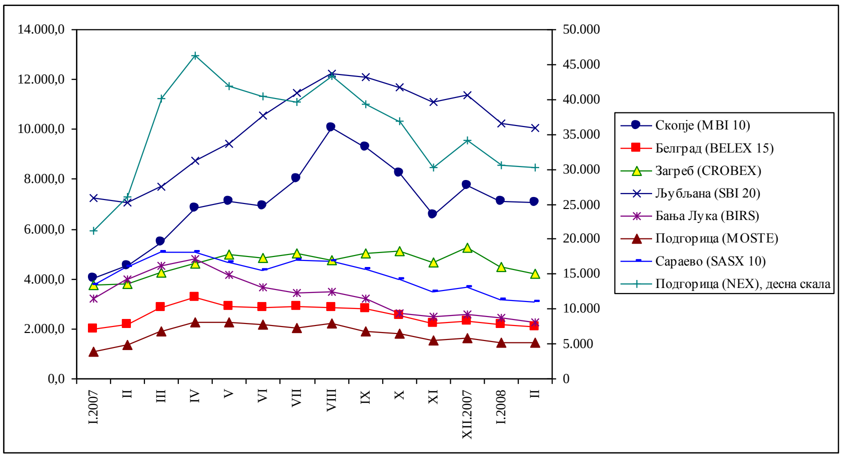

Извор: Официјални интернет-страници на соодветните регионални берзи.

Растечки тренд на индексот ОМБ со кратки периоди на стагнација и опаѓање на вредноста

Во последниот квартал на 2007 година, остварениот промет со *државни обврзници* на официјалниот пазар на берзата бележи удвојување на вредноста во однос на претходниот квартал. Порастот би можел да се интерпретира и како пренасочување на инвеститорите кон безризични хартии од вредност. Прометот на овој пазарен сегмент беше реализиран преку трансакциите со обврзниците за старото девизно штедење и обврзниците за денационализација. Цените на државните обврзници се движеа од 78% (Обврзницата за денационализација од шестата емисија) до 89,4% од номиналната вредност[43] (Обврзницата за старото девизно штедење). Во текот на

[43] Интервалот е утврден во согласност со постигнатите последни просечни дневни цени на тргување на обврзниците, а податокот е изворно од неделните листи на тргување кој ги објавува Берзата.

кварталот, ОМБ[44] забележа растечки тренд со кратки периоди на стагнација и опаѓање на вредноста, при што на крајот на 2007 година се позиционира на 105,58 индексни поени (пораст од 3,4% во споредба со крајот на септември 2007 година).

Графикон 92
Индекс на обврзници на Македонската берза (ОМБ)

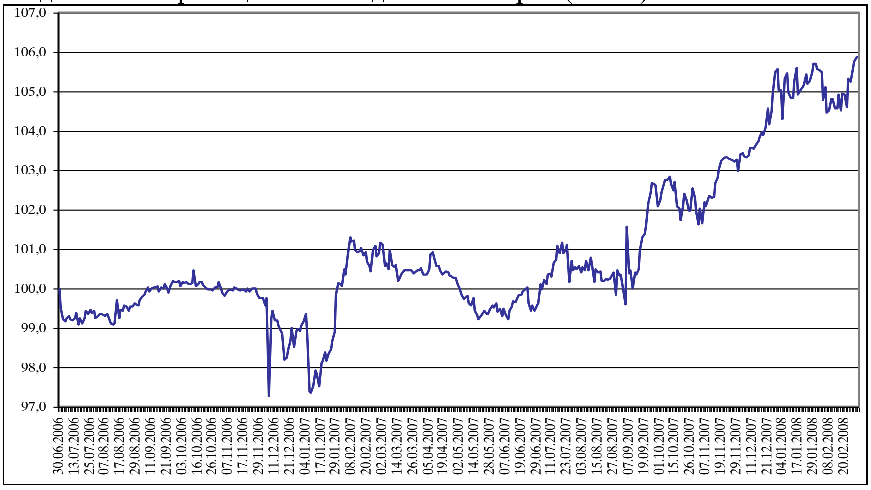

Извор: „Македонска берза“ АД Скопје.

Во текот на четвртиот квартал на 2007 година, реализираниот промет со долгорочни државни хартии од вредност на Пазарот преку шалтер е во вредност од само 10 милиони денари, и тоа преку единствена трансакција во октомври, каде што како купувач се јавува правно лице, продавачот е банка, а државната обврзница е со преостаната и оригинална рочност до три години. Со трезорски записи исто така е остварена само една трансакција во ноември во износ од 5,5 милиони денари, додека со благајнички записи на НБРМ, на Пазарот преку шалтер секундарно се тргувало во износ од 650 милиони денари, реализирани преку 20 трансакции.

Од 01.01.2008 година престана да важи Одлуката за начинот и условите за работа на нерезиденти со хартии од вредност во Република Македонија, со што се овозможува целосна либерализација на купувањето на хартии од вредност од страна на нерезиденти. Истовремено, укинувањето на регулативата за правата значи и намалување на административниот товар при влезот на портфолио-инвестициите, како и изедначување на условите за странските портфолио-инвеститори со останатите земји од регионот, без ризик за загрозување на макроекономската стабилност.

Прометот остварен со класично тргување на берзата во првите два месеца на 2008 година е само околу една петтина од износот истргуван со класично тргување во последниот квартал на 2007 година, а падот во најголем дел се поврзува со политичката ситуација во земјата и регионот. Во првите два месеца од 2008 година во блок-трансакции се истргуваа 506 милиони денари, од кои поголем дел се однесуваат на продажбата на дел од капиталот на една осигурителна компанија на страннски инвеститор. На крајот на февруари 2008 година споредено со крајот на 2007 година, и МБИ-10 и МБИД покажуваат загуба во

[44] Индексот ОМБ е составен од обврзниците за старо девизно штедење и Обврзниците за денационализација од првата, втората, третата, четвртата и петтата емисија, при што почетната вредност на ОМБ е 100. ОМБ е ценовен индекс пондериран со прометот, со ограничување дека уделот на ниту една обврзница во составот на индексот не смее да надминува 30%.

вредноста од 8,85% и 8,87%, соодветно. Слични движења бележат и берзите во регионот, што може да се толкува како последица на глобалниот проблем со ликвидноста на финансиските пазари. Имено, просечниот пад на цените на акциите во првите два месеца од 2008 година се движи од 8,3% во Србија до 16,7% во Хрватска.

Од почетокот на 2008 година, учеството на домашните физички лица на страната на купувањата, односно продажбите се релативно врамнотежени (во јануари, домашните физички лица на нето-основа инвестираат, а во февруари повеќе повлекуваа, отколку што инвестираа средства, но сепак во релативно мал износ). Нерезидентите и понатаму бележат ниски учества и во куповните и во продажните трансакции на „Македонската берза“.

СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табели од реалниот сектор
Табела 1: Бруто домашен производ 67
Табела 2: Цени 68
Табела 3: Индустриско производство и продуктивност во индустријата 69
Табела 4: Вработеност 70
Табела 5: Плати 71
Табела 6: Државен буџет 72

Табели од монетарниот сектор
Табела 7: Биланс на Народна банка 73
Табела 8: Биланс на депозитни банки 74
Табела 9: Биланс на штедилници 75
Табела 10: Монетарен преглед (без штедилници) 76
Табела 11: Монетарен преглед (со штедилници) 78-79
Табела 12: Кредити на недржавен сектор 80
Табела 13: Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор) 81
Табела 14: Вкупни побарувања на депозитните банки 82-83
Табела 15: Вкупни обврски на депозитните банки 84-85
Табела 16: Извештај за пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити 86
Табела 17: Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија 87
Табела 18: Задолжителна резерва на банки и штедилници 88
Табела 19: Каматни стапки на државни хартии од вредност 89

Табели од надворешнотрговскиот и девизен сектор
Табела 20: Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци 90
Табела 21: Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци 91
Табела 22: Платен биланс на Република Македонија - услуги 92
Табела 23: Платен биланс на Република Македонија - доход 93
Табела 24: Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери 94
Табела 25: Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка (без официјални резерви) 95
Табела 26: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена 96
Табела 27: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји 97
Табела 28: Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори 98-99
Табела 29: Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по дејности 100
Табела 30: Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојба на крај на период 101
Табела 31: Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојба на крај на период 102
Табела 32: Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба 103
Табела 33: Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба 104
Табела 34: Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба 105
Табела 35: Девизни резерви 106
Табела 36: Девизен курс на денарот (просек за периодот) 107
Табела 37: Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот) 108
Табела 38: Индекси на ефективен девизен курс на денарот 109

Методолошки објаснувања 110

Табела 1

Бруто домашен производ

Во милиони денари (1997=100) и годишни стапки на реален раст (во %)

	БДП вкупно	%	Земјоделство, лов, шумарство и рибарство	%	Вадење руди и камен, преработувачка индустрија и снабдување со елек.енргија, гас и вода	%	Градежништво	%	Трговија на големо и трговија на мало	%	Хотели и ресторани	%	Сообраќај, складирање и врски	%	Финансиско посредување	%	Јавна управа и одбрана	%
НКД[/1]			А+Б		В+Г+Д		Ѓ		Е		Ж		З		Ѕ+И+Љ		Ј+К+Л+Х	
1997	186018	1,4	20411		45317		9867		21297		2819		11372		26002		27067	
1998	192308	3,4	21083	3,3	45969	1,4	10626	7,7	21377	0,4	3025	7,3	14385	26,5	26002	0,0	27395	1,2
1999	200669	4,3	21273	0,9	46750	1,7	11732	10,4	22025	3,0	3771	24,7	16854	17,2	26499	1,9	28519	4,1
2000	209777	4,5	21489	1,0	51122	9,4	12037	2,6	22695	3,0	3345	-11,3	18282	8,5	27215	2,7	28546	0,1
2001	200284	-4,5	19169	-10,8	48786	-4,6	10300	-14,4	22505	-0,8	3195	-4,5	16761	-8,3	27783	2,1	27876	-2,3
2002	201993	0,9	18779	-2,0	48390	-0,8	10364	0,6	23725	5,4	3726	16,6	16467	-1,8	26758	-3,7	28843	3,5
2003	207690	2,8	19686	4,8	50845	5,1	11741	13,3	24146	1,8	4085	9,6	16539	0,4	25787	-3,6	30262	4,9
2004	216164	4,1	20908	6,2	50439	-0,8	12610	7,4	27933	15,7	3623	-11,3	15745	-4,8	28817	11,8	30068	-0,6
2005	225035	4,1	20941	0,2	51803	2,7	12725	0,9	29243	4,7	3675	1,4	17387	10,4	28283	-1,9	31476	4,7
2006[/3]	231849	3,0	21069	0,6	53657	3,6	12674	-0,4	30854	5,5	3674	0,0	18633	7,2	28719	1,5	32115	2,0
2005 Кв.1	51487	3,0	5064	1,2	11358	0,6	2003	-4,1	6500	2,7	783	-1,3	3988	10,7	7010	-2,9	7847	3,7
Кв.2	56655	5,1	5251	0,7	13210	8,7	3337	-3,3	7328	5,0	905	3,2	4343	11,8	7042	-2,4	7834	3,4
Кв.3	57353	4,2	5341	-0,1	13112	1,8	3684	3,0	7225	5,4	1056	3,2	4517	12,4	7058	-1,9	7847	5,1
Кв.4	59540	4,0	5285	-1,0	14123	0,0	3701	6,0	8190	5,4	931	0,1	4539	7,1	7173	-0,3	7948	6,5
2006 Кв.1	52973	2,9	5319	5,0	11148	-1,8	2185	-2,4	7029	8,1	854	9,1	4428	11,0	7656	9,2	7956	1,4
Кв.2	59104	4,3	5502	4,8	13726	3,9	3783	13,4	7759	5,9	963	6,4	4754	9,5	7713	9,5	8044	2,7
Кв.3	60176	4,9	5579	4,5	14064	7,3	4191	13,8	7664	6,1	1132	7,2	4846	7,3	7755	9,9	8044	2,5
Кв.4	61679	3,6	5512	4,3	14192	0,5	4005	8,2	8778	7,2	1003	7,7	5066	11,6	7807	8,8	8151	2,6
2007 Кв.1[/2]	56584	6,8	5490	3,2	12443	11,6	2314	5,9	7987	13,6	856	0,2	4917	11,0	7894	3,1	8006	0,6
Кв.2	61628	4,3	5601	1,8	13337	-2,8	3934	4,0	8913	14,9	1071	11,2	5381	13,2	8124	5,3	8154	1,4
Кв.3	62727	4,2	5278	-5,4	14222	1,1	4423	5,5	8567	11,8	1253	10,7	5546	14,4	8274	6,7	8131	1,1
Кв.4	64917	5,2	4900	-11,1	15074	6,2	4318	7,8	10151	15,6	1041	3,8	5637	11,3	8290	6,2	8157	0,1

Извор: Државен завод за статистин

[/1] Национална класификација на дејности.

[/2] Проценети податоци,

Табела 2
Цени
Годишни стапки на раст (%)

	Индекс на трошоци на живот [1] (стапки на раст)															Индекс на цени на производители на индустриски производи (стапки на раст)
				По категории												
							Домување									
	Вкупно	Стоки	Услуги	Исхрана	Тутун и пијалаци	Облека и обувки	Вкупно	Стан (станарина, вода, услуги)	Огрев и осветление	Покуќнина	Хигиена и здравје	Култура и разонода	Сообраќајни средства и услуги	Ресторани и хотели [2]	Останати услуги [2]	
1997	2,6	2,2	3,8	4,2	-3,9	-1,6	1,7	0,3	3,8	1,6	-0,5	-8,6	19,4			4,2
1998	-0,1	0,0	-0,4	-0,2	3,6	2,4	0,4	0,0	0,4	2,0	0,1	-10,3	2,4			4,0
1999	-0,7	-1,1	0,5	-1,6	0,2	1,2	0,3	0,1	1,1	-1,9	-1,4	-2,2	-0,8			-0,1
2000	5,8	5,2	8,9	-0,4	13,9	-2,3	19,3	8,8	27,4	1,7	-1,7	-1,6	22,4			8,9
2001	5,5	4,5	10,9	6,9	2,3	1,3	5,5	11,3	3,9	0,1	-0,7	1,9	9,5			2,0
2002	1,8	1,2	5,0	1,8	1,0	6,8	1,7	4,1	1,0	-0,6	-3,8	3,6	2,1			-0,9
2003	1,2	0,3	5,9	-1,4	3,4	2,2	3,9	3,9	4,4	1,1	3,9	2,2	4,2			-0,3
2004	-0,4	-1,1	3,3	-3,1	1,1	0,9	2,2	-0,3	3,0	4,2	0,4	1,3	4,0			0,9
2005	0,5	0,3	1,3	-1,2	5,5	2,2	0,4	0,3	1,0	-1,2	-3,5	0,9	3,7			3,2
2006	3,2	3,7	1,3	2,2	17,8	0,2	2,0	-0,7	3,7	-0,8	2,0	6,4	1,8			4,5
2006 Кв.1[3]	2,7	3,2	0,9	1,6	17,7	-0,5	0,9	-0,2	1,6	-0,5	0,3	6,0	2,6			5,6
Кв.2	3,4	3,8	2,0	2,3	17,5	0,3	1,1	0,2	1,9	-0,5	1,9	6,8	3,8			5,7
Кв.3	3,6	4,0	1,9	2,9	17,9	0,5	1,7	-0,6	3,2	-0,9	2,7	6,9	2,3			4,1
Кв.4	3,1	3,7	0,4	2,1	17,9	0,6	4,2	-2,2	7,9	-1,1	2,9	5,7	-1,5			2,4
2007 Кв.1	0,7	1,3	-1,1	0,7	0,1	1,8	5,1	1,6	8,8	-1,8	0,0	3,5	-5,0	3,0	-2,8	1,0
Кв.2	1,1	1,6	-0,5	0,7	2,2	1,0	5,9	6,6	7,8	-0,9	0,5	3,1	-4,3	3,6	11,6	1,2
Кв.3	2,4	3,0	0,2	3,8	2,3	1,1	5,2	7,5	6,0	-0,1	0,9	3,6	-3,1	3,9	12,5	1,6
Кв.4	4,9	6,2	0,4	10,4	2,4	3,5	2,8	9,6	1,1	0,0	0,0	-0,5	-0,6	8,0	13,0	2,1
Јануари	0,8	1,4	-1,2	1,1	0,1	1,2	4,8	-0,7	9,3	-1,9	-0,1	3,5	-4,8	3,3	0,3	1,3
Февруари	0,5	1,1	-1,3	0,8	0,0	1,8	4,5	-0,6	8,7	-1,9	0,1	3,5	-5,8	3,3	-1,1	0,3
Март	0,8	1,3	-0,9	0,3	0,1	2,2	6,0	6,2	8,3	-1,4	0,1	3,6	-4,4	2,5	-1,1	1,4
Април	1,0	1,4	-0,2	0,3	2,3	1,2	6,0	7,0	8,0	-1,5	0,2	3,5	-4,0	4,2	11,7	1,0
Мај	0,9	1,4	-0,8	0,7	2,2	0,9	5,8	6,4	7,7	-1,1	0,1	3,4	-5,1	3,5	11,7	-1,0
Јуни	1,3	1,9	-0,6	1,1	2,1	0,8	6,0	6,3	7,9	-0,2	1,0	2,4	-3,7	3,1	11,7	1,0
Јули	1,3	1,9	-0,8	0,7	2,3	0,8	6,1	6,4	7,9	-0,2	0,8	4,2	-3,8	3,0	11,7	0,0
Август	2,2	3,3	-1,3	3,9	2,4	0,6	6,2	6,5	8,1	-0,2	1,1	4,3	-4,9	3,1	12,9	1,2
Септември	3,6	3,9	2,6	6,7	2,4	1,7	3,5	9,7	2,1	0,2	0,9	2,3	-0,6	5,7	13,0	2,0
Октомври	3,9	4,8	0,9	8,2	2,5	2,1	1,9	9,6	-0,4	0,0	-0,5	0,6	0,5	6,3	13,5	3,3
Ноември	4,6	6,1	-0,5	10,2	2,4	2,8	2,5	9,7	0,5	-0,1	-0,2	-0,8	-0,8	7,6	13,5	4,8
Декември	6,1	7,6	0,7	12,8	2,4	5,6	4,1	9,5	3,3	0,0	0,6	-1,2	-1,6	10,0	12,2	4,2
2008 Кв.1	9,5	11,0	3,9	19,0	4,2	1,6	3,6	8,5	2,7	0,4	1,5	-0,3	4,4	11,8	16,7	
Јануари	8,7	10,3	2,6	17,8	2,5	2,2	3,0	9,5	1,4	0,3	1,9	-0,7	3,4	10,6	14,8	9,5
Февруари	9,6	11,0	4,4	18,7	4,7	1,2	4,5	11,7	2,9	0,6	1,8	-0,4	4,7	12,3	17,5	10,2
Март	10,2	11,7	4,7	20,6	5,3	1,4	3,3	4,4	3,7	0,3	0,9	0,3	5,2	12,6	17,7	

Извор: Државен завод за статистика.

[1] Индексот на трошоци на живот се однесува на индексот на цени на потрошувачите (CPI-consumer price index).

[2] Почнувајќи од 2007 година, структурата на индексот на трошоците на животот (CPI) е
проширена за категориите: ресторани и хотели и за категоријата останати услуги

[3] Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Табела 3

Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата

Годишни стапки на раст (%)

	По сектори				По група на производи					Продуктивност [1]
	Вкупно	Вадење руди и камен	Преработувачка индустрија	Електрична енергија, гас и вода	Енергија	Интермедијарни производи, освен енергија	Капитални производи	Трајни производи за широка потрошувачка	Нетрајни производи за широка потрошувачка	
2002	-5,3	-24,5	-4,7	-3,8	-16,8	-8,0	53,3	-22,6	-2,4	-
2003	4,7	-39,1	5,9	9,8	28,7	-12,1	-9,0	36,9	19,0	-
2004	-2,2	-5,0	-2,1	-2,6	-1,8	0,9	-20,1	9,1	-3,4	-
2005	7,0	40,4	7,3	2,5	4,6	14,2	-3,2	-14,9	3,8	10,6
2006	2,5	28,0	2,4	-0,6	1,5	7,3	8,2	-5,0	-2,2	9,2
2005 Кв.1[2]	5,2	-18,9	6,4	3,8	2,3	14,8	-0,9	-18,2	1,8	1,9
Кв.2	13,5	17,0	16,3	-0,5	6,5	24,6	-1,2	4,8	8,9	17,9
Кв.3	6,0	62,9	5,5	2,0	4,0	9,8	-2,5	-11,1	5,4	16,3
Кв.4	4,2	97,1	2,5	4,3	7,4	9,5	-5,3	-24,8	-0,1	6,4
2006 Кв.1	0,5	111,6	-0,9	-0,9	3,0	5,6	-2,5	10,5	-6,1	8,3
Кв.2	1,7	53,2	1,3	-2,0	-3,0	5,1	17,0	-6,5	-0,3	7,6
Кв.3	4,3	13,1	4,9	0,1	0,7	12,0	0,1	2,1	-0,7	5,5
Кв.4	3,5	4,8	4,0	1,9	5,7	6,3	26,3	-12,5	-1,1	15,6
2007 Кв.1	11,6	13,9	16,0	-9,1	-2,1	25,0	39,0	10,3	6,2	18,7
Кв.2	-2,8	16,2	-1,5	-20,8	-16,6	7,9	-4,4	25,3	-7,8	3,6
Кв.3	1,1	15,4	1,5	-8,7	-4,5	7,5	27,3	-3,0	-5,8	11,5
Кв.4	6,2	-3,3	7,8	-1,1	-6,2	15,3	24,7	6,5	1,8	6,4
Јануари	10,6	11,7	16,4	-9,8	-11,6	31,8	102,3	53,3	3,5	-
Февруари	14,9	29,9	17,8	-4,2	13,4	23,7	33,3	-8,8	7,6	-
Март	9,6	0,8	14,2	-12,7	-5,5	21,6	14,9	6,1	7,0	-
Април	5,3	10,1	6,8	-6,8	18,1	18,9	-11,9	39,5	-9,7	-
Мај	-5,8	25,0	-4,6	-25,6	-37,2	3,6	16,2	15,1	-5,5	-
Јуни	-7,1	14,6	-5,4	-32,1	-29,6	2,9	-13,0	23,1	-8,3	-
Јули	-2,2	56,1	-2,1	-18,9	-11,1	6,9	4,0	8,4	-7,0	-
Август	1	3,3	2,2	-11,6	-8,9	14,3	2,5	4,0	-7,8	-
Септември	4,5	0,6	4,3	9,5	9	1,9	77,6	-15,4	-2,4	-
Октомври	10,5	-4,0	14,6	-13,5	-8,3	22,5	70,0	10,7	0,0	-
Ноември	5,5	-11,3	7,3	-1,0	-8,2	21,1	9,1	17,4	-1,8	-
Декември	2,6	4,8	1,4	9,8	-2,8	1,3	3,6	-6,2	7,0	-
2008 Јануари	13,6	15,3	16,1	1,6	9,6	21,4	19,7	84,3	4,3	-
Февруари	6,9	6,2	8,4	-1,6	-2,8	11,0	56,0	70,9	-1,6	-

Извор: Државен завод за статистика.

[1] Пресметките се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

[2] Квартални пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Табела 4

Вработеност и продуктивност во целата економија

	Вкупно работоспособно население	Активно население:			Број на вработени лица по економски дејности:			Продуктивност [1]
		Вкупно	Вработени	Невработени	Земјоделство	Индустрија	Услуги	
1996	1.436.602	789.081	537.591	251.489	100.067	193.975	243.548	-
1997	1.489.625	800.513	512.301	288.213	84.256	163.988	264.056	-
1998	1.503.365	823.826	539.762	284.064	107.249	190.674	241.839	-
1999	1.518.250	806.674	545.222	261.452	115.361	185.283	244.580	-
2000	1.534.256	811.557	549.846	261.711	119.971	187.066	242.809	-
2001	1.554.420	862.504	599.308	263.196	131.094	190.458	277.755	-
2002	1.566.953	824.824	561.341	263.483	134.293	186.917	238.868	-
2003	1.579.450	860.976	545.108	315.868	120.132	184.855	238.583	-
2004	1.594.557	832.281	522.995	309.286	88.050	171.390	261.810	-
2005	1.607.997	869.187	545.253	323.934	106.533	175.868	261.523	0,8
2006	1.618.482	891.679	570.404	321.274	114.777	186.085	268.117	0,3
2005 Кв.1	1.603.675	827.428	507.397	320.030	76.546	181.450	251.307	6,8
Кв.2	1.606.833	883.522	552.797	330.724	126.194	174.588	251.112	3,8
Кв.3	1.609.071	889.725	564.880	324.845	135.712	170.157	257.804	-1,1
Кв.4	1.612.410	876.074	555.938	320.136	87.921	180.089	286.837	-5,6
2006 Кв.1	1.615.584	877.798	559.702	318.096	103.319	190.355	264.550	-5,7
Кв.2	1.617.423	885.609	566.293	319.316	128.519	189.630	246.842	2,7
Кв.3	1.619.447	899.732	576.813	322.919	125.322	187.760	262.480	3,7
Кв.4	1.621.475	903.576	578.810	324.766	101.948	176.592	298.599	0,7
2007 Кв.1	1.624.611	902.588	579.301	323.287	95.384	186.975	293.629	4,3
Кв.2	1.627.216	906.199	589.254	316.944	112.982	184.622	288.104	0,8
Кв.3	1.630.010	909.466	598.327	311.139	117.531	181.993	294.863	1,2
Кв.4	1.632.702	910.301	594.054	316.247	104.975	186.122	300.622	3,4

Извор: Државен завод за статистика. Анкета за работна сила.

[1] Годишни стапки на раст во (%). Пресметките се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Табела 5
Плати
Износ во денари, промена во (%)

	Бруто плати:						Нето плати:					
	Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:			Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	По економски дејности:		
				Земјоделство	Индустрија	Услуги				Земјоделство	Индустрија	Услуги
1999	16.941	3,6	-	12.944	16.306	19.684	10.029	2,9	3,6	8.667	8.380	10.720
2000	17.958	6,0	-	15.733	17.785	20.968	10.526	5,5	-0,3	9.294	8.883	11.354
2001	17.893	-0,4	-5,6	14.739	18.304	20.467	10.592	3,5	-1,9	8.754	10.348	11.852
2002	19.030	6,4	4,5	14.437	19.243	21.648	11.550	6,9	5,0	8.833	11.415	12.791
2003	19.957	4,9	3,7	14.100	19.854	22.955	11.955	4,8	3,6	8.522	11.782	13.549
2004	20.779	4,1	4,5	17.287	20.692	23.748	12.534	4,0	4,4	10.337	12.290	13.999
2005	21.335	2,7	2,2	19.128	21.450	24.737	13.125	2,5	2,0	11.419	12.738	14.548
2006	23.037	8,0	4,6	19.485	23.570	25.624	13.854	7,3	4,0	11.660	13.983	15.036
2006 Кв.1	22.559	7,6	4,9	19.179	22.969	25.184	13.207	6,9	3,7	11.466	13.606	14.757
Кв.2	22.923	8,5	5,1	19.600	23.340	25.444	13.428	7,7	4,2	11.681	13.820	14.910
Кв.3	23.214	8,7	5,1	19.719	23.967	25.835	13.584	7,7	3,9	11.779	14.184	15.125
Кв.4	23.451	7,1	4,0	19.440	24.003	26.035	13.854	7,2	4,0	11.712	14.321	15.351
2007 Кв.1	23.139	2,6	1,9	17.809	23.414	25.635	13.962	5,7	5,0	10.802	14.230	15.516
Кв.2	23.651	3,2	2,1	18.396	23.569	26.020	14.287	6,4	5,3	11.161	14.335	15.746
Кв.3	24.193	4,2	1,8	17.524	24.043	26.510	14.604	7,5	5,1	10.652	14.608	16.086
Кв.4	25.574	9,1	4,2	17.291	24.836	27.917	15.490	11,8	6,9	10.451	15.167	16.971
Јануари	23.003	1,1	0,3	18.113	23.811	25.604	13.884	4,2	3,4	10.980	14.475	15.509
Февруари	23.088	3,6	3,1	17.559	22.803	25.515	13.934	6,9	6,4	10.610	13.860	15.442
Март	23.327	3,0	2,2	17.755	23.628	25.786	14.067	6,1	5,3	10.816	14.356	15.595
Април	23.632	5,1	4,0	17.789	22.945	25.922	14.291	8,4	7,3	10.836	13.968	15.698
Мај	23.733	2,7	1,8	19.379	23.949	26.165	14.328	5,8	4,9	11.586	14.564	15.819
Јуни	23.589	1,9	0,5	18.019	23.813	25.972	14.242	5,1	3,8	11.063	14.473	15.722
Јули	23.701	3,2	1,9	16.284	24.053	26.219	14.300	6,5	5,1	9.963	14.600	15.900
Август	23.907	2,0	-0,2	19.480	24.486	26.227	14.447	5,3	3,0	11.760	14.885	15.906
Септември	24.971	7,4	3,7	16.807	23.589	27.086	15.066	10,8	6,9	10.233	14.340	16.453
Октомври	25.889	9,8	5,6	17.089	25.671	28.060	15.608	13,0	8,8	10.369	15.599	16.996
Ноември	25.397	7,1	2,4	18.319	24.622	27.658	15.320	10,3	5,4	11.037	14.983	16.748
Декември	25.435	10,3	4,0	16.465	24.200	28.034	15.543	12,2	5,7	9.947	14.920	17.170
2008 Јануари	25.349	10,2	1,4	17.355	25.456	27.398	15.555	12,0	3,1	10.453	15.757	16.918

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 6

Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)

во милиони денари

	2005				Јан.-дек. 2005	2006				Јан.- дек. 2006	2007				Јан.- дек. 2007	2008	
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Јан.	Фев.
ВКУПНИ ПРИХОДИ	**21.721**	**24.618**	**27.920**	**26.617**	**100.877**	**23.070**	**26.288**	**26.216**	**28.470**	**104.044**	**26.445**	**27.882**	**32.599**	**32.683**	**119.609**	**9.998**	**9.536**
Даночни приходи и придонеси	**18.972**	**21.172**	**21.285**	**23.151**	**84.580**	**19.848**	**22.782**	**23.080**	**24.829**	**90.540**	**23.478**	**24.648**	**26.586**	**28.507**	**103.219**	**8.816**	**8.440**
Даночни приходи (ССП)*	68	75	70	91	304	79	50	35	35	199	59	45	46	97	247	37	68
Даноци приходи	12.314	13.944	14.107	15.316	55.681	12.658	15.098	15.459	16.360	59.575	15.755	16.514	18.282	18.964	69.515	6.309	5.152
Персонален данок на доход	1.834	2.052	1.951	2.260	8.097	1.933	2.098	2.025	2.358	8.414	1.844	2.006	2.220	2.823	8.893	654	710
Данок на добивка	1.080	600	623	534	2.837	1.725	914	950	1.119	4.708	2.035	1.237	1.278	1.348	5.898	431	564
ДДВ	5.745	6.767	6.652	7.918	27.082	5.228	7.342	7.155	7.514	27.239	7.106	8.150	8.968	8.738	32.962	3.529	2.231
Акцизи	2.461	2.937	3.385	2.965	11.748	2.542	2.840	3.373	3.419	12.174	2.780	3.234	3.788	3.463	13.265	1.121	965
Увозни давачки	1.026	1.441	1.335	1.464	5.266	993	1.494	1.474	1.459	5.420	1.502	1.380	1.403	1.914	6.199	324	463
Други даноци	168	147	161	175	651	237	410	482	491	1.620	488	507	625	678	2.298	250	219
Придонеси	6.590	7.153	7.108	7.744	28.595	7.112	7.635	7.586	8.434	30.766	7.664	8.089	8.258	9.446	33.457	2.470	3.220
Фонд за ПИОМ	4.230	4.569	4.553	4.949	18.300	4.620	4.969	4.893	5.467	19.948	4.971	5.219	5.444	6.302	21.936	1.674	2.173
Завод за вработување	312	325	322	353	1.313	322	336	337	375	1.371	343	364	372	444	1.523	89	185
Фонд за здравство	2.048	2.259	2.233	2.442	8.982	2.170	2.330	2.356	2.592	9.447	2.350	2.506	2.442	2.700	9.998	707	862
Неданочни приходи	**2.484**	**3.079**	**5.376**	**2.928**	**13.867**	**2.333**	**2.816**	**2.715**	**2.842**	**10.706**	**2.521**	**2.844**	**5.517**	**3.080**	**13.962**	**948**	**963**
Неданочни приходи (ССП)*	1.414	1.683	1.549	1.676	6.322	1.279	1.231	1.605	1.656	5.771	1.501	1.455	1.286	1.670	5.912	479	532
Профит од јавни финансиски институции	83	260	2.837	139	3.319	103	406	56	258	824	72	368	3.032	60	3.532	22	16
Народна банка на Република Македонија	10	0	0	0	10	0	8	0	0	8	0	258	0	0	258	0	0
Агенција за управување со средства	32	200	0	120	352	0	315	0	210	525	49	15	100	0	164	0	0
Други приходи од имот	40	14	62	0	116	75	43	6	0	124	7	0	5	0	12	4	0
Камати од депонирани средства во НБРМ	0	38	16	19	73	23	31	43	47	144	16	94	50	58	218	18	13
Дивиденди	1	8	2.759	0	2.768	5	9	7	1	23	0	1	2.877	2	2.880	0	3
Административни такси	387	459	358	453	1.657	395	426	308	364	1.493	419	384	406	474	1.683	155	165
Партиципација за здравствени услуги	127	122	69	116	434	79	75	65	67	286	70	78	81	138	367	30	46
Други административни такси	47	61	47	41	196	48	51	38	26	163	72	68	67	117	324	38	40
Други неданочни приходи	87	53	53	71	264	109	175	209	98	591	78	72	220	157	527	75	21
Надоместоци за Фондот за патишта	340	442	463	431	1.675	320	451	434	374	1.580	309	419	425	464	1.617	149	143
Капитални приходи	**112**	**107**	**587**	**127**	**933**	**143**	**390**	**143**	**272**	**948**	**167**	**151**	**301**	**778**	**1.397**	**155**	**67**
Странски донации	**152**	**259**	**672**	**411**	**1.494**	**727**	**299**	**166**	**231**	**1.423**	**259**	**200**	**180**	**267**	**906**	**40**	**65**
Приходи од наплатени заеми	**1**	**1**	**0**	**0**	**2**	**18**	**1**	**112**	**296**	**427**	**20**	**39**	**15**	**51**	**125**	**39**	**1**
ВКУПНИ РАСХОДИ	**22.766**	**23.876**	**24.482**	**29.095**	**100.219**	**23.562**	**26.264**	**25.085**	**30.832**	**105.744**	**24.144**	**25.968**	**26.376**	**40.948**	**117.436**	**8.384**	**10.321**
Тековни трошоци	**21.657**	**22.180**	**21.707**	**24.482**	**90.027**	**22.475**	**24.144**	**22.334**	**27.525**	**96.478**	**23.038**	**24.296**	**23.995**	**32.366**	**103.695**	**8.023**	**9.127**
Плати и надоместоци	5.640	5.736	5.566	5.894	22.835	5.750	5.878	5.707	6.086	23.421	6.025	6.112	5.940	5.530	23.607	1.723	1.727
Стоки и услуги	3.197	3.139	2.620	4.028	12.984	2.856	3.264	2.655	4.152	12.927	2.739	3.074	3.138	5.862	14.813	750	1.200
Трансфери	12.252	12.639	12.795	13.911	51.597	13.079	14.266	13.167	16.094	56.607	13.715	14.235	14.545	19.906	62.401	5.454	6.094
Трансфери (ССП)*	160	220	192	341	913	167	209	165	240	781	191	164	106	176	637	46	136
Социјални трансфери	11.582	11.671	11.533	12.085	46.870	11.565	12.727	12.072	12.397	48.762	*12.336*	*12.449*	12.769	12.437	49.991	*4.356*	4.818
Фонд за ПИОМ	*6.294*	*6.241*	*6.150*	*6.284*	*24.969*	*6.397*	*6.640*	*6.751*	*6.947*	*26.735*	*6.880*	*6.968*	*7.066*	*7.271*	28.185	*2.388*	*2.678*
Завод за вработување	*783*	*767*	*715*	*675*	*2.940*	*599*	*521*	*488*	*450*	*2.058*	*417*	*437*	*411*	*389*	1.654	*123*	*123*
Социјална помош	*965*	*1.026*	*1.113*	*1.034*	*4.138*	*1.008*	*945*	*1.115*	*1.080*	*4.148*	*1.026*	*876*	*1.118*	*1.027*	4.047	*310*	*316*
Здравствена заштита	*3.539*	*3.637*	*3.556*	*4.092*	*14.823*	*3.562*	*4.620*	*3.718*	*3.921*	*15.821*	*4.013*	*4.168*	*4.174*	*3.750*	16.105	*1.535*	*1.701*
Други трансфери	487	703	1.037	1.453	3.679	1.326	1.308	911	3.450	6.994	1.171	1.603	1.658	7.267	11.699	1.052	1.131
Бегалци	24	45	33	33	135	21	22	20	7	70	17	19	12	26	74	0	9
Каматни плаќања	569	666	727	648	2.611	790	736	418	1.193	3.137	559	875	372	1.068	2.874	96	106
Камати по домашен долг	116	433	163	362	1.074	140	444	79	419	1.082	94	455	126	378	1.053	18	34
Камати по надворешен долг	453	233	564	286	1.537	650	292	339	774	2.055	465	420	246	690	1.821	78	72
Гаранции	0	0	0	0	0	0	0	387	0	387	0	0	0	0	0	0	0
Капитални трошоци	**1.108**	**1.695**	**2.775**	**4.613**	**10.192**	**1.087**	**2.120**	**2.751**	**3.308**	**9.266**	**1.106**	**1.672**	**2.381**	**8.582**	**13.741**	**361**	**1.194**
Инвестиции во постојани средства	975	1.123	986	2.256	5.340	829	1.342	1.707	1.980	5.857	846	1.078	1.127	5.766	8.817	283	1.007
Капитални трансфери	134	479	1.764	2.084	4.461	258	592	1.008	1.205	3.063	260	590	1.254	2.816	4.920	78	187
БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ / СУФИЦИТ	**-1.045**	**742**	**3.438**	**-2.478**	**658**	**-492**	**24**	**1.131**	**-2.362**	**-1.700**	**2.301**	**1.914**	**6.223**	**-8.265**	**2.173**	**1.614**	**-785**
Финансирање	**1.045**	**-742**	**-3.438**	**2.478**	**-658**	**492**	**-24**	**-1.131**	**2.362**	**1.700**	**-2.301**	**-1.914**	**-6.223**	**8.265**	-2.173	**-1.614**	**785**
Прилив	**2.432**	**1.986**	**-1.955**	**4.577**	**7.040**	**12.779**	**3.075**	**-211**	**5.387**	**21.031**	**3.039**	**8.944**	**-5.230**	**12.542**	19.295	**-1.491**	**848**
Приходи од приватизација	276	239	155	763	1.433	16.765	3.867	21	44	20.697	662	0	0	0	662	0	617
Странски заеми	139	1.219	838	11.716	13.913	159	550	496	527	1.732	273	375	804	2.191	3.643	0	117
Депозити	1.495	-380	-3.398	-7.588	-9.872	-4.653	-4.197	-773	3.746	-5.877	1.985	8.503	-4.848	9.814	15.454	-2.418	467
Државни записи	521	905	427	-315	1.538	484	422	43	1.070	2.019	118	58	-1.232	530	-526	927	-353
Продажба на акции	1	3	23	1	28	24	2.433	2	0	2.459	1	8	46	7	62	0	0
Одлив	**1.387**	**2.728**	**1.483**	**2.099**	**7.697**	**12.287**	**3.099**	**920**	**3.024**	**19.331**	**5.340**	**10.858**	**993**	**4.277**	21.468	**123**	**63**
Отплата на главница	1.387	2.728	1.483	2.099	7.697	12.287	3.099	920	3.024	19.331	5.340	10.858	993	4.277	21.468	123	63
Надворешен долг	1.255	331	1.305	404	3.295	12.156	381	920	486	13.944	5.340	7.021	862	977	14.200	123	63
Домашен долг	132	2.397	178	1.695	4.402	131	2.718	0	2.538	5.387	0	3.837	131	3.300	7.268	0	0

*Сметки за сопствени приходи.

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Табела 7

Биланс на Народна банка

во милиони денари

				2006				2007											
	XII.03	XII.04	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
А. СРЕДСТВА	**52418**	**51506**	**78785**	**84515**	**89684**	**94587**	**96376**	**95139**	**94320**	**96102**	**97381**	**98142**	**95116**	**97067**	**99342**	**101561**	**102733**	**102699**	**100505**
1. Девизни средства	**45854**	**44637**	**69504**	**75076**	**80181**	**84956**	**87761**	**86503**	**85676**	**87526**	**90111**	**90799**	**87849**	**89718**	**91954**	**94209**	**95977**	**95873**	**94343**
1.1. Злато и девизи	2131	4101	5855	6487	6480	6428	6652	6850	7024	6826	6786	6667	6538	6645	6676	7053	7362	7299	7696
1.2. СПВ портфолио и резервна позиција кај ММФ	19	38	41	11	53	13	139	104	13	431	259	86	86	86	75	67	66	60	60
1.3. Депозити кај странски банки	39175	39157	61556	66548	68769	70685	71001	64054	63326	65245	62725	63638	60850	57230	59481	61554	57771	58027	55832
1.4. Хартии од вредност	4284	1116	1793	1777	4635	7588	9737	15259	15082	14794	20117	20180	20149	25533	25497	25319	30566	30279	30547
1.5. Останати девизни средства	245	225	259	253	244	242	232	236	231	230	224	228	226	224	225	216	212	208	208
2. Побарувања од државата	**3878**	**3467**	**3911**	**3911**	**3604**	**3604**	**2854**	**2854**	**2854**	**2854**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1591**
2.1. Во денари	3878	3467	3911	3911	3604	3604	2854	2854	2854	2854	1626	1626	1626	1626	1626	1626	1626	1626	1591
2.2. Во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Останати средства	**2686**	**3402**	**5370**	**5528**	**5899**	**6027**	**5761**	**5782**	**5790**	**5722**	**5644**	**5717**	**5641**	**5723**	**5762**	**5726**	**5130**	**5200**	**4571**
Б. ОБВРСКИ	**52418**	**51506**	**78785**	**84515**	**89684**	**94587**	**96376**	**95139**	**94320**	**96102**	**97381**	**98142**	**95116**	**97067**	**99342**	**101561**	**102733**	**102699**	**100505**
1. Примарни пари	**21022**	**21111**	**25762**	**24697**	**26929**	**27364**	**31264**	**28432**	**29137**	**29355**	**31355**	**30604**	**31838**	**36765**	**33299**	**32533**	**33956**	**33780**	**37586**
1.1. Готови пари во оптек	14177	14162	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17936
1.2. Готовина во благајна	833	909	1374	980	1011	1058	1526	1397	1520	1468	1567	1644	1590	1741	1816	1768	1720	1692	1958
1.3. Сметка на банките кај НБРМ	6012	6040	9949	10017	11338	11496	13532	12508	12631	12853	14257	13601	14404	18351	15103	14019	15661	15798	17692
1.3.1. Издвоена задолжителна резерва во странска валута	2770	3366	5323	5505	5662	6006	6373	6462	6509	6595	6675	6740	6949	6987	7144	7229	7317	7198	7277
2. Продадени благајнички записи на аукција	**4379**	**4552**	**8921**	**8903**	**6734**	**7422**	**9456**	**11630**	**11166**	**11303**	**11755**	**13784**	**15095**	**10110**	**10460**	**16339**	**17786**	**19175**	**20995**
3. Депозити на Државата	**10317**	**10956**	**22279**	**29052**	**33830**	**37137**	**32957**	**32094**	**30508**	**32236**	**31279**	**33163**	**27536**	**29329**	**34213**	**30968**	**29649**	**27922**	**19999**
3.1. Во денари	2337	4696	6993	8807	14417	18728	15326	17161	17647	20106	19997	21803	21807	23940	29221	26128	25403	23987	14406
3.1.1. Државни хартии од вредност за монетарни цели				1377	2627	4656	4573	4391	4756	5537	6284	7166	8082	8520	9412	6312	5409	4561	4560
3.2. Во странска валута	7980	6260	15286	20245	19413	18409	17631	14933	12861	12130	11282	11360	5729	5389	4992	4840	4246	3935	5593
4. Депозити на останати финансиски институции	**78**	**18**	**18**	**212**	**113**	**127**	**23**	**96**	**331**	**423**	**474**	**377**	**206**	**223**	**477**	**473**	**428**	**248**	**148**
5. Девизни обврски	**3353**	**2862**	**3222**	**3169**	**2925**	**2892**	**2645**	**2619**	**2455**	**2460**	**2254**	**0**	**59**	**59**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6. Останати обврски	**13269**	**12007**	**18583**	**18482**	**19153**	**19645**	**20031**	**20268**	**20723**	**20325**	**20264**	**20214**	**20382**	**20581**	**20893**	**21248**	**20914**	**21574**	**21777**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8
Биланс на депозитни банки
во милиони денари

				2006				2007												
	XII.03	XII.04	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X[1]	XI	XII
А. СРЕДСТВА	**131716**	**150143**	**174955**	**181159**	**187916**	**194415**	**207220**	**208361**	**211670**	**217454**	**222428**	**228346**	**234583**	**236516**	**240760**	**239660**	**240733**	**245609**	**255838**
1. Ликвидни средства	**4103**	**3645**	**6040**	**5558**	**6764**	**6597**	**8806**	**7586**	**7813**	**7905**	**9326**	**8647**	**9214**	**13220**	**9920**	**8654**	**9343**	**10484**	**12531**
1.1. Готовина во благајна	833	909	1374	980	1011	1058	1526	1397	1520	1468	1567	1644	1590	1741	1816	1768	1720	1692	1958
1.2. Сметка на банките кај НБРМ	3270	2736	4666	4578	5753	5539	7280	6189	6293	6437	7759	7003	7624	11479	8104	6886	7623	8792	10573
2. Депозити кај НБРМ	**4379**	**4552**	**8921**	**8903**	**6734**	**7422**	**9456**	**11630**	**11166**	**11303**	**11755**	**13784**	**15095**	**10110**	**10460**	**16339**	**17786**	**19175**	**20995**
2.1. Купени благајнички записи на аукција	4379	4552	8921	8903	6734	7422	9456	11630	11166	11303	11755	13784	15095	10110	10460	16339	17786	19175	20995
3. Девизни средства	**33081**	**37105**	**37786**	**36669**	**35526**	**36867**	**39707**	**38257**	**38837**	**39614**	**39419**	**39424**	**39000**	**39182**	**40996**	**38175**	**38541**	**36865**	**38412**
3.1. Злато, девизи и чекови	1629	1549	2029	1673	1900	1868	2441	1855	1908	1899	2148	2075	2068	2353	2363	1967	1897	1704	2885
3.2. Девизни сметки во странство	30588	34641	34834	34024	32829	34176	36576	35422	35986	36125	35683	35763	35376	35410	37059	34655	34505	33061	33416
3.3. Останати побарувања	864	915	923	972	797	823	690	980	943	1590	1588	1586	1556	1419	1574	1553	2139	2100	2111
4. Побарувања од државата	**6708**	**7157**	**7195**	**10012**	**11403**	**13113**	**13484**	**13172**	**13662**	**14433**	**15261**	**16132**	**16996**	**16896**	**17700**	**14172**	**12994**	**13062**	**13018**
4.1. Побарувања по кредити	2	158	83	289	375	264	357	377	388	347	296	267	247	262	258	253	281	299	318
4.2. Пласмани во хартии од вредност	6706	6999	7112	9723	11028	12849	13127	12795	13274	14086	14965	15865	16749	16634	17442	13919	12713	12763	12700
5. Побарувања од нефинансисиот и небанкарскиот сектор	**45791**	**57097**	**68777**	**73017**	**79563**	**82084**	**89779**	**91422**	**93747**	**96362**	**98452**	**101057**	**105012**	**108465**	**111559**	**115754**	**116997**	**120370**	**124862**
5.1. Во денари	38544	45750	51672	54473	58993	60349	66410	68057	69569	71537	73380	75288	78031	81138	83694	86908	88517	91022	94484
5.2. Во странска валута	7247	11347	17105	18544	20570	21735	23369	23365	24178	24825	25072	25769	26981	27327	27865	28846	28480	29348	30378
6. Останати средства	37654	40587	46236	47000	47926	48332	45988	46294	46445	47837	48215	49302	49266	48643	50125	46566	45072	45653	46020
Б. ОБВРСКИ	**131716**	**150143**	**174955**	**181159**	**187916**	**194415**	**207220**	**208361**	**211670**	**217454**	**222428**	**228346**	**234583**	**236516**	**240760**	**239660**	**240733**	**245609**	**255838**
1. Депозити	**65653**	**78801**	**92887**	**97211**	**101864**	**108172**	**117813**	**119562**	**122818**	**124931**	**130388**	**134425**	**138011**	**141247**	**142193**	**142609**	**143993**	**148273**	**155626**
1.1. Депозитни пари	13018	13370	15206	14050	16076	17153	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269	21020	22194	22129	21563	23251	27674
1.2. Депозити по видување во денари	4883	5143	5793	6148	6829	6365	7226	7330	7758	7668	9147	9150	9253	9272	8998	9282	9808	8978	9405
1.3. Орочени депозити до 1 година	43872	56144	67678	72497	74048	79497	86521	88850	91289	92828	95069	97779	101136	102957	102999	102818	104524	107741	109685
1.4. Ограничени депозити	631	806	782	781	930	877	998	832	912	760	717	1066	852	1156	826	900	849	883	892
1.5. Орочени депозити над 1 година	3249	3338	3428	3735	3981	4280	4550	4590	4743	4878	5752	6212	6501	6842	7176	7480	7249	7420	7970
2. Кредити од небанкарски организации	**905**	**921**	**834**	**787**	**778**	**756**	**1089**	**1077**	**1081**	**1085**	**1075**	**1079**	**1090**	**1064**	**1051**	**1031**	**1337**	**1341**	**1312**
3. Хартии од вредност	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4. Обврски кон државата	**1655**	**1169**	**1109**	**1276**	**1175**	**969**	**1199**	**1017**	**1097**	**1540**	**1070**	**1076**	**1126**	**1036**	**1011**	**1044**	**1106**	**961**	**965**
4.1. Депозитни пари	936	335	371	469	433	329	689	519	589	1027	456	530	545	532	505	516	612	501	443
4.2. Депозити по видување во денари	25	27	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1
4.3. Орочени депозити до 1 година	538	703	689	759	694	590	460	448	457	462	563	496	531	454	456	477	443	408	408
4.4. Орочени депозити над 1 година	156	104	48	48	48	49	49	49	50	50	50	50	50	50	50	51	51	51	113
5. Девизни обврски	**9790**	**10064**	**14330**	**11965**	**12494**	**13312**	**16781**	**15686**	**14918**	**16205**	**16325**	**16445**	**19224**	**18210**	**19940**	**20806**	**20572**	**20456**	**22964**
6. Позајмувања од НБРМ	**374**	**779**	**937**	**2179**	**2291**	**2238**	**2301**	**2256**	**2489**	**2610**	**2201**	**2185**	**2130**	**2074**	**2075**	**2023**	**1637**	**1619**	**1560**
7. Капитални сметки	**30889**	**33299**	**34922**	**36185**	**36412**	**35283**	**35831**	**36070**	**36706**	**37226**	**37402**	**38236**	**38605**	**38395**	**38564**	**39824**	**38973**	**39147**	**39034**
8. Останати обврски	**22450**	**25110**	**29936**	**31556**	**32902**	**33685**	**32206**	**32693**	**32561**	**33857**	**33967**	**34900**	**34397**	**34490**	**35926**	**32323**	**33115**	**33812**	**34377**

1/ Во месец октомври покрената е ликвидациона постапка над една банка, поради што истата е исклучена од монетарната статистика.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9
Биланс на штедилници
во милиони денари

	XII.05	2006				2007											
		III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
А. СРЕДСТВА	**2199**	**2231**	**2311**	**2389**	**2622**	**2674**	**2696**	**2810**	**2850**	**2917**	**2947**	**2979**	**3010**	**3040**	**3094**	**3183**	**3215**
1. Ликвидни средства	**15**	**16**	**22**	**18**	**19**	**22**	**23**	**23**	**23**	**24**	**25**	**25**	**27**	**28**	**27**	**29**	**28**
1.1. Готовина во благајна	15	16	22	18	19	22	23	23	23	24	25	25	27	28	27	29	28
2. Депозити кај НБРМ	**76**	**76**	**41**	**44**	**49**	**61**	**74**	**74**	**55**	**63**	**57**	**62**	**62**	**80**	**76**	**127**	**76**
3. Побарувања од државата	**62**	**57**	**63**	**72**	**155**	**135**	**64**	**64**	**71**	**66**	**71**	**71**	**65**	**42**	**41**	**31**	**37**
3.1. Побарувања по кредити																	
3.2. Пласмани во хартии од вредност	62	57	63	72	155	135	64	64	71	66	71	71	65	42	41	31	37
4. Побарувања од недржавен сектор	**1718**	**1747**	**1823**	**1886**	**2048**	**2091**	**2145**	**2254**	**2332**	**2366**	**2416**	**2436**	**2454**	**2487**	**2532**	**2574**	**2615**
4.1. Побарувања по кредити	1716	1745	1820	1884	2046	2089	2143	2252	2330	2364	2415	2435	2453	2485	2531	2574	2615
4.2. Пласмани во хартии од вредност	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	1	0	0
5. Останати средства	328	335	362	369	427	408	444	504	369	398	378	385	402	403	418	422	459
Б. ОБВРСКИ	**2199**	**2231**	**2311**	**2389**	**2622**	**2674**	**2696**	**2810**	**2850**	**2917**	**2947**	**2979**	**3010**	**3040**	**3094**	**3183**	**3215**
1. Депозити	**455**	**479**	**525**	**558**	**588**	**607**	**615**	**638**	**647**	**651**	**660**	**672**	**678**	**686**	**688**	**699**	**686**
1.1. Депозити по видување во денари	24	22	23	25	24	23	23	30	27	28	30	30	28	27	29	30	37
1.2. Орочени депозити до 1 година	289	313	346	373	401	420	428	443	449	452	457	466	472	482	484	498	505
1.3. Орочени депозити над 1 година	142	144	156	160	163	164	164	165	171	171	173	176	178	177	175	171	144
2. Хартии од вредност	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3. Позајмувања од НБРМ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4. Капитални сметки	**1103**	**1112**	**1165**	**1162**	**1157**	**1178**	**1188**	**1203**	**1214**	**1226**	**1243**	**1252**	**1259**	**1257**	**1264**	**1275**	**1267**
5. Останати обврски	**641**	**640**	**621**	**669**	**877**	**889**	**893**	**969**	**989**	**1040**	**1044**	**1055**	**1073**	**1097**	**1142**	**1209**	**1262**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Монетарен преглед (без штедилници)

во милиони денари

				2006				2007											
	XII.03	XII.04	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
А. Нето девизна актива	65792	68865	89738	96611	100288	105619	108042	106455	107140	108475	110951	113778	107566	110631	113010	111578	113946	112282	109791
Народна банка	42501	41824	66282	71907	77256	82064	85116	83884	83221	85066	87857	90799	87790	89659	91954	94209	95977	95873	94343
Средства	45854	44686	69504	75076	80181	84956	87761	86503	85676	87526	90111	90799	87849	89718	91954	94209	95977	95873	94343
Обврски	3353	2862	3222	3169	2925	2892	2645	2619	2455	2460	2254	0	59	59	0	0	0	0	0
Депозитни банки	23291	27041	23456	24704	23032	23555	22926	22571	23919	23409	23094	22979	19776	20972	21056	17369	17969	16409	15448
Средства	33081	37105	37786	36669	35526	36867	39707	38257	38837	39614	39419	39424	39000	39182	40996	38175	38541	36865	38412
Обврски	9790	10064	14330	11965	12494	13312	16781	15686	14918	16205	16325	16445	19224	18210	19940	20806	20572	20456	22964
Б. Нето домашна актива	16676	26206	19545	16577	18220	19219	28288	29824	33173	34538	37587	38540	48712	49613	48103	50327	49494	54833	66205
1.Домашни кредити	50616	61356	62382	62714	65763	65575	77176	79487	83921	85601	88305	89928	100434	101445	100551	104481	105738	110889	123140
од кои: побарувања од државата	288	-916	-11791	-15747	-19421	-21017	-17184	-16633	-14556	-15513	-14956	-15969	-9477	-11370	-15450	-15736	-15595	-13800	-5921
а) Депозитни банки	57666	69431	81371	88476	96610	99729	107866	109314	112162	115570	118545	122052	126931	129735	133725	134410	134348	137772	142100
-во денари	44528	52575	64186	69847	75954	77855	84368	85822	87861	90626	93354	96169	99837	102258	105693	105391	105658	108192	111467
Држава	1447	1650	7118	9930	11340	12998	13377	13067	13562	14337	15165	16041	16907	16770	17557	14020	12805	12851	12784
Кредити	1437	1648	7115	9927	11317	12974	13355	13045	13539	14314	15142	16018	16883	16746	17533	13999	12784	12830	12763
а) Буџет и министерства	687	1403	*7033*	*9696*	*11015*	*12834*	*13095*	*12762*	*13241*	*14052*	*14994*	*15893*	*16777*	*16661*	*17469*	*13946*	*12739*	*12788*	*12724*
б) Фондови	750	245	*82*	*231*	*302*	*140*	*260*	*283*	*298*	*262*	*148*	*125*	*106*	*85*	*64*	*53*	*45*	*42*	*39*
в) Инстит. на централната државна власт: судови, итн.	0	0	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Пресметана ненаплатена камата	10	2	3	3	23	24	22	22	23	23	23	23	24	24	24	21	21	21	21
Недржавен сектор	43081	50925	57068	59917	64614	64857	70991	72755	74299	76289	78189	80128	82930	85488	88136	91371	92853	95341	98683
Кредити	38430	45750	51672	54473	58993	60349	66410	68057	69569	71537	73380	75288	78031	81138	83694	86908	88517	91022	94484
од кои: Доспасани ненаплатени побарувања	9499	9160	*9807*	*10146*	*10538*	*9682*	*9810*	*9737*	*9721*	*9560*	*9848*	*10180*	*10049*	*9653*	*9756*	*10125*	*9725*	*9825*	*8966*
Пресметана ненаплатена камата	4651	5175	5396	5444	5621	4508	4581	4698	4730	4752	4809	4840	4899	4350	4442	4463	4336	4319	4199
-во странска валута	13138	16856	17185	18629	20656	21874	23498	23492	24301	24944	25191	25883	27094	27477	28032	29019	28690	29580	30633
Држава	5891	5509	80	85	86	139	129	127	123	119	119	114	113	150	167	173	210	232	255
од кои: Доспасани ненаплатени побарувања	0	0	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Недржавен сектор	7247	11347	17105	18544	20570	21735	23369	23365	24178	24825	25072	25769	26981	27327	27865	28846	28480	29348	30378
од кои: Доспасани ненаплатени побарувања	1502	1600	*1748*	*1444*	*1693*	*1532*	*1650*	*1625*	*1473*	*1511*	*1566*	*1630*	*1611*	*1591*	*1748*	*1763*	*1691*	*1631*	*1516*
б) Побарувања на Народна банка од државата	-7050	-8075	-18989	-25762	-30847	-34154	-30690	-29827	-28241	-29969	-30240	-32124	-26497	-28290	-33174	-29929	-28610	-26883	-18960
2. Останати ставки, нето	-33940	-35150	-42837	-46137	-47543	-46356	-48888	-49663	-50748	-51063	-50718	-51388	-51722	-51832	-52448	-54154	-56244	-56056	-56935

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Монетарен преглед (без штедилници)
во милиони денари

	XII.03	XII.04	XII.05	2006 III	2006 VI	2006 IX	2006 XII	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV	2007 V	2007 VI	2007 VII	2007 VIII	2007 IX	2007 X	2007 XI	2007 XII
М4 Вкупно	82468	95071	109283	113188	118508	124838	136330	136279	140313	143013	148538	152318	156278	160244	161113	161905	163440	167115	175996
М4 (недржавен сектор)	80813	93947	108174	111912	117333	123869	135131	135262	139216	141473	147468	151242	155152	159208	160102	160861	162334	166154	175031
М1 (Вкупно)	28209	27885	30034	28431	31201	32419	35436	33102	34022	35281	36164	36484	36864	38448	39556	39864	39178	40290	46201
М1 (недржавен сектор)	27273	27595	29663	27962	30768	32090	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319	37916	39051	39348	38566	39789	45758
Готови пари во оптек	14177	14162	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17936
Депозитни пари (вкупно)	14032	13723	15595	14731	16621	17609	19230	18575	19036	20247	20633	21125	21020	21775	23176	23118	22603	24000	28265
Депозитни пари (недржавен сектор)	13096	13433	15224	14262	16188	17280	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475	21243	22671	22602	21991	23499	27822
- Депозитни банки	13954	13705	15577	14519	16509	17482	19207	18479	18705	19824	20159	20748	20814	21552	22699	22645	22175	23752	28117
Недржавен сектор	13018	13415	15206	14050	16076	17153	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269	21020	22194	22129	21563	23251	27674
Држава	936	290	371	469	433	329	689	519	589	1027	456	530	545	532	505	516	612	501	443
а) Буџет и министерства	104	115	*236*	*132*	*158*	*92*	*551*	*234*	*262*	*226*	*219*	*227*	*232*	*304*	*243*	*276*	*269*	*255*	*271*
б) Фондови	821	171	*135*	*323*	*275*	*236*	*138*	*284*	*327*	*801*	*236*	*302*	*312*	*227*	*261*	*239*	*342*	*245*	*172*
в) Инстит. на централната државна власт: судови, итн.	11	4	*0*	*14*	*0*	*1*	*0*	*1*	*0*	*0*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*0*
- Народна банка (недржавен сектор)	78	18	18	212	112	127	23	96	331	423	474	377	206	223	477	473	428	248	148
М2 (Вкупно)	77527	89906	104195	107835	112772	118872	129644	129731	133527	136240	140944	143911	147785	151132	152010	152443	153954	157420	165709
М2 (недржавен сектор)	76028	88886	103134	106607	111645	117952	128494	128763	132480	134750	139924	142885	146709	150146	151049	151450	152899	156510	164857
Краткорочни депозити (вкупно)	49318	62021	74161	79404	81571	86453	94208	96629	99505	100959	104780	107427	110921	112684	112454	112579	114776	117130	119508
Краткорочни депозити (недржавен сектор)	48755	61291	73471	78645	80877	85862	93747	96180	99047	100496	104216	106931	110390	112230	111998	112102	114333	116721	119099
Депозитни банки	49318	62021	74161	79404	81571	86453	94208	96629	99505	100959	104780	107427	110921	112684	112454	112579	114776	117130	119508
Недржавен сектор	48755	61291	*73471*	*78645*	*80877*	*85862*	*93747*	*96180*	*99047*	*100496*	*104216*	*106931*	*110390*	*112230*	*111998*	*112102*	*114333*	*116721*	*119099*
- во денари	15568	20483	*24364*	*27889*	*28062*	*30638*	*36317*	*37295*	*39293*	*40511*	*43540*	*45648*	*48389*	*49353*	*48434*	*50045*	*52787*	*54061*	*55057*
- во странска валута	33187	40808	*49107*	*50756*	*52815*	*55224*	*57430*	*58885*	*59754*	*59985*	*60676*	*61283*	*62001*	*62877*	*63564*	*62057*	*61546*	*62660*	*64042*
Држава	563	730	*690*	*759*	*694*	*591*	*461*	*449*	*458*	*463*	*564*	*496*	*531*	*454*	*456*	*477*	*443*	*409*	*409*
- во денари	538	703	*689*	*759*	*694*	*590*	*460*	*448*	*457*	*462*	*563*	*496*	*531*	*454*	*456*	*477*	*443*	*408*	*408*
- во странска валута	25	27	*1*	*0*	*0*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*	*1*
- Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Долгорочни депозити (вкупно)	4941	5165	5088	5353	5736	5966	6686	6548	6786	6773	7594	8407	8493	9112	9103	9462	9486	9695	10287
- во денари	3653	3464	3105	3171	3303	3292	3678	3641	3739	3799	4536	4734	4938	5217	5407	5549	5175	5237	5783
- во странска валута	1288	1701	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504
Недржавен сектор	4785	5061	5040	5305	5688	5917	6637	6499	6736	6723	7544	8357	8443	9062	9053	9411	9435	9644	10174
- во денари	3497	3360	3057	3123	3255	3243	3629	3592	3689	3749	4486	4684	4888	5167	5357	5498	5124	5186	5670
- во странска валута	1288	1701	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504
-Депозитни банки	4941	5165	5088	5353	5736	5966	6686	6548	6786	6773	7594	8407	8493	9112	9103	9462	9486	9695	10287
Недржавен сектор - во денари	3497	3360	*3057*	*3123*	*3255*	*3243*	*3629*	*3592*	*3689*	*3749*	*4486*	*4684*	*4888*	*5167*	*5357*	*5498*	*5124*	*5186*	*5670*
Недржавен сектор - во странска валута	1288	1701	*1983*	*2182*	*2433*	*2674*	*3008*	*2907*	*3047*	*2974*	*3058*	*3673*	*3555*	*3895*	*3696*	*3913*	*4311*	*4458*	*4504*
Држава - во денари	156	104	*48*	*48*	*48*	*49*	*49*	*49*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*51*	*51*	*51*	*113*
Држава - во странска валута	0	0	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
-Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупни депозити	68291	80909	94844	99488	103928	110028	120124	121752	125327	127979	133007	136959	140434	143571	144733	145159	146865	150825	158060
Вкупни депозити (недржавен сектор)	66636	79785	93735	98212	102753	109059	118925	120735	124230	126439	131937	135883	139308	142535	143722	144115	145759	149864	157095

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Монетарен преглед (со штедилници)

во милиони денари

	XII.05	2006				2007											
		III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
А. Нето девизна актива	89738	96611	100288	105619	108042	106455	107140	108475	110951	113778	107566	110631	113010	111578	113946	112282	109791
Народна банка	66282	71907	77256	82064	85116	83884	83221	85066	87857	90799	87790	89659	91954	94209	95977	95873	94343
Актива	69504	75076	80181	84956	87761	86503	85676	87526	90111	90799	87849	89718	91954	94209	95977	95873	94343
Пасива	3222	3169	2925	2892	2645	2619	2455	2460	2254	0	59	59	0	0	0	0	0
Депозитни банки	23456	24704	23032	23555	22926	22571	23919	23409	23094	22979	19776	20972	21056	17369	17969	16409	15448
Актива	37786	36669	35526	36867	39707	38257	38837	39614	39419	39424	39000	39182	40996	38175	38541	36865	38412
Пасива	14330	11965	12494	13312	16781	15686	14918	16205	16325	16445	19224	18210	19940	20806	20572	20456	22964
Б. Нето домашна актива	20000	17056	18745	19777	28877	30431	33789	35176	38234	39191	49372	50285	48781	51013	50182	55532	66891
1.Домашни кредити	64162	64518	67649	67533	79379	81713	86130	87919	90708	92360	102921	103952	103070	107010	108311	113494	125792
од кои: побарувања од државата	-11729	-15690	-19358	-20945	-17029	-16498	-14492	-15449	-14885	-15903	-9406	-11299	-15385	-15694	-15554	-13769	-5884
а) Депозитни банки	83151	90280	98496	101687	110069	111540	114371	117888	120948	124484	129418	132242	136244	136939	136921	140377	144752
-во денари	65966	71651	77840	79813	86571	88048	90070	92944	95757	98601	102324	104765	108212	107920	108231	110797	114119
Држава	7180	9987	11403	13070	13532	13202	13626	14401	15236	16107	16978	16841	17622	14062	12846	12882	12821
Кредити	7177	9984	11380	13046	13510	13180	13603	14378	*15213*	*16084*	*16954*	*16817*	*17598*	*14041*	*12825*	*12861*	*12800*
а) Буџет и министерства	*7095*	*9753*	*11078*	*12906*	*13250*	*12897*	*13305*	*14116*	*15065*	*15959*	*16848*	*16732*	*17534*	*13988*	*12780*	*12819*	*12761*
б) Фондови	*82*	*231*	*302*	*140*	*260*	*283*	*298*	*262*	*148*	*125*	*106*	*85*	*64*	*53*	*45*	*42*	*39*
в) Инстит. на централната државна власт: судови, итн.	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пресметана ненаплатена камата	3	3	23	24	22	22	23	23	23	23	24	24	24	21	21	21	21
Недржавен сектор	58786	61664	66437	66743	73039	74846	76444	78543	80521	82494	85346	87924	90590	93858	95385	97915	101298
Кредити	53371	56199	60793	62212	68435	70124	71687	73765	*75684*	*77625*	*80418*	*83545*	*86119*	*89365*	*91017*	*93565*	*97070*
од кои: Доспасани ненаплатени побарувања	*9915*	*10267*	*10666*	*9813*	*9939*	*9872*	*9861*	*9701*	9993	10326	10208	9809	9920	10291	9896	9990	9135
Пресметана ненаплатена камата	5415	5465	5644	4531	4604	4722	4757	4778	4837	4869	4928	4379	4471	4493	4368	4350	4228
-во странска валута	17185	18629	20656	21874	23498	23492	24301	24944	25191	25883	27094	27477	28032	29019	28690	29580	30633
Држава	80	85	86	139	129	127	123	119	*119*	*114*	*113*	*150*	*167*	*173*	*210*	*232*	*255*
од кои: Доспасани ненаплатени побарувања	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Недржавен сектор	17105	18544	20570	21735	23369	23365	24178	24825	*25072*	*25769*	*26981*	*27327*	*27865*	*28846*	*28480*	*29348*	*30378*
од кои: Доспасани ненаплатени побарувања	*1748*	*1444*	*1693*	*1532*	*1650*	*1625*	*1473*	*1511*	1566	1630	1611	1591	1748	1763	1691	1631	1516
б) Побарувања на Народна банка од државата	-18989	-25762	-30847	-34154	-30690	-29827	-28241	-29969	-30240	-32124	-26497	-28290	-33174	-29929	-28610	-26883	-18960
2. Останати ставки, нето	-44162	-47462	-48904	-47756	-50502	-51282	-52341	-52743	-52474	-53169	-53549	-53667	-54289	-55997	-58129	-57962	-58901

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Монетарен преглед (со штедилници)

во милиони денари

	XII.05	2006				2007											
		III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
М4 Вкупно	109738	113667	119033	125396	136919	136886	140929	143651	149185	152969	156938	160916	161791	162591	164128	167814	176682
М4 (недржавен сектор)	108629	112391	117858	124427	135720	135869	139832	142111	148115	151893	155812	159880	160780	161547	163022	166853	175717
М1 (Вкупно)	30034	28431	31201	32419	35436	33102	34022	35281	36164	36484	36864	38448	39556	39864	39178	40290	46201
М1 (недржавен сектор)	29663	27962	30768	32090	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319	37916	39051	39348	38566	39789	45758
Готови пари во оптек	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17936
Депозитни пари (вкупно)	15595	14731	16621	17609	19230	18575	19036	20247	20633	21125	21020	21775	23176	23118	22603	24000	28265
Депозитни пари (недржавен сектор)	15224	14262	16188	17280	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475	21243	22671	22602	21991	23499	27822
- Депозитни банки	15577	14519	16509	17482	19207	18479	18705	19824	20159	20748	20814	21552	22699	22645	22175	23752	28117
Недржавен сектор	15206	14050	16076	17153	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269	21020	22194	22129	21563	23251	27674
Држава	371	469	433	329	689	519	589	1027	456	530	545	532	505	516	612	501	443
а) Буџет и министерства	*236*	*132*	*158*	*92*	*551*	*234*	*262*	*226*	*219*	*227*	*232*	*304*	*243*	*276*	*269*	*255*	*271*
б) Фондови	*135*	*323*	*275*	*236*	*138*	*284*	*327*	*801*	*236*	*302*	*312*	*227*	*261*	*239*	*342*	*245*	*172*
в) Инстит. на централната државна власт: судови, итн.	*0*	*14*	*0*	*1*	*0*	*1*	*0*	*0*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*0*
- Народна банка (недржавен сектор)	18	212	112	127	23	96	331	423	474	377	206	223	477	473	428	248	148
М2 (Вкупно)	104508	108170	113141	119270	130069	130174	133978	136713	141420	144391	148272	151628	152510	152952	154467	157948	166251
М2 (недржавен сектор)	103447	106942	112014	118350	128919	129206	132931	135223	140400	143365	147196	150642	151549	151959	153412	157038	165399
Краткорочни депозити (вкупно)	74474	79739	81940	86851	94633	97072	99956	101432	105256	107907	111408	113180	112954	113088	115289	117658	120050
Краткорочни депозити (недржавен сектор)	73784	78980	81246	86260	94172	96623	99498	100969	104692	107411	110877	112726	112498	112611	114846	117249	119641
- Депозитни банки	74474	79739	81940	86851	94633	97072	99956	101432	105256	107907	111408	113180	112954	113088	115289	117658	120050
Недржавен сектор	*73784*	*78980*	*81246*	*86260*	*94172*	*96623*	*99498*	*100969*	*104692*	*107411*	*110877*	*112726*	*112498*	*112611*	*114846*	*117249*	*119641*
- во денари	*24677*	*28224*	*28431*	*31036*	*36742*	*37738*	*39744*	*40984*	*44016*	*46128*	*48876*	*49849*	*48934*	*50554*	*53300*	*54589*	*55599*
- во странска валута	*49107*	*50756*	*52815*	*55224*	*57430*	*58885*	*59754*	*59985*	*60676*	*61283*	*62001*	*62877*	*63564*	*62057*	*61546*	*62660*	*64042*
Држава	*690*	*759*	*694*	*591*	*461*	*449*	*458*	*463*	*564*	*496*	*531*	*454*	*456*	*477*	*443*	*409*	*409*
- во денари	*689*	*759*	*694*	*590*	*460*	*448*	*457*	*462*	*563*	*496*	*531*	*454*	*456*	*477*	*443*	*408*	*408*
- во странска валута	*1*	*0*	*0*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*	*1*
- Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Долгорочни депозити (вкупно)	5230	5497	5892	6126	6850	6712	6951	6938	7765	8578	8666	9288	9281	9639	9661	9866	10431
- во денари	3247	3315	3459	3452	3842	3805	3904	3964	4707	4905	5111	5393	5585	5726	5350	5408	5927
- во странска валута	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504
Долгорочни депозити (недржавен сектор)	5182	5449	5844	6077	6801	6663	6901	6888	7715	8528	8616	9238	9231	9588	9610	9815	10318
- во денари	3199	3267	3411	3403	3793	3756	3854	3914	4657	4855	5061	5343	5535	5675	5299	5357	5814
- во странска валута	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504
-Депозитни банки	5230	5497	5892	6126	6850	6712	6951	6938	7765	8578	8666	9288	9281	9639	9661	9866	10431
Недржавен сектор - во денари	*3199*	*3267*	*3411*	*3403*	*3793*	*3756*	*3854*	*3914*	*4657*	*4855*	*5061*	*5343*	*5535*	*5675*	*5299*	*5357*	*5814*
Недржавен сектор - во странска валута	*1983*	*2182*	*2433*	*2674*	*3008*	*2907*	*3047*	*2974*	*3058*	*3673*	*3555*	*3895*	*3696*	*3913*	*4311*	*4458*	*4504*
Држава - во денари	*48*	*48*	*48*	*49*	*49*	*49*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*51*	*51*	*51*	*113*
Држава - во странска валута	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
- Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупни депозити	95299	99967	104453	110586	120713	122359	125943	128617	133654	137610	141094	144243	145411	145845	147553	151524	158746
Вкупни депозити (недржавен сектор)	94190	98691	103278	109617	119514	121342	124846	127077	132584	136534	139968	143207	144400	144801	146447	150563	157781

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 12

Кредити на недржавен сектор

во милиони денари

				2006				2007											
	XII.03	XII.04	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Кредити на недржавен сектор	**45677**	**57094**	**68777**	**73017**	**79565**	**82083**	**89774**	**91417**	**93743**	**96362**	**98448**	**101057**	**105019**	**108453**	**111551**	**115751**	**117000**	**120366**	**124858**
1. Според валута																			
1.1. во денари	38430	45747	51672	54473	58994	60350	66408	68055	69567	71539	73381	75290	78035	81130	83683	86908	88519	91020	94479
1.2. во странска валута	7247	11347	17105	18544	20571	21733	23366	23362	24176	24823	25067	25767	26984	27323	27868	28843	28481	29346	30379
2. Според рочност																			
2.1. краткорочни	27448	29764	30915	32942	35376	34554	36460	37438	38029	38554	39134	40205	41335	42298	43597	46159	45838	46573	47798
2.2. долгорочни	18229	27330	37862	40075	44189	47529	53314	53979	55714	57808	59314	60852	63684	66155	67954	69592	71162	73793	77060
3. Според сектор																			
3.1. население	9405	15276	21625	23079	25602	27625	30864	31817	32389	33607	35040	36628	38199	40231	41785	43251	44621	46336	48263
3.2. претпријатија	36058	41681	46987	49842	53874	54377	58805	59498	61239	62647	63299	64307	66704	67950	69493	72226	72072	73711	76281
3.3. останато	214	137	165	96	89	81	105	102	115	108	109	122	116	272	273	274	307	319	314
годишни стапки на пораст																			
Кредити на недржавен сектор		25,00	20,46	21,05	26,28	24,70	30,53	31,49	32,22	31,97	31,55	32,33	31,99	34,33	36,21	41,02	36,96	38,01	39,08
1. Според валута																			
1.1. во денари		19,04	12,95	14,90	21,47	21,26	28,52	30,24	30,90	31,33	32,10	32,97	32,28	35,75	38,29	44,01	40,40	41,93	42,27
1.2. во странска валута		56,58	50,74	43,64	42,46	35,39	36,60	35,27	36,19	33,86	29,96	30,47	31,17	30,28	30,31	32,72	27,28	27,14	30,01
2. Според рочност																			
2.1. краткорочни		8,44	3,87	6,26	17,59	15,38	17,94	18,37	18,16	17,04	15,85	18,20	16,84	20,09	23,18	33,59	26,60	29,93	31,10
2.2. долгорочни		49,93	38,54	36,68	34,22	32,49	40,81	42,43	43,92	44,25	44,46	43,67	44,12	45,34	46,12	46,42	44,59	43,66	44,54
3. Според сектор																			
3.1. население		62,42	41,56	39,31	37,04	36,24	42,72	45,20	45,52	45,62	47,48	48,38	49,20	52,32	53,46	56,56	55,88	56,49	56,37
3.2. претпријатија		15,59	12,73	14,30	21,86	19,91	25,15	25,22	26,18	25,69	24,20	24,67	23,81	25,27	27,31	32,82	27,13	28,11	29,72
3.3. останато		-35,98	20,44	-34,69	-23,93	-58,67	-36,36	0,99	7,48	12,50	-2,68	19,61	30,34	227,71	232,93	238,27	184,26	376,12	199,05

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13

Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)

во милиони денари

	XII.03	XII.04	XII.05	2006				2007											
				III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1. Готови пари во оптек	14177	14162	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17936
2. Депозитни пари	13096	13433	15224	14262	16188	17280	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475	21243	22671	22602	21991	23499	27822
3. (1+2) Парична маса М1	27273	27595	29663	27962	30768	32090	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319	37916	39051	39348	38566	39789	45758
4. Краткорочни депозити	48755	61291	73471	78645	80877	85862	93747	96180	99047	100496	104216	106931	110390	112230	111998	112102	114333	116721	119099
4.1. во денари	15568	20483	24364	27889	28062	30638	36317	37295	39293	40511	43540	45648	48389	49353	48434	50045	52787	54061	55057
4.2. во странска валута	33187	40808	49107	50756	52815	55224	57430	58885	59754	59985	60676	61283	62001	62877	63564	62057	61546	62660	64042
5. (3+4.1.) Парична маса М2 - денарски	42841	48078	54027	55851	58830	62728	71064	69878	72726	74765	79248	81602	84708	87269	87485	89393	91353	93850	100815
6. (5+4.2.) Парична маса М2 - вкупно	76028	88886	103134	106607	111645	117952	128494	128763	132480	134750	139924	142885	146709	150146	151049	151450	152899	156510	164857
7. Долгорочни депозити	4785	5061	5040	5305	5688	5917	6637	6499	6736	6723	7544	8357	8443	9062	9053	9411	9435	9644	10174
7.1. во денари	3497	3360	3057	3123	3255	3243	3629	3592	3689	3749	4486	4684	4888	5167	5357	5498	5124	5186	5670
7.2. во странска валута	1288	1701	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504
8. (6+7) Парична маса М4 - вкупно	80813	93947	108174	111912	117333	123869	135131	135262	139216	141473	147468	151242	155152	159208	160102	160861	162334	166154	175031
годишни стапки на пораст																			
1. Готови пари во оптек		-0,11	1,96	3,73	8,89	9,79	12,24	10,89	9,91	9,74	6,67	10,50	8,67	8,84	10,51	13,07	12,02	13,91	10,68
2. Депозитни пари		2,57	13,33	3,79	17,71	19,87	21,79	23,68	23,30	34,76	35,43	31,31	26,48	26,21	32,71	30,80	23,61	32,67	50,06
3. Парична маса М1		1,18	7,49	3,76	13,36	14,99	17,14	17,63	16,91	22,50	21,21	21,53	18,04	17,93	22,40	22,62	18,35	24,29	31,69
4. Краткорочни депозити		25,71	19,87	19,46	12,65	24,67	27,60	27,32	29,96	27,78	28,84	29,86	36,49	35,62	31,89	30,56	28,81	27,91	27,04
4.1. во денари		31,57	18,95	19,51	6,56	47,78	49,06	45,60	49,76	45,26	47,28	47,90	72,44	69,84	59,82	63,34	60,37	57,47	51,60
4.2. во странска валута		22,96	20,34	19,44	16,17	14,71	16,95	17,94	19,56	18,18	18,23	19,04	17,39	17,10	16,39	12,37	10,21	10,08	11,51
5. Парична маса М2 - денарски		12,22	12,37	11,07	10,01	28,97	31,53	31,07	32,63	33,87	34,27	35,00	43,99	42,57	40,63	42,51	39,47	41,46	41,87
6. Парична маса М2 - вкупно		16,91	16,03	14,90	12,84	21,88	24,59	24,72	26,40	26,40	26,81	27,66	31,41	30,67	29,30	28,40	26,00	26,97	28,30
7. Долгорочни депозити		5,77	-0,41	14,23	16,03	21,47	31,69	28,01	29,86	26,73	32,23	52,58	48,44	63,13	53,52	59,05	54,34	45,92	53,29
7.1. во денари		-3,92	-9,02	0,39	5,24	3,61	18,71	15,46	17,63	20,04	37,73	43,11	50,17	58,69	63,42	69,53	54,43	43,14	56,24
7.2. во странска валута		32,07	16,58	42,34	34,49	53,59	51,69	47,86	48,56	36,30	24,92	66,65	46,12	69,42	41,12	46,34	54,24	49,30	49,73
8. Парична маса М4 - вкупно		16,25	15,14	14,87	12,99	21,86	24,92	24,87	26,56	26,41	27,07	28,82	32,23	32,17	30,46	29,86	27,36	27,93	29,53

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14
Вкупни побарувања на депозитните банки
во милиони денари

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР

- Претпријатија

Период	Кредити				Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања		Останати пласмани	
	Според валута		Според рочност		Според рочност		Според валута		Според рочност	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни
	1	2	3	4	11	12	13	14	15	16
XII.03	19643	5582	14555	10670	92	596	8713	1454	93	0
XII.04	22104	9312	16334	15082	69	519	8058	1571	48	0
XII.05	21911	14636	15581	20966	63	449	8167	1710	51	0
2006 III	23335	16142	17172	22305	57	442	8412	1406	48	0
VI	25549	17561	18653	24457	60	455	8566	1653	27	0
IX	25691	18717	18213	26195	56	456	7948	1485	27	0
XII	28718	20058	19017	29759	60	459	7890	1601	25	0
2007 I	29508	20073	19374	30207	51	460	7805	1576	27	0
II	30492	21050	19995	31547	48	459	7744	1417	28	0
III	31338	21607	20236	32709	43	441	7723	1456	35	0
IV	31588	21724	19977	33335	39	427	7980	1510	30	0
V	31745	22317	20084	33978	36	415	8198	1576	23	0
VI	33125	23482	20986	35621	33	395	8092	1549	20	0
VII	34554	23817	21669	36702	24	446	7561	1530	26	0
VIII	35641	24210	22133	37718	16	446	7521	1646	18	0
IX	37196	25144	23939	38401	11	445	7748	1652	30	0
X	37937	24786	23593	39130	5	429	7307	1579	25	0
XI	38732	25605	23938	40399	0	448	7375	1522	30	0
XII	41322	26612	25612	42322	0	442	6484	1402	15	0

- Население

Период	Кредити										Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања	
	Според валута		Според рочност		Според намена						Според рочност		Според валута	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Потрошувачки	Рамковни	За станбена изградба	За деловен простор	За вршење на самостојна дејност	За други намени	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
XII.03	8603	3	1739	6867	319	1186	1465	13	202	5421	0	0	781	18
XII.04	13819	341	2519	11641	396	1507	1963	13	456	9825	0	0	1098	18
XII.05	19339	705	3612	16432	443	2366	2734	12	933	13556	0	0	1545	36
2006 III	20395	952	4031	17316	484	2737	2862	11	1087	14166	0	0	1697	35
VI	22344	1308	4386	19266	468	3195	3123	9	1388	15469	0	0	1913	39
IX	24423	1479	5028	20874	496	3905	3451	6	1508	16536	0	0	1675	46
XII	27290	1660	5864	23086	455	4828	3832	6	1781	18048	0	0	1866	47
2007 I	28228	1666	6586	23308	438	5594	3908	5	1814	18135	0	0	1878	48
II	28779	1650	6727	23702	443	5720	3988	5	1895	18378	0	0	1910	55
III	30074	1701	7164	24611	439	6164	4104	17	1990	19061	0	0	1783	53
IV	31403	1775	7670	25508	451	6619	4231	18	2065	19794	0	0	1814	53
V	32829	1817	8240	26406	460	7156	4363	18	2149	20500	0	0	1928	52
VI	34356	1883	8622	27617	453	7569	4550	18	2201	21448	0	0	1903	59
VII	36318	1910	9328	28900	518	8156	4754	19	2237	22544	0	0	1948	58
VIII	37703	1898	9922	29679	529	8661	4914	20	2304	23173	0	0	2088	99
IX	38989	1929	10281	30637	523	9036	5115	20	2352	23872	0	0	2227	109
X	40289	1993	10787	31495	608	9413	5263	19	2452	24527	0	0	2233	108
XI	41880	2094	11143	32831	642	9704	5464	21	2563	25580	0	0	2262	104
XII	43638	2233	11687	34184	656	10229	5656	21	2669	26640	0	0	2292	109

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Вкупни побарувања на депозитните банки

во милиони денари

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР

- Останато

Период	Кредити				Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања		Останати пласмани	
	Според валута		Според рочност		Според рочност		Според валута		Според рочност	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни
	1	2	3	4	11	12	13	14	15	16
XII.03	23	156	83	96	0	0	5	30	0	0
XII.04	32	93	37	88	0	0	4	11	0	0
XII.05	60	8	53	15	0	0	95	2	0	0
2006 III	51	5	44	12	0	0	37	3	0	0
VI	26	2	19	9	0	0	59	1	0	0
IX	20	1	14	7	0	0	59	1	0	0
XII	49	0	43	6	0	0	54	2	0	0
2007 I	47	0	42	5	0	0	54	1	0	0
II	47	0	42	5	0	0	67	1	0	0
III	48	4	6	46	0	0	54	2	0	0
IV	48	4	9	43	0	0	54	3	0	0
V	56	4	9	51	0	0	54	2	5	0
VI	54	4	9	49	0	0	54	3	0	0
VII	118	8	13	113	0	0	144	3	0	0
VIII	115	8	13	110	0	0	147	3	0	0
IX	114	8	13	109	0	0	150	2	0	0
X	109	8	12	105	0	0	185	4	0	0
XI	110	15	12	113	0	0	188	5	0	0
XII	103	15	7	111	0	0	190	5	0	0

II. ДРЖАВА

Период	Кредити				Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања	Останати пласмани
	Според валута		Според рочност		Според рочност			
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни		
	1	2	3	4	11	12	13	14
XII.03	0	2	0	2	0	6706	0	0
XII.04	151	7	151	7	539	6460	0	0
XII.05	3	80	11	72	790	6322	0	0
2006 III	204	85	162	127	3393	6330	0	0
VI	289	86	250	125	4821	6207	0	0
IX	125	139	89	175	6703	6146	0	0
XII	228	129	206	151	7103	6024	0	0
2007 I	250	127	229	148	6828	5967	0	0
II	265	123	243	145	7151	6123	0	0
III	228	119	151	196	7990	6096	0	0
IV	177	119	104	192	8963	6002	0	0
V	153	114	83	184	9869	5996	0	0
VI	134	113	67	180	10872	5877	0	0
VII	112	150	51	211	10895	5739	0	0
VIII	91	167	32	226	11741	5701	0	0
IX	80	173	26	227	8138	5781	0	0
X	71	210	20	261	6814	5899	0	0
XI	67	232	14	285	6458	6305	0	0
XII	63	255	12	306	6530	6170	0	0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 15

Вкупни обврски на депозитните банки

во милиони денари

Период	Депозити										Хартии од вредност		Останати денарски кредитни обврски	
	Во денари						Во странска валута							
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	краткорочни	долгорочни	до 1 година	над 1 година
	1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР														
- Претпријатија														
XII.03	8507	391	5830	899	231	90	4892	1481	0	463	0	0	0	0
XII.04	8988	259	7813	1905	449	111	5020	4088	0	561	0	0	0	0
XII.05	10143	218	7756	2294	635	107	4487	6500	0	535	0	0	0	27
2006 III	9226	132	9279	2621	712	104	5138	6221	6	542	0	0	0	25
VI	10515	147	8235	2071	739	114	5445	6766	7	675	0	0	0	22
IX	11550	207	10185	2241	614	114	5280	7869	7	625	0	0	0	19
XII	12851	309	12317	2316	478	77	6007	8489	7	756	0	0	0	17
2007 I	12342	382	12265	2273	444	71	6373	8794	7	596	0	0	0	16
II	12366	447	13286	2248	481	82	7044	8845	7	666	0	0	0	16
III	12849	435	13870	2059	458	72	9716	6327	7	522	0	0	0	15
IV	13377	489	14349	2045	1093	85	7321	9483	7	466	0	0	0	14
V	13856	450	15184	2058	1142	66	6887	9923	7	833	0	0	0	13
VI	13798	386	16566	2232	1185	70	7846	9519	7	615	0	0	0	12
VII	14419	455	16750	2287	1196	71	8361	9257	7	917	0	0	0	12
VIII	15581	436	15046	2488	1291	70	7778	9897	7	588	0	0	0	12
IX	15341	374	15358	2690	1382	71	7498	8676	7	659	0	0	0	11
X	14937	678	16174	2462	708	67	6760	8765	16	611	0	0	0	0
XI	15391	389	12038	6507	590	75	7261	8983	34	637	0	0	0	0
XII	19786	536	12070	6508	830	61	7304	9431	44	654	0	0	0	0
- Население														
XII.03	2712	4492	2683	900	2082	0	15774	10899	815	0	0	0		
XII.04	2710	4884	3055	2224	1718	0	16890	14529	1137	0	0	0		
XII.05	3172	5575	3940	3943	1319	0	19276	18581	1448	0	0	0		
2006 III	3074	6016	4606	4684	1359	0	19561	19639	1634	0	0	0		
VI	3428	6682	5010	5201	1398	0	20291	20103	1751	0	0	0		
IX	3318	6158	5546	5782	1492	0	20777	20970	2042	0	0	0		
XII	3716	6917	7260	6621	1649	0	20791	21870	2245	0	0	0		
2007 I	3787	6948	7551	7284	1660	0	20980	22463	2304	0	0	0		
II	3883	7311	7639	7772	1696	0	21030	22573	2374	0	0	0		
III	4045	7233	7944	8392	1754	0	20758	22965	2445	0	0	0		
IV	4341	8658	8399	9021	1844	0	20717	22927	2585	0	0	0		
V	4424	8700	8986	9677	1998	0	21097	23132	2833	0	0	0		
VI	4454	8867	9259	10487	2067	0	21030	23374	2933	0	0	0		
VII	4517	8817	9452	11006	2346	0	21422	23609	2971	0	0	0		
VIII	4334	8562	9640	11681	2436	0	21657	24018	3101	0	0	0		
IX	4415	8908	9875	12231	2487	0	21550	24140	3247	0	0	0		
X	4386	9130	10321	13383	2788	0	21061	24779	3327	0	0	0		
XI	5430	8589	10484	14286	2857	0	20979	25222	3440	0	0	0		
XII	5773	8869	10554	15135	3007	0	21210	25872	3460	0	0	0		

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Вкупни обврски на депозитните банки

во милиони денари

Период	Депозити										Хартии од вредност		Останати денарски кредитни обврски	
	Во денари						Во странска валута							
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	краткорочни	долгорочни	до 1 година	над 1 година
	1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР														
- Останато														
XII.03	1799	0	202	171	111	78	141	0	10	0	0	0	0	905
XII.04	1672	0	172	167	31	134	281	0	3	0	0	0	4	921
XII.05	1891	0	446	192	26	136	261	0	0	0	0	0	0	807
2006 III	1750	0	345	206	24	137	197	0	0	0	0	0	0	762
VI	2133	0	475	241	86	140	208	0	0	0	0	0	0	756
IX	2285	0	263	256	125	142	326	0	0	0	0	0	0	737
XII	1951	0	274	303	171	165	272	0	0	0	0	0	0	1072
2007 I	1831	0	271	321	175	165	274	0	0	0	0	0	0	1061
II	1867	0	289	301	185	164	261	0	0	0	0	0	0	1065
III	1903	0	249	329	214	166	219	0	0	0	0	0	0	1070
IV	1985	0	238	341	223	166	228	0	0	0	0	0	0	1061
V	1938	0	221	370	232	167	244	0	0	0	0	0	0	1066
VI	2017	0	219	372	309	167	229	0	0	0	0	0	0	1078
VII	2084	0	212	373	322	168	225	0	0	0	0	0	0	1064
VIII	2279	0	218	362	341	168	211	0	0	0	0	0	0	1051
IX	2373	0	209	398	357	170	193	0	0	0	0	0	0	1031
X	2240	0	227	411	410	171	178	0	0	0	0	0	0	1337
XI	2430	0	1354	412	499	171	209	0	0	0	0	0	0	1341
XII	2115	0	957	419	629	177	219	0	0	0	0	0	0	1312
II. ДРЖАВА														
XII.03	936	0	372	166	156	0	25						0	0
XII.04	335	0	379	324	104	0	27						0	0
XII.05	371	0	539	150	48	0	1						0	0
2006 III	469	0	502	257	48	0	0						0	0
VI	433	0	433	261	48	0	0						0	0
IX	329	0	434	156	49	0	1						0	0
XII	689	0	362	98	49	0	1						0	0
2007 I	519	0	353	95	49	0	1						0	0
II	589	0	352	105	50	0	1						0	0
III	1027	0	351	111	50	0	1						0	0
IV	456	0	452	111	50	0	1						0	0
V	530	0	415	81	50	0	0						0	0
VI	545	0	444	87	50	0	0						0	0
VII	532	0	370	84	50	0	0						0	0
VIII	505	0	368	88	50	0	0						0	0
IX	516	0	389	88	51	0	0						0	0
X	612	0	353	90	51	0	0						0	0
XI	501	0	317	91	51	0	1						0	0
XII	443	0	323	85	113	0	1						0	0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 16

Пондерирани каматни стапки на банките за примени депозити и дадени кредити

(во % на годишно ниво)

	XII.05	III.06	VI.06	IX.06	XII.06	I.07	II.07	III.07	IV.07	V.07	VI.07	VII.07	VIII.07	IX.07	X.07	XI.07	XII.07
А. ДЕНАРСКИ КАМАТНИ СТАПКИ																	
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ КРЕДИТИ	**12,1**	**11,6**	**11,3**	**11,0**	**10,7**	**10,7**	**10,6**	**10,5**	**10,5**	**10,3**	**10,2**	**10,1**	**10,1**	**10,0**	**10,0**	**9,9**	**9,9**
1.1. Каматни стапки на кредити без валутна клаузула	**12,6**	**11,9**	**11,6**	**11,2**	**10,9**	**10,9**	**10,8**	**10,8**	**10,7**	**10,6**	**10,5**	**10,4**	**10,4**	**10,2**	**10,2**	**10,3**	**10,2**
Каматни стапки на краткорочни кредити без валутна клаузула	11,4	10,6	10,3	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,8	9,4	9,4	9,3	9,2	9,1	9,0	8,9	8,9
- на краткорочни кредити на претпријатија	10,7	10,0	9,8	9,4	9,5	9,5	9,5	9,5	9,4	9,1	9,1	8,9	8,9	8,8	8,7	8,7	8,6
- на краткорочни кредити на население	19,4	18,4	17,7	17,2	16,9	17,6	17,6	17,1	16,1	15,9	16,3	15,6	15,2	14,9	14,8	13,5	13,4
Каматни стапки на долгорочни кредити без валутна клаузула	13,5	13,0	12,8	12,3	11,7	11,7	11,6	11,4	11,4	11,4	11,3	11,3	11,2	11,1	11,2	11,4	11,3
- на долгорочни кредити на претпријатија	10,0	9,2	9,2	8,6	8,4	8,5	8,5	8,5	8,3	8,2	8,2	8,2	8,2	8,1	8,2	8,4	8,4
- на долгорочни кредити на население	15,3	15,0	15,0	14,8	14,3	14,2	14,2	13,9	13,9	13,8	13,7	13,6	13,5	13,4	13,4	13,3	13,3
1.2. Каматни стапки на кредити со валутна клаузула	**11,1**	**11,0**	**10,7**	**10,7**	**10,3**	**10,3**	**10,2**	**10,2**	**10,1**	**10,0**	**9,8**	**9,8**	**9,7**	**9,7**	**9,6**	**9,6**	**9,5**
Каматни стапки на краткорочни кредити со валутна клаузула	9,0	8,4	8,2	8,2	8,1	8,1	8,0	7,8	7,7	7,7	7,7	7,4	7,4	7,3	7,4	7,4	7,2
- на краткорочни кредити на претпријатија	9,1	8,7	8,4	8,3	8,3	8,2	8,2	8,0	7,9	8,0	7,9	7,6	7,6	7,4	7,5	7,4	7,2
- на краткорочни кредити на население	8,1	7,1	7,1	7,5	7,0	7,0	7,0	6,8	6,6	6,3	6,3	6,4	6,6	6,6	7,0	7,1	7,1
Каматни стапки на долгорочни кредити со валутна клаузула	11,5	11,4	11,0	11,0	10,6	10,6	10,5	10,4	10,3	10,2	10,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7	9,6
- на долгорочни кредити на претпријатија	11,0	10,9	10,6	10,6	10,4	10,4	10,3	10,2	10,0	9,8	9,6	9,6	9,4	9,5	9,5	9,4	9,3
- на долгорочни кредити на население	11,9	11,7	11,3	11,1	10,8	10,7	10,6	10,5	10,4	10,4	10,3	10,2	10,1	10,1	10,0	9,9	9,8
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ ДЕПОЗИТИ	**5,6**	**5,0**	**4,3**	**4,6**	**4,4**	**4,5**	**4,7**	**4,8**	**4,7**	**4,7**	**4,8**	**4,7**	**5,0**	**5,0**	**5,1**	**5,2**	**5,3**
2.1. Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула	**5,7**	**5,1**	**4,3**	**4,8**	**4,5**	**4,6**	**4,8**	**4,9**	**4,8**	**4,8**	**4,9**	**4,8**	**5,2**	**5,3**	**5,4**	**5,4**	**5,6**
Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на претпријати	7,2	5,6	3,8	4,5	3,4	3,5	4,2	4,2	4,1	4,1	4,4	3,9	4,9	4,9	5,0	4,8	5,4
- на депозити по видување	0,6	0,5	0,6	0,4	0,7	0,5	0,4	0,4	0,5	1,8	2,7	2,7	2,9	2,9	2,3	3,2	2,3
- на краткорочно орочени депозити	7,3	5,6	3,7	4,5	3,4	3,5	4,3	4,3	4,4	4,3	4,5	4,0	5,1	5,1	5,0	4,8	5,4
- на долгорочно орочени депозити	7,3	7,0	6,8	6,5	6,7	6,6	6,4	6,4	2,5	2,8	2,9	3,0	3,4	3,6	7,4	7,9	7,5
Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на население	4,8	4,7	4,6	4,9	5,0	5,1	5,1	5,2	5,1	5,2	5,2	5,3	5,4	5,4	5,5	5,6	5,7
- на депозити по видување	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1
- на краткорочно орочени депозити	7,0	6,7	6,6	6,6	6,7	6,7	6,7	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,9	6,9	6,9	6,9
- на долгорочно орочени депозити	8,0	8,0	8,0	8,1	8,0	8,0	8,0	7,9	8,1	8,0	8,2	8,1	8,0	8,1	8,2	8,2	8,3
2.2. Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула	4,4	4,4	4,9	3,5	3,4	3,9	3,7	3,6	3,7	3,7	3,7	3,6	3,4	3,4	3,5	3,7	3,9
Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на претпријати	4,4	4,4	4,9	3,5	3,3	3,8	3,6	3,5	3,6	3,5	3,6	3,5	3,3	3,3	3,4	3,7	3,9
- на краткорочно орочени депозити	4,5	4,4	4,9	3,4	3,2	3,7	3,5	3,5	3,6	3,5	3,6	3,4	3,3	3,3	3,4	3,7	3,9
- на долгорочно орочени депозити	3,7	4,9	4,9	5,8	5,8	5,8	5,0	3,4	3,4	3,5	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0
Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на население					8,8	8,8	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,4	8,4	8,4	8,4	8,3
- на краткорочно орочени депозити					8,8	8,8	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,4	8,4	8,4	8,4	8,3
- на долгорочно орочени депозити													8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Б. ДЕВИЗНИ КАМАТНИ СТАПКИ																	
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ КРЕДИТИ	**7,8**	**7,9**	**8,0**	**8,2**	**8,5**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,5**	**8,6**	**8,5**	**8,4**	**8,5**
1.1. Каматни стапки на краткорочни девизни кредити	**8,1**	**7,8**	**7,8**	**8,1**	**8,4**	**8,2**	**8,3**	**8,1**	**8,1**	**8,1**	**8,1**	**8,1**	**8,2**	**8,2**	**8,1**	**7,9**	**8,1**
Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на претпријатија	8,0	7,7	7,7	8,1	8,4	8,1	8,2	8,1	8,0	8,0	8,1	8,1	8,2	8,2	8,1	7,9	8,0
- одобрени во ЕВРА	8,1	7,8	7,7	8,0	8,4	8,1	8,3	8,1	8,0	8,1	8,1	8,1	8,2	8,2	8,1	7,9	8,1
- одобрени во САД долари	7,4	7,7	9,4	9,3	8,0	7,9	7,8	7,2	7,6	7,1	7,1	7,3	7,5	7,5	7,2	7,0	6,8
Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на население	16,2	15,2	14,7	13,8	13,3	13,1	12,9	11,6	11,7	12,9	13,5	13,5	13,5	13,7	13,3	12,5	12,4
- одобрени во ЕВРА	16,2	15,2	14,7	13,8	13,3	13,1	12,9	13,1	11,7	12,9	13,5	13,5	13,5	13,7	13,3	12,5	12,4
- одобрени во САД долари								3,8									
1.2. Каматни стапки на долгорочни девизни кредити	**7,8**	**8,0**	**8,1**	**8,2**	**8,5**	**8,4**	**8,4**	**8,5**	**8,4**	**8,4**	**8,5**	**8,5**	**8,6**	**8,7**	**8,6**	**8,5**	**8,7**
Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на претпријатија	7,6	7,8	7,9	8,1	8,4	8,3	8,3	8,4	8,4	8,4	8,5	8,5	8,6	8,7	8,5	8,5	8,7
- одобрени во ЕВРА	7,6	7,8	7,9	8,1	8,5	8,4	8,3	8,4	8,4	8,4	8,5	8,5	8,6	8,7	8,6	8,5	8,7
- одобрени во САД долари	6,9	7,5	7,4	7,3	7,6	7,6	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,6	7,9	7,4	7,0	7,1
Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на население	10,4	10,0	9,6	9,4	9,2	9,1	9,1	9,0	9,0	8,8	8,9	8,8	8,8	8,7	8,8	8,7	8,6
- одобрени во ЕВРА	10,4	10,0	9,6	9,4	9,2	9,2	9,1	9,0	9,0	8,8	8,9	8,8	8,8	8,7	8,8	8,7	8,6
- одобрени во САД долари	4,2	4,6	4,4	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	3,9	3,9	9,1	1,9	4,8	4,7
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ ДЕПОЗИТИ	**1,4**	**1,4**	**1,5**	**1,6**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,7**	**1,9**	**1,9**	**1,9**	**1,9**	**1,9**	**1,9**	**2,0**	**2,0**	**2,0**
2.1. Каматни стапки на девизни депозити на претпријатија	**1,7**	**1,6**	**1,8**	**2,0**	**2,1**	**2,1**	**2,1**	**1,7**	**2,2**	**2,3**	**2,2**	**2,1**	**2,2**	**2,2**	**2,3**	**2,3**	**2,3**
- на депозити по видување	0,5	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- примени во ЕВРА	0,5	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- примени во САД долари	0,5	0,4	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6
- на краткорочно орочени депозити	2,5	2,5	2,7	3,0	3,2	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
- примени во ЕВРА	2,1	2,1	2,3	2,6	2,8	2,8	2,8	2,9	3,0	3,1	3,1	3,2	3,3	3,4	3,4	3,6	3,6
- примени во САД долари	3,3	3,4	3,8	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3	4,2	4,1	4,1	4,1	4,4	4,5	4,6	3,8	3,8
- на долгорочно орочени депозити		3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,9	3,4	2,7
- примени во ЕВРА		3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,9	3,4	2,7
- примени во САД долари																	
2.2. Каматни стапки на девизни депозити на население	**1,3**	**1,3**	**1,4**	**1,5**	**1,7**	**1,7**	**1,7**	**1,7**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,9**	**1,9**	**1,9**
- на депозити по видување	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
- примени во ЕВРА	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
- примени во САД долари	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
- на краткорочно орочени депозити	1,8	1,8	1,8	2,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	2,6
- примени во ЕВРА	1,8	1,8	1,9	2,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	2,6
- примени во САД долари	1,7	1,6	1,7	2,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
- на долгорочно орочени депозити	2,9	3,0	3,1	3,4	3,7	3,8	3,8	3,6	3,8	3,7	3,7	3,7	3,9	3,7	3,7	3,8	3,7
- примени во ЕВРА	2,9	3,1	3,2	3,5	3,8	3,9	3,9	3,7	3,9	3,8	3,8	3,9	4,0	3,7	3,8	3,9	3,9
- примени во САД долари	2,5	2,5	2,5	2,8	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,0	3,0	3,0	3,0	3,3	3,0	3,0	3,0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 17
Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија
во %

Период	Есконтна стапка	Активни каматни стапки - обезбедување на ликвидност		Пасивни каматни стапки - повлекување на ликвидност	
				Благајнички записи - основна рочност**	
		Расположлив кредит преку ноќ-ломбарден кредит	Аукциски репо-трансакции*	тендер со износи	тендер со каматни стапки
2003 XII	6,5	14,0			6,2
2004 I	6,5	14,0			6,8
II	6,5	14,0		7,5	
III	6,5	14,0		8,0	
IV	6,5	14,0		8,0	
V	6,5	14,0		8,0	
VI	6,5	14,0		8,0	
VII	6,5	11,0		8,0	
VIII	6,5	11,0		8,3	
IX	6,5	11,0		8,6	
X	6,5	11,0		9,0	
XI	6,5	11,0		9,7	
XII	6,5	13,0		10,0	
2005 I	6,5	13,0		10,0	
II	6,5	13,0		10,0	
III	6,5	13,0		10,0	
IV	6,5	13,0		10,0	
V	6,5	13,0		10,0	
VI	6,5	13,0		10,0	
VII	6,5	13,0		10,0	
VIII	6,5	13,0		10,0	
IX	6,5	13,0		10,0	
X	6,5	13,0			10,0
XI	6,5	13,0			9,1
XII	6,5	13,0			8,5
2006 I	6,5	13,0			7,3
II	6,5	11,0			7,1
III	6,5	11,0			6,8
IV	6,5	11,0			6,2
V	6,5	11,0			5,7
VI	6,5	9,5			5,8
VII	6,5	9,5			5,6
VIII	6,5	9,5			5,5
IX	6,5	9,5			5,4
X	6,5	9,5			5,5
XI	6,5	9,5			5,7
XII	6,5	9,5			5,7
2007 I	6,5	9,5			5,7
II	6,5	9,5			5,4
III	6,5	9,5			5,3
IV	6,5	9,5			5,1
V	6,5	9,5			5,0
VI	6,5	7,5			4,9
VII	6,5	7,5			5,1
VIII	6,5	7,5			5,1
IX	6,5	7,5			4,8
X	6,5	7,5			4,8
XI	6,5	7,5			4,7
XII	6,5	7,5			4,8

* Аукциските репо-трансакции се воведени во декември 2006 година и претставуваат замена на аукциите на кредити, кои последен пат беа користени во 2000 година
** 28 дена
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 18
Задолжителна резерва на банки и штедилници*
во милиони денари

Период	Задолжителна резерва на банки во денари						Задолжителна резерва на банки во девизи			Задолжителна резерва на штедилници во денари		
	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Просечно исполнување	Вишок/ Недостиг	Процент на исполнување (%)	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)
2003 XII	7,5	2.488	3.467	980	139,4	4,0	7,5	2.763	1,0	2,5	7	4,0
2004 I	7,5	2.519	3.005	486	119,3	4,0	7,5	2.768	1,0	2,5	7	4,0
II	7,5	2.559	3.053	494	119,3	4,0	7,5	2.869	1,0	2,5	7	4,0
III	7,5	2.558	3.069	511	120,0	4,0	7,5	2.895	1,0	2,5	8	4,0
IV	7,5	2.574	2.961	387	115,1	4,0	7,5	2.934	1,0	2,5	8	4,0
V	7,5	2.610	3.150	540	120,7	4,0	7,5	2.970	1,0	2,5	8	4,0
VI	7,5	2.632	3.016	383	114,6	4,0	7,5	3.089	1,0	2,5	8	4,0
VII	7,5	2.729	3.102	373	113,7	4,0	7,5	3.137	1,0	2,5	8	4,0
VIII	7,5	2.741	3.052	312	111,4	2,0	7,5	3.149	1,0	2,5	8	2,0
IX	7,5	2.827	3.139	375	111,1	2,0	7,5	3.190	1,0	2,5	8	2,0
X	7,5	2.843	3.100	256	109,0	2,0	7,5	3.218	1,0	2,5	8	2,0
XI	7,5	2.854	3.126	265	109,5	2,0	7,5	3.279	1,0	2,5	8	2,0
XII	7,5	2.855	3.309	454	115,9	2,0	7,5	3.374	1,0	2,5	8	2,0
2005 I	10,0	3.844	4.214	370	109,6	2,0	10,0	4.492		2,5	9	2,0
II	10,0	3.837	4.212	375	109,8	2,0	10,0	4.670		2,5	9	2,0
III	10,0	3.926	4.288	362	109,2	2,0	10,0	4.721		2,5	9	2,0
IV	10,0	4.074	4.400	326	108,0	2,0	10,0	4.772		2,5	10	2,0
V	10,0	4.237	4.728	491	111,6	2,0	10,0	4.770		2,5	10	2,0
VI	10,0	4.311	4.574	263	106,1	2,0	10,0	4.845		2,5	10	2,0
VII	10,0	4.450	4.757	306	106,9	2,0	10,0	4.946		2,5	10	2,0
VIII	10,0	4.098	4.399	300	107,3	2,0	10,0	5.000		2,5	11	2,0
IX	10,0	3.877	4.184	307	107,9	2,0	10,0	5.214		2,5	11	2,0
X	10,0	3.931	4.335	404	110,3	2,0	10,0	5.294		2,5	10	2,0
XI	10,0	4.086	4.464	378	109,3	2,0	10,0	5.241		2,5	11	2,0
XII	10,0	4.242	5.267	1.025	124,2	2,0	10,0	5.325		2,5	11	2,0
2006 I	10,0	4.352	4.573	220	105,1	2,0	10,0	5.396		2,5	11	2,0
II	10,0	4.434	5.000	566	112,8	2,0	10,0	5.433		2,5	12	2,0
III	10,0	4.542	4.944	403	108,9	2,0	10,0	5.507		2,5	12	2,0
IV	10,0	4.674	5.162	488	110,4	2,0	10,0	5.572		2,5	12	2,0
V	10,0	4.934	5.550	616	112,5	2,0	10,0	5.655		2,5	13	2,0
VI	10,0	5.058	5.433	375	107,4	2,0	10,0	5.663		2,5	13	2,0
VII	10,0	4.931	5.263	332	106,7	2,0	10,0	5.768		2,5	13	2,0
VIII	10,0	5.030	5.435	405	108,1	2,0	10,0	5.874		2,5	14	2,0
IX	10,0	5.213	5.549	336	106,4	2,0	10,0	6.003		2,5	14	2,0
X	10,0	5.304	5.618	314	105,9	2,0	10,0	6.117		2,5	14	2,0
XI	10,0	5.460	6.674	1.214	122,2	2,0	10,0	6.243		2,5	14	2,0
XII	10,0	5.618	6.705	1.087	119,3	2,0	10,0	6.373		2,5	14	2,0
2007 I	10,0	5.883	6.219	336	105,7	2,0	10,0	6.458		2,5	15	2,0
II	10,0	6.057	6.479	422	107,0	2,0	10,0	6.513		2,5	15	2,0
III	10,0	6.194	6.688	494	108,0	2,0	10,0	6.596		2,5	16	2,0
IV	10,0	6.431	6.900	469	107,3	2,0	10,0	6.675		2,5	16	2,0
V	10,0	6.803	7.401	597	108,8	2,0	10,0	6.736		2,5	16	2,0
VI	10,0	7.082	7.343	261	103,7	2,0	10,0	6.952		2,5	16	2,0
VII	10,0	7.433	8.763	1.330	117,9	2,0	10,0	6.988		2,5	17	2,0
VIII	10,0	7.579	8.428	849	111,2	2,0	10,0	7.143		2,5	17	2,0
IX	10,0	7.553	7.933	380	105,0	2,0	10,0	7.225		2,5	17	2,0
X	10,0	7.722	8.425	703	109,1	2,0	10,0	7.303		2,5	17	2,0
XI	10,0	7.952	8.611	659	108,3	2,0	10,0	7.185		2,5	17	2,0
XII	10,0	8.436	9.125	689	108,2	2,0	10,0	7.288		2,5	17	2,0

* Задолжителната резерва за банки во денари се одржува на просечно ниво, додека задолжителната резерва за
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 19
Каматни стапки на државни хартии од вредност
во %

Период		3 месеци	6 месеци	12 месеци	2 години	3 години
2004	I	7,5				
	II	7,4				
	III	8,8				
	IV	8,9				
	V	8,3				
	VI	8,4				
	VII	8,4				
	VIII	8,4				
	IX	8,5				
	X	8,9				
	XI	9,2	9,5			
	XII	9,2	10,4			
2005	I	9,3	10,8			
	II	10,0	10,8			
	III	10,5	11,2			
	IV	10,4	9,8			
	V	10,8	10,5			
	VI	10,4	10,5	11,1		
	VII	10,4	10,6			
	VIII	10,5	10,9			
	IX	10,3	11,2			
	X	9,8	10,1			
	XI	8,9	9,9		10,0	
	XII	8,0	8,8	9,6		
2006	I	7,2	7,6			
	II	7,0	7,1			
	III	6,8	7,3	8,6		
	IV	6,4	6,8		9,4	
	V	6,1	7,1			
	VI	6,5	6,9	8,7		
	VII	6,2	6,7			
	VIII	6,0	6,6			
	IX	6,0	7,0	8,7		
	X	6,2	6,9		9,3	
	XI	6,1	6,8			9,6
	XII	6,3	7,0	8,9		
2007	I	6,5	6,8	8,8		
	II	6,4	6,8		8,9	
	III	6,4	7,0	8,4		8,0
	IV	6,4	6,8			
	V	6,2	6,6		5,7	
	VI	5,4	5,5	5,8		
	VII	5,4	5,6			
	VIII	5,4	5,5			
	IX	3,7		5,1		
	X	5,1	5,4			
	XI	5,2	5,4		6,5	
	XII	4,8				

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 20

Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци /1

во милиони САД долари

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
I. Тековна сметка	-82,5	-262,9	-298,9	-339,8	-286,6	-278,8	-65,3	-97,6	-236,1	-377,6	-184,1	-452,8	-157,9	-56,4	-238,0
СТОКИ, нето	42,8	-184,9	-222,8	-314,7	-386,3	-515,6	-495,9	-690,8	-526,7	-805,6	-851,0	-1.139,0	-1.063,0	-1.285,0	-1.627,0
Извоз, ф.о.б	1.055,3	1.086,3	1.204,0	1.147,4	1.236,8	1.291,5	1.190,0	1.320,7	1.155,4	1.112,1	1.362,7	1.674,9	2.040,6	2.396,3	3.349,5
Увоз, ф.о.б /2	-1.012,5	-1.271,3	-1.426,8	-1.462,1	-1.623,1	-1.807,1	-1.685,9	-2.011,6	-1.682,2	-1.917,7	-2.213,7	-2.813,8	-3.103,6	-3.681,2	-4.976,5
УСЛУГИ, нето	-154,5	-155,1	-200,5	-156,2	-137,8	-59,8	38,9	48,7	-19,2	-22,1	-6,6	-54,4	-33,6	28,3	35,0
Прилив	84,0	172,0	185,2	154,3	138,1	149,3	272,8	316,7	244,6	253,1	380,3	452,5	515,5	601,2	818,1
Одлив	238,5	327,1	385,7	310,4	275,8	209,1	234,0	268,0	263,8	275,3	386,9	506,9	549,1	573,0	783,1
ДОХОД, нето	-56,7	-46,6	-39,6	-51,3	-54,5	-52,3	-71,8	-64,5	-28,0	-44,3	-62,4	-39,2	-113,5	-36,6	-25,7
Прилив	4,3	10,0	20,8	22,8	17,5	23,6	24,2	41,6	52,6	50,8	60,4	84,6	97,5	134,9	213,1
Одлив	61,0	56,6	60,4	74,2	72,0	75,8	96,1	106,2	80,5	95,2	122,8	123,8	211,0	171,6	238,8
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	85,8	123,7	163,9	182,3	292,0	348,9	463,6	609,0	337,8	494,4	735,9	779,7	1.052,2	1.237,0	1.379,7
Прилив	115,0	197,0	293,5	341,3	433,3	541,4	618,4	782,1	720,6	655,0	910,4	1.028,8	1.237,7	1.437,0	1.743,5
Одлив	29,2	73,3	129,5	158,9	141,3	192,5	154,8	173,1	382,8	160,6	174,5	249,1	185,5	200,0	363,7
II. Капитална и финансиска сметка	-12,9	162,3	280,6	318,2	349,6	296,3	-91,4	40,2	236,6	388,0	218,3	434,1	165,5	48,5	276,7
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	0,0	30,0	1,7	0,0	0,0	-1,8	0,0	0,3	1,4	8,3	-6,7	-4,6	-2,0	-1,1	1,7
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	-12,9	132,3	278,9	318,2	349,6	298,1	-91,4	39,9	235,2	379,7	225,0	438,7	167,5	49,7	275,0
Директни инвестиции, нето	0,0	24,0	9,5	11,2	58,0	150,5	88,1	215,7	446,3	105,5	117,5	321,9	94,2	424,0	320,7
Директни инвестиции во земјата	0,0	24,0	9,5	11,2	58,1	150,5	88,4	215,1	447,1	105,6	117,8	323,0	97,0	424,2	319,7
Директни инвестиции во странство	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,3	0,6	-0,9	-0,1	-0,3	-1,2	-2,8	-0,2	1,1
Портфолио-инвестиции, нето	0,0	0,0	2,7	0,3	1,3	0,0	0,0	-0,1	0,4	0,3	5,5	12,5	237,9	92,9	150,7
Средства	0,0	0,0	1,4	-0,5	1,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	-2,3
Обврски	0,0	0,0	1,3	0,8	-0,4	-0,4	0,0	-0,1	0,4	0,1	5,3	12,4	237,8	92,8	153,1
Останати инвестиции, нето	44,0	150,2	367,4	300,8	294,1	200,9	-36,2	88,8	-134,4	134,2	153,0	123,7	250,5	-91,4	-53,4
Средства	32,0	34,7	39,9	77,7	-66,1	-59,1	-184,0	-63,7	-109,0	227,7	58,3	82,3	-97,9	-234,8	-81,3
Обврски	12,0	115,5	327,5	223,1	360,3	260,0	147,8	152,6	-25,4	-93,4	134,7	116,3	296,8	58,6	27,9
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /3	-56,8	-41,9	-100,6	5,9	-3,8	-53,3	-143,3	-264,5	-77,0	139,7	-51,0	-19,5	-415,1	-375,8	-143,0
III. Грешки и пропусти	95,4	100,6	18,3	21,6	-63,1	-17,5	156,7	57,4	-0,5	-10,4	-34,2	18,8	-7,6	7,8	-38,7

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ. Пресметката на факторот ц.и.ф. - ф.о.б. како процент од увозот ц.и.ф. по години изнесува: 1993-20%, 1994-20%. 1995-20%,1996-14%,1997-10%,1998-5,02%,1999-4,86%, 2000-3,9%, 2001-4,2%, 2002-3,8%, 2003-4,06%, 2004, 2005, 2006 и 2007-4,14%.
За 2006 и 2007 година е направено и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Табела 21

Платен биланс на Република Македонија - Агрегатни податоци /1

во милиони евра

	I. Тековна сметка	Стоки: Нето	Стоки: Извоз, ф.о.б	Стоки: Увоз, ф.о.б /2	Услуги: Нето	Услуги: Прилив	Услуги: Одлив	Доход: Нето	Доход: Прилив	Доход: Одлив	Тековни трансфери: Нето	Тековни трансфери: Прилив	Тековни трансфери: Одлив	II. Капитална и финансиска сметка	Капитална сметка: Нето	Капитална сметка: Капитални трансфери, нето	Капитална сметка: Стекнување/располагање со непроизводни	Финансиска сметка: Нето	Директни инвестиции: Нето	Директни инвестиции: во земјата	Директни инвестиции: во странство	Портфолио инвестиции: Нето	Портфолио инвестиции: Средства	Портфолио инвестиции: Обврски	Останати инвестиции: Нето	Останати инвестиции: Трговски кредити, нето	Останати инвестиции: Заеми, нето	Останати инвестиции: Валути и депозити, нето	Останати инвестиции: Други, нето	Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /3	III. Грешки и пропусти
2003	-168,2	-753,0	1203,2	-1956,2	-6,0	335,3	341,4	-55,3	53,2	108,5	646,1	799,6	153,5	193,9	-5,8	-5,8	-0,1	199,7	100,1	100,4	-0,3	4,9	0,1	4,8	133,3	67,4	50,3	5,9	9,8	-38,6	-25,7
2004	-362,7	-914,3	1345,0	-2259,3	-43,4	363,7	407,1	-33,2	67,9	101,1	628,2	828,0	199,8	347,1	-3,8	-3,8	0,0	350,9	259,7	260,7	-0,9	9,5	0,1	9,3	97,6	71,0	6,1	-2,3	22,8	-15,9	15,6
2005	-121,3	-858,5	1642,9	-2501,4	-24,7	416,2	440,8	-91,5	79,0	170,5	853,3	1002,6	149,3	127,7	-1,7	-1,7	0,0	129,4	74,9	77,2	-2,3	200,2	0,1	200,1	202,2	105,9	100,2	-20,3	16,5	-347,9	-6,4
2006	-44,9	-1020,4	1902,6	-2923,1	22,2	477,2	455,1	-28,4	107,2	135,7	981,8	1140,6	158,8	38,0	-0,8	-0,8	0,0	38,8	344,6	344,8	-0,1	73,1	0,0	73,1	-81,4	2,9	-22,3	-83,7	21,7	-297,6	6,9
I	-18,5	-71,5	101,3	-172,8	1,2	32,9	31,7	-3,5	8,1	11,6	55,4	66,0	10,7	15,6	-0,1	-0,1	0,0	15,8	11,3	11,3	0,0	3,8	0,0	3,8	-157,0	-1,3	-151,6	-4,9	0,8	157,6	2,8
II	-7,9	-61,2	123,5	-184,7	-2,7	30,0	32,6	0,0	7,4	7,5	56,0	64,7	8,6	6,0	0,2	0,2	0,0	5,9	7,8	7,8	0,0	3,4	0,0	3,4	-1,3	-21,4	21,6	-1,7	0,2	-4,0	1,9
III	-16,8	-89,0	149,5	-238,5	-3,1	36,2	39,4	2,0	9,1	7,2	73,4	85,9	12,5	18,4	0,3	0,3	0,0	18,1	234,9	235,0	0,0	6,5	0,0	6,5	-41,2	21,3	-4,0	-60,2	1,7	-182,2	-1,6
IV	-34,0	-105,8	144,1	-249,9	-1,4	32,0	33,4	-2,7	5,8	8,5	75,9	88,1	12,2	32,9	-0,2	-0,2	0,0	33,1	10,2	9,5	0,7	5,2	0,0	5,2	52,9	16,7	40,8	-6,0	1,4	-35,2	1,0
V	-7,9	-87,0	159,3	-246,3	-1,8	39,0	40,8	-4,5	8,3	12,8	85,4	98,6	13,2	7,2	-0,3	-0,3	0,0	7,5	8,6	8,7	-0,1	14,7	0,0	14,7	7,0	2,4	8,2	-4,0	0,3	-22,9	0,7
VI	-16,1	-100,0	163,0	-262,9	-0,6	39,3	40,0	-0,9	10,2	11,1	85,4	99,3	14,0	13,8	0,0	0,0	0,0	13,8	12,9	12,9	0,0	6,8	0,0	6,8	25,8	5,8	7,6	6,8	5,7	-31,8	2,3
VII	17,7	-85,0	182,2	-267,3	11,0	47,1	36,1	-4,5	7,9	12,3	96,2	110,7	14,5	-23,1	0,7	0,7	0,0	-23,8	6,8	7,4	-0,6	2,1	0,0	2,1	-1,6	-10,1	23,9	-16,5	1,2	-31,2	5,4
VIII	28,0	-78,1	167,8	-245,9	4,6	44,9	40,4	0,2	9,1	8,8	101,3	115,8	14,4	-26,7	-0,8	-0,8	0,0	-25,9	6,4	6,4	0,0	4,0	0,0	4,0	38,9	0,7	-2,7	39,5	1,3	-75,2	-1,3
IX	53,0	-41,7	199,4	-241,1	8,7	42,2	33,5	-11,8	9,2	21,0	97,8	110,5	12,7	-49,7	-0,1	-0,1	0,0	-49,7	10,8	10,8	0,0	2,8	0,0	2,8	-38,6	-43,0	3,3	-0,4	1,4	-24,7	-3,2
X	29,6	-67,9	185,0	-252,8	5,8	44,8	39,0	0,8	10,8	10,0	91,0	106,3	15,4	-30,9	-0,1	-0,1	0,0	-30,8	7,3	7,3	-0,1	4,0	0,0	4,0	-9,3	-11,4	-1,9	2,4	1,8	-32,8	1,3
XI	-20,9	-104,9	158,8	-263,7	2,4	38,8	36,3	5,2	11,9	6,8	76,3	91,5	15,2	23,2	0,1	0,1	0,0	23,1	8,2	8,3	-0,1	8,6	0,0	8,6	20,7	17,2	13,0	-10,0	0,5	-14,4	-2,3
XII	-51,2	-128,3	168,9	-297,2	-2,0	50,0	52,0	-8,7	9,4	18,1	87,8	103,1	15,4	51,2	-0,6	-0,6	0,0	51,8	19,2	19,2	0,0	11,2	0,0	11,2	22,3	25,9	19,6	-28,7	5,4	-0,9	-0,1
Кв.1	-43,2	-221,8	374,3	-596,1	-4,6	99,1	103,7	-1,6	24,7	26,2	184,8	216,6	31,8	40,1	0,4	0,4	0,0	39,7	254,0	254,1	-0,1	13,7	0,0	13,7	-199,4	-1,3	-134,1	-66,8	2,7	-28,6	3,1
Кв.2	-58,0	-292,8	466,3	-759,1	-3,8	110,4	114,1	-8,1	24,3	32,4	246,7	286,1	39,4	53,9	-0,4	-0,4	0,0	54,4	31,8	31,1	0,7	26,7	0,0	26,7	85,7	24,9	56,6	-3,2	7,4	-89,9	4,0
Кв.3	98,7	-204,9	549,4	-754,3	24,3	134,2	109,9	-16,0	26,1	42,1	295,3	337,0	41,7	-99,6	-0,2	-0,2	0,0	-99,4	24,1	24,6	-0,6	8,9	0,0	8,9	-1,3	-52,4	24,5	22,6	4,0	-131,1	0,9
Кв.4	-42,5	-301,0	512,7	-813,7	6,2	133,6	127,3	-2,7	32,2	34,9	255,0	300,9	45,9	43,6	-0,6	-0,6	0,0	44,1	34,7	34,9	-0,2	23,8	0,0	23,8	33,7	31,7	30,7	-36,4	7,7	-48,1	-1,1
2007	-164,0	-1172,8	2441,5	-3614,3	25,5	594,2	568,7	-26,4	155,2	181,7	1009,8	1270,9	261,2	194,3	1,3	-1,1	2,4	192,9	240,1	239,3	0,9	110,8	-1,7	112,5	-56,3	-33,5	-107,7	5,9	78,9	-101,8	-30,3
I	-4,4	-81,1	160,5	-241,6	-2,0	37,7	39,7	10,2	11,7	1,5	68,5	83,2	14,7	3,4	-1,2	-1,2	0,0	4,7	3,8	3,8	0,0	12,2	0,0	12,2	-38,4	-3,1	-42,3	5,9	1,2	27,1	1,0
II	6,0	-74,5	175,7	-250,2	1,0	39,7	38,8	8,6	10,0	1,4	70,9	83,2	12,3	-8,9	0,1	0,1	0,0	-9,0	7,8	5,9	1,9	-7,6	0,0	-7,6	-21,7	6,9	-15,8	-14,3	1,4	12,6	2,9
III	39,4	-55,5	222,5	-277,9	-0,1	41,0	41,1	10,9	12,6	1,7	84,0	100,6	16,6	-37,5	-0,2	-0,2	0,0	-37,3	8,4	8,5	-0,1	16,0	0,0	16,0	-27,3	-37,5	15,9	-8,3	2,6	-34,4	-1,9
Кв.1	41,0	-211,0	558,7	-769,7	-1,2	118,4	119,6	29,7	34,2	4,6	223,5	267,1	43,6	-42,9	-1,3	-1,3	0,0	-41,6	20,1	18,2	1,9	20,5	0,0	20,5	-87,5	-33,6	-42,3	-16,8	5,2	5,3	2,0
IV	-0,2	-83,6	200,5	-284,1	1,3	41,8	40,6	-7,3	12,5	19,8	89,4	105,0	15,6	2,8	0,6	0,6	0,0	2,3	44,5	44,1	0,4	25,9	0,0	25,9	-21,9	5,0	-23,0	-10,7	6,7	-46,3	-2,6
V	45,9	-56,1	212,0	-268,1	-0,6	46,2	46,7	13,2	14,5	1,3	89,4	107,6	18,2	-41,1	0,3	0,3	0,0	-41,4	21,0	20,7	0,3	16,7	0,0	16,8	-69,4	-56,9	-14,8	-0,6	2,8	-9,8	-4,8
VI	5,3	-68,0	229,3	-297,3	0,4	48,2	47,9	-15,0	11,7	26,7	87,9	105,3	17,3	-8,6	0,6	0,6	0,0	-9,2	-1,6	-0,5	-1,0	3,0	-0,3	3,3	-55,4	-13,2	-87,0	31,4	13,3	44,8	3,3
Кв.2	51,0	-207,7	641,7	-849,4	1,1	136,2	135,2	-9,2	38,6	47,8	266,8	317,9	51,2	-46,9	1,4	1,5	0,0	-48,3	63,9	64,3	-0,3	45,6	-0,3	46,0	-146,7	-65,0	-124,7	20,2	22,9	-11,2	-4,1
VII	-21,1	-125,1	196,4	-321,5	5,5	57,0	51,6	-21,0	14,1	35,1	119,5	137,9	18,4	30,3	4,3	1,1	3,1	26,1	25,2	25,2	0,0	6,2	-0,2	6,4	25,2	45,3	7,0	-29,0	1,9	-30,5	-9,2
VIII	67,7	-64,5	214,4	-278,9	7,6	54,8	47,2	11,7	15,2	3,5	112,9	132,2	19,3	-59,8	-0,2	-0,2	0,0	-59,6	-5,6	-5,7	0,1	8,8	0,0	8,8	-27,5	-34,4	6,4	-2,7	3,2	-35,3	-7,9
IX	-38,2	-108,8	194,3	-303,1	10,3	53,8	43,5	-28,4	12,3	40,7	88,7	108,7	20,0	38,3	-0,3	-0,3	0,0	38,6	20,8	20,8	0,0	9,5	-0,2	9,6	44,0	-9,3	-0,8	44,5	9,5	-35,6	-0,1
Кв.3	8,4	-298,4	605,1	-903,5	23,3	165,6	142,3	-37,7	41,5	79,2	321,2	378,8	57,6	8,9	3,7	0,6	3,1	5,2	40,4	40,3	0,1	24,5	-0,4	24,8	41,7	1,7	12,6	12,8	14,6	-101,4	-17,2
X	-37,2	-136,1	215,5	-351,6	9,9	57,6	47,7	5,0	12,8	7,8	84,1	110,1	26,0	38,6	-0,1	0,0	-0,1	38,7	34,9	35,7	-0,8	24,3	-0,4	24,7	5,2	18,9	22,2	-40,0	4,1	-25,7	-1,5
XI	-99,6	-152,5	208,1	-360,6	-0,6	54,3	55,0	-17,0	14,1	31,1	70,5	96,5	26,0	102,1	-0,8	-0,3	-0,5	102,9	55,6	55,7	-0,1	0,3	-0,1	0,3	46,4	20,0	11,8	11,9	2,7	0,6	-2,5
XII	-127,5	-167,2	212,4	-379,5	-6,9	62,1	69,0	2,8	13,9	11,1	43,8	100,5	56,8	134,5	-1,6	-1,6	0,0	136,1	25,3	25,1	0,1	-4,4	-0,5	-3,9	84,5	24,5	12,7	17,9	29,5	30,7	-6,9
Кв.4	-264,3	-455,8	635,9	-1091,7	2,4	174,0	171,6	-9,2	40,8	50,0	198,3	307,1	108,8	275,2	-2,5	-1,9	-0,6	277,7	115,7	116,5	-0,7	20,2	-0,9	21,2	136,1	63,4	46,7	-10,3	36,3	5,6	-10,9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ.
Пресметката на факторот ц.и.ф. - ф.о.б. како процент од увозот ц.и.ф. изнесува: 2003-4,06% 2004, 2005, 2006 и 2007-4,14%
За 2006 и 2007 година е направено и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Промени во методологијата: Податоците за платниот биланс за 2007 год. Вклучуваат проценки на вредностите на одредени елементи во ставките директни инвестиции и доход - врз основа на податоците од новиот извор на податоци (годишен прашалник за странски вложувања ДИ-22) расположиви заклучно со 2006 година.

4/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Табела 22

Платен биланс на Република Македонија - услуги

во милиони евра

	УСЛУГИ																											
				1. Туризам			2. Транспорт			3. Останати услуги																		
											Прилив									Одлив								
															Деловни услуги									Деловни услуги				
	Услуги, нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Вкупно, прилив	Комуникациони услуги	Инвестициони работи	Осигурување		од кои: Застапн. провизија	од кои: Шпед. услуги	Владини услуги	Друго	Вкупно, одлив	Комуникациони	Инвестициони работи	Осигурување		од кои: Застапн. провизија	од кои: Шпед. услуги	Владини услуги	Друго
2003	-6,0	335,3	341,4	7,6	49,9	42,3	-34,6	106,2	140,7	20,9	179,3	48,7	36,5	2,0	61,6	5,2	4,8	18,0	12,4	158,4	17,6	3,6	9,5	**87,7**	4,9	2,9	14,8	25,1
2004	-43,4	363,7	407,1	14,0	57,9	43,9	-55,3	109,6	164,9	-2,1	196,3	38,6	45,4	3,7	71,7	5,6	5,5	19,1	17,8	198,4	16,8	2,4	10,9	**119,1**	6,9	2,9	18,1	31,2
2005	-24,7	416,2	440,8	22,4	72,3	49,9	-47,9	123,2	171,1	0,8	220,6	36,2	47,8	3,9	86,9	8,4	6,1	21,3	24,6	219,8	16,6	7,2	13,1	**128,2**	7,4	3,3	17,7	37,0
2006	22,2	477,2	455,1	46,3	102,4	56,2	-38,5	141,2	179,8	14,4	233,6	48,5	38,3	4,7	93,5	8,8	6,8	15,8	32,9	219,1	22,0	2,3	16,5	**108,7**	5,5	2,4	22,2	47,6
I	1,2	32,9	31,7	2,5	5,8	3,4	-2,1	9,1	11,2	0,8	17,9	3,7	4,4	0,5	6,4	0,6	0,4	1,2	1,8	17,1	1,6	0,1	0,7	**8,2**	0,5	0,3	3,5	3,1
II	-2,7	30,0	32,6	2,6	6,4	3,8	-4,4	10,0	14,4	-0,9	13,6	3,3	0,6	0,2	6,3	0,7	0,6	1,2	2,0	14,5	1,5	0,6	0,4	**7,5**	0,6	0,2	1,7	2,8
III	-3,1	36,2	39,4	2,1	6,9	4,8	-4,9	12,1	17,0	-0,3	17,2	3,6	1,2	0,3	8,1	0,8	0,7	1,8	2,2	17,6	1,4	0,3	1,3	**9,6**	0,4	0,1	1,7	3,3
IV	-1,4	32,0	33,4	2,2	6,5	4,3	-4,7	8,9	13,7	1,1	16,6	3,8	2,8	0,8	6,3	0,6	1,0	1,0	1,9	15,5	1,8	0,1	2,3	**7,9**	0,5	0,3	1,4	2,0
V	-1,8	39,0	40,8	3,6	8,8	5,2	-4,5	10,8	15,4	-0,8	19,4	4,0	1,9	0,3	9,2	0,6	0,7	1,0	2,9	20,2	1,7	0,2	1,4	**9,9**	0,3	0,2	1,9	5,2
VI	-0,6	39,3	40,0	3,6	8,4	4,8	-4,0	11,3	15,4	-0,2	19,6	3,9	4,1	0,2	7,9	0,6	0,5	1,3	2,2	19,8	1,8	0,1	1,0	**11,2**	0,6	0,2	1,7	3,9
VII	11,0	47,1	36,1	6,4	11,8	5,4	0,5	14,1	13,6	4,1	21,2	5,0	2,3	0,3	9,8	0,7	0,4	1,1	2,6	17,1	1,9	0,0	1,2	**7,8**	0,5	0,2	1,6	4,5
VIII	4,6	44,9	40,4	7,6	13,2	5,6	-3,7	12,2	15,9	0,7	19,5	4,4	3,8	0,3	8,1	0,7	0,4	1,0	1,9	18,8	2,0	0,0	1,5	**9,9**	0,6	0,1	1,4	4,1
IX	8,7	42,2	33,5	4,3	9,1	4,8	-2,1	13,0	15,1	6,6	20,1	3,6	3,4	0,3	8,3	0,8	0,3	1,2	3,3	13,6	2,1	0,7	0,7	**6,2**	0,2	0,1	1,2	2,6
X	5,8	44,8	39,0	3,7	8,4	4,6	-0,7	14,1	14,8	2,7	22,4	4,2	3,8	0,4	8,0	0,8	0,5	2,1	3,9	19,6	2,0	0,0	0,6	**9,8**	0,4	0,3	1,4	5,8
XI	2,4	38,8	36,3	3,6	8,1	4,4	-2,9	12,0	14,9	1,7	18,7	4,4	4,1	0,3	5,9	0,8	0,5	1,0	3,0	17,0	1,4	0,1	3,4	**6,6**	0,4	0,2	2,5	3,1
XII	-2,0	50,0	52,0	3,9	9,1	5,2	-4,8	13,6	18,4	-1,0	27,4	4,5	6,0	0,8	9,1	1,1	0,8	1,9	5,1	28,4	2,9	0,0	2,0	**14,0**	0,5	0,2	2,2	7,2
Кв.1	-4,6	99,1	103,7	7,2	19,1	11,9	-11,4	31,3	42,7	-0,4	48,7	10,6	6,1	0,9	20,8	2,1	1,7	4,2	6,0	49,1	4,4	0,9	2,4	**25,3**	1,4	0,6	6,9	9,2
Кв.2	-3,8	110,4	114,1	9,5	23,7	14,2	-13,3	31,1	44,4	0,1	55,6	11,7	8,7	1,4	23,4	1,8	2,2	3,4	7,0	55,5	5,3	0,4	4,7	**29,1**	1,4	0,6	5,0	11,1
Кв.3	24,3	134,2	109,9	18,3	34,1	15,8	-5,4	39,3	44,7	11,4	60,8	13,0	9,6	0,9	26,2	2,2	1,1	3,2	7,8	49,5	6,0	0,8	3,4	**23,9**	1,3	0,4	4,2	11,2
Кв.4	6,2	133,6	127,3	11,3	25,5	14,3	-8,4	39,6	48,0	3,4	68,5	13,2	13,8	1,4	23,0	2,7	1,8	5,0	12,0	65,1	6,3	0,2	6,0	**30,4**	1,3	0,6	6,1	16,1
2007	25,5	594,2	568,7	61,0	134,9	73,9	-48,3	175,2	223,4	12,8	284,2	50,9	54,9	4,2	114,6	12,2	8,5	13,8	45,8	271,4	23,1	1,7	16,0	**145,1**	15,8	3,1	28,0	57,4
I	-2,0	37,7	39,7	3,5	8,0	4,5	-3,9	11,2	15,1	-1,7	18,5	3,9	2,5	0,2	8,3	0,9	0,4	1,0	2,5	20,2	1,6	0,0	0,7	**8,0**	0,4	0,3	4,5	5,4
II	1,0	39,7	38,8	3,6	8,2	4,6	-5,1	10,7	15,9	2,5	20,8	3,4	2,8	0,3	8,2	0,9	0,5	1,2	4,9	18,2	1,0	0,2	1,3	**8,1**	2,2	0,2	2,0	5,6
III	-0,1	41,0	41,1	2,2	7,8	5,6	-3,6	12,6	16,2	1,3	20,6	4,2	3,1	0,6	9,6	1,1	0,6	1,2	2,1	19,3	1,7	0,3	1,4	**10,7**	2,2	0,3	2,1	3,1
Кв.1	-1,2	118,4	119,6	9,3	24,0	14,7	-12,6	34,5	47,1	2,2	59,9	11,5	8,4	1,1	26,1	2,8	1,5	3,4	9,4	57,7	4,4	0,5	3,3	**26,8**	4,9	0,7	8,5	14,2
IV	1,3	41,8	40,6	3,1	8,5	5,3	-3,5	13,0	16,5	1,7	20,4	4,1	2,9	0,6	9,2	0,9	0,4	1,0	2,7	18,7	1,5	0,1	1,1	**9,5**	1,2	0,3	1,9	4,6
V	-0,6	46,2	46,7	3,2	9,4	6,2	-5,7	13,0	18,7	2,0	23,8	4,6	4,8	0,3	9,8	1,0	0,8	1,1	3,3	21,8	1,9	0,1	1,2	**12,7**	1,6	0,2	2,1	3,8
VI	0,4	48,2	47,9	4,3	10,5	6,1	-2,8	14,5	17,3	-1,2	23,2	3,8	6,5	0,5	6,2	0,9	0,6	0,9	5,3	24,4	2,0	0,1	1,5	**14,6**	1,6	0,4	1,9	4,3
Кв.2	1,1	136,2	135,2	10,6	28,3	17,7	-12,0	40,5	52,5	2,5	67,4	12,5	14,3	1,4	25,1	2,8	1,8	2,9	11,3	65,0	5,3	0,3	3,8	**36,9**	4,4	1,0	6,0	12,7
VII	5,5	57,0	51,6	7,0	14,5	7,5	-2,1	18,0	20,1	0,6	24,6	5,6	3,0	0,2	10,9	1,0	0,8	1,1	3,8	24,0	2,1	0,2	1,4	**12,5**	1,2	0,2	2,4	5,4
VIII	7,6	54,8	47,2	8,8	16,3	7,5	-2,2	16,0	18,1	0,9	22,5	4,4	4,7	0,2	9,1	0,9	0,9	1,0	3,1	21,6	2,6	0,1	1,2	**12,6**	0,7	0,2	1,5	3,5
IX	10,3	53,8	43,5	7,9	14,3	6,4	-3,1	15,6	18,7	5,4	23,9	4,7	6,2	0,3	8,0	0,9	0,9	1,2	3,5	18,4	2,0	0,0	0,7	**9,9**	0,9	0,2	2,1	3,7
Кв.3	23,3	165,6	142,3	23,7	45,0	21,3	-7,4	49,6	56,9	7,0	71,0	14,7	13,9	0,7	28,0	2,7	2,6	3,3	10,4	64,1	6,8	0,3	3,3	**35,1**	2,7	0,6	6,0	12,6
X	9,9	57,6	47,7	6,7	13,6	6,9	-4,2	17,1	21,2	7,4	26,9	3,9	5,9	0,4	10,4	1,0	0,8	1,6	4,7	19,5	2,1	0,3	2,1	**9,3**	1,2	0,2	1,9	3,9
XI	-0,6	54,3	55,0	3,9	10,4	6,5	-6,7	16,6	23,4	2,2	27,3	4,5	7,1	0,3	9,0	1,1	0,7	1,2	5,3	25,1	1,8	0,1	1,6	**14,4**	0,9	0,2	2,6	4,6
XII	-6,9	62,1	69,0	6,8	13,6	6,7	-5,3	16,9	22,3	-8,4	31,6	3,9	5,3	0,3	16,1	1,8	1,0	1,4	4,6	40,0	2,8	0,2	1,9	**22,6**	1,6	0,4	3,0	9,4
Кв.4	2,4	174,0	171,6	17,4	37,5	20,2	-16,2	50,6	66,9	1,2	85,8	12,3	18,3	1,0	35,4	3,8	2,5	4,2	14,7	84,6	6,7	0,6	5,6	**46,3**	3,7	0,8	7,5	17,9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 23
Платен биланс на Република Македонија - доход
во милиони евра

	ДОХОД														
		1. Надомест за вработени			2. Доход од инвестиции										
						2.1. Директни инвестиции			2.2. Портфолио инвестиции			2.3. Останати инвестиции			
	Доход, нето	Нето	Прилив	Одлив	Доход од инвестиции, нето	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Наплатена камата	Платена камата
2003	-55,3	24,0	24,5	0,5	-79,3	-54,4	0,8	55,2	2,8	4,8	1,9	-27,7	23,2	50,9
2004	-33,2	40,6	41,7	1,1	-73,8	-56,3	0,3	56,7	3,4	2,2	-1,2	-20,8	23,6	44,5
2005	-91,5	44,9	46,3	1,4	-136,4	-113,1	0,5	113,5	-2,7	0,9	3,6	-20,7	31,3	52,0
2006	-28,4	53,1	54,9	1,8	-81,5	-48,2	0,4	48,7	-13,9	2,3	16,3	-19,4	49,6	69,0
I	-3,5	3,8	3,9	0,1	-7,3	-1,6	0,0	1,6	-0,7	0,0	0,7	-5,0	4,2	9,2
II	0,0	4,4	4,5	0,1	-4,4	-2,0	0,0	2,0	-0,7	0,1	0,8	-1,7	2,9	4,6
III	2,0	5,1	5,2	0,2	-3,1	-1,5	0,2	1,7	-0,7	0,1	0,8	-0,9	3,6	4,5
IV	-2,7	3,0	3,1	0,1	-5,7	-2,3	0,0	2,3	-0,7	0,1	0,8	-2,6	2,6	5,2
V	-4,5	4,6	4,7	0,1	-9,1	-8,9	0,0	8,9	-0,6	0,1	0,8	0,4	3,4	3,0
VI	-0,9	5,2	5,3	0,2	-6,1	-4,9	0,0	4,9	-0,5	0,3	0,8	-0,7	4,5	5,2
VII	-4,5	3,2	3,3	0,1	-7,7	-2,5	0,1	2,6	-0,7	0,0	0,8	-4,5	4,4	8,9
VIII	0,2	5,1	5,2	0,1	-4,9	-3,1	0,0	3,2	-0,6	0,2	0,8	-1,1	3,6	4,7
IX	-11,8	3,4	3,5	0,2	-15,2	-15,1	0,0	15,2	-0,4	0,3	0,8	0,3	5,3	4,9
X	0,8	5,6	5,8	0,1	-4,9	-2,1	0,0	2,1	-0,7	0,1	0,9	-2,0	4,9	6,9
XI	5,2	6,5	6,6	0,2	-1,3	-2,2	0,0	2,2	-0,5	0,2	0,7	1,5	5,1	3,6
XII	-8,7	3,3	3,6	0,3	-12,0	-1,9	0,0	1,9	-7,0	0,7	7,7	-3,0	5,1	8,2
Кв.1	-1,6	13,2	13,6	0,4	-14,8	-5,1	0,2	5,3	-2,0	0,2	2,3	-7,6	10,7	18,3
Кв.2	-8,1	12,8	13,2	0,4	-20,9	-16,1	0,0	16,1	-1,8	0,5	2,4	-2,9	10,6	13,5
Кв.3	-16,0	11,7	12,1	0,4	-27,8	-20,7	0,2	20,9	-1,8	0,6	2,3	-5,3	13,3	18,5
Кв.4	-2,7	15,4	16,0	0,6	-18,1	-6,3	0,0	6,3	-8,3	1,0	9,3	-3,6	15,1	18,7
2007	-26,4	75,1	77,0	1,8	-101,6	-92,5	1,8	94,3	8,8	9,4	0,6	-17,9	67,0	84,9
I	10,2	5,3	5,5	0,2	4,9	4,7	0,0	-4,7	0,3	0,3	0,0	-0,2	5,8	6,0
II	8,6	4,9	5,0	0,1	3,7	5,1	0,0	-5,0	0,3	0,3	0,0	-1,7	4,6	6,3
III	10,9	5,8	6,0	0,1	5,1	4,3	0,0	-4,3	0,8	0,9	0,0	-0,1	5,7	5,8
Кв.1	29,7	16,1	16,5	0,4	13,6	14,1	0,1	-14,1	1,5	1,5	0,1	-2,0	16,1	18,1
IV	-7,3	6,3	6,5	0,1	-13,6	-12,5	0,0	12,5	0,3	0,4	0,1	-1,5	5,6	7,1
V	13,2	7,4	7,5	0,1	5,8	5,2	1,1	-4,1	0,5	0,5	0,0	0,1	5,3	5,2
VI	-15,0	4,0	4,1	0,1	-19,0	-16,5	0,2	16,7	1,3	1,3	0,0	-3,8	6,1	9,9
Кв.2	-9,2	17,7	18,1	0,4	-26,9	-23,9	1,3	25,1	2,1	2,2	0,2	-5,1	17,0	22,1
VII	-21,0	7,5	7,6	0,1	-28,5	-29,4	0,2	29,6	0,9	1,0	0,0	0,0	5,3	5,3
VIII	11,7	8,3	8,4	0,1	3,4	1,8	0,0	-1,8	0,6	0,6	0,0	1,1	6,1	5,1
IX	-28,4	3,9	4,1	0,2	-32,4	-30,1	0,2	30,3	1,4	1,4	0,0	-3,6	6,6	10,1
Кв.3	-37,7	19,7	20,2	0,5	-57,4	-57,8	0,4	58,1	2,9	3,0	0,1	-2,5	18,0	20,5
X	5,0	7,6	7,8	0,2	-2,6	-0,5	0,0	0,5	0,1	0,2	0,1	-2,2	4,9	7,0
XI	-17,0	9,1	9,3	0,2	-26,1	-26,4	0,1	26,4	0,5	0,5	0,0	-0,2	4,2	4,4
XII	2,8	4,9	5,1	0,2	-2,2	1,9	0,0	-1,9	1,8	2,0	0,2	-5,9	6,8	12,7
Кв.4	-9,2	21,7	22,2	0,5	-30,8	-25,0	0,1	25,1	2,4	2,7	0,3	-8,3	15,9	24,1

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 24

Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери

во милиони евра

	Тековни трансфери, нето	1. Официјални трансфери							2. Приватни трансфери									
		Нето	Прилив			Одлив			Нето	2.1. Дознаки			2.2. Ефектива			2.3. Останати трансфери		
			Вкупно	Стоки	Пари	Вкупно	Стоки	Пари		Дознаки, нето	Прилив	Одлив	Ефектива, нето	Откупена ефектива	Продадена ефектива	Останати трансфери, нето	Прилив	Одлив
2003	646,1	89,4	92,9	24,2	68,7	3,5	1,5	2,1	556,7	115,2	128,9	13,6	347,0	467,1	120,1	94,5	110,7	16,2
2004	628,2	55,5	60,1	26,3	33,9	4,7	2,0	2,7	572,7	117,9	129,8	11,9	346,1	510,0	163,9	108,7	128,2	19,4
2005	853,3	53,4	60,9	28,2	32,8	7,6	4,0	3,5	799,9	125,3	136,6	11,3	546,9	662,1	115,1	127,7	143,0	15,3
2006	981,8	58,7	66,2	36,8	29,4	7,4	2,8	4,6	923,1	144,7	157,1	12,4	649,5	774,9	125,4	128,9	142,4	13,5
I	55,4	1,5	1,7	1,7	0,0	0,2	0,1	0,1	53,9	8,4	9,2	0,8	37,1	45,8	8,7	8,4	9,4	1,0
II	56,0	3,7	4,1	1,2	3,0	0,4	0,2	0,2	52,3	8,9	9,8	0,9	34,3	40,9	6,6	9,1	9,8	0,7
III	73,4	8,8	9,6	5,9	3,7	0,8	0,1	0,7	64,6	11,8	12,8	1,1	41,0	50,2	9,3	11,8	13,2	1,3
IV	75,9	7,1	7,6	4,3	3,3	0,5	0,4	0,1	68,8	11,9	12,7	0,8	46,2	56,3	10,0	10,7	11,5	0,8
V	85,4	4,2	5,3	4,2	1,1	1,1	0,1	1,0	81,2	13,2	14,2	1,0	56,6	66,9	10,3	11,4	12,3	0,9
VI	85,4	4,5	5,2	3,6	1,5	0,7	0,2	0,5	80,9	12,6	13,5	0,9	57,0	67,9	10,9	11,3	12,7	1,4
VII	96,2	3,3	3,8	2,6	1,2	0,5	0,4	0,1	92,9	11,8	12,8	1,0	69,7	81,9	12,2	11,3	12,2	0,9
VIII	101,3	3,6	3,9	2,1	1,8	0,3	0,2	0,1	97,7	12,9	14,1	1,2	74,1	85,6	11,5	10,7	12,2	1,5
IX	97,8	7,0	7,4	1,3	6,1	0,4	0,4	0,1	90,8	13,9	15,1	1,2	65,8	75,4	9,6	11,1	12,5	1,5
X	91,0	5,8	6,5	3,1	3,4	0,7	0,4	0,3	85,2	14,4	15,6	1,2	60,5	73,1	12,6	10,3	11,1	0,9
XI	76,3	3,0	3,5	2,8	0,7	0,4	0,2	0,3	73,3	13,7	14,8	1,2	49,1	61,6	12,5	10,5	11,6	1,1
XII	87,8	6,1	7,5	3,9	3,7	1,4	0,2	1,2	81,7	11,3	12,5	1,2	58,1	69,3	11,2	12,3	13,8	1,5
Кв.1	184,8	14,1	15,5	8,8	6,7	1,4	0,4	1,0	170,7	29,0	31,8	2,8	112,4	137,0	24,6	29,3	32,3	3,0
Кв.2	246,7	15,8	18,0	12,1	5,9	2,3	0,6	1,6	230,9	37,7	40,5	2,7	159,8	191,0	31,2	33,4	36,6	3,2
Кв.3	295,3	14,0	15,1	6,1	9,0	1,2	0,9	0,2	281,4	38,6	42,0	3,4	209,6	242,9	33,3	33,1	37,0	3,9
Кв.4	255,0	14,9	17,5	9,7	7,8	2,6	0,8	1,8	240,1	39,3	42,9	3,5	167,7	204,0	36,3	33,1	36,6	3,5
2007	1009,8	23,9	60,6	40,9	19,7	36,7	4,7	32,0	985,8	158,1	174,3	16,2	695,4	886,0	190,6	132,3	150,0	17,7
I	68,5	3,2	3,5	1,8	1,7	0,3	0,2	0,1	65,3	10,1	11,3	1,2	46,4	58,5	12,0	8,8	9,9	1,1
II	70,9	1,5	2,0	1,1	0,9	0,5	0,3	0,2	69,5	10,8	11,8	1,1	47,9	58,0	10,1	10,8	11,4	0,6
III	84,0	3,9	4,6	3,1	1,4	0,6	0,3	0,4	80,1	13,5	14,9	1,3	55,4	67,8	12,4	11,2	13,4	2,2
Кв.1	223,5	8,6	10,0	6,0	4,0	1,4	0,8	0,6	214,9	34,4	38,0	3,6	149,7	184,2	34,5	30,8	34,8	4,0
IV	89,4	5,4	6,5	5,2	1,2	1,1	0,4	0,7	84,0	12,0	13,3	1,3	61,1	73,2	12,1	10,9	12,0	1,2
V	89,4	5,9	6,5	4,8	1,7	0,6	0,4	0,1	83,5	14,2	15,4	1,1	59,2	74,6	15,4	10,1	11,1	1,1
VI	87,9	5,8	6,7	5,1	1,6	0,9	0,6	0,3	82,2	13,0	14,4	1,4	57,7	71,7	14,0	11,4	12,6	1,1
Кв.2	266,8	17,1	19,6	15,1	4,5	2,5	1,4	1,1	249,7	39,3	43,1	3,8	178,1	219,5	41,5	32,4	35,7	3,4
VII	119,5	5,2	5,6	4,1	1,5	0,4	0,2	0,1	114,3	14,8	16,1	1,3	87,6	102,4	14,7	11,9	13,9	2,0
VIII	112,9	2,2	3,8	2,4	1,4	1,6	0,6	1,0	110,7	14,1	15,4	1,3	87,1	102,1	15,0	9,5	10,9	1,3
IX	88,7	3,3	3,8	2,0	1,8	0,5	0,3	0,2	85,5	14,8	16,2	1,4	58,9	76,3	17,4	11,7	12,4	0,7
Кв.3	321,2	10,7	13,2	8,5	4,7	2,5	1,1	1,3	310,5	43,7	47,7	4,0	233,6	280,8	47,2	33,1	37,2	4,0
X	84,1	3,1	3,6	3,0	0,6	0,5	0,4	0,1	81,0	15,6	17,4	1,8	54,1	74,9	20,8	11,3	14,2	2,9
XI	70,5	8,1	9,1	6,4	2,7	0,9	0,2	0,8	62,3	12,5	14,1	1,6	38,8	60,6	21,7	11,0	12,7	1,7
XII	43,8	-23,6	5,1	1,9	3,2	28,8	0,7	28,0	67,4	12,6	14,0	1,4	41,1	66,0	24,9	13,7	15,4	1,7
Кв.4	198,3	-12,4	17,8	11,3	6,5	30,2	1,3	28,9	210,7	40,7	45,5	4,8	134,0	201,5	67,4	36,0	42,3	6,3

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 25

Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка (без официјални резерви)

во милиони евра

	Капитална и финансиска сметка, без офиц.резерви	КАПИТАЛНА И ФИНАНСИСКА СМЕТКА, БЕЗ ОФИЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВИ – А. Капитална сметка – Нето	А. Капитална сметка – Капитални трансфери, нето	А. Капитална сметка – Стекнување/располагање со непр. добра	Б. Финансиска сметка, без офиц.резерви – Финансиска сметка, нето	1. Директни инвестиции – Нето	1. Директни инвестиции – Директни инвестиции во земјата	1. Директни инвестиции – Директни инвестиции во странство	2. Портфолио инвестиции – Нето	2. Портфолио инвестиции – Средства	2. Портфолио инвестиции – Обврски	3. Останати инвестиции – Останати инвестиции, нето	3. Останати инвестиции – 3.1 Трговски кредити, нето	3.2. Заеми – Заеми, нето	3.2. Заеми – Средства	3.2. Заеми – Обврски – Вкупно	3.2. Заеми – Обврски – Долгорочни	3.2. Заеми – Обврски – Краткорочни	**3.3. Валути и депозити – Валути и депозити, нето**	**3.3. Валути и депозити – Монетарна власт, нето**	3.3. Валути и депозити – Влада, нето	3.3. Валути и депозити – Банки, нето	3.3. Валути и депозити – Останати сектори, нето	3.4 Друго, нето
2003	232,3	-6,1	-6,0	-0,1	238,3	100,1	100,4	-0,3	4,9	0,1	4,8	133,3	67,4	50,3	-15,9	51,4	48,4	3,0	**5,9**	**15,5**	0,0	-44,7	35,1	9,8
2004	362,6	-4,2	-4,2	0,0	366,8	259,7	260,7	-0,9	9,5	0,1	9,3	97,6	71,0	6,1	0,0	4,6	25,7	-21,1	**-2,3**	**23,2**	0,0	-84,4	58,9	22,8
2005	475,6	-1,7	-1,7	0,0	477,3	74,9	77,2	-2,3	200,2	0,1	200,1	202,2	105,9	100,2	-37,8	104,4	89,0	15,4	**-20,3**	**0,0**	0,0	22,4	-42,7	16,5
2006	335,7	-0,7	-0,7	0,0	336,4	344,6	344,8	-0,1	73,1	0,0	73,1	-81,4	2,9	-22,3	0,0	-26,4	-59,4	33,0	**-83,7**	**-5,7**	0,0	-10,4	-67,6	21,7
I	-142,0	-0,1	-0,1	0,0	-141,9	11,3	11,3	0,0	3,8	0,0	3,8	-157,0	-1,3	-151,6	0,0	-151,8	-154,7	3,0	**-4,9**	**0,0**	0,0	-3,6	-1,3	0,8
II	10,0	0,2	0,2	0,0	9,9	7,8	7,8	0,0	3,4	0,0	3,4	-1,3	-21,4	21,6	0,0	21,4	11,3	10,2	**-1,7**	**0,0**	0,0	4,4	-6,1	0,2
III	200,6	0,4	0,4	0,0	200,2	234,9	235,0	0,0	6,5	0,0	6,5	-41,2	21,3	-4,0	0,0	-4,1	-6,1	2,0	**-60,2**	**-56,7**	0,0	5,3	-8,8	1,7
IV	68,1	-0,1	-0,1	0,0	68,3	10,2	9,5	0,7	5,2	0,0	5,2	52,9	16,7	40,8	0,0	40,7	26,2	14,5	**-6,0**	**0,0**	0,0	-0,9	-5,1	1,4
V	30,1	-0,3	-0,3	0,0	30,4	8,6	8,7	-0,1	14,7	0,0	14,7	7,0	2,4	8,2	0,0	8,2	7,1	1,1	**-4,0**	**0,0**	0,0	7,5	-11,4	0,3
VI	45,6	0,0	0,0	0,0	45,6	12,9	12,9	0,0	6,8	0,0	6,8	25,8	5,8	7,6	0,0	4,5	3,1	1,4	**6,8**	**0,0**	0,0	12,8	-6,0	5,7
VII	8,0	0,7	0,7	0,0	7,3	6,8	7,4	-0,6	2,1	0,0	2,1	-1,6	-10,1	23,9	0,0	23,8	21,9	1,9	**-16,5**	**0,0**	0,0	-12,7	-3,8	1,2
VIII	48,5	-0,8	-0,8	0,0	49,3	6,4	6,4	0,0	4,0	0,0	4,0	38,9	0,7	-2,7	0,0	-2,7	-1,1	-1,6	**39,5**	**51,1**	0,0	-12,2	0,7	1,3
IX	-25,0	-0,1	-0,1	0,0	-24,9	10,8	10,8	0,0	2,8	0,0	2,8	-38,6	-43,0	3,3	0,0	3,2	2,4	0,8	**-0,4**	**0,0**	0,0	7,3	-7,7	1,4
X	1,9	-0,1	-0,1	0,0	2,0	7,3	7,3	-0,1	4,0	0,0	4,0	-9,3	-11,4	-1,9	0,0	-2,0	-0,4	-1,6	**2,4**	**0,0**	0,0	8,0	-5,7	1,8
XI	37,6	0,1	0,1	0,0	37,5	8,2	8,3	-0,1	8,6	0,0	8,6	20,7	17,2	13,0	0,0	12,9	10,7	2,2	**-10,0**	**0,0**	0,0	-3,3	-6,7	0,5
XII	52,1	-0,6	-0,6	0,0	52,7	19,2	19,2	0,0	11,2	0,0	11,2	22,3	25,9	19,6	0,0	19,6	20,3	-0,8	**-28,7**	**0,0**	0,0	-23,1	-5,6	5,4
Кв.1	68,7	0,4	0,4	0,0	68,3	254,0	254,1	-0,1	13,7	0,0	13,7	-199,4	-1,3	-134,1	0,0	-134,5	-149,6	15,1	**-66,8**	**-56,7**	0,0	6,1	-16,2	2,7
Кв.2	143,8	-0,4	-0,4	0,0	144,2	31,8	31,1	0,7	26,7	0,0	26,7	85,7	24,9	56,6	0,0	53,4	36,4	17,0	**-3,2**	**0,0**	0,0	19,4	-22,6	7,4
Кв.3	31,5	-0,2	-0,2	0,0	31,7	24,1	24,6	-0,6	8,9	0,0	8,9	-1,3	-52,4	24,5	0,0	24,3	23,2	1,1	**22,6**	**51,1**	0,0	-17,6	-10,8	4,0
Кв.4	91,7	-0,6	-0,6	0,0	92,2	34,7	34,9	-0,2	23,8	0,0	23,8	33,7	31,7	30,7	0,0	30,5	30,6	-0,1	**-36,4**	**0,0**	0,0	-18,3	-18,0	7,7
2007	296,0	1,3	-1,1	2,4	294,7	240,1	239,3	0,9	110,8	-1,7	112,5	-56,3	-33,5	-107,7	-10,6	-107,1	-127,7	20,6	**5,9**	**-0,2**	0,0	68,4	-62,3	78,9
I	-23,7	-1,2	-1,2	0,0	-22,4	3,8	3,8	0,0	12,2	0,0	12,2	-38,4	-3,1	-42,3	0,0	-42,3	-44,4	2,1	**5,9**	**0,0**	0,0	3,7	2,2	1,2
II	-21,5	0,1	0,1	0,0	-21,6	7,8	5,9	1,9	-7,6	0,0	-7,6	-21,7	6,9	-15,8	0,0	-15,8	-19,2	3,4	**-14,3**	**0,0**	0,0	-8,2	-6,1	1,4
III	-3,0	-0,2	-0,2	0,0	-2,9	8,4	8,5	-0,1	16,0	0,0	16,0	-27,3	-37,5	15,9	0,0	15,9	6,5	9,4	**-8,3**	**0,0**	0,0	0,7	-9,0	2,6
Кв.1	-48,2	-1,3	-1,3	0,0	-46,9	20,1	18,2	1,9	20,5	0,0	20,5	-87,5	-33,6	-42,3	0,0	-42,3	-57,1	14,9	**-16,8**	**0,0**	0,0	-3,8	-12,9	5,2
IV	49,1	0,6	0,6	0,0	48,5	44,5	44,1	0,4	25,9	0,0	25,9	-21,9	5,0	-23,0	-0,1	-22,9	-23,4	0,5	**-10,7**	**0,0**	0,0	-1,6	-9,1	6,7
V	-31,3	0,3	0,3	0,0	-31,6	21,0	20,7	0,3	16,7	0,0	16,8	-69,4	-56,9	-14,8	-3,7	-14,5	-16,2	1,7	**-0,6**	**0,0**	0,0	4,9	-5,4	2,8
VI	-53,4	0,6	0,6	0,0	-53,9	-1,6	-0,5	-1,0	3,0	-0,3	3,3	-55,4	-13,2	-87,0	-5,9	-86,9	-85,6	-1,3	**31,4**	**0,0**	0,0	37,9	-6,4	13,3
Кв.2	-35,6	1,4	1,5	0,0	-37,1	63,9	64,3	-0,3	45,6	-0,3	46,0	-146,7	-65,0	-124,7	-9,7	-124,3	-125,3	0,9	**20,2**	**0,0**	0,0	41,2	-20,9	22,9
VII	60,8	4,3	1,1	3,1	56,6	25,2	25,2	0,0	6,2	-0,2	6,4	25,2	45,3	7,0	-0,7	7,7	2,6	5,0	**-29,0**	**0,0**	0,0	-22,1	-6,9	1,9
VIII	-24,6	-0,2	-0,2	0,0	-24,3	-5,6	-5,7	0,1	8,8	0,0	8,8	-27,5	-34,4	6,4	-0,2	6,4	7,9	-1,5	**-2,7**	**0,0**	0,0	-1,6	-1,1	3,2
IX	74,0	-0,3	-0,3	0,0	74,3	20,8	20,8	0,0	9,5	-0,2	9,6	44,0	-9,3	-0,8	0,0	-0,8	-8,3	7,5	**44,5**	**0,0**	0,0	50,6	-6,0	9,5
Кв.3	110,2	3,7	0,6	3,1	106,5	40,4	40,3	0,1	24,5	-0,4	24,8	41,7	1,7	12,6	-0,9	13,3	2,3	11,0	**12,8**	**0,0**	0,0	26,9	-14,0	14,6
X	64,3	-0,1	0,0	-0,1	64,4	34,9	35,7	-0,8	24,3	-0,4	24,7	5,2	18,9	22,2	0,0	22,1	29,3	-7,2	**-40,0**	**-0,3**	0,0	-34,2	-5,6	4,1
XI	101,5	-0,8	-0,3	-0,5	102,3	55,6	55,7	-0,1	0,3	-0,1	0,3	46,4	20,0	11,8	0,0	11,7	11,8	-0,1	**11,9**	**0,2**	0,0	19,8	-8,2	2,7
XII	103,8	-1,6	-1,6	0,0	105,4	25,3	25,1	0,1	-4,4	-0,5	-3,9	84,5	24,5	12,7	0,0	12,5	11,3	1,2	**17,9**	**0,0**	0,0	18,6	-0,7	29,5
Кв.4	269,6	-2,5	-1,9	-0,6	272,1	115,7	116,5	-0,7	20,2	-0,9	21,2	136,1	63,4	46,7	0,0	46,3	52,5	-6,2	**-10,3**	**-0,1**	0,0	4,2	-14,5	36,3

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 26

Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена

во милиони САД долари

	ИЗВОЗ								УВОЗ								ИЗВОЗ					УВОЗ				
	2003	2004	2005	2006					2003	2004	2005	2006					2007					2007				
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно
ВКУПНО	**1.367,0**	**1.675,9**	**2.042,3**	**451,0**	**586,8**	**701,5**	**661,5**	**2.400,7**	**2.306,4**	**2.931,6**	**3.232,8**	**727,5**	**985,9**	**969,5**	**1.079,8**	**3.762,7**	**733,6**	**866,8**	**832,7**	**923,2**	**3.356,2**	**1.052,0**	**1.177,73**	**1.269,67**	**1.728,17**	**5.227,58**
СМТК																										
Храна и живи животни	92,0	125,6	167,2	30,3	55,7	51,4	53,8	191,1	271,2	337,5	343,2	74,4	95,5	94,8	104,3	369,0	44,2	64,3	70,9	68,8	248,1	109,9	120,35	114,34	169,33	513,94
Пијалоци и тутун	137,1	127,8	163,1	35,2	49,8	64,8	42,1	192,0	24,2	28,0	31,1	5,5	7,7	9,1	9,8	32,1	39,4	54,7	54,1	59,1	207,3	7,3	10,14	10,45	9,99	37,87
Суровини освен гориво	39,9	44,1	67,8	18,4	30,0	29,6	33,8	111,8	60,0	77,4	106,7	31,1	28,6	34,3	39,6	133,6	39,4	46,4	35,3	49,0	170,1	57,6	54,93	80,06	100,89	293,53
Минерални горива, мазива и сл.	73,7	78,3	163,6	37,7	47,9	84,4	55,1	225,1	323,1	397,8	619,2	171,3	172,5	181,5	234,8	760,1	44,6	19,3	46,8	54,3	165,1	211,7	143,71	229,62	394,47	979,47
Животински и растителни масла	0,8	7,0	2,9	0,4	0,7	0,8	0,2	2,2	24,5	52,9	30,0	6,5	7,8	9,1	7,2	30,6	0,2	0,3	0,5	1,6	2,6	5,6	9,63	14,75	16,87	46,88
Хемиски производи	70,2	73,4	90,8	18,7	26,3	28,3	27,1	100,5	254,9	281,0	334,0	72,5	98,7	94,6	99,5	365,3	26,4	34,4	33,0	38,5	132,2	102,4	124,99	121,23	134,21	482,81
Производи класирани по материјали	398,1	552,7	682,8	147,3	200,8	247,0	257,5	852,6	333,2	740,8	950,5	181,0	309,2	312,6	316,0	1.118,8	326,5	437,6	352,3	386,3	1.502,7	307,4	388,23	364,76	422,68	1.483,07
Машини транспортни уреди	80,6	92,6	109,9	23,9	32,7	31,3	30,0	117,9	434,2	504,5	563,1	133,6	197,0	168,4	189,7	688,6	29,9	33,5	36,7	49,7	149,8	181,5	239,48	242,97	366,84	1.030,83
Разни готови производи	471,8	570,8	590,5	137,2	142,0	163,1	161,7	604,1	128,7	171,9	252,9	50,3	68,4	64,3	77,9	260,9	182,7	176,0	202,7	215,2	776,5	67,7	85,27	90,44	111,07	354,45
Трансакции и неспомната стока	2,7	3,5	3,7	1,8	0,9	0,7	0,2	3,5	452,4	340,1	2,1	1,1	0,7	0,7	1,1	3,6	0,4	0,3	0,5	0,8	1,9	0,9	1,00	1,04	1,82	4,72
Економска намена																										
Производи за репродукција	669,2	816,2	1.110,4	241,7	334,7	425,8	391,4	1.393,7	1.492,5	1.904,7	2.099,0	469,3	625,5	642,9	715,6	2.453,3	448,1	561,5	503,5	559,4	2.072,5	705,5	737,94	824,85	1.121,67	3.389,94
Средства за работа	22,3	30,6	39,9	8,6	9,4	19,0	14,4	51,5	285,9	312,8	348,5	79,0	126,8	100,2	113,6	419,7	15,8	16,7	17,3	25,7	75,5	108,1	146,65	155,26	229,76	639,74
Стока за широка потрошувачка	674,5	827,7	891,2	200,6	242,3	255,9	255,5	954,3	525,2	711,8	783,2	178,1	232,9	225,6	249,5	886,1	269,7	288,6	311,9	337,9	1.208,0	237,6	292,15	288,56	374,98	1.193,27
Непознато	0,9	1,3	0,8	0,1	0,3	0,7	0,2	1,3	2,7	2,3	2,1	1,1	0,7	0,7	1,1	3,6	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,9	0,98	1,01	1,77	4,62

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 27

Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји/*

во милиони САД долари

	ИЗВОЗ								УВОЗ								ИЗВОЗ					УВОЗ				
	2003	2004	2005	2006					2003	2004	2005	2006					2007					2007				
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно	Q1	Q2	Q3	Q4	Вкупно
ВКУПНО	**1.366,99**	**1.675,88**	**2.042,30**	**451,00**	**586,78**	**701,47**	**661,47**	**2.400,71**	**2.306,35**	**2.931,63**	**3.232,84**	**727,55**	**985,90**	**969,47**	**1.079,79**	**3.762,72**	**733,62**	**866,76**	**832,71**	**923,15**	**3.356,25**	**1.052,01**	**1.177,73**	**1.269,67**	**1.728,17**	**5.227,58**
Србија и Црна Гора	274,99	347,60	459,66	88,26	141,80	177,30	150,49	557,85	212,80	243,72	264,21	49,12	71,59	74,62	87,52	282,85										
Србија																	133,04	148,24	172,24	185,90	639,42	**75,95**	95,93	108,94	167,58	448,40
Црна Гора																	4,35	7,76	7,68	7,89	27,69	**0,16**	0,35	0,40	0,42	1,34
Германија	279,39	317,22	364,21	87,42	88,21	100,37	99,48	375,48	304,77	368,19	336,14	74,05	97,78	91,06	106,38	369,27	115,30	105,14	131,58	132,00	484,02	**102,86**	123,26	122,66	176,53	525,32
Грција	180,40	228,76	313,15	60,21	98,55	119,93	82,48	361,16	300,58	282,64	297,72	62,50	90,42	75,38	91,58	319,88	97,20	110,85	95,89	116,47	420,41	**96,47**	104,32	102,24	110,32	413,35
Италија	95,41	134,55	169,81	52,76	56,22	62,86	65,00	236,85	123,13	168,81	194,12	41,16	61,50	57,45	66,80	226,92	73,83	102,03	76,53	94,37	346,77	**54,30**	87,44	68,00	93,79	303,54
Бугарија	25,83	51,54	76,10	19,73	31,01	37,28	42,13	130,14	149,21	209,75	234,41	48,96	73,38	60,80	67,03	250,17	48,76	57,18	65,65	70,87	242,46	**54,58**	56,31	67,45	88,77	267,10
Хрватска	66,17	80,16	81,08	26,96	34,69	30,61	31,97	124,23	63,55	65,78	75,25	14,55	20,58	21,56	22,28	78,96	31,91	38,32	37,71	55,92	163,87	**23,23**	29,95	27,00	29,56	109,74
Белгија	9,70	15,16	34,64	11,33	14,58	21,65	35,60	83,15	16,70	22,10	27,28	4,11	6,77	7,10	8,24	26,22	38,03	55,79	38,52	45,49	177,83	**5,64**	7,49	7,21	11,58	31,92
Босна и Херцеговина	23,79	33,23	50,46	11,06	15,66	17,75	20,23	64,70	11,75	16,31	23,58	5,29	6,70	7,17	7,37	26,53	17,75	22,76	21,94	25,57	88,02	**6,39**	7,66	10,14	10,32	34,52
Холандија	47,33	47,31	44,58	11,74	12,97	16,67	14,00	55,39	49,60	57,13	53,31	14,92	14,78	14,54	15,53	59,77	17,34	18,22	21,20	15,00	71,76	**15,40**	16,78	17,18	24,56	73,92
Турција	32,81	53,95	46,31	14,41	12,83	13,19	14,74	55,18	78,82	94,88	113,90	23,32	32,49	30,10	38,00	123,92	9,82	10,74	18,72	13,98	53,25	**37,20**	47,82	50,39	59,35	194,77
Шпанија	21,29	23,03	14,01	2,21	9,66	12,83	25,71	50,40	24,61	30,97	32,36	9,67	13,07	13,24	15,75	51,73	51,37	75,16	23,74	22,68	172,95	**11,44**	14,23	11,22	13,89	50,77
Словенија	21,34	27,19	31,81	7,89	10,16	12,75	10,38	41,18	139,07	140,34	128,02	26,27	34,88	33,61	34,65	129,41	13,57	20,31	19,60	15,24	68,71	**29,30**	35,81	39,45	49,99	154,55
Албанија	17,42	23,59	27,52	8,36	8,20	12,29	11,70	40,56	3,96	6,35	9,08	2,16	3,24	3,33	3,00	11,72	15,14	17,01	20,35	20,20	72,69	**2,43**	4,49	6,94	5,66	19,52
В.Британија	35,18	42,46	42,94	8,02	8,17	9,58	10,69	36,46	39,48	54,75	44,16	6,36	9,83	9,14	11,84	37,17	15,56	26,84	18,22	14,47	75,10	**11,77**	13,51	11,78	12,86	49,92
Русија	13,74	19,67	21,42	6,01	6,37	8,34	4,77	25,48	178,97	271,01	425,24	137,46	98,63	150,55	182,93	569,58	4,88	5,28	6,82	6,59	23,57	**157,44**	99,05	171,99	214,80	643,28
САД	72,80	72,06	44,45	6,42	6,55	5,77	3,68	22,42	56,55	47,95	45,21	8,69	11,28	9,66	11,37	41,00	6,24	9,66	15,13	20,57	51,60	**16,57**	22,08	19,59	19,67	77,92
Шведска	5,65	5,75	8,34	3,36	4,68	3,80	7,61	19,44	20,18	25,10	20,06	4,56	9,42	9,35	6,18	29,51	4,16	2,19	5,40	3,09	14,83	**8,27**	11,56	17,10	17,95	54,88
Австрија	7,68	8,51	9,00	2,48	3,56	4,62	4,34	14,99	56,20	68,86	69,21	16,38	26,95	19,60	17,63	80,56	4,54	5,36	5,04	4,93	19,87	**16,74**	23,70	26,60	34,39	101,43
Романија	1,39	1,83	4,19	2,11	2,70	3,60	4,89	13,30	14,38	113,06	64,91	6,39	20,89	34,50	30,09	91,87	5,35	2,93	4,32	6,04	18,64	**31,23**	17,27	16,21	31,78	96,49
Чешка	3,07	5,36	6,05	1,67	3,01	3,61	2,26	10,55	11,95	17,47	23,35	6,03	8,84	9,04	8,87	32,79	1,07	2,81	3,44	3,80	11,13	**8,97**	14,10	12,82	28,30	64,19
Франција	54,66	77,32	19,91	1,29	3,49	2,71	2,80	10,29	51,51	67,55	60,98	13,02	17,57	15,87	19,79	66,25	3,98	4,88	2,63	4,43	15,92	**17,56**	20,68	21,58	29,72	89,54
Швајцарија	19,31	6,45	7,52	4,73	1,24	1,75	2,47	10,19	27,22	45,70	63,87	7,88	24,20	9,58	17,42	59,08	2,42	1,84	4,14	2,20	10,60	**16,36**	19,48	21,22	57,26	114,33
Унгарија	2,83	2,19	2,70	1,85	1,75	2,06	0,74	6,39	29,14	30,99	36,29	7,24	11,36	10,04	9,42	38,06	1,61	1,32	1,71	2,05	6,68	**8,86**	11,22	13,61	21,32	55,02
Полска	0,49	2,62	4,04	1,04	1,14	1,84	2,32	6,33	26,42	78,31	94,65	17,17	31,48	34,82	34,22	117,69	1,45	2,54	3,53	3,54	11,07	**34,30**	35,27	40,54	52,28	162,40
Кипар	0,50	4,80	5,54	0,67	1,05	2,02	0,73	4,48	4,08	4,69	3,47	0,82	0,37	0,20	0,10	1,50	1,74	0,28	0,27	0,68	2,97	**0,18**	0,14	0,20	1,33	1,86
Австралија	2,47	2,52	1,71	0,44	0,48	0,55	0,80	2,27	6,72	2,73	4,29	0,47	0,52	0,32	0,46	1,78	0,89	0,44	0,83	1,39	3,55	**0,59**	0,84	1,14	0,87	3,44
Украина	1,78	2,16	2,04	0,09	0,30	0,85	0,55	1,80	88,03	74,10	72,11	18,61	31,72	30,14	25,18	105,65	0,40	0,51	0,55	0,57	2,04	**25,68**	29,25	23,27	24,74	102,94
Кореја	0,12	1,96	1,37	0,00	0,00	0,00	1,65	1,65	14,02	23,38	33,69	9,08	10,98	10,70	10,48	41,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**11,11**	12,05	14,40	16,77	54,33
Кина	14,59	1,36	9,93	0,12	1,19	0,11	0,05	1,47	48,32	82,02	115,28	28,31	34,32	36,89	39,87	139,39	0,03	0,03	0,08	0,43	0,58	**44,64**	57,28	52,26	88,54	242,72
Данска	3,28	2,31	2,78	0,09	0,34	0,43	0,61	1,47	11,30	14,83	14,29	3,27	6,16	3,66	3,77	16,86	0,49	1,01	1,21	1,01	3,73	**3,53**	5,48	4,38	5,98	19,36
Јапонија	5,76	2,72	8,40	0,74	0,14	0,24	0,11	1,23	19,35	24,37	22,76	6,20	8,10	6,24	6,42	26,96	0,24	0,14	0,16	0,13	0,67	**6,77**	8,85	8,51	16,54	40,67
Канада	0,49	1,12	1,09	0,21	0,07	0,32	0,37	0,97	3,96	8,65	22,27	1,97	26,90	4,17	3,00	36,04	0,25	0,23	0,29	1,05	1,82	**3,56**	3,57	4,32	4,07	15,52
Белорусија	0,12	0,16	0,50	0,00	0,50	0,40	0,04	0,94	0,63	0,22	0,24	0,08	0,02	0,08	0,07	0,25	0,10	1,82	0,43	0,23	2,59	**0,04**	0,08	0,09	0,16	0,38
Хонг Конг	0,22	0,14	0,06	0,02	0,00	0,01	0,15	0,18	2,43	2,96	2,58	0,23	0,59	0,56	0,36	1,74	0,01	0,01	0,01	0,00	0,02	**0,61**	0,58	0,57	12,07	13,83
Лихтенштајн	0,00	0,31	0,28	0,00	0,00	0,12	0,00	0,13	0,72	0,36	0,60	0,12	0,07	0,02	0,02	0,22	0,02	0,02	0,00	0,00	0,05	**0,01**	0,13	0,07	0,06	0,27
Аргентина	0,01	0,31	1,59	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	5,59	9,88	8,74	3,08	2,59	2,67	2,35	10,68	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	**3,10**	2,85	3,23	4,16	13,34
Боливија	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,81	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00
Бразил	0,00	0,00	0,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23,25	41,07	37,66	5,55	13,63	11,59	8,87	39,64	0,00	0,01	0,05	0,03	0,09	**15,03**	18,44	19,96	21,52	74,94

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 28

Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1

во милиони евра

Земји	1997		1998		1999		2000	
СДИ во Република Македонија	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)
Авганистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Албанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Австралија	-0,1	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0
Австрија	17,6	12	30,1	11	39,5	11	33,0	6
Бахамски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Белгија	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,1	0
Бермуди	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Босна и Херцеговина	1,6	1	2,9	1	2,8	1	2,7	0
Белизе	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Британски Девствени Острови	0,1	0	0,1	0	0,5	0	1,4	0
Бугарија	2,6	2	3,4	1	2,9	1	3,5	1
Белорусија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Канада	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,3	0
Кајмански Острови	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0
Кина	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Тајван	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	0
Хрватска	5,8	4	6,4	2	7,6	2	8,2	1
Кипар	1,2	1	77,1	29	92,8	26	117,9	20
Чешка	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0
Данска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Доминиканска Република	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Финска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Франција	0,2	0	0,4	0	0,4	0	8,0	1
Германија	9,3	7	14,1	5	15,9	4	50,2	9
Гибралтар	0,3	0	0,4	0	0,5	0	0,9	0
Грција	9,7	7	12,8	5	20,5	6	105,3	18
Хонг Конг	0,0	0	0,0	0	0,3	0	0,3	0
Унгарија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Исланд	0,9	1	0,1	0	0,1	0	0,1	0
Индија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Иран	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0
Ирак	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ирска	0,0	0	-0,1	0	-0,1	0	0,1	0
Израел	0,0	0	0,2	0	0,1	0	0,1	0
Италија	9,9	7	11,0	4	11,4	3	11,4	2
Јапонија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Џонстон Остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Јордан	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0
Либан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Лихтенштајн	0,2	0	3,8	1	10,2	3	4,8	1
Луксембург	0,2	0	1,8	1	1,9	1	2,3	0
Малезија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Малта	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Мексико	0,0	0	-0,9	0	0,1	0	0,0	0
Молдавија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Холандија	1,4	1	4,6	2	10,2	3	14,7	3
Холандски Антили	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Нигерија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Норвешка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Маршалски Острови	1,3	1	0,6	0	0,7	0	0,1	0
Пакистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Панама	2,0	1	2,9	1	3,1	1	3,5	1
Полска	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0
Португалија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Романија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Русија	3,5	3	5,5	2	2,5	1	0,0	0
Сент Винсент	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сан Марино	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сејшелски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сингапур	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Словенија	16,4	12	21,2	8	43,7	12	56,2	10
Јужна Африка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шпанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шведска	1,4	1	1,6	1	1,7	0	2,2	0
Швајцарија	32,1	23	40,8	15	45,8	13	61,5	11
Сирија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Обединети Арапски Емирати	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Турција	0,7	1	1,1	0	14,2	4	16,1	3
Украина	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Велика Британија	5,3	4	5,9	2	4,2	1	39,5	7
Човечки Остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
САД	1,4	1	2,4	1	4,1	1	12,5	2
Девствени Острови на Обединетите Држави	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Узбекистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Србија и Црна Гора	15,9	11	19,4	7	21,1	6	19,3	3
Словачка	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0
Меѓународна финасиска корпорација	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Европска банка за реконструкција и развој	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Банка за развој на Централно африкански земји	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Северноатлантска алијанса за соработка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Вкупно	**141,2**	**100**	**270,4**	**100**	**359,9**	**100**	**580,1**	**100**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/Претходни податоци.

Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1

во милиони евра

Земји	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
СДИ во Република Македонија	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)
Авганистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Албанија	0,6	0	2,1	0	2,0	0	4,4	0	3,6	0	11,6	1
Австралија	0,4	0	1,8	0	2,1	0	2,1	0	2,1	0	2,3	0
Австрија	36,8	4	37,7	3	42,8	3	62,3	4	57,7	3	219,4	10
Бахамски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Белгија	0,4	0	0,5	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0	0,9	0
Бермуди	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Босна и Херцеговина	2,4	0	2,4	0	2,4	0	0,7	0	0,2	0	1,0	0
Белизе	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Британски Девствени Острови	3,9	0	7,0	1	11,3	1	8,7	1	11,8	1	15,8	1
Бугарија	6,6	1	11,7	1	23,3	2	24,3	2	27,4	2	42,8	2
Белорусија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Канада	0,1	0	0,1	0	0,3	0	0,4	0	0,5	0	1,1	0
Кајмански Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Кина	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,9	0	1,1	0	1,4	0
Тајван	4,2	0	3,5	0	3,3	0	2,5	0	0,8	0	2,2	0
Хрватска	10,3	1	12,3	1	10,9	1	15,7	1	20,3	1	30,6	1
Кипар	138,7	13	141,6	12	141,1	11	150,5	9	160,8	9	182,2	9
Чешка	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,3	0
Данска	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,5	0
Доминиканска Република	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Финска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Франција	5,9	1	10,7	1	15,2	1	19,6	1	1,5	0	0,3	0
Германија	54,6	5	52,5	5	57,3	4	70,6	4	64,1	4	64,1	3
Гибралтар	0,8	0	1,0	0	0,4	0	0,4	0	0,5	0	0,7	0
Грција	174,2	17	213,0	18	223,0	17	264,1	16	279,2	16	320,4	15
Хонг Конг	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Унгарија	300,6	29	300,1	26	313,4	24	354,4	22	350,0	20	350,4	17
Исланд	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Индија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Иран	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0
Ирак	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ирска	0,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Израел	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Италија	13,9	1	16,5	1	15,0	1	32,1	2	37,7	2	44,4	2
Јапонија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Џонстон Остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Јордан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Лихтенштајн	6,5	1	4,1	0	22,0	2	1,5	0	2,5	0	6,7	0
Луксембург	2,3	0	2,3	0	2,2	0	10,8	1	15,2	1	25,4	1
Малезија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Малта	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-0,1	0	-0,2	0	-0,1	0
Мексико	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Молдавија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Холандија	15,6	2	61,1	5	69,7	5	103,2	6	213,3	12	212,0	10
Холандски Антили	0,0	0	0,0	0	0,0	0	98,9	6	69,5	4	54,7	3
Нигерија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Норвешка	0,1	0	0,1	0	0,0	0	-0,1	0	0,0	0	0,0	0
Маршалски Острови	0,2	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,0	0	0,0	0
Пакистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Панама	12,9	1	13,3	1	13,3	1	3,0	0	3,2	0	4,1	0
Полска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,5	0
Португалија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	0
Романија	0,1	0	0,3	0	0,3	0	0,5	0	0,4	0	0,1	0
Русија	0,0	0	1,3	0	1,3	0	1,4	0	1,3	0	1,3	0
Сент Винсент	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	36,1	2	17,6	1
Сан Марино	0,0	0	0,8	0	0,7	0	0,7	0	0,8	0	0,9	0
Сејшелски Острови	0,1	0	0,1	0	-0,1	0	2,1	0	0,0	0	0,1	0
Сингапур	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Словенија	58,8	6	66,4	6	84,7	7	101,8	6	106,8	6	126,7	6
Јужна Африка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шпанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шведска	1,1	0	2,3	0	2,0	0	2,5	0	2,5	0	2,6	0
Швајцарија	79,2	8	85,2	7	101,9	8	143,9	9	164,2	9	150,8	7
Сирија	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,1	0	0,2	0	0,0	0
Обединети Арапски Емирати	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0
Турција	16,2	2	18,0	2	18,9	1	26,5	2	25,1	1	27,7	1
Украина	0,0	0	0,0	0	0,2	0	0,6	0	3,6	0	3,3	0
Велика Британија	26,6	3	21,9	2	34,7	3	38,4	2	38,2	2	67,4	3
Човечки Остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
САД	34,0	3	41,3	4	42,2	3	25,6	2	29,8	2	45,3	2
Девствени Острови на Обединетите Држави	0,2	0	0,2	0	0,5	0	0,8	0	0,9	0	1,2	0
Узбекистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-0,1	0
Србија и Црна Гора	29,7	3	26,7	2	29,1	2	29,5	2	32,8	2	53,8	3
Словачка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,0	0
Меѓународна финасиска корпорација	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Европска банка за реконструкција и развој	0,0	0	0,0	0	2,6	0	2,4	0	1,8	0	1,4	0
Банка за развој на Централно африкански земји	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Северноатлантска алијанса за соработка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,9	0
Вкупно	**1.039,2**	**100**	**1.160,7**	**100**	**1.292,1**	**100**	**1.610,2**	**100**	**1.769,0**	**100**	**2.098,6**	**100**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/Претходни податоци.

Табела 29

Состојба на странски директни инвестиции во Република Македонија по дејности /1

во милиони евра

Дејности	1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006	
СДИ во Република Македонија	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %
ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ЛОВ И РИБАРСТВО	1,1	1	0,6	0	0,9	0	0,8	0	2,7	0	3,7	0	9,8	1	23,1	1	23,0	1	23,1	1
РУДАРСТВО И ЕКСТРАКЦИЈА	0,3	0	0,4	0	0,7	0	9,9	2	13,6	1	16,9	1	15,5	1	22,4	1	39,3	2	45,3	2
Екстракција на нафта и гас	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,3	0	1,4	0	1,4	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0
Рударство и екстракција невклучени на др.место	0,3	0	0,4	0	0,7	0	9,6	2	12,2	1	15,6	1	14,2	1	21,1	1	38,0	2	44,0	2
ПРОИЗВОДСТВО	67,5	48	165,3	61	222,1	62	294,8	51	396,2	38	457,7	39	490,4	38	664,9	41	775,3	44	801,9	38
Производство на прехранбени производи	16,3	12	61,5	23	85,8	24	112,4	19	138,8	13	164,9	14	173,7	13	182,6	11	187,1	11	189,0	9
Производство на текстил и текстилни производи	3,4	2	5,6	2	8,0	2	10,9	2	9,7	1	14,0	1	15,0	1	18,2	1	21,9	1	36,7	2
Производ. на дрво, издавачка и печатарска дејност	2,2	2	2,8	1	3,5	1	9,6	2	10,8	1	9,8	1	9,1	1	9,6	1	10,3	1	8,6	0
Рафинирање на нафтени деривати и други третмани	0,0	0	0,4	0	0,2	0	-11,5	-2	1,4	0	31,0	3	25,9	2	55,0	3	64,3	4	75,2	4
Производство на хемикалии и хемиски производи	8,3	6	9,3	3	10,2	3	11,0	2	16,3	2	19,9	2	26,4	2	35,7	2	37,7	2	46,7	2
Гума и пластични производи	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,7	0	0,6	0	1,0	0	1,4	0	1,8	0	2,8	0	3,1	0
Метални производи	25,4	18	31,6	12	46,7	13	74,7	13	98,6	9	96,5	8	115,1	9	188,2	12	287,4	16	258,1	12
Машински производи	0,3	0	0,3	0	0,2	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0	0,3	0	0,5	0	0,9	0	2,1	0
Канцелариска опрема и компјутери	0,2	0	0,3	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0	1,0	0	1,0	0	1,0	0	0,9	0	2,5	0
Радио, ТВ, комуникациска опрема	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	-0,5	0	-0,4	0	2,1	0	1,9	0
Моторни возила	2,7	2	1,5	1	1,5	0	1,2	0	0,9	0	4,0	0	5,2	0	12,3	1	12,6	1	12,8	1
Други транспортни средства	0,0	0	-0,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,5	0	2,0	0	7,2	0	7,8	0	9,4	0
Производство невклучено на друго место	8,5	6	52,6	19	64,9	18	84,7	15	118,2	11	113,6	10	115,8	9	153,1	10	139,5	8	155,6	7
ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА,ГАСИФИКАЦИЈА И ВОДОСТОПАНСТВО	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,7	0	5,2	0	6,2	0	157,1	7
ГРАДЕЖНИШТВО	0,6	0	0,8	0	5,6	2	32,9	6	47,0	5	56,1	5	65,9	5	64,5	4	61,1	3	70,5	3
ВКУПНО УСЛУГИ	68,3	48	98,1	36	124,9	35	236,9	41	574,4	55	619,6	53	702,5	54	822,0	51	854,2	48	984,5	47
ТРГОВИЈА И ПОПРАВКИ	48,4	34	67,9	25	82,7	23	88,7	15	91,6	9	103,7	9	106,2	8	113,7	7	118,9	7	182,0	9
Трговија и поправка на моторни возила	3,3	2	5,7	2	5,7	2	7,0	1	8,7	1	8,7	1	8,9	1	12,2	1	11,6	1	18,8	1
Трговија на големо	25,0	18	35,3	13	45,8	13	53,2	9	51,8	5	65,5	6	66,0	5	63,4	4	64,1	4	98,9	5
Трговија на мало	20,2	14	27,0	10	31,2	9	28,5	5	31,1	3	29,4	3	31,2	2	38,1	2	43,2	2	62,7	3
ХОТЕЛИ И РЕСТОРАНИ	2,4	2	3,0	1	4,7	1	7,4	1	8,2	1	11,8	1	21,6	2	23,8	1	27,7	2	39,6	2
ТРАНСПОРТ И КОМУНИКАЦИИ	2,9	2	5,5	2	4,5	1	11,4	2	342,4	33	350,4	30	372,8	29	445,4	28	425,5	24	422,5	20
Копнен сообраќај	4,0	3	6,2	2	8,4	2	9,5	2	9,2	1	9,6	1	8,4	1	8,1	1	7,1	0	8,0	0
Воден сообраќај	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Воздушен сообраќај	-1,7	-1	-1,7	-1	-5,3	-1	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,1	0	0,3	0	0,4	0	0,0	0
Телекомуникации	0,0	0	0,0	0	0,1	1	0,4	0	330,8	32	337,7	29	361,1	28	433,7	27	414,4	23	406,2	19
Транспорт и комуникации невклучени на друго место	0,7	0	0,9	0	1,3	0	1,3	0	2,2	0	2,9	0	3,2	0	3,3	0	3,5	0	8,1	0
ФИНАНСИСКО ПОСРЕДУВАЊЕ	11,5	8	15,8	6	24,9	7	118,9	21	115,0	11	136,1	12	174,6	14	202,3	13	232,8	13	268,2	13
Монетарно посредување	11,4	8	15,5	6	24,7	7	100,1	17	94,6	9	118,0	10	143,5	11	147,6	9	166,8	9	189,1	9
Други финансиски посредувања	0,0	0	0,3	0	0,2	0	0,1	0	2,9	0	3,5	0	10,4	1	26,3	2	38,4	2	47,7	2
Осигурување и помошни активности во осигурувањето	0,0	0	0,0	0	0,0	0	18,7	3	17,5	2	14,6	1	20,6	2	28,1	2	27,1	2	30,4	1
Финасиско посредување невклучено на друго место	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,4	0	0,9	0
НЕДВИЖЕН ИМОТ И ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	1,8	1	2,4	1	4,1	1	6,0	1	11,2	1	11,8	1	20,0	2	29,0	2	40,1	2	57,5	3
Недвижен имот	0,0	0	0,0	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	5,9	0	16,6	1	16,6	1
Компјутерски активности	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,6	0	0,7	0	0,6	0	1,2	0	1,6	0	6,6	0
Други деловни активности	1,2	1	1,8	1	2,8	1	4,6	1	9,5	1	10,1	1	18,4	1	21,3	1	21,6	1	32,8	2
Недвижен имот и делов. активн. невклуч. на др. место	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0	0,5	0	0,4	0	0,5	0	0,6	0	0,3	0	1,2	0
ДРУГИ УСЛУГИ	1,3	1	3,6	1	4,1	1	4,4	1	6,0	1	5,9	1	7,3	1	7,9	0	9,4	1	14,6	1
НЕАЛОЦИРАНИ	3,6	3	5,1	2	5,7	2	4,7	1	5,3	1	6,7	1	7,3	1	8,1	1	9,9	1	16,2	1
СУБ-ТОТАЛ	141,2	100	270,4	100	359,9	100	580,1	100	1.039,2	100	1.160,7	100	1.292,1	100	1.610,2	100	1.769,0	100	2.098,6	100
ВКУПНО	141,2	100	270,4	100	359,9	100	580,1	100	1.039,2	100	1.160,7	100	1.292,1	100	1.610,2	100	1.769,0	100	2.098,6	100

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/Претходни податоци.

Табела 30

Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојба на крај на период

во милиони САД долари

	2003	2004	2005	2006
Меѓународна инвестициона позиција, нето	**-1.999,0**	**-2.498,5**	**-2.333,9**	**-2.474,0**
Средства	**1.868,5**	**2.162,2**	**2.455,8**	**3.256,5**
Директни инвестиции во странство	42,0	54,2	62,1	39,7
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	35,7	43,9	43,6	37,7
Останат капитал	6,3	10,3	18,5	2,0
Портфолио-инвестиции	3,8	4,1	3,6	4,2
Сопственички хартии од вредност	3,8	4,1	3,6	4,2
Банки	3,0	3,3	2,9	3,4
Останати сектори	0,8	0,8	0,7	0,8
Должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Останати инвестиции	929,3	1.128,6	1.065,4	1.346,9
Трговски кредити	194,3	267,2	299,0	441,8
Останати сектори	194,3	267,2	299,0	441,8
Заеми	25,5	27,4	26,0	2,3
Банки	24,0	25,7	25,6	2,0
Долгорочни	15,2	16,5	15,0	1,4
Краткорочни	8,8	9,2	10,6	0,5
Останати сектори	1,5	1,7	0,4	0,3
Долгорочни	-	1,7	0,1	0,3
Краткорочни	1,5	-	0,2	-
Валути и депозити	706,0	827,7	733,3	868,4
Монетарна власт	41,4	16,2	15,5	23,6
Банки	664,6	811,5	717,8	844,8
Останати средства	3,5	6,3	7,1	34,4
Меѓународни официјални резерви	893,4	975,3	1.324,7	1.865,8
Обврски	**3.867,5**	**4.660,7**	**4.789,7**	**5.730,5**
Директни инвестиции во земјата	1.614,7	2.190,6	2.086,9	2.763,8
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.477,0	1.858,5	1.863,5	2.454,0
Останат капитал	137,7	332,1	223,4	309,8
Портфолио-инвестиции	107,2	71,7	273,9	366,5
Сопственички хартии од вредност	80,5	40,0	52,8	114,0
Банки	12,6	19,1	29,5	106,2
Останат сектор	67,9	20,9	23,3	7,8
Должнички хартии од вредност	26,8	31,7	221,2	252,5
Останати инвестиции	2.145,6	2.398,5	2.428,9	2.600,2
Трговски кредити	398,2	485,6	457,0	486,2
Останати сектори	398,2	485,6	457,0	486,2
Долгорочни	61,8	46,7	29,3	25,8
Краткорочни	336,4	438,9	427,6	460,4
Заеми	1.657,2	1.814,4	1.852,2	1.853,3
Монетарна власт	68,4	62,5	62,1	55,8
Држава	1.256,5	1.351,2	1.292,2	1.152,6
Банки	90,9	89,1	131,0	192,7
Долгорочни	80,0	78,4	128,3	192,7
Краткорочни	10,9	10,7	2,7	-
Останати сектори	241,4	311,6	366,9	452,2
Долгорочни	219,9	293,6	293,5	436,8
Краткорочни	21,5	18,0	73,4	15,4
Валути и депозити	69,0	70,5	86,9	148,6
Банки	69,0	70,5	86,9	148,6
Останати обврски	21,4	27,9	32,8	112,1

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 31

Меѓународна инвестициона позиција на Република Македонија - состојба на крај на период

во милиони евра

	2003	2004	2005	2006
Меѓународна инвестициона позиција, нето	**-1.599,7**	**-1.836,6**	**-1.978,4**	**-1.878,5**
Средства	**1.495,3**	**1.589,3**	**2.081,7**	**2.472,7**
Директни инвестиции во странство	33,6	39,9	52,6	30,1
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	28,60	32,3	37,00	28,6
Останат капитал	5,0	7,6	15,6	1,5
Портфолио-инвестиции	3,0	3,0	3,1	3,2
Сопственички хартии од вредност	3,0	3,0	3,1	3,2
Банки	2,4	2,4	2,5	2,6
Останати сектори	0,6	0,6	0,6	0,6
Должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Останати инвестиции	743,7	829,5	903,1	1.022,7
Трговски кредити	155,5	196,4	253,5	335,5
Останати сектори	155,5	196,4	253,5	335,5
Заеми	20,4	20,1	22,0	1,7
Банки	19,2	18,9	21,7	1,5
Долгорочни	12,2	12,2	12,7	1,1
Краткорочни	7,0	6,7	9,0	0,4
Останати сектори	1,2	1,2	0,3	0,3
Долгорочни	-	1,2	0,1	0,3
Краткорочни	1,2	-	0,2	-
Валути и депозити	565,0	608,4	621,6	659,4
Монетарна власт	33,2	11,9	13,2	17,9
Банки	531,8	596,5	608,4	641,5
Останати средства	2,8	4,6	6,0	26,1
Меѓународни официјални резерви	715,0	716,9	1.122,9	1.416,7
Обврски	**3.095,0**	**3.426,0**	**4.060,1**	**4.351,2**
Директни инвестиции во земјата	1.292,1	1.610,2	1.769,0	2.098,6
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.182,0	1.366,1	1.579,6	1.863,4
Останат капитал	110,2	244,1	189,4	235,2
Портфолио-инвестиции	85,8	52,7	232,2	278,3
Сопственички хартии од вредност	64,4	29,4	44,7	86,6
Банки	10,1	14,0	25,0	80,7
Останати сектори	54,3	15,4	19,7	5,9
Должнички хартии од вредност	21,4	23,3	187,5	191,7
Останати инвестиции	1.717,1	1.763,1	2.058,9	1.974,3
Трговски кредити	318,6	356,9	387,3	369,2
Останати сектори	318,6	356,9	387,3	369,2
Долгорочни	49,4	34,3	24,9	19,6
Краткорочни	269,2	322,6	362,5	349,6
Заеми	1.326,2	1.333,8	1.570,1	1.407,2
Монетарна власт	54,7	46,0	52,7	42,4
Држава	1.005,5	993,2	1.095,4	875,2
Банки	72,8	65,5	111,1	146,3
Долгорочни	64,0	57,6	108,8	146,3
Краткорочни	8,7	7,9	2,3	-
Останати сектори	193,2	229,1	311,0	343,3
Долгорочни	175,9	215,8	248,8	331,6
Краткорочни	17,2	13,3	62,2	11,7
Валути и депозити	55,2	51,9	73,7	112,8
Банки	55,2	51,9	73,7	112,8
Останати обврски	17,1	20,5	27,8	85,1

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 32

Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба /1

во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007	31.12.2007
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	**1.016,46**	**1.282,82**	**1.066,92**	**1.003,13**	**894,08**	**887,29**	**910,45**
1.1 Краткорочен	**0,01**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**7,64**	**0,00**
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,63	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочен	**1.016,45**	**1.282,82**	**1.066,92**	**1.003,13**	**894,08**	**879,65**	**910,45**
1.2.1. Обврзници	23,25	187,47	191,74	191,04	187,07	185,00	183,03
1.2.2.Заеми	993,20	1.095,36	875,19	812,09	707,01	694,65	727,41
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	**45,97**	**52,66**	**42,39**	**38,09**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
2.1 Краткорочен	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочен	**45,97**	**52,66**	**42,39**	**38,09**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2.Заеми	45,97	52,66	42,39	38,09	0,00	0,00	0,00
2.2.2. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	**123,24**	**192,02**	**269,88**	**266,70**	**312,94**	**340,70**	**387,92**
3.1 Краткорочен	**67,32**	**81,41**	**115,44**	**111,15**	**144,87**	**165,51**	**175,93**
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	7,04	1,30	0,00	24,22	30,76	41,67	16,50
3.1.3. Валути и депозити	51,71	69,46	104,70	77,56	104,54	114,30	152,26
3.1.4. Останати обврски	8,57	10,66	10,74	9,37	9,56	9,55	7,17
Достасани неплатени обврски	8,57	10,66	10,74	9,37	9,56	9,55	7,17
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочен	**55,93**	**110,60**	**154,44**	**155,55**	**168,07**	**175,19**	**211,99**
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2.Заеми	55,79	106,40	146,31	147,36	159,90	166,73	202,07
3.2.3. Валути и депозити	0,14	4,20	8,13	8,20	8,17	8,47	9,92
3.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	**600,40**	**721,01**	**786,69**	**823,94**	**846,00**	**868,99**	**973,37**
4.1 Краткорочен	**370,02**	**475,84**	**435,42**	**448,80**	**473,29**	**501,86**	**619,50**
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	4,78	53,03	11,65	26,15	19,93	34,60	31,70
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.4. Комерцијални кредити	322,58	362,86	349,59	359,78	364,52	371,00	442,89
4.1.5. Останати обврски	42,66	59,95	74,17	62,87	88,84	96,26	144,92
Достасани неплатени обврски	42,66	58,40	74,17	62,87	88,84	96,26	144,92
Останато	0,00	1,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочен	**230,39**	**245,18**	**351,27**	**375,14**	**372,71**	**367,13**	**353,87**
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	207,63	234,14	331,68	357,18	358,06	354,13	341,67
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	22,76	11,04	19,59	17,96	14,65	13,00	12,20
4.2.5. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	**284,52**	**269,57**	**329,30**	**337,70**	**386,11**	**394,89**	**439,80**
5.1. Обврски кон директно инвестирани субјекти	3,70	5,68	13,16	13,16	13,16	13,16	13,16
5.2. Обврски кон директните инвеститори	280,82	263,89	316,14	324,54	372,95	381,73	426,63
БРУТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	**2.070,61**	**2.518,09**	**2.495,18**	**2.469,56**	**2.439,14**	**2.491,88**	**2.711,54**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 33

Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба / 1

во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007	31.12.2007
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1.1 Краткорочен	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани ненаплатени побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочен	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2.Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	**664,66**	**1.040,51**	**1.326,97**	**1.315,13**	**1.329,96**	**1.424,84**	**1.445,48**
2.1 Краткорочен	**664,66**	**1.040,51**	**1.167,82**	**1.073,26**	**1.000,55**	**1.011,09**	**951,50**
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	664,66	1.040,51	1.167,82	1.073,26	1.000,55	1.011,09	951,50
2.1.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани ненаплатени побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочен	**0,00**	**0,00**	**159,16**	**241,87**	**329,41**	**413,75**	**493,99**
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	159,16	241,87	329,41	413,75	493,99
2.2.2.Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	**619,59**	**635,87**	**668,26**	**667,61**	**658,57**	**644,64**	**648,05**
3.1 Краткорочен	**618,75**	**634,56**	**667,17**	**650,53**	**641,73**	**627,88**	**631,33**
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	0,00	2,17	0,39	0,39	0,01	0,00	0,00
3.1.3. Валути и депозити	596,54	608,45	641,45	624,38	615,25	601,14	604,19
3.1.4. Останати побарувања	22,21	23,93	25,33	25,75	26,46	26,73	27,14
Достасани ненаплатени побарувања	22,21	23,93	25,33	25,75	26,46	26,73	27,14
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочен	**0,84**	**1,31**	**1,10**	**17,08**	**16,84**	**16,77**	**16,72**
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2.Заеми	0,84	1,31	1,10	1,08	0,84	0,82	0,74
3.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	16,00	16,00	15,95	15,98
3.2.4. Остнати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	**197,77**	**253,94**	**336,54**	**373,79**	**443,54**	**450,47**	**460,65**
4.1 Краткорочен	**196,55**	**253,46**	**335,63**	**372,68**	**442,52**	**448,95**	**458,31**
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	0,00	0,20	0,00	0,00	0,10	0,65	0,31
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,21	0,22	0,38	0,12	0,39
4.1.4. Комерцијални кредити	196,12	252,79	334,82	371,82	441,24	447,37	456,74
4.1.5. Останати побарувања	0,43	0,46	0,60	0,64	0,80	0,81	0,87
Достасани ненаплатени побарувања	0,43	0,46	0,60	0,64	0,80	0,81	0,87
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочен	**1,23**	**0,49**	**0,91**	**1,11**	**1,02**	**1,51**	**2,34**
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	1,23	0,10	0,25	0,38	0,41	0,74	1,57
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	0,00	0,39	0,66	0,73	0,61	0,77	0,77
4.2.5. Остнати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	**47,98**	**95,87**	**95,60**	**111,65**	**129,29**	**130,06**	**126,87**
5.1. Побарувања од директно инвестирани субјекти	11,28	21,33	14,69	14,69	14,69	14,69	14,69
5.2. Побарувања од директните инвеститори	36,70	74,54	80,91	96,96	114,60	115,37	112,18
БРУТО НАДВОРЕШНИ ПОБАРУВАЊА	**1.530,00**	**2.026,19**	**2.427,38**	**2.468,17**	**2.561,36**	**2.650,01**	**2.681,05**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 34

Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба / 1

во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007	31.12.2007
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	**1.016,46**	**1.282,82**	**1.066,92**	**1.003,13**	**894,08**	**887,29**	**910,45**
1.1 Краткорочен	**0,01**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**7,64**	0,00
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,63	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочен	**1.016,45**	**1.282,82**	**1.066,92**	**1.003,13**	**894,08**	**879,65**	910,45
1.2.1. Обврзници	23,25	187,47	191,74	191,04	187,07	185,00	183,03
1.2.2.Заеми	993,20	1.095,36	875,19	812,09	707,01	694,65	727,41
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.4. Оснати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	**-618,69**	**-987,85**	**-1.284,58**	**-1.277,04**	**-1.329,96**	**-1.424,84**	**-1.445,48**
2.1 Краткорочен	**-664,66**	**-1.040,51**	**-1.167,82**	**-1.073,26**	**-1.000,55**	**-1.011,09**	-951,50
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	-664,66	-1.040,51	-1.167,82	-1.073,26	-1.000,55	-1.011,09	-951,50
2.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочен	**45,97**	**52,66**	**-116,77**	**-203,78**	**-329,41**	**-413,75**	-493,99
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	-159,16	-241,87	-329,41	-413,75	-493,99
2.2.2.Заеми	45,97	52,66	42,39	38,09	0,00	0,00	0,00
2.2.2. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	**-496,34**	**-443,85**	**-398,38**	**-400,90**	**-345,63**	**-303,94**	**-260,13**
3.1 Краткорочен	**-551,43**	**-553,14**	**-551,72**	**-539,38**	**-496,86**	**-462,37**	-455,39
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	7,04	-0,87	-0,39	23,83	30,75	41,67	16,50
3.1.3. Валути и депозити	-544,82	-539,00	-536,75	-546,82	-510,71	-486,84	-451,93
3.1.4. Останати обврски	-13,64	-13,27	-14,59	-16,38	-16,90	-17,19	-19,97
Достасани неплатени обврски	-13,64	-13,27	-14,59	-16,38	-16,90	-17,19	-19,97
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочен	**55,09**	**109,29**	**153,34**	**138,47**	**151,23**	**158,42**	195,27
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2.Заеми	54,95	105,09	145,21	146,28	159,06	165,91	201,33
3.2.3. Валути и депозити	0,14	4,20	8,13	-7,80	-7,83	-7,48	-6,06
3.2.4. Оснати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	**402,63**	**467,07**	**450,15**	**450,16**	**402,46**	**418,53**	**512,72**
4.1 Краткорочен	**173,47**	**222,38**	**99,79**	**76,12**	**30,77**	**52,91**	161,19
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	4,78	52,83	11,65	26,15	19,83	33,95	31,39
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	-0,21	-0,22	-0,38	-0,12	-0,39
4.1.4. Комерцијални кредити	126,47	110,07	14,77	-12,04	-76,73	-76,37	-13,86
4.1.5. Останати обврски	42,23	59,48	73,57	62,23	88,05	95,44	144,05
Достасани неплатени обврски	42,23	57,94	73,57	62,23	88,05	95,44	144,05
Останато	0,00	1,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочен	**229,16**	**244,69**	**350,36**	**374,04**	**371,69**	**365,62**	351,53
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	206,40	234,04	331,43	356,81	357,65	353,38	340,10
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	22,76	10,65	18,93	17,23	14,04	12,23	11,43
4.2.5. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	**236,54**	**173,71**	**233,70**	**226,05**	**256,83**	**264,83**	**312,93**
5.1. Обврски кон директно инвестирани субјекти	-7,57	-15,65	-1,53	-1,53	-1,53	-1,53	-1,53
5.2. Обврски кон директните инвеститори	244,11	189,36	235,23	227,58	258,35	266,36	314,46
НЕТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	**540,60**	**491,90**	**67,80**	**1,39**	**-122,22**	**-158,13**	**30,48**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 35
Девизни резерви
во милиони евра

	1.Девизни резерви					2.Други девизни средства
	Монетарно злато	Специјални права на влечење-SDR	Резервна позиција кај ММФ	Девизи	ВКУПНО	
2003	29,7	0,3	0,0	685,0	715,0	33,2
2004	63,6	0,6	0,0	652,8	716,9	11,9
2005	94,9	0,7	0,0	1.027,3	1.122,9	13,2
2006	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
I	102,9	0,7	0,0	865,8	969,4	13,0
II	102,5	0,2	0,0	873,3	976,0	13,1
III	105,4	0,2	0,0	1.052,2	1.157,8	69,7
IV	111,1	2,6	0,0	1.079,3	1.193,1	69,4
V	111,2	0,9	0,0	1.100,3	1.212,5	69,2
VI	104,6	0,9	0,0	1.135,9	1.241,3	69,4
VII	109,8	0,8	0,0	1.165,5	1.276,1	69,3
VIII	105,9	0,3	0,0	1.239,4	1.345,6	18,1
IX	103,8	0,2	0,0	1.266,1	1.370,1	18,2
X	103,1	2,8	0,0	1.295,8	1.401,7	18,2
XI	105,9	0,5	0,0	1.307,3	1.413,8	17,9
XII	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
Кв.1	105,4	0,2	0,0	1.052,2	1.157,8	69,7
Кв.2	104,6	0,9	0,0	1.135,9	1.241,3	69,4
Кв.3	103,8	0,2	0,0	1.266,1	1.370,1	18,2
Кв.4	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
2007	117,7	1,0	0,0	1.428,3	1.547,0	17,1
I	108,7	1,7	0,0	1.284,7	1.395,1	18,1
II	111,7	0,2	0,0	1.276,4	1.388,3	12,1
III	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
Кв.1	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
IV	108,5	4,2	0,0	1.343,0	1.455,7	17,7
V	106,8	1,4	0,0	1.357,8	1.466,0	17,8
VI	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8
Кв.2	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8
VII	106,6	1,4	0,0	1.341,1	1.449,1	17,7
VIII	107,1	1,2	0,0	1.377,1	1.485,4	17,8
IX	113,6	1,1	0,0	1.407,4	1.522,1	17,4
Кв.3	113,6	1,1	0,0	1.407,4	1.522,1	17,4
X	118,6	1,1	0,0	1.431,4	1.551,1	17,6
XI	117,7	1,0	0,0	1.428,3	1.547,0	17,1
XII	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
Кв.4	117,7	1,0	0,0	1.428,3	1.547,0	17,1

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 36

Девизен курс на денарот (просек за периодот)

		100 ATS	100 FRF	100 ITL	100 DEM	100 CHF	1 GBP	1 USD	1 EUR	100 JPY
1993	/1	2,0127	4,1226	1,4832	14,1617	15,9867	35,3541	23,5722	-	
1994		3,7833	7,7828	2,6792	26,6162	31,5905	66,0911	43,2351	-	
1995		3,7722	7,6206	2,3369	26,5390	32,1770	60,0303	38,0354	-	
1996		3,7787	7,8183	2,5929	26,5848	32,3948	62,4691	39,9935	-	
1997		4,0780	8,5259	2,9225	28,6980	34,3423	81,6392	49,8299	-	
1998		4,3993	9,2329	3,1357	30,9525	37,5788	90,2462	54,4506	-	
1999		4,4052	9,2409	3,1306	30,9927	37,8747	92,0413	56,8964	-	
2000		4,4131	9,2575	3,1362	31,0482	38,9892	99,6905	65,8856	60,7250	61,1533
2001		4,4267	9,2862	3,1459	31,1445	40,3381	97,9875	68,0421	60,9133	56,0157
2002		-	-	-	-	41,5689	97,0365	64,7341	60,9783	51,6839
2003		-	-	-	-	40,3117	88,6405	54,3031	61,2639	46,8292
2004		-	-	-	-	39,7337	90,4298	49,4105	61,3377	45,6661
2005		-	-	-	-	39,5872	89,6186	49,2919	61,2958	44,7895
2006		-	-	-	-	38,8981	89,7611	48,7854	61,1885	41,9345
2007		-	-	-	-	37,2534	89,4324	44,7184	61,1838	37,9705
2005	Кв.1	-	-	-	-	39,6393	88,4807	46,8029	61,4032	44,7904
	Кв.2	-	-	-	-	39,7513	90,4176	48,6819	61,3730	45,2948
	Кв.3	-	-	-	-	39,4147	89,5738	50,1566	61,2196	45,1496
	Кв.4	-	-	-	-	39,5461	89,9864	51,4655	61,1906	43,9286
2006	Кв.1	-	-	-	-	39,2848	89,2867	50,9665	61,2334	43,5954
	Кв.2	-	-	-	-	39,1077	88,8832	48,7465	61,1661	42,5425
	Кв.3	-	-	-	-	38,7979	89,9489	48,0042	61,1697	41,3318
	Кв.4	-	-	-	-	38,4127	90,9055	47,4714	61,1856	40,3109
2007	Кв.1	-	-	-	-	37,8609	91,2615	46,6974	61,1809	39,1234
	Кв.2	-	-	-	-	37,1487	90,0730	45,3961	61,1741	37,6175
	Кв.3	-	-	-	-	37,1335	90,0013	44,5585	61,1750	37,8021
	Кв.4	-	-	-	-	36,8825	86,4403	42,2718	61,2053	37,3601
2005	I	-	-	-	-	39,7112	87,8420	46,6876	61,4287	45,1666
	II	-	-	-	-	39,5700	88,9779	47,1916	61,359	44,9537
	III	-	-	-	-	39,6300	88,6702	46,5671	61,4176	44,2666
	IV	-	-	-	-	39,6527	89,8171	47,4544	61,3886	44,1968
	V	-	-	-	-	39,7529	89,8212	48,2674	61,4171	45,2970
	VI	-	-	-	-	39,8482	91,6345	50,3377	61,3120	46,3906
	VII	-	-	-	-	39,2967	89,0983	50,8157	61,2015	45,4303
	VIII	-	-	-	-	39,4266	89,3141	49,7871	61,2329	45,0299
	IX	-	-	-	-	39,5245	90,3334	49,8574	61,2245	44,9833
	X	-	-	-	-	39,4880	89,7278	50,8468	61,1880	44,3459
	XI	-	-	-	-	39,6099	90,1112	51,8977	61,1789	43,8416
	XII	-	-	-	-	39,5424	90,1243	51,6661	61,2046	43,5954
2006	I	-	-	-	-	39,5447	89,3827	50,7503	61,2839	43,8820
	II	-	-	-	-	39,3020	89,6578	51,2317	61,2179	43,4344
	III	-	-	-	-	39,0093	88,8557	50,9433	61,1970	43,4544
	IV	-	-	-	-	38,8317	88,0838	49,9694	61,1625	42,5913
	V	-	-	-	-	39,2724	89,4229	47,9649	61,1686	42,8457
	VI	-	-	-	-	39,2134	89,1251	48,3312	61,1670	42,1803
	VII	-	-	-	-	39,0015	88,9010	48,2135	61,1671	41,7135
	VIII	-	-	-	-	38,7629	90,3501	47,7888	61,1688	41,2355
	IX	-	-	-	-	38,6238	90,6172	48,0105	61,1732	41,0371
	X	-	-	-	-	38,4876	90,9394	48,4970	61,1815	40,8833
	XI	-	-	-	-	38,4257	90,8063	47,5741	61,1799	40,5425
	XII	-	-	-	-	38,3251	90,9675	46,3465	61,1954	39,5143
2007	I	-	-	-	-	37,8973	92,1831	47,0635	61,1802	39,1269
	II	-	-	-	-	37,7300	91,6664	46,8414	61,1905	38,8048
	III	-	-	-	-	37,9428	89,9742	46,2014	61,1729	39,4077
	IV	-	-	-	-	37,3937	90,0173	45,3304	61,1754	38,1562
	V	-	-	-	-	37,0661	89,7285	45,2464	61,1729	37,5017
	VI	-	-	-	-	36,9892	90,4847	45,6166	61,1739	37,1983
	VII	-	-	-	-	36,9193	90,7086	44,6560	61,1771	36,6735
	VIII	-	-	-	-	37,3499	90,3063	44,9242	61,1713	38,4779
	IX	-	-	-	-	37,1313	88,9552	44,0798	61,1767	38,2698
	X	-	-	-	-	36,6500	87,9323	43,0387	61,1820	37,1373
	XI	-	-	-	-	37,1130	86,4482	41,7364	61,2049	37,5533
	XII	-	-	-	-	36,8919	84,9406	42,0230	61,2290	37,3960

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Извршена деноминација на денарот за 100 во мај 1993 година.

Табела 37
Среден девизен курс на денарот (на крај на периодот)

	EUR	DEM	ITL	USD	ATS	FRF	GBP	CHF
	1	100	100	1	100	100	1	100
31.12.1993		2.575,2100	2,6000	44,4600	366,3000	757,7600	65,8200	3.029,4800
31.12.1994		2.621,1400	2,5000	40,6000	372,4900	759,5300	63,4500	3.098,1900
31.12.1995		2.649,4300	2,4000	37,9800	376,5900	775,0400	58,6500	3.299,6000
31.12.1996		2.663,4000	2,7100	41,4100	378,4961	789,1662	69,9596	3.062,9100
31.12.1997		3.092,4800	3,1500	55,4200	439,5300	924,1300	92,2200	3.811,4800
31.12.1998		3.098,3900	3,1294	51,8400	440,4100	923,8800	86,6900	3.786,2300
31.12.1999	60,6173	3.099,3136	3,1306	60,3400	440,5231	924,1000	97,5000	3.776,5400
31.12.2000	60,7878	3.108,0300	3,1400	65,3300	441,7600	926,7000	97,4000	3.990,8000
31.12.2001	60,9610	3.116,8844	3,1484	69,1716	443,0206	929,3438	100,1824	4.110,9286
31.12.2002	61,0707			58,5979			93,9549	4.197,8760
31.12.2003	61,2931			49,0502			87,1136	3.930,5566
31.12.2004	61,3100			45,0676			86,4983	3.970,8549
31.12.2005	61,1779			51,8589			89,2717	3.934,0171
31.12.2006	61,1741			46,4496			91,1007	3.806,9637
31.01.2007	61,2139			47,1893			92,7062	3.770,2575
28.02.2007	61,1773			46,2413			90,8079	3.780,3436
31.03.2007	61,1675			45,9284			89,9787	3.764,8489
30.04.2007	61,1621			44,8304			89,6476	3.722,3602
31.05.2007	61,1920			45,5976			90,0545	3.716,0381
30.06.2007	61,1692			45,2973			90,7555	3.695,3543
31.07.2007	61,1658			44,7806			90,5757	3.721,2265
31.08.2007	61,1716			44,9461			90,2236	3.729,5208
30.09.2007	61,1940			43,1582			87,8215	3.686,1635
31.10.2007	61,1821			42,4669			87,7540	3.652,4446
30.11.2007	61,2935			41,5888			85,7552	3.713,6322
31.12.2007	61,2016			41,6564			83,2901	3.685,9552

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 38

Индекси на ефективен девизен курс на денарот*

базен период 2003=100, пондери НТР 2006 година

година	Квартал	Номинален ефективен девизен курс на денарот	Реален ефективен девизен курс на денарот		
			Индекс на трошоци на живот	Индекс на цени на производители на индустриски производи	Индекс на трошоци на работна сила по единица производ
1995	Квартал 4	41,2	132,1	117,6	
1996	Квартал 4	48,5	118,4	105,9	
1997	Квартал 4	49,9	97,0	93,2	
1998	Квартал 4	66,6	105,7	112,5	
1999	Квартал 4	82,7	113,0	118,8	
2000	Квартал 4	90,0	107,1	109,8	
2001	Квартал 4	94,1	101,7	101,6	
2002	Квартал 4	97,6	99,9	100,7	
2003	Квартал 4	101,2	100,1	99,1	86,7
2004	Квартал 4	104,4	96,1	95,8	92,2
2005	Квартал 4	104,8	90,8	91,7	86,9
2006	Квартал 4	104,2	89,2	88,3	78,1
2007	Квартал 4	104,4	88,0	85,1	69,0
2005	Квартал 1	104,8	94,6	94,6	93,5
	Квартал 2	104,5	92,9	93,6	78,0
	Квартал 3	104,7	91,7	93,9	78,7
	Квартал 4	104,8	90,8	91,7	86,9
2006	Квартал 1	104,8	91,3	91,3	91,7
	Квартал 2	105,6	91,3	90,9	79,7
	Квартал 3	105,1	90,3	89,8	81,4
	Квартал 4	104,2	89,2	88,3	78,1
2007	Квартал 1	104,4	89,0	88,1	75,6
	Квартал 2	104,8	88,8	86,6	71,9
	Квартал 3	104,5	88,0	86,1	68,3
	Квартал 4	104,4	88,0	85,1	69,0

* Индекс под 100 означува зголемена извозна конкурентност.

МЕТОДОЛОШКИ ОБЈАСНУВАЊА

РЕАЛЕН СЕКТОР

Табела бр.1 Бруто домашен производ

Извор на податоците за бруто домашниот производ (БДП) е Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ). Пресметката на БДП базира на податоци од годишните сметки од Централниот регистар, од статистичките истражувања на ДЗС, од Министерството за финансии, УЈП и од други извори.

Бруто домашниот производ (БДП) по тековни цени (според производствен метод) е финален производ на производната активност на резидентните производни единици и претставува збир на бруто додадената вредност од одделни институционални сектори или одделни дејности, по основни цени, зголемен за данокот на промет (односно ДДВ) и царините, а намален за субвенциите на производи (што не се распределени по дејности).

Податоци за БДП на квартална основа се расположливи од 1997 година. Производствената страна на БДП на квартална основа се пресметува по постојани цени. Податоците за БДП по производен метод прикажани по сектори се според Националната класификација на дејности - НКД.

Табела бр.2 Цени

Извор на податоците за цените е ДЗСРМ.

Просечните месечни цени на мало, нивната динамика и структурата на личната потрошувачка се основа за пресметка на *индексот на трошоците на животот (Consumer price index - CPI)*.

При изборот на производите за следење на цените на мало се земаат предвид само оние производи кои имаат значајно учество во прометот на мало. Под цени на мало се подразбираат цените по кои трговијата на мало, индивидуалните производители и вршителите на услугите ги продаваат производите и услугите на крајните потрошувачи. Во цените е вклучен и ДДВ.

Индексот на трошоци на животот се пресметува врз база на посебно групирана листа на производи и услуги од личната потрошувачка на неземјоделските домаќинства и просечните месечни цени на мало на тие производи и услуги, односно нивните индивидуални индекси на цени, пондерирани со структурата од индивидуалната потрошувачка. Од јануари 2007 година структурата на индексот на трошоците на животот е проширена за две нови категории: "Ресторани и хотели" и "Останати услуги неспомнати на друго место".

Цените на производителите на индустриски производи - ЦПИП (Producer price index-PPI) се следат во Месечниот извештај за цени на производители на индустриски производи, Ц.41 кај 200 претпријатија од областа на индустријата во Р. Македонија. Изборот на претпријатијата се врши според нивното значење во вкупното производство.

Продажна цена на производителите на индустриски производи е цената според која производителот ги продава своите производи на редовните купувачи на домашниот пазар, во најголеми количества франко натоварено во вагон (камион) во местото на производителот, или цената по која производителот врши пресметка со други производители во прометната сфера. Во оваа цена влегува регресот, ако продавачот го остварува според прописите, а од цената се одбива трговскиот рабат и попустот (каса сконто и др.) што продавачот му го одобрува на купувачот. Во цената не влегува ДДВ.

Од јануари 2001 година индексот на ЦПИП се обработува според Националната класификација на дејностите.

Табела бр.3 Индустриско производство и продуктивност во индустријата

Извор на податоците за *индустриското производство* е ДЗСРМ. Податоците за индустријата се прибираат преку месечни извештаи што ги доставуваат претпријатијата евидентирани во областа на индустријата, како и деловните единици кои се занимаваат со индустриска дејност, а се наоѓаат во состав на индустриските претпријатија.

Врз основа на податоците од месечните извештаи се пресметуваат индексите на производство.

Со годишниот извештај за индустријата до 1998 година и месечниот извештај за индустријата до 1999 година, податоците се прибираа според Единствената класификација на дејности - ЕКД, а од 1999 година, односно 2000 година, соодветно, прибирањето на податоците врз база на споменатите извештаи се врши според Националната класификација на дејности - НКД.

Индексот на физички обем на индустриско производство се пресметува врз основа на производството, т.е. по чиста дејност, со распоредување на производите во соодветната гранка. За пресметување на индексот се користат:
- просечното месечно готово производство и структурата на производството во базната година;
- вкупно месечно производство во тековната година;
- номенклатурата на производи за месечниот извештај за индустриското производство;
- пондерациони коефициенти за секој производ;
- пондерациони фактори што ја изразуваат структурата на производството, т. е. учеството на секоја гранка во вкупното индустриско производство на Република Македонија.

Продуктивноста во индустријата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за физичкиот обем на индустриското производство и бројот на вработените во индустријата (според Анкета за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.4 Вработеност и продуктивност во економијата

Извор на презентираните податоци за *вработеноста* е Анкетата за работна сила (АРС) на ДЗСРМ.

АРС е најсеопфатно истражување на економската активност на населението и нивните демографски, образовни и други карактеристики во меѓупописниот период. Анкетата се спроведува на целата територија на Р. Македонија, врз база на примерок од 10.000 домаќинства (7.200 домаќинства до 2003 година) или 1,8% од вкупниот број домаќинства во земјата. До 2003 година АРС се спроведуваше годишно, а од 2004 година се спроведува континуирано неделно во тек на цела година, а обработката се врши квартално и годишно. Единици на набљудување се лица на возраст од 15 до 79 години и домаќинствата. АРС се изработува врз база на меѓународни препораки (ILO и Eurostat). Применети класификации: Национална класификација на дејности и Национална класификација на занимања.

Работоспособното население го сочинуваат сите лица на возраст од 15 години и повеќе. Работоспособното население се дели на активно население и неактивно население.

Активното население (работна сила) ги опфаќа вработените и невработените лица.

Неактивно население ги опфаќа следните лица:
- ученици и студенти
- пензионери
- домаќинки
- издржувани лица (од друго лице, од државата или од друг приход како рента, камата).

Вработените во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; вработените во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; вработените во *услужната дејност* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Продуктивноста во економијата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за вкупниот БДП и вкупниот број на вработени во економијата (според Анкета за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.5 Плати

Податоците за исплатените нето и бруто плати по вработен базираат на месечни извештаи од деловните субјекти во приватна и друга (општествена, државна, задружна и мешовита) сопственост со различни дејности во Република Македонија. Податоците ги изготвува ДЗСРМ.

Нето платите се однесуваат на просечните примања во месецот по работник, остварени за работа со полно, покусо и подолго работно време (прекувремена работа). Вкупно исплатените нето плати опфаќаат и надоместок на нето платата од средствата на претпријатието (или друго правно лице) за годишен одмор, државни празници, платено отсуство до 7 дена, платено отсуство за стручно усовршување, за боледување до 21 ден, надоместок за време поминато на вежби по покана од надлежен државен орган, цивилна заштита, и сл.

Бруто платите ги опфаќаат исплатените нето плати за извештајниот месец, платениот персонален данок и платените придонеси за пензиско, инвалидско и здравствено осигурување, за вработување, професионално заболување и за водостопанство.

Почнувајќи од мај 2001 година податоците за платите се објавуваат според Националната класификација на дејности-НКД.

Платите во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; платите во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; платите во *услужната дејност* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Табела бр.6 Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)

Податоците за буџетот ги изготвува Министерството за финансии на Република Македонија.

Буџетот на Република Македонија ги инкорпорира централниот буџет и буџетите на вонбуџетските фондови.

Централниот буџет, кој се однесува на централната власт, ги опфаќа основниот буџет, буџетот на самофинансирачки активности и буџетите на заеми и донации.
Во вонбуџетски фондови спаѓаат: Фонд за ПИОМ, Фонд за здравствено осигурување, Агенција за вработување и Фонд за патишта.

МОНЕТАРЕН СЕКТОР

Податоците во агрегираниот биланс на депозитните банки и билансот на Народна банка на Република Македонија (НБРМ) се дезагрегирани согласно секторскиот и валутниот критериум, како и согласно финансискиот инструмент врз основа на кој настануваат определени побарувања и обврски. Податоците во презентираните биланси се однесуваат на крајните салда на крајот на референтниот период. Износите кои се деноминирани во странска валута се конвертираат според средниот девизен курс на денарот на крајот на референтниот период, согласно индикативната курсна листа на НБРМ.

Во секторската класификација комитентите се распоредуваат во две основни групи: резиденти и нерезиденти. Во рамките на групата резиденти постојат пет сектори: нефинансиски правни лица, држава, банки и останати финансиски институции, други комитенти и население.

- Секторот нефинансиски правни лица опфаќа три подсектори: јавни нефинансиски претпријатија, претпријатија кои не се организирани како јавни, а се во сопственост на државата во обем поголем од 50% и приватни претпријатија.
- Секторот држава е дезагрегиран на: централна државна власт (Буџет и органи на централна државна власт); институции на централна државна власт (Судови, Обвинителства); фондови (фондови на социјално осигурување и други фондови и агенции); локална власт; установи на јавен сектор (училишта, болници и сл.). Последните два подсектори се носители на монетарните агрегати.
- Секторот банки и други финансиски институции го сочинуваат пет подсектори:

- Народна банка на Република Македонија (монетарна власт);
- Депозитни банки;
- Штедилници ;
- Осигурителни компании во кои се вклучуваат друштва и заводи кои вршат работи на осигурување и реосигурување, фонд за осигурување на депозити, инвестициони фондови, финансиски институции кои вршат финансиски лизинг и други финансиски услуги;
- Останати финансиски институции во кои се вклучуваат институциите кои се занимаваат со посредување на пазарот на капитал, брокерски куќи, клириншки куќи, берза.

- Секторот други комитенти вклучува непрофитни и нефинансиски организации (организации со социјално хуманитарен карактер, стопански комори, политички партии, здруженија на граѓани, верски заедници, синдикати, црвен крст).
- Секторот население опфаќа: население и физички лица кои вршат регистрирана дејност.

Народна Банка на Република Македонија, депозитните банки и штедилниците го сочинуваат банкарскиот сектор на Република Македонија.

Средствата и обврските на банкарскиот сектор се класифицирани во следните агрегирани категории: монетарно злато и специјални права на влечење (СПВ), валути и депозити, хартии од вредност освен акции, кредити, акции и други сопственички хартии од вредност, технички резерви за осигурување, финансиски деривативи, останати сметки на приливи/одливи и нефинансиски средства. Кај дел од овие агрегирани категории постои понатамошна дезагрегација по најразлични критериуми.

Табела бр.7 Биланс на Народна банка на Република Македонија

Билансот на НБРМ се изготвува врз основа на сметководствената евиденција на сите средства и обврски на НБРМ кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот нерезиденти. Билансот на НБРМ се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

А. Средствата на билансот на НБРМ ги вклучуваат следниве категории: девизни средства, побарувања од државата и останати средства.

Девизните средства на НБРМ се состојат од: монетарно злато, резервната позиција во ММФ, холдинг на Специјални Права на Влечење (СПВ), девизи во форма на ефективни странски пари, чекови, депозити на НБРМ во странски банки, пласмани во хартии од вредност емитирани од нерезиденти (во странска валута), пласмани во девизи кај меѓународни финансиски институции и останати девизни средства (девизни ностро покриени акредитиви и девизни ностро покриени гаранции).

Побарувањата на НБРМ од државата се однесуваат на односите со ММФ (алокација на СПВ и побарувања врз основа на репласирани кредити на ММФ), како и побарувања врз основа на пласмани во хартии од вредност. Пласманите во хартии од вредност претставуваат специфична

категорија. Имено, емисијата на овие хартии од вредност претставува еден од механизмите во процесот на санирање на банките, преку која се изврши преземање на лошите пласмани во портфолиото на една банка. Овие хартии од вредност се во сопственост на Агенцијата за санација на банки. Нивното амортизирање се одвива во склад со склучениот договор помеѓу државата и Централната банка.

Останатите средства на НБРМ вклучувааат: основни средства, средства за посебни намени и според посебни прописи, залихи, приливи врз основа на камати, сомнителни и спорни побарувања врз основа на камата и надомести.

Б. Обврските на билансот на НБРМ опфаќаат: примарни пари, продадени благајнички записи на аукција, депозити на државата, депозити на останати финансиски институции, девизни обврски кон странство и останати обврски на НБРМ.

Примарните пари вклучуваат: готови пари во оптек, готовина во благајна и сметки на банките кај НБРМ. Готовите пари во оптек претставуваат обврска на НБРМ и се однесуваат на готовите пари во оптек кои ги држат небанкарските субјекти. Готовината во благајна се однесува на готовите пари во благајна на депозитните банки. Сметките на банките кај НБРМ се однесуваат на сметките на депозитните банки кај НБРМ (вклучително и на штедилниците), во чии рамки влегува и депонираната задолжителна резерва (во денари и во странска валута) на банките кај НБРМ (вклучително и на штедилниците). Задолжителната резерва се пресметува по утврдени стапки на задолжителна резерва кои се применуваат на просечната месечна состојба на соодветните депозити. Притоа, во примена е просечен систем на одржување на задолжителна резерва, според кој банките имаат можност да ги користат средствата на задолжителната резерва за одржување на дневната ликвидност најмногу до 80% од обврската. Податоците за готовите пари во оптек се преземаат од Дирекцијата за трезорско работење при НБРМ, додека податоците за дневната ликвидност на банките и штедилниците базираат на нивните дневни извештаи доставени до НБРМ.

Аукциите на благајнички записи претставуваат основен инструмент на монетарната политика на НБРМ, кој се користи за регулирање на глобалното ниво на ликвидност и каматните стапки во банкарскиот систем, како и за сигнализирање на насоките на монетарната политика. За првпат се воведени во февруари 1994 година и по дефиниција се наменети за повлекување на ликвидност од банкарскиот систем. Интервенциите со овој инструмент, чија рочност изнесува 28 дена, се вршат преку спроведување на аукции кои можат да бидат организирани како "тендер со износи" или "тендер со каматни стапки" (американски тип). Аукциите на благајнички записи се поставени на пазарна и флексибилна основа, што овозможува нивно постојано менување, со цел зголемување на нивната ефикасност и успешна реализација на поставените цели.

Депозитите на државата ги опфаќаат депозитните пари на државата во денари (трезорска сметка на државата и други буџетски фондови) и во странска валута (депозити за посебни намени на централно и локално ниво на државата и други депозити). Во рамки на денарските депозити на државата почнувајќи од март 2006 година се вклучени и паричните фондови мобилизирани преку емисија на **државни записи за монетарни цели**, кои се депонираат на посебна сметка. Имено, на 07.03.2006 година, НБРМ во соработка со Министерството за финансии започна со емисија на државни записи за монетарни цели со рок на достасување од три месеци. Државните записи за монетарни цели се издаваат на редовните аукции на државни хартии од вредност и ги имаат истите карактеристики како редовните државни хартии од вредност. Според Законот за јавен долг, државните записи за монетарни цели не се дел од јавниот долг, бидејќи се издаваат за потребите на монетарната политика. Воедно, државата нема право на располагање со повлечените средства преку издавање на државни записи за монетарни цели. Каматната стапка на државните записи за монетарни цели ја плаќа НБРМ, според просечната каматна стапка постигната на аукциите на тримесечни државни записи. За регулирање на меѓусебните односи, Министерството за финансии и НБРМ склучија Договор за државни записи за монетари цели.

Девизните обврски кон странство ги опфаќаат обврските на НБРМ кон нерезиденти врз основа на чекови и кредитни писма во девизи, како и обврските по искористени кредити од Меѓународниот Монетарен Фонд.

Останатите обврски на НБРМ ги опфаќаат: капитални сметки, одливи врз основа на камати - со секторска дистрибуција на одливите врз основа на достасана камата, неизвршени исплати врз основа на наплати во странство, привремени уплати, обврски кон Буџетот на државата, обврски кон добавувачи, обврски врз основа на девизни резерви, обврски по други основи и за останати намени, како и обврски за посебни намени и според посебни прописи и комисионите сметки.

Табела бр.8 и 9 Биланс на депозитните банки и штедилници

Билансот на депозитните банки и Билансот на штедилниците се изготвуваат врз основа на доставената сметководствена евиденција од страна на депозитните банки и штедилниците (КНБИФО) и претставуваат агрегирани биланси на средствата и обврските на сите депозитни банки и штедилници. Месечниот преглед на депозитните банки и штедилници се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец. Билансот содржи податоци за побарувањата и обврските (носители на монетарните агрегати, согласно националната дефиниција) на банкарскиот сектор (со исклучок на НБРМ) кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот нерезиденти. Податоците се класифицирани во стандардизирани компоненти според сектори, финансиски инструменти и сметководствени принципи.

А. Средствата во билансот на депозитните банки и штедилници вклучуваат: ликвидни средства, депозити кајНБРМ, девизни средства, побарувања од државата и побарувања од нефинансискиот и небанкарски сектор и останати средства.

Ликвидните средства ги опфаќаат сметките на банките и штедилниците кај НБРМ (кои ја вклучуваат и нивната задолжителна резерва во денари депонирана кај НБРМ) и готовината во благајна.

Депозитите на банките и штедилниците кај НБРМ се однесуваат на ефектите од инструментите на монетарната политика (благајнички записи купени од НБРМ).

Девизните средства се однесуваат само на депозитните банки бидејќи штедилниците не се овластени за вршење на девизни работи и платен промет со странство и претставуваат побарувања од нерезиденти и вклучуваат: злато (злато во трезор на банка и злато депонирано во странство), девизи и чекови, девизни сметки во странство (редовни девизни сметки во странство и орочени девизни средства во странство), останати побарувања (побарувања врз основа на девизни ностро покриени акредитиви и гаранции и врз основа на одобрени кредити и достасани ненаплатени побарувања).

Побарувањата на банките и штедилниците се класифицирани според секторот на кој се однесуваат (побарувања од државата и побарувања од нефинансиски и небанкарски сектор). **Побарувањата од државата** се класифицирани според видот на: побарувања врз основа на одобрени кредити и побарувања врз основа на хартии од вредност. **Побарувања од нефинансискиот и небанкарскиот сектор** се класифицирани според валутата на денарски и девизни.

Останатите средства на депозитните банки и штедилниците опфаќаат меѓубанкарски побарувања, основни средства, пресметани недостасани и достасани камати, сомнителни и спорни побарувања врз основа на камата, надомести и провизии и останато. Меѓубанкарските побарувања ги опфаќаат интеракциите помеѓу банкарските институции, односно: кредити одобрени на други банки, депозити депонирани кај други банки, побарување од делови на банки, побарувања врз основа на емитирани хартии од вредност од страна на други банки или други финансиски институции, останати побарувања и достасани ненаплатени побарувања.

Б. Обврските на депозитните банки и штедилниците ги вклучуваат обврските што настануваат врз основа на: примени депозити, добиени кредити, емитирани хартии од вредност, капитални сметки и останати обврски.

Депозитите се диференцирани на: депозитни пари (жиро и тековни сметки само кај депозитните банки), депозити по видување, орочени депозити до една година, ограничени депозити и орочени депозити над една година.

Кредитите се однесуваат на средства кои само депозитните банки ги добиваат од небанкарски институции.

Хартиите од вредност се однесуваат на комерцијални хартии од вредност емитирани од страна на финансиските институции во функција на зајакнување на вкупниот финансиски потенцијал. Во банкарскиот систем на Република Македонија досега се емитирани само депозитни сертификати.

Обврските кон државата (се однесуваат само на депозитните банки бидејќи штедилниците не примаат депозити од сектор држава) кои ги опфаќаат депозитните пари, депозити по видување, орочени и ограничени депозити на државата.

Обврските кон нерезиденти (се однесуваат само на депозитните банки бидејќи штедилниците не се овластени за вршење на девизни работи и платен промет со странство) кои ги опфаќаат обврските врз основа на депозити, кредити или инструменти на надворешен платен промет.

Позајмувањата од НБРМ се однесуваат на кредити, купени депозити на аукција, останати обврски врз основа на примени аванси за откуп на ефективни странски валути, достасани неизмирени обврски.

Капиталните сметки го вклучуваат основачкиот капитал на банката (во паричен и непаричен облик), резервниот фонд на банката, посебни фондови (средства за заедничка потрошувачка), како и вкупните приходи и расходи на финансиската институција.

Останатите обврски вклучуваат: меѓубанкарски обврски (кредити земени од други банки, депозити депонирани од други банки, обврски кон делови на банки, обврски врз основа на емитирани хартии од вредност), одливи на средства врз основа на пресметана недостасана камата, достасана камата и останати одливи. Останатите обврски ги вклучуваат и комисионите сметки (активности на банката во име и за сметка на други). Воедно, категориите приходи, расходи, добивка за распределба и исправката на различни видови на билансни позиции имаат третман на останати обврски. Посебна категорија на обврски претставуваат обврските кон банки од поранешна СФРЈ, настанати пред монетарното осамостојување (26.04.1992 година), деноминирани во странска валута, врз основа на девизни жиро сметки на банки од поранешна СФРЈ.

Табела бр.10 и 11 Монетарен преглед без и со опфатени штедилници

Монетарниот преглед претставува консолидиран преглед на сметките на депозитните банки, штедилниците и НБРМ, при што ги покажува комбинираните средства и обврски на монетарниот систем во однос на небанкарските резидентни и нерезидентни субјекти. Монетарниот преглед се добива со соодветна рекласификација на ставките од прегледите на депозитните банки и НБРМ, во формат што ја олеснува анализата на монетарните движења. Основни извори за изработка на монетарниот преглед се прегледот на НБРМ и прегледите на депозитните банки и штедилниците.

Како консолидиран биланс на монетарниот систем претставува основа за негово континуирано следење. Истовремено, монетарниот преглед овозможува и анализа на интеракциите на основните макроекономски сектори: реалниот, фискалниот, екстерниот и монетарниот сектор.

Месечниот монетарен преглед се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

Главни ставки во Монетарниот преглед се: Нето девизна актива, Нето домашна актива и Парична маса (монетарни агрегати), чии составни компоненти се претходно објаснети во рамки на Билансот на Народна банка на Република Македонија и Билансот на депозитните банки и штедилници (Табела бр.1 и Табела бр.2 и 3).

Нето девизната актива претставува разлика од девизните средства на НБРМ и депозитните банки и девизните обврски на НБРМ и депозитните банки. Сите девизни средства и обврски на НБРМ и депозитните банки се агрегирани и презентирани како нето девизна актива на монетарниот систем.

Нето домашната актива ги опфаќа домашните кредити и останатите ставки, нето, при што домашните кредити ги опфаќаат побарувањата на депозитните банки и штедилниците од државата и недржавниот сектор (домашни кредити од прегледот на депозитните банки) и побарувањата на НБРМ од државата на нето основа (нето позиција на државата кај НБРМ од прегледот на НБРМ). Останати ставки, нето ги опфаќаат сите ставки (на нето основа) од прегледот на НБРМ и прегледот на депозитните банки кои не се опфатени во другите компоненти од монетарниот преглед.

Паричната маса ги опфаќа различните дефиниции на парична маса, т.е. монетарните агрегати М1, М2 и М4. Притоа, при дефинирањето на монетарните агрегати земени се во предвид карактеристиките на финансиските инструменти (рочност, степен на ликвидност, мотиви за држење). Истовремено, со цел да се обезбеди меѓународна споредливост и компатибилност, методологијата што ја користи НБРМ е усогласена со меѓународните стандарди и критериуми за дефинирање на финансиските инструменти и сектори (емитенти и носители на парична маса).

Монетарниот агрегат М1 претставува најтесна дефиниција на парична маса и ги опфаќа готовите пари во оптек и депозитните пари (тековни сметки, трансакциски депозити).

Монетарниот агрегат М2 покрај готовите пари во оптек и депозитните пари (М1) ги вклучува и краткорочните депозитите на државниот и недржавниот сектор (дефинирани претходно).

Монетарниот агрегат М4 претставува најширока дефиниција на парична маса и ги вклучува монетарниот агрегат М2 и долгорочните депозити на државниот и недржавниот сектор (дефинирани претходно).

Табела бр.12 Кредити на недржавен сектор

Кредитите кои депозитните банки ги одобруваат на недржавниот сектор се класифицирани од аспект на валутата: кредити во денари и во странска валута, од аспект на рочноста: краткорочни и долгорочни кредити и од аспект на подсекторот: кредити одобрени на население, претпријатија и останати подсектори.

Кредитите на недржавен сектор во денари опфаќаат кредити и пласмани во хартии од вредност (на претпријатијата, на населението и на други комитенти - единици на локална самоуправа, установи на јавен сектор), достасани ненаплатени побарувања врз основа на кредити и пласмани во хартии од вредност. Кредитите во денари ги вклучуваат и денарските кредити со девизна клаузула.

Кредитите на недржавен сектор во странска валута опфаќаат побарувања по кредити и хартии од вредност од претпријатија (врз основа на користени странски кредити, кредитни линии, депозити и др.), население, други комитенти, достасани ненаплатени побарувања по кредити и пласмани во странска валута од претпријатија, население и други комитенти.

Табела бр.13 Монетарни агрегати и нивните компоненти

Монетарните агрегати, како збир на финансиски инструменти класифицирани согласно степенот на нивната ликвидност, се дефинирани на начин компатибилен со меѓународно прифатените дефиниции и критериуми (согласно методологијата за монетарна и финансиска статистика на ММФ, базирана на Системот на национални сметки, 1993). Депозитите вклучени во монетарните агрегати се однесуват на следните сектори: нефинансиски правни лица, население, други финансиски институции, локалната власт и установите на јавниот сектор и други комитенти- непрофитни нефинансиски институции.

Паричната маса М1 ги опфаќа готовите пари во оптек и депозитните пари. Притоа, депозитните пари се однесуваат на тековни сметки.

Готовите пари во оптек претставуваат разлика помеѓу вкупниот износ на печатени и ковани пари и износот на готови пари што се наоѓа во благајната на депозитните банки, во трезорот на НБРМ и во дисперзираните трезори.

Паричната маса М2 (ликвидни средства) ги вклучува монетарниот агрегат М1 и краткорочните депозити. Краткорочните депозитите се дефинирани како депозити во кои се опфатени: депозитите по видување, орочените депозити до една година, краткорочни обврски по издадени хартии од вредност и краткорочни кредити од небанкарски институции.

Парична маса М4 (вкупен депозитен потенцијал на монетарниот систем), ги вклучува монетарниот агрегат М2 и долгорочните депозити т.е. депозити орочени над 1 година, долгорочни хартии од вредност, долгорочни кредити добиени од небанкарски институции и ограничените депозити (депозити чија употреба е ограничена за одредена намена утврдена со пропис - наменети за покривање на отворени акредитиви во надворешниот платен промет, гаранции, банкарски дознаки и др.).

Табела бр.14 Вкупни побарувања на депозитните банки

Вкупните побарувања на банките се однесуваат на кредитите, пласманите во хартии од вредност, останати пласмани и достасаните ненаплатени побарувања врз основа на пласмани. Пласманите на депозитните банки се секторски, рочно и валутно декомпонирани. Согласно прифатените стандарди од областа на монетарната и финансиската статистика за консолидација т.е. исклучување на меѓусебните побарувања и обврски во рамките на еден сектор, пласманите ги исклучуваат меѓубанкарските побарувања.

Побарувањата на депозитните банки од претпријатијата се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност, останати пласмани и достасани ненаплатени побарувања. Депозитните банки одобруваат кредити од различни извори на средства: депозити, сопствени извори, странски кредити, добиени кредитни линии и останати извори. Побарувањата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања по краткорочни хартии од вредност (чекови и меници) и побарувања по долгорочни хартии од вредност, односно учества или вложувања на банките во хартии од вредност на нефинансиски правни лица со право на управување и во приоритетни акции, како и специфични вложувања согласно Законот за преструктуирање на дел од претпријатијата кои во своето работење искажуваат загуба. Побарувањата што ја сочинуваат категоријата останати пласмани се однесуваат на дадени аванси во девизи, побарувања врз основа на авали и гаранции, како и аванси во врска со редовното работење на банките. Достасаните, ненаплатени побарувања се диференцирани на достасани, ненаплатени побарувања врз основа на краткорочни и долгорочни кредити, како и сомнителни и спорни побарувања.

Побарувањата на депозитните банки од населението се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност и достасани ненаплатени побарувања, диференцирани по валута, рок и намена. Според намената, краткорочните кредити се дезагрегирани на: потрошувачки кредити, кредити за вршење на самостојна дејност (им се одобруваат на физичките лица кои вршат регистрирана дејност), контнокорентни кредити (рамковни кредити или негативно салдо на тековните сметки) и кредити за други намени. Долгорочните кредити, од

аспект на намената можат да бидат: кредити за станбена изградба, за деловен простор, за вршење на самостојна дејност и кредити за други намени.

Побарувањата на депозитните банки од други комитенти - непрофитни и нефинансиски организации, локална власт и установи на јавен сектор се однесуваат на побарувања по краткорочни и долгорочни кредити (кредити до и над една година) и побарувања по хартии од вредност. Побарувањата се категоризирани од аспект на нивната рочна и валутна структура, од аспект на видот (кредити, хартии од вредност, останати побарувања и достасани ненаплатени побарувања), како и од аспект на изворот на средства врз основа на кој се одобрени кредитите. Краткорочните кредити во странска валута се одобруваат со користење на средствата од примени странските кредити, врз основа на депозитниот потенцијал на банката врз основа на користени странски кредитни линии.Останатите побарувања на депозитните банки од други комитенти претставуваат побарување на банката по дадени авали на хартии од вредност и гаранции.

Вкупните побарувања на депозитните банки од државата се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност и достасани ненаплатени побарувања. Како извори на краткорочни кредити одобрени на државата се користат: странски кредити, кредитни линии, депозитниот потенцијал и останати извори.

Побарувањата од државата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на специфични хартии од вредност. Така, постојат следниве категории на побарувања врз основа на хартии од вредност:

1. Долгорочни пласмани во хартии од вредност во девизи на јавен сектор - согласно Законот за гарантирање на инвестицијата на стратешки инвеститори и за преземање на одделни побарувања од крајни корисници од страна на Република Македонија, државата ги презеде побарувањата на Стопанска банка а.д. - Скопје од групација на фирми -загубари од билансот на банката, со состојба 31 декември 1999 година, за што на банката издаде долгорочни обврзници;
2. Побарувања од јавниот сектор врз основа на обврзници - инструменти за плаќање со рок за наплата над една година. Основа за емитирање на овие обврзници се побарувањата по замрзнатите девизни штедни влогови на населението. По распадот на СФРЈ, банките во Република Македонија завршија со побарувања кон НБЈ врз основа на редепонирани девизи и врз основа на негативни курсни разлики по кои банките добиваа гаранција од НБЈ. Согласно законската уредба, државата од билансите на банките го презеде побарувањата врз оваа основа и им издаде обврзници;
3. Побарувања по обврзници издадени од Агенцијата за санација на банка - станува збор за обврзници издадени од страна на Република Македонија врз основа на преземени побарувања од билансот на Стопанска банка во процесот на нејзината поединечна санација. Во функција на санација на најголемата банка и враќање на довербата во банкарскиот систем, државата ги презеде побарувањата по лоши пласмани на оваа банка.

Табела бр.15 Вкупни обврски на депозитните банки

Согласно доминантната класична депозитно-кредитна активност на банките во Република Македонија, **обврските на депозитните банки кон претпријатијата** вклучуваат депозити на нефинансиските правни лица и кредитите добиени од нефинансиските правни лица. Депозитите се дезагрегирани од аспект на нивната рочна, валутна и наменска структура. Кредитите се диференцирани согласно нивната валутна и рочна структура.

Обврски на депозитните банки кон населението вклучуваат тековни сметки, депозити по видување, орочени депозити (до три месеци, над три месеци, до една година и над една година) и ограничени депозити наменети за покривање на акредитиви во домашниот платен промет.

Обврските на депозитните банки кон други комитенти- непрофитни и нефинансиски организации, кон државата, кон други финансиски организации, како и обврските кон локална власт и установи на јавен сектор, соодветно. Станува збор за обврски врз основа на различни видови на депозити диференцирани согласно нивната рочна и валутна структура, како и обврски кон непрофитните и нефинансиските организации и кон останатите финансиски институции врз основа на хартии од вредност и краткорочни и долгорочни кредити.

Табела бр.16 Преглед на каматните стапки на депозитните банки

Врз основа на Извештај за пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити, кои на редовна месечна основа депозитните банки ги доставуваат до НБРМ, се изготвува агрегиран преглед на Пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити во денари и во девизи.

Каматни стапки на денарски кредити ги опфаќа: каматни стапки на денарски кредити без валутна клаузула и каматни стап ки на денарски кредити со валутна клаузула.

Каматни стапки на денарски депозити ги опфаќа: каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула.

Кај денарските кредити/депозити понатаму е извршена поделба според два критериума: секторска класификација и рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; и кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно и долгорочно орочени депозити.

Девизните кредити/депозити се класифицирани според три критериума: по сектор, по валута и по рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; а кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно орочени депозити и долгорочно орочени депозити. Според валутната класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити одобрени во евра и одобрени во САД долари.

Каматните стапки на кредитите и депозитите искажани се во проценти на годишно ниво.

Табела бр.17 Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија

1. Есконтна стапка е важечката каматна стапка во тековниот месец.

2. Каматната стапка на расположливиот кредит преку ноќ - ломбарден кредит е важечката каматна стапка во тековниот месец.

3. Каматната стапка на репо трансакции за обезбедување на ликвидност во банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.

4. Каматната стапка на благајнички записи се прикажува како просечна пондерираната каматна стапка остварена на аукциите со рок на достасување од 28 дена во тој месец. Каматната стапка е разграничена од аспект на типот на тендер кој може да биде: тендер со износи или тендер со каматни стапки.

5. Каматната стапка на репо трансакции за повлекување на ликвидност од банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.

Табела бр.18 Задолжителна резерва на банки и штедилници

Банките и штедилниците издвојуваат задолжителната резерва врз основа на просечната состојба на депозитите во претходниот месец. Периодот на одржување на задолжителната резерва е од 11-ти во тековниот месец до 10-ти во наредниот месец. Исполнувањето на задолжителната резерва на банките во денари е на просечна основа, додека на задолжителната

резерва на штедилниците во денари и задолжителната резерва на банките во девизи е на фиксна основа.

Табела бр.19 Каматни стапки на државни хартии од вредност

Каматните стапки на државните хартии од вредност се прикажуваат како просечни пондерирани каматни стапки остварени на аукциите во соодветниот месец со определен рок на достасување.

НАДВОРЕШНОТРГОВСКИ И ДЕВИЗЕН СЕКТОР

Табели бр.20-25 ПЛАТЕН БИЛАНС

Платниот биланс претставува статистички извештај за определен временски период, кој систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Македонија со остатокот од светот.

Согласно Законот за Народна банка на Република Македонија и прописите од доменот на девизното работење, Народна банка на Република Македонија (НБРМ) е одговорна за составување и следење на извршувањето на платниот биланс.

Платно-билансната статистика на Република Македонија во основа се подготвува во согласност со методологијата на Меѓународниот Монетарен Фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание - ППБ). Податоците се објавуваат на месечна основа, во милиони евра и САД долари. Трансакциите деноминирани во други валути се конвертираат во евра и САД долари еквивалентно на девизниот курс на денот на трансакцијата.

Основни извори на податоци за извршувањето на платниот биланс се:

-единствениот царински документ (ЕЦД) за надворешно-трговската размена на Република Македонија;

-системот за известување за платниот промет на банките со странство (ППС);

-систем за известување за надворешниот долг (КЗ);

-банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КНБИФО);

-месечни извештаи за промените и состојбите на сметките во странство на резидентите кои не се овластени банки и состојбата и прометот на евидентните сметки (месечни извештаи-МИ);

-дополнителни извештаи на НБРМ за менувачкото работење и за состојбата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;

-податоци од годишниот прашалник за странски директни инвестиции-ДИ 22.

ПЛАТЕН БИЛАНС: ОДДЕЛНИ СТАВКИ

ТЕКОВНА СМЕТКА

Стоки

Извор на податоци за надворешно-трговската размена на Република Македонија е царинската документација (ЕЦД), која се прибира од страна на Царинската Управа на Република Македонија, а се обработува и објавува од страна на Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ) и НБРМ.

ДЗСРМ согласно методологијата за евидентирање на надворешно-трговската размена во трговската статистика, ги објавува податоците за извозот на **ф.о.б.** основа, а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

НБРМ согласно препораките на ППБ при евидентирање на стоките во платниот биланс врши прилагодување за опфат и класификација и тоа за:

-опфат: за вратените стоки и за фактурната вредност на извршената услуга за поправка на стоките;

-класификација: за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот и доработките. Во платниот биланс извозот и увозот се прикажуваат на **ф.о.б.** основа, поради што е неопходно прилагодување на увозот **ц.и.ф.** за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот. Во периодот од 1993 до 1997 година **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот е утврден врз основа на просечните меѓународно определени стапки за пресметка на овие трошоци. Од 1998 година наваму **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот се пресметува по утврдена методологија која се базира на податоците од ЕЦД за транспорт и осигурување на паритетите со дестинација во Република Македонија прилагодени на целокупниот увоз.

За пресметување на ставката увоз во пристанишни места, се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Услуги

Транспорт: Податоците кои се однесуваат на транспортот се од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ. Постои можност за дезагрегација по вид на транспорт (воздушен, поморски, железнички и патен) и по категорија на услуги (превоз на стоки, патници и останато). Прилагодување се врши кај одливот на транспортни услуги (превоз на стоки) за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за превозни услуги извршени од нерезиденти.

Туризам: Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ.

Останати услуги: Основен извор се податоците од платниот промет на банките со странство за извршените наплати од и плаќања кон нерезиденти по видови на услуги: телекомуникациони услуги, инвестициони работи, осигурување, деловни, владини и останати услуги. Прилагодување се врши кај одливот за осигурување за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за осигурување при превозот на стоки. Како дополнителен извор на податоци за одделните видови услуги се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Доход

Доходот како компонента на платниот биланс произлегува од: надомест за вработени (резиденти вработени кај нерезиденти и обратно) и доход од инвестиции. Доходот од инвестиции претставува капитална добивка од директните инвестиции, портфолио инвестициите и останатите инвестиции (дивиденди, камати на заеми и кредити и сл.).

Доход од директни инвестиции: Во податоците се опфатени платените дивиденди и распределената добивка, како и реинвестираната и нераспределена добивка. Извор на податоци за платените/наплатени дивиденди е платниот промет на банките со странство. Извор на податоци за реинвестираната добивка за претходните години претставува годишниот прашалник за директни инвестиции, додека за тековната година се вршат проценки врз основа на податоците од претходните години.

Доход од останати инвестиции: Во податоците се опфатени наплатените и платените камати на депозити, краткорочни, среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Наплатените камати ги сочинуваат приливите на камати од девизните депозити на сметки во странство (каматата на официјалните девизни резерви и на девизните средства на банките). Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и извештаите на НБРМ за состојбата на официјалните девизни резерви. Платените камати сеоднесуваат на доспеаните тековни обврски по камати за користени среднорочни и долгорочни странски заеми и кредити. Извор се податоците од КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Тековни трансфери

Официјалните трансфери во најголем дел се однесуваат на парична и стокова помош добиена од влади на странски држави и меѓународни организации. Извор на податоци за паричните трансфери е платниот промет на банките со странство, а за стоковите трансфери царинската евиденција.

Приватните трансфери ги сочинуваат: дознаките во и од странство на домашните физички лица, откупената и продадената ефектива на менувачкиот пазар и останатите трасфери

од кој најголем дел се рентите, пензиите, инвалиднините и др. Основен извор на податоци е платниот промет на банките со странство. Откупената и продадената ефектива на менувачкиот пазар согласно ППБ треба да се класифицира во капитално - финансиската сметка на платниот биланс. Меѓутоа, со оглед дека голем дел од овие средства потекнуваат од наплатите на резиденти од нерезиденти по дадени стоки и услуги (сива економија) и примени трансфери во ефективни странски пари, овие трансакции се евидентираат како дел од тековната сметка на платниот биланс (приватни трансфери).

КАПИТАЛНА И ФИНАНСИСКА СМЕТКА

КАПИТАЛНА СМЕТКА

Опфатени се капиталните трансфери за кои извор на податоци е платниот промет на банките со странство.

ФИНАНСИСКА СМЕТКА

Директни инвестиции: Директните инвестиции ги опфаќаат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и другиот капитал. Трговските кредити, долгорочните и краткорочните заеми помеѓу поврзаните субјекти се евидентираат во ставката друг капитал. Основен извор на податоци за претходните години е годишниот прашалник ДИ 22. Извор на податоци за паричните влогови е платниот промет на банките со странство, а за стоковите влогови царинските документи. За тековната година за реинвестираната добивка и за другиот капитал се вршат проценки врз основа на податоците за претходните години.

Портфолио инвестиции: Извор на податоци за портфолио инвестициите е платниот промет на банките со странство.

Други инвестиции:

Трговски кредити: Трговските кредити (одобрени во странство и примени од странство) претставуваат разлика помеѓу физичката размена на стоките и наплатите односно плаќањата за истите. Податоците за трговските кредити како проценка се изведени од податоците за стоковната размена од царинските документи и извршените наплати и плаќања од платниот промет по основ на извоз и увоз на стоки. Доколку вредноста на физичкиот извоз е поголема од вредноста на наплатениот извоз, разликата се евидентира како одобрен трговски кредит (со негативен предзнак). Ако вредноста на увезената стока е поголема од плаќањето по основ на увоз на стоки, разликата се евидентира како примен трговски кредит (со позитивен предзнак). Како дополнителен извор на податоци се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Заеми: Во категоријата заеми се прикажуваат користењата и обврските за отплата на главнина, по среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Довтасаните, а неплатени обврски за главнина и камата се евидентираат во категоријата други инвестиции - друго. Податоците се базираат на извештаите за среднорочниот и долгорочниот јавен и приватен надворешен долг изготвени во НБРМ врз основа на КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Валути и депозити: Податоците се однесуваат првенствено на промените на девизните средства и девизните обврски на банките. Извор на податоци се месечните банкарски извештаи - КНБИФО и платниот промет на банките со странство. Промените на девизните средства и обврски на банките се искажани со делумно исклучување на меѓувалутарните промени. Промените на девизните средства на населението ја опфаќаат нето положената ефектива на девизни сметки на граѓаните во банкарскиот систем намалена за увозот на стоки од физички лица. Извор на податоци за нето положената ефектива на девизни сметки е платниот промет на банките со странство, а за увозот на стоки од физички лица царинските декларации. Како дополнителен извор на податоци за валутите и депозитите на останатите сектори се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Бруто официјални резерви: Податоците се однесуваат на промените на состојбата на официјалните девизни резерви. Извор на податоци се извештаите на НБРМ за состојбата на девизните резерви пресметани по курс на денот на извештајниот период.

Табели бр.26 и 27 Надворешно-трговска размена

Извор на податоци за надворешно-трговската размена е ДЗСРМ. Податоците за стоковната размена на

Република Македонија со странство се подготвуваат согласно основните статистички стандарди, дефиниции и препораки на ООН за концептите и дефинициите на статистиката на надворешната трговија. Податоците за извозот се објавуваат на **ф.о.б.** а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

Табели бр.28 и 29 Состојба на странски директни инвестиции

Начинот на пресметување и прикажување на странските директни инвестиции (СДИ) во меѓународни рамки се базира на методолошките препораки на Прирачникот на ММФ (Balance of Payments Manual-fifth edition, IMF 1993) и Прирачникот на OECD (OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment-third edition, OECD 1996). Согласно овие препораки СДИ вклучуваат:

- сопственички капитал и реинвестирана добивка;
- побарувања од поврзаните претпријатија во странство;
- обврски кон поврзаните претпријатија во странство.

Реинвестираната добивка методолошки вклучува:

- дел од добивка распоредена во капитал;
- дел од добивка распоредена во резерви;
- дел од добивка распоредена за покривање на загуби од изминат период;
- нераспоредена добивка;
- непокриена загуба;
- загуба од претходен период, претворена во побарување од инвеститорот и
- добивка од претходен период, претворена во обврска кон инвеститорот.

Согласно Петтото издание на прирачникот од ММФ се препорачува како критериум да се користи минимално учество од 10% во капиталот или правото на глас. Според тоа дистинкција на директен и портфолио инвеститор се прави од аспект на процентот на поседувани акции и удели во претпријатието.

Методолошките постапки кои се применуваат во Република Македонија за пресметување на странските директни и портфолио инвестиции во потполност кореспондираат со методолошките постапки применувани од страна на земјите членки на ММФ и OECD.

Податоците за СДИ во Република Македонија се прикажани од аспект од земајта од каде потекнуваат и дејноста во која е инвестирано.

Табели бр.30 и 31 Меѓународна инвестициона позиција

Меѓународната инвестициона позиција претставува статистички извештај кој ја прикажува состојбата и структурата на финансиските побарувања (средства) на резидентите од нерезидентите и финансиските обврски на резидентите кон нерезидентите кои произлегуваат од нивното меѓусебно работење, на определен датум, вообичаено на последниот ден од годината.

Меѓународните финансиски средства на земјата ги сочинуваат директните и портфолио инвестициите на резидентите правни и физички лица во други земји вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, останатите инвестиции на резидентите во странство во вид на одобрени заеми и кредити, девизните средства на резидентните банки кај странските комерцијални банки, како и официјалните девизни резерви. Меѓународните финансиски обврски

на земјата ги сочинуваат обврските по директните и портфолио инвестициите на нерезидентите правни и физички лица во земјата вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, обврските по останатите инвестиции на нерезидентите во земјата во вид на користени заеми и кредити и обврските по депозитите на странските правни и физички лица кај резидентните банки.

Разликата помеѓу вкупните меѓународни финансиски средства и обврски ја дава нето меѓународната инвестициона позиција на една земја. Односно, нето меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија е разлика помеѓу инвестициите на резидентите кај нерезиденти (нејзините меѓународни средства) и инвестициите на нерезидентите кај резиденти (нејзините меѓународни обврски).

Директните инвестиции се вложувања со кои инвеститорот има намера да воспостави трајна економска поврзаност и/или да оствари право на управување со правното лице во кое инвестира. Притоа, како критериум за дефинирање на директните инвестиции, согласно меѓународните препораки и стандарди, се користи минимално учество од 10% во капиталот или одлучувачко право на глас во правното лице во кое се инвестира. Директните инвестиции го вклучуваат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и долгот на меѓусебно поврзаните субјекти. Извор на податоци за директните инвестиции за составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, се прашалниците - извештаите за состојбата и прометот на поврзаните субјекти кои до НБРМ на годишна основа ги доставуваат сите правни лица-резиденти за вложувањата во и од странство.

Портфолио инвестициите ги опфаќаат вложувањата во должнички хартии од вредност и во сопственички хартии од вредност, каде инвеститорот поседува помалку од 10% од акционерскиот капитал или нема одлучувачко право на глас. За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за вложувањата во сопственички хартии од вредност се годишните прашалници - извештаи за состојбата и прометот на поврзаните субјекти, а за вложувањето во должнички хартии од вредност се користат податоците од платниот промет на деловните банки со странство (согласно Извештајниот систем за меѓународните трансакции), извештаите за работи со хартии од вредност од овластените учесници на Македонската берза, како и базата на податоци на Централниот депозитар на хартии од вредност. За пресметка на пазарната вредност на хартиите, се користат податоците за пазарните цени од Македонската берза на хартии од вредност.

Останатите инвестиции ги опфаќаат средствата и обврските врз основа на краткорочни и долгорочни финансиски и трговски кредити и заеми, валути и депозити и останати средства и обврски. Согласно Прирачникот за платен биланс на ММФ, под трговски кредити се подразбираат побарувањата и обврските кои произлегуваат од комерцијално работење на резидентите со странство (по основ на извоз/увоз на стоки и услуги, авансно плаќање и сл.). За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за трговските кредити се кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (образец КИПО), а за финансиските кредити и заеми се користи кредитната евиденција со странство (образец КЗ и КО). Валутите и депозити ги опфаќаат депозитите кои резидентните банки ги држат во странство, односно обврските на резидентните банки кон нерезидентите. Извори на податоци за оваа ставка се месечните извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки и платниот промет на банките со странство.

Табели бр.32-34 Бруто надворешен долг, Бруто надворешни побарувања и Нето надворешен долг

Општи методолошки објаснувања

Евидентирањето и следењето на надворешниот долг го врши Народна банка на Република Македонија (во продолжение: Народна банка) како надлежна институција согласно Законот за Народна банка на Република Македонија и Законот за девизно работење.

Статистиката за надворешен долг во основа се изготвува согласно Прирачникот за статистика на надворешниот долг[45] (Прирачник).

Бруто надворешен долг

Бруто надворешен долг во даден момент е еднаков на износот на тековни и безусловни обврски кои бараат плаќања на главнина и/или камата од страна на должникот во некое идно време и кои се должат кон нерезиденти од страна на резидентите на една економија. Согласно ваквата дефиниција, бруто надворешниот долг претставува состојба на одреден ден на сите идни обврски на резидентите кон нерезидентите, што вклучува обврски по главнина, достасани неплатени обврски по главнина и камата, како и пресметана задоцнета камата, независно од видот на инструментот и рочноста.

Бруто надворешни побарувања

Бруто надворешните побарувања се состојба на сите тековни и безусловни побарувања по основ на должнички иструменти кои ги имаат резидентите од нерезиденти. Во основа, дефиницијата за бруто надворешните побарувања е идентична со дефиницијата за бруто надворешниот долг, со оглед на фактот дека дека побарувањата на една економија претставуваат долг на друга економија.

Нето надворешен долг

Нето надворешниот долг е дефиниран како разлика помеѓу состојбата на бруто надворешниот долг и бруто надворешните побарувања. Нето надворешниот долг, во својата структура е идентичен со бруто надворешниот долг, при што стандардната презентација се состои од поделба по институционални сектори, рочност и инструменти на долг.

Согласно Прирачникот, поделбата на долгот се врши помеѓу четири основни институционални сектори во економијата, и тоа:

-државен сектор (вклучува јавна власт и нејзини агенции- владини единици на сите нивоа-централна, локална власт и социјални фондови);

-монетарна власт (централна банка или друга институција носител на монетарната власт);

-банкарски сектор (финансиски посредници кои вршат активности на прибирање на депозити и давање на кредити);

-останати сектори (небанкарски финансиски посредници, нефинансиски трговски друштва, домаќинства и непрофитни институции).

Понатаму, во рамките на секој сектор, извршено е разграничување по рочност, при што долгот се дели на краткорочен (со рок на доспевање до една година) и долгорочен (со рок на доспевање над една година).

На третото ниво, долгот се распределува по стандардни видови на инструменти, и тоа:

- трговски кредити (побарувања или обврски кои произлегуваат од директно одобрување на кредит од добавувач (испорачател) врз основа на промет на стоки и услуги, авансни плаќања од купувачот на стоки и услуги и изведување на работи);

- заеми (побарувања или обврски кои настануваат со директно позајмување на финансиски средства (пари) од страна на кредиторот на должникот врз основа на договор за кредит);

- должнички хартии од вредност (креирање на долг или побарувања преку емисија/купување на хартии од вредност како дел од портфолио инвестициите во земјата, со кои се тргува на организирани финансиски пазари, како и преку шалтер);

- валути и депозити (валутите се побарувања од централната банка која ги издала банкнотите и монетите, од страна на нерезиденти кои располагаат со истите. Обврските по основ на депозити се обврски на финансиските институции кои примаат депозити од нерезиденти, додека побарувањата по депозити настануваат врз основа на депонирани средства кај нерезидентни финансиски институции); и

- останато (останатите побарувања и обврски настануваат врз основа на должнички инструменти кои не се вклучени во претходните групи. Важна категорија во ставката останато се достасаните неплатени обврски/побарувања кои се третираат како краткорочни, бидејќи

[45] External Debt Statistics: Guide for compilers and Users, IMF, 2003

допеваат веднаш и се кумулатив на достасаните неплатени обврски/побарувања по сите претходно наведени инструменти).

Во рамките на нето надворешниот долг, посебно се прикажуваат нето обврските на меѓусебно поврзаните субјекти. Издвојувањето на побарувањата/обврските на меѓусебно поврзаните субјекти во рамки на нето надворешниот долг е значајно заради обезбедување на компатибилност и конзистентност со извештајот за меѓународната инвестициона позиција, каде овие обврски/побарувања на меѓусебно поврзаните субјекти се дел од категоријата директни инвестиции (останат капитал).

Од аспект на вреднувањето, согласно Прирачникот за сите инструменти се користи номиналната вредност, освен за должничките хартии од вредност, каде долгот се прикажува по пазарна вредност. Ова во целост е конзистентно со начинот на нивно прикажување во рамките на меѓународната инвестициона позиција на земјата.

Податоците за состојбата на долг, плановите на отплата, достасаните неплатени обврски и склучените кредитни работи се пресметуваат во извештајните валути по средниот курс на Народна Банка на датумот на пресек. Тековите по надворешниот долг, повлечените средства и отплатите се курсираат по средниот курс на Народна Банка на датумот на настанување на трансакциите.

Состојбата на надворешниот долг е резултат на повлекувањата на средства, намалени за вкупните отплати на главнина, зголемени за износите на капитализирана достасана неплатена камата и оценета задоцнета камата до датумот на пресек. Со оглед на фактот дека состојбите се курсираат по курс на крај на периодот, а тековите (повлекувања и отплати) со курс на денот на трансакцијата, разликата во состојбата на почетокот и крајот на периодот не одговара на нето промените од трансакции, туку истата ги вклучува и остварените курсни разлики.

Извори на податоци и методологија за изготвување на нето надворешниот долг на Република Македонија

Извори на податоци за нето надворешен долг на државниот сектор:

- за категоријата должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазар на пари) - во делот на должничките хартии од вредност издадени во странство и купени од нерезиденти се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (КЗ);

- за категоријата должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазар на пари) - во делот на должничките хартии од вредност издадени во земјата и купени од нерезиденти се користат податоци од: извештаите за работи со хартии од вредност (ИХВ), кои ги доставуваат овластените учесници на Македонската берза; од Централниот депозитар на хартии од вредност и од Македонската берза на хартии од вредност за утврдување на пазарната цена на хартиите од вредност. Во делот на бруто надворешниот долг, за тековната година, при пресметката на оваа ставка се користи состојбата на долг на крајот на претходната година и на неа се додадени нето движењата од платниот биланс во делот на портфолио инвестиции-должнички хартии од вредност.

- за категоријата заеми се користат податоци од: системот за известување за надворешниот долг (извештаи за кредитно задолжување КЗ) - кредитна евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на обврските по одделни кредитни работи со сите основни елементи. Оваа евиденција овозможува добивање на податоци за состојбата на надворешниот долг, користењата, отплатите, износот на достасани неплатени обврски за одредена кредитна работа и сл.; и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО) - кредитната евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на побарувањата по одделни кредитни работи со сите основни елементи. Оваа евиденција обезбедува податоци за состојбата на побарувањата, одобрувањата, наплатите, износот на достасани ненаплатени побарувања за одредена кредитна работа и сл.

Извори на податоци за нето надворешен долг на секторот монетарна власт:

- за категоријата должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазар на пари) - се користат податоци од извештаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;
- за категоријата валути и депозити - се користат податоци од извештаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;
- за категоријата заеми - се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ).

Извори на податоци за нето надворешен долг на секторот банки:

- за категоријата заеми се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО);
- за категоријата валути и депозити се користат податоци од банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КНБИФО) - месечни извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки;
- за категоријата останати обврски се користат податоци за достасани неплатени обврски по категоријата заеми од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО).

Извори на податоци за нето надворешен долг на останатите сектори:

- за категоријата заеми се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО);
- за категоријата валути и депозити се користат податоци од месечните извештаи за состојбата на редовните сметки на резидентите во странство (извештаи МИ);
- за категоријата краткорочни трговски кредити се користат податоци од кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (КИПО). Исклучок е направен за 2007 година, каде поради воведување на нов прашалник кој сеуште е во фаза на тестирање, податоците за состојбата на долгот и побарувањата од комерцијално работење се добиени со додавање на состојбата од крајот од 2006 година со податоците за трговските кредити од платниот биланс;
- за категоријата долгорочни трговски кредити се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО);
- за категоријата останати обврски се користат податоци за достасани неплатени обврски по категоријата заеми од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО).

Извори на податоци за нето надворешен долг на меѓусебно поврзани субјекти - директни инвестиции:

- како основен извор на податоци за побарувањата и обврските на меѓусебно поврзаните субјекти се користат податоци од годишните прашалници - за состојбата и прометот на поврзаните субјекти (ДИ-22 и ДИ-11), кои ги доставуваат сите резиденти-правни лица за вложувањата во и од странство. За тековната година, во отсуство на податоци од основниот извор, како извори на податоци се користат: за заемите на меѓусебно поврзаните субјекти се користи системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО), каде постои можност за утврдување на меѓусебната поврзаност на кредиторите и должниците; и за трговските кредити на меѓусебно поврзаните субјекти податоците од кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (КИПО),од каде се проценува учеството на долгот/побарувањата на меѓусебно поврзани лица врз основа на застапеноста од претходните години.

Податоците за периодот 2004-2005 година се на годишна основа, додека почнувајќи од 2006 година истите се објавуваат на квартална основа во евра и САД долари.

Табела бр.35 Девизни резерви

Податоците се однесуваат на состојбата на девизните резерви и другите девизни средства на определен датум.

Девизните резерви како средства со кои располагаат и се контролирани од страна на монетарните власти, се состојат од: монетарно злато, специјални права на влечење (SDR-Special Drawing Rights), резервна позиција кај ММФ и девизи.

Одделните компоненти на девизните резерви се дефинирани целосно во согласност со методологијата на Меѓународниот монетарен фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание).

Состојбата на девизните резерви се пресметува по средниот курс на НБРМ на денот за кој се објавуваат податоци.

Монетарно злато

***Злато*:** Категоријата монетарно злато го опфаќа златото со кое ракува НБРМ, а кое се состои од монетарно злато кое се наоѓа во трезорот на НБРМ, златни гранулати, монетарно злато депонирано во странски банки и монетарно злато на пат.

***Депозити во злато*:** Депозитите во злато го опфаќаат ороченото злато во странски банки на подолг временски период.

Девизи

***Депозити кај странски банки*:** Оваа категорија ги опфаќа девизните средства на ностро сметки кај странски банки, средства во странски банки кои служат како покритие за отворени акредитиви и гаранции, пласмани во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, како и орочени девизни средства во странство.

***Ефектива во трезор*:** Ефективата во трезор ја сочинуваат ефективните средства за плаќање кои се наоѓаат во трезорот на НБРМ, чекови во девизи примени во благајна, чекови испратени за наплата во странство, како и чекови испратени за наплата кај домашни банки.

***Хартии од вредност*:** Во оваа категорија влегуваат девизните средства пласирани во должнички купонски и дисконтни хартии од вредност издадени или гарантирани од странски држави, централни банки, мултилатерални развојни банки и меѓународни финансиски институции, како и девизните средства пласирани во колатерализирани и агенциски обврзници.

Други девизни средства

Во оваа категорија се опфатени пласманите во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, девизни средства во странски банки кои служат како колатерал за дадени гаранции, примени девизни средства на тековните сметки на државата, како и пласмани во сопственички хартии од вредност издадени од нерезиденти (БИС-акции) во странска валута расположиви за продажба.

Табели бр.36 и 37 Девизен курс на денарот- просек за периодот и на крајот од месецот

Просечните годишни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви.

Просечните квартални девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви од дадениот квартал.

Просечните месечни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од средните дневни девизни курсеви.

Девизен курс на крајот на месецот е средниот дневен девизен курс од курсната листа на НБРМ за последниот ден од месецот.

Табела бр.38 Индекси на ефективен девизен курс на денарот

Реалниот ефективен девизен курс претставува индексен број кој се добива како количник од индексот на номиналниот ефективен девизен курс на денарот и индексот на релативните цени.

Индексот на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) на денарот се пресметува како пондерирана геометриска средина од билатералните просечни месечни девизни курсеви на 12 поголеми надворешнотрговски партнери на Република Македонија (Австрија, Бугарија, Хрватска, Германија, Грција, Италија, Холандија, Русија, Словенија, Турција, САД и Србија) со базен период 2003=100 и пондери базирани на надворешнотрговската размена во 2006 година.

Индексот на релативни цени е однос помеѓу просечниот пондериран индекс од индексите на странски цени на земји што кореспондираат со изборот на земји чии валути се користат при пресметката на НЕДК на денарот и индексот на домашни цени, со базен период 2003=100 и пондери базирани на надворешнотрговската размена во 2006 година. Притоа, како дефлатори се користат индексот на потрошувачки цени (CPI), индексот на производители на индустриски производи (PPI) и индексот на трошоци на работна сила по единица производ (ULC).